

AS “ATTĪSTĪBAS FINANŠU INSTITŪCIJA ALTUM”

GADA PĀRSKATS

par gadu, kas noslēdzās 2023.gada 31.decembrī

(10.pārskata periods)

SATURA RĀDĪTĀJS**Lapa**

Par Altum	2
Vadības ziņojums	3
Informācija par padomi un valdi	14
Paziņojums par vadības atbildību	15
Finanšu pārskati:	
Visaptverošo ienākumu pārskats	16
Finanšu stāvokļa pārskats	17
Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats	18
Naudas plūsmas pārskats	19
Finanšu pārskatu pielikumi	20
Neatkarīga revidenta ziņojums	113
Citi pielikumi gada pārskatam	119

AS "Atfistības finanšu institūcija Altum"
Doma laukums 4, Rīga, LV-1050, Latvija
tālrunis: + 371 67774010
e-pasts: altum@altum.lv
Reģistrācijas Nr.: 50103744891
www.altum.lv

Altum

MISIJA "Mēs palīdzam Latvijai augt!"

VĪZIJA "Sadarbības partneris un finanšu eksperts tautsaimniecības attīstībā"

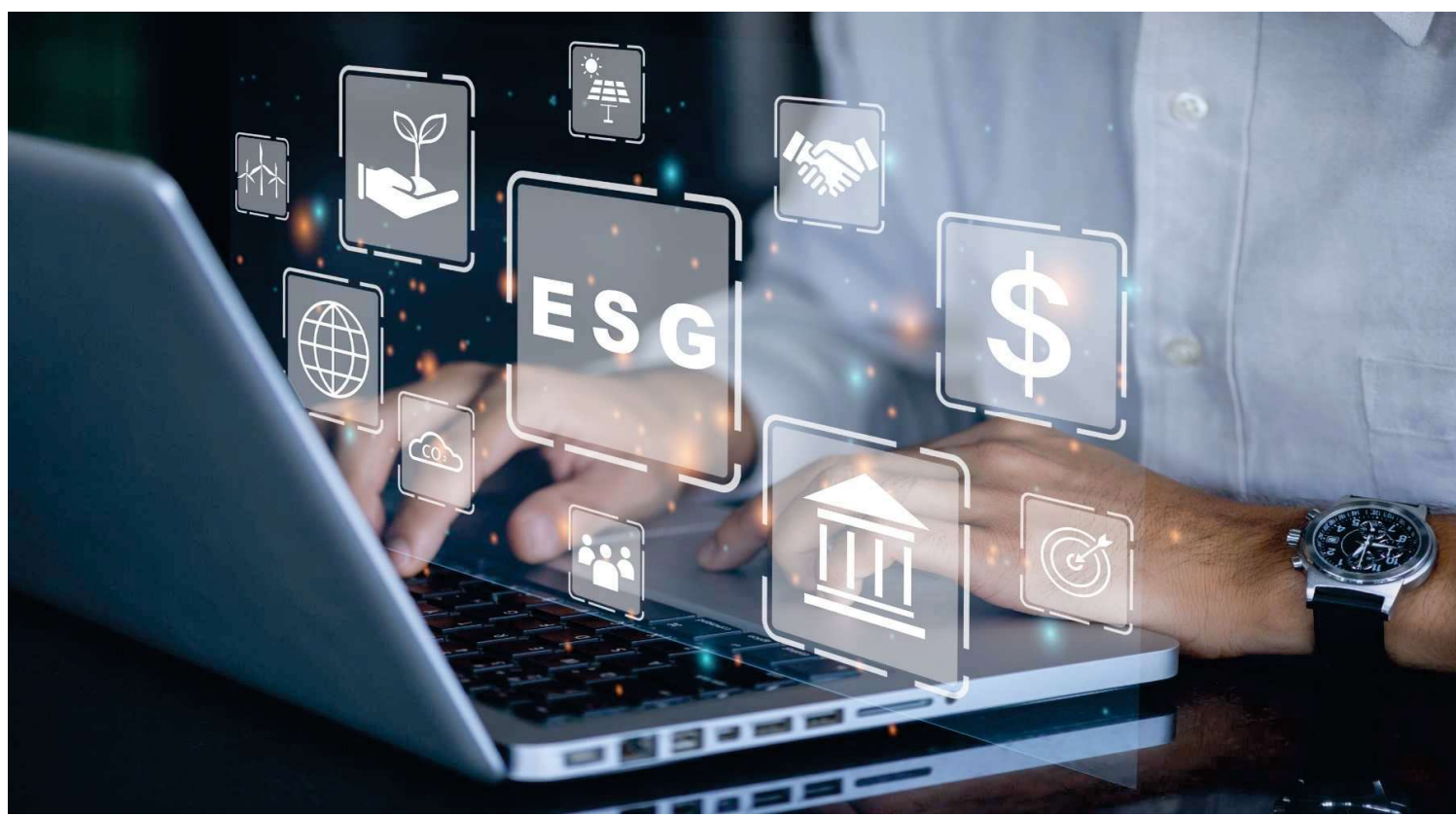
VĒRTĪBAS "Izcilība / Komanda / Atbildība"

AS "Atfīstības finanšu institūcija Altum" ir Latvijas valstij piederoša finanšu institūcija, kas īsteno atbalsta un attīstības programmas finanšu instrumentu un grantu veidā, realizējot valsts politiku tautsaimniecībā, kā arī nodrošinot citu normatīvajos aktos noteikto deleģēto valsts uzdevumu izpildi. Altum darbības pamatmērķis ir tīrus nepilnību novēršana dažādu atbalsta instrumentu formā, sekmējot tautsaimniecības attīstību.

Stratēģija 2022-2024.gadam

Saskaņā ar AS "Atfīstības finanšu institūcija Altum" Stratēģiju 2022.-2024.gadam, ir izvirzīti sekojoši stratēģiskās attīstības virzieni un būtiskākie ilgtermiņa mērķi:

- Galvenais finanšu mērķis ir, realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu Altum kapitāla atdevi.
- Galvenais nefinanšu mērķis ir atbalstīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību.
- Altum prioritārie virzieni ietver garantiju un aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, riska kapitāla investīcijas, klimata pārmaiņu ietekmes samazināšanas risinājumus, tai skaitā, energoefektivitātes programmu īstenošanu gan dzīvojamo ēku, gan uzņēmumu segmentā, jaunu projektu uzsākšanu, attīstot piedāvāto finanšu instrumentu klāstu, kā arī Latvijas Zemes fonda attīstību.
- Galvenie darbības virzieni: atbalsts uzņēmējiem, lauksaimniekiem un noteiktām personu kategorijām; energoefektivitāte; Latvijas Zemes fonda pārvaldība.
- Altum īpašu uzmanību pievērš vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības ("ESG") izvērtējumam, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan Altum iekšējos procesos.

Vadības ziņojums

Darbība pārskata periodā

2023.gadā AS "Atbilstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk Sabiedrība) ir nodrošinājusi stabilus finanšu rezultātus un strādājusi ar 17 milj. euro peļņu.

Galvenie finanšu un darbības rādītāji

Balsfīts uz attiecīgo gadu revidēto finanšu pārskatu datiem

	2023.gads	2022.gads	2021.gads
Galvenie finanšu dati			
Neto procentu ieņēmumi (EUR, tūkst.)	17 765	16 974	16 717
Peļņa no pamatdarbības	17 810	11 484	13 829
Peļņa pārskata periodā (EUR, tūkst.)	17 810	11 484	13 829
Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA)	26.34%	38.83%	39.46%
Darbinieku skaits	255	234	226
Kopā aktīvi (EUR, tūkst.)	1 316 086	1 099 588	976 204
Finanšu parādsaistības	599 305	458 382	360 909
Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) / Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA) *	23.4%	27.0%	33.8%
Kapitāls un rezerves (EUR, tūkst.)	389 353	395 983	440 736
Riska segums, kopā: (EUR, tūkst.)	370 211	297 218	285 954
Riska seguma rezerve	315 649	230 524	159 196
Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem	(42 078)	(38 039)	(29 496)
Portfeļa zaudējumu rezerve (speciālais rezerves kapitāls)	96 587	109 979	159 700
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada peļņas sadales	53	(5 246)	(3 446)
Likviditātes rādītājs 180 dienām **	430%	366%	518%
Pamatdarbības neto naudas plūsmas (EUR, tūkst.)	35 724	89 535	49 555
Neto naudas plūsmas finansēšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	9 009	3 525	43 768
Neto naudas plūsmas ieguldīšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	(18 467)	(8 437)	4 553
Atbalsta instrumenti kopā (bruto vērtībā EUR, tūkst.), no tiem	1 101 797	1 064 821	979 130
Finanšu instrumenti bruto vērtībā (EUR, tūkst.) ***			
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	359 246	311 844	315 674
Garantijas	480 025	481 013	414 978
Riska kapitāla fondi	97 456	90 277	85 973
Zemes fonds, t.sk.	96 938	80 542	79 163
- reversās nomas darījumi	28 692	27 089	32 999
- ieguldījumu īpašumi	68 246	53 453	46 164
Kopā	1 033 665	963 676	895 788
Līgumu skaits	35 260	33 796	30 978
Jaunu darījumu apjomi (EUR, tūkst.) (pa finanšu instrumentiem) ***			
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	141 993	95 820	100 966
Garantijas	99 440	153 067	126 997
Riska kapitāla fondi	23 920	18 526	29 158
Zemes fonds, t.sk.	17 676	7 414	10 595
- reversās nomas darījumi	7 916	3 105	3 254
- ieguldījumu īpašumi	9 760	4 309	7 341
Kopā	283 029	274 827	267 716
Līgumu skaits	4 846	6 539	6 579
Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību, pēc izsniegtajiem apjomiem pārskata periodā (EUR, tūkst.)	946 008	765 577	791 646
Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients	229%	123%	177%
Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku, (EUR, tūkst.)	4 054	4 118	3 964
Moody's Investors Service piešķirtais ilgtermiņa kredītreitings	Baa1	Baa1	Baa1

* KPA ņemot vērā ārpusbilancē uzskaitīto garantiju apjomu.

** Likviditātes rādītāja aprēķinā ņemta vērā līdzšinējā pieredze un vadības aplēse par sagaidāmajiem garantiju pieprasījumu apmēriem un termiņiem.

*** Ņemot vērā apjoma būtiskumu, darbības apjomos tiek uzrādīts arī Zemes fonda portfelis, kurš sastāv no reversās nomas darījumiem un ieguldījumu īpašumiem. Tā kā reversās nomas darījumi pēc uzskaites principiem un atbilstības SFPS tiek uzskaitīti pie aizdevumiem, kredītu apjoms šajā tabulā tiek samazināts par reversās nomas darījumu apjomu, ja attiecīgi tiek uzrādīts Zemes fonda portfelis.

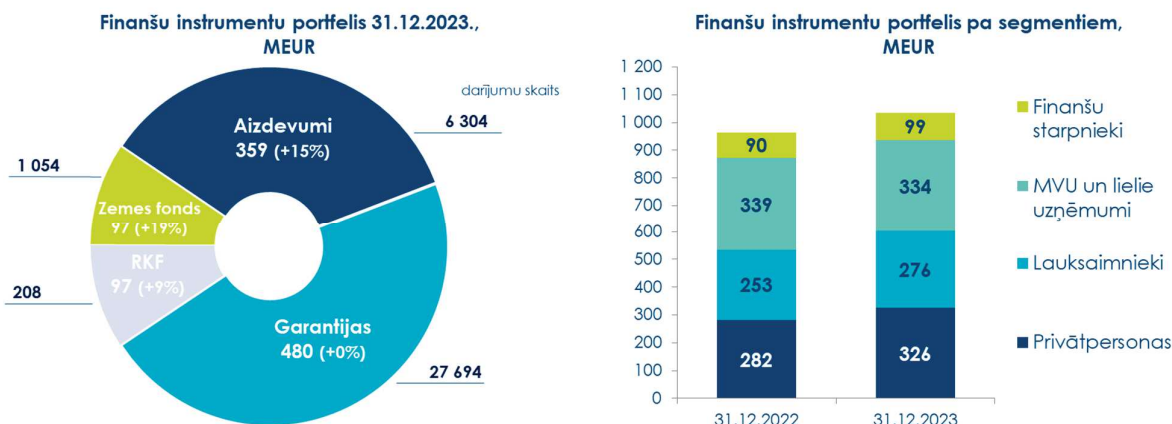
Rādītāju skaidrojums pieejams sadaļā *Citi pielikumi Gada pārskatam*.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Darbības apjomi

Altum galvenās darbības jomas aptver garantiju izsniegšanu, kredītēšanu, ieguldījumus riska kapitāla instrumentos, Latvijas zemes fonda darījumus (turpmāk tekstā – Zemes fonds) un grantu apkalpošanu, kas kopumā veido Altum atbalsta instrumentu portfeli.

2023.gada 31.decembrī Altum atbalsta instrumentu bruto portfelis bija 1,102 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 1,065 milj. eiro), no kura finanšu instrumentu bruto portfelis sastādīja 1,034 milj. eiro, ko veido 35,260 projekti (2022.gada 31.decembrī: 964 milj. eiro un 33,976 projekti).

2023.gadā Altum finanšu instrumentu bruto portfelis pieauga par 70 milj. eiro (+7.3%) pēc apjoma un 1,335 (+3.9%) pēc projektu skaita. 2023.gadā portfeļa apjoms pieauga visos finanšu instrumentos, izņemot garantijas. Kredītportfelis palielinājās par 47 milj. eiro (+15.2%) 2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu, kad kredītportfelis samazinājās par 3.8 milj. eiro (-12.2%). Savukārt garantiju portfelis 2023.gadā samazinājās par 1.0 milj. eiro (-0.2%), kas ir pretēji 2022.gada portfeļa kustībai, kad garantiju portfelis palielinājās par 66 milj. eiro (+13.7%). Garantiju portfeļa izaugsmes temps 2023.gadā samazinājās visos segmentos, būtiskākā ietekme uz portfeļa izmaiņām bija Privātpersonu segmentam, kur portfeļa pieaugums bija 16.2 milj. eiro 2023.gadā (2022.gadā: 58.4 milj. eiro). Zemes fonda portfelis 2023.gadā pieauga par 16 milj. eiro (+20.4%), kas bija būtiski lielāks nekā 2022.gadā, kad Zemes fonda portfelis pieauga tikai par 1.4 milj. eiro (+1.7%). Ieguldījumu riska kapitāla fondos portfeļa pieaugums bija 7 milj. eiro (+8%) un šis pieaugums lielāks nekā 2022.gadā, kad ieguldījumu riska kapitāla fondos portfelis palielinājās par 4.3 milj. eiro (+5.0%).

Segmentu griezumā lielākais portfelis izveidots Mazo, vidējo un lielo uzņēmumu (MVU un lieli uzņēmumi) segmentā – 32.3% (2022.gada 31.decembrī: 35.1%), tālāk seko Privātpersonas – 31.5% (2022.gada 31.decembrī: 29.2%), Lauksaimnieki – 26.8% (2022.gada 31.decembrī: 26.2%) un Finanšu starpnieki – 9.4% (2022.gada 31.decembrī: 9.4%).

2023.gadā lielākais portfeļa apjoma pieaugums bija Privātpersonu segmentā – 44 milj. eiro (+15.5%), kas ir par 27 milj. eiro mazāks pieaugums nekā 2022.gadā, kad portfelis palielinājās par 71 milj. eiro (+33.6%). Ņemot vērā, ka Privātpersonu segmenta portfeli veido daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi un garantijas, kā arī mājojumu garantijas, kam raksturīgi garī atmaksas termiņi (virs 10 gadiem), šī segmenta portfeļa lēnāka amortizēšanās un mazāki jauno darījumu apjomi tomēr nodrošināja konstantu portfeļa pieaugumu, neskatoties uz augošajām būvniecības izmaksām un augstajām procentu likmēm.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Darbības apjomi (turpinājums)

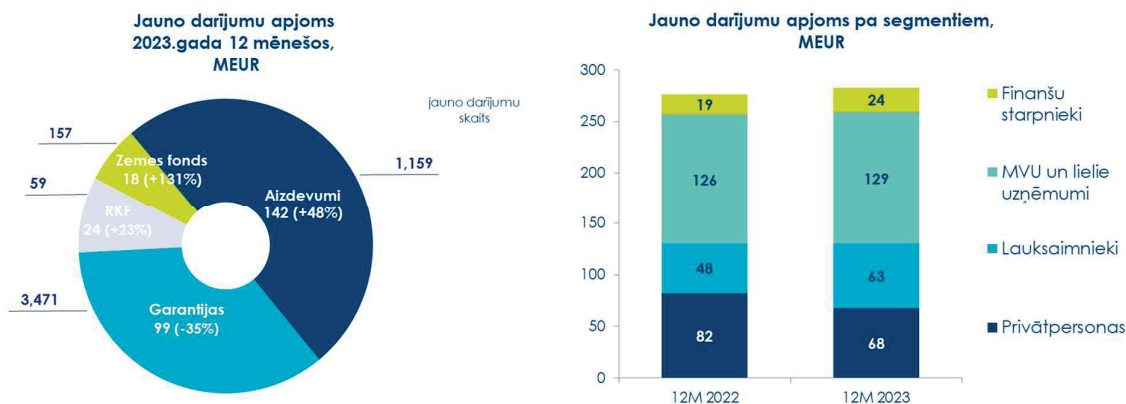
Lauksaimnieku segmentā portfelis pieauga par 24 milj. eiro (+9.4%), kas ir par 3.3 milj. eiro mazāks pieaugums nekā 2022.gadā, kad šī segmenta portfelis pieauga par 26.9 milj. eiro (+11.9%). Lielāko pieaugumu Lauksaimnieku segmenta portfelim 2023.gadā nodrošināja apgrozāmo līdzekļu aizdevumi, it īpaši 2023.gada 4.ceturksnī un Zemes fonda darījumi. Savukārt lauksaimniecības zemes iegādes aizdevumu apjoms 2023.gadā palika nemainīgs, kas daļēji skaidrojams ar vidēji divreiz mazāku jauno darījumu apjomu salīdzinājumā ar 2022.gadu.

MVU un lielo uzņēmumu segmenta portfeļa straujais kritums, kas bija vērojams 2022.gadā, ir sabremzējies – 2023.gadā šī segmenta portfelis samazinājās par 5 milj. eiro (-1.4%), kas ir vairākas reizes mazāk nekā samazinājums 2022.gadā, kad šī segmenta portfelis samazinājās par 34 milj. eiro (-9.2%). MVU un lielo uzņēmumu segmenta portfeļa samazinājumu turpināja ietekmēt esošā Covid-19 atbalsta instrumentu portfeļa straujā amortizācija, lai gan jauno darījumu apjomi 2023.gadā bija nedaudz lielāki nekā 2022.gadā.

Jaunu darījumu apjoms

Jauno darījumu apjoms 2023.gadā bija par 16% (+11.8 milj. eiro) lielāks nekā 2022.gadā. 2023.gadā izsniegtais finansējums atbalsta programmu īstenošanai bija 283 milj. eiro, no tiem 50.2% (142 milj. eiro) izsniegti aizdevumu programmās, 35.1% (99.4 milj. eiro) – garantiju programmās, 8.5% (23.9 milj. eiro) – riska kapitāla instrumentu programmās un 6.2% (17.7 milj. eiro) – Zemes fonda darījumu īstenošanai. Kopā atbalstīti 4,846 projekti (-25.9% salīdzinājumā ar 2022.gadu).

Ņemot vērā biznesa specifiku, izsniedzot investīciju vai apgrozāmo līdzekļu aizdevumu garantijas, kā arī garantijas banku izsniegtajām garantijām, esošajiem klientiem ir nepieciešama regulāra izsniegtās garantijas pārskatīšana un pagarināšana. Šāda veida darījumi netiek iekļauti no jauna izsniegto garantiju apjomā, jo tiek uzskatīti par garantiju pagarinājumu, tomēr šādu darījumu apjoms ir diezgan ievērojams, 2023.gadā pagarinot garantijas 70.6 milj. eiro apmērā (2022.gadā: 69.3 milj. eiro).

2023.gadā lielākais jauno darījumu apjoms bija MVU un lielo uzņēmumu segmentā, sastādot 45.6% no visiem jaunajiem darījumiem, Privātpersonu segmentā – 23.9%, Lauksaimnieku segmentā – 22.1% un Finanšu starpnieku segmentā – 8.5%. Jauno darījumu apjoma pieaugums bija vērojams Lauksaimnieku, MVU un lielo uzņēmumu un Finanšu starpnieku segmentos.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunu darījumu apjoms (turpinājums)

Privātpersonu segmentā jauno darījumu apjom 2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu samazinājās par 14.5%, ko ietekmēja jauno darījumu apjomi mājokļu garantiju programmās un daudzdzīvokļu māju programmās. Mājokļu garantiju programmās – jaunajām ģimenēm, jaunajiem speciālistiem un NBS karavīriem – jauno darījumu apjomi 2023.gadā bija 28.2 milj. eiro, kas veidoja 76% no jauno darījumu apjoma 2022.gadā, un to ietekmēja augstās procentu likmes, banku kreditēšanas sabremzēšanās un būvniecības izmaksu pieaugums. Līdz 2023.gada 31.decembrim mājokļu garantiju programmas ietvaros ģimenēm ar bērniem kopā izsniegtas 24 950 garantijas 200 milj. eiro apmērā. Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmā jauno darījumu apjomi 2023.gadā bija 24.6 milj. eiro (viss aizdevumos), savukārt 2022.gadā – 35.4 milj. eiro, t.sk., 31 milj. eiro garantijās un 4.4 milj. eiro aizdevumos. Jauno darījumu apjomus daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmā ietekmēja tās īstenošanas cikls ES fondu plānošanas periodu ietvaros, kad noslēdzas iepriekšējā plānošanas perioda programma, bet vēl nav uzsākta jauna, Atjaunošanas un noturības mehānisma finansēta, atbalsta programma daudzdzīvokļu māju segmentam – esošajā programmā pieejamā grantu finansējuma piešķiršana noslēdzās 2022.gada 31.decembrī, tāpēc šajā programmā vēl pieejamās Altum garantijas banku finansējumam daudzdzīvokļu māju siltināšanas projektiem tika izsniegtas līdz 2022.gada beigām, savukārt aizdevumu izsniegšana turpinājās arī 2023.gadā un noslēdzās 2023.gada 31.decembrī, kad noslēdzās iepriekšējais ES fondu plānošanas periods 2014-2020. Privātpersonu segmentā jāizceļ arī daudzdzīvokļu māju remonta programma, kas tika uzsākta 2022.gadā un uzrāda stabilu un augošu apjomu – 4.8 milj. eiro 2023.gadā salīdzinājumā ar 1.1 milj. eiro 2022.gadā, un kuras piedāvājums tiek paplašināts, ļaujot prognozēt turpmāku pieprasījuma kāpumu.

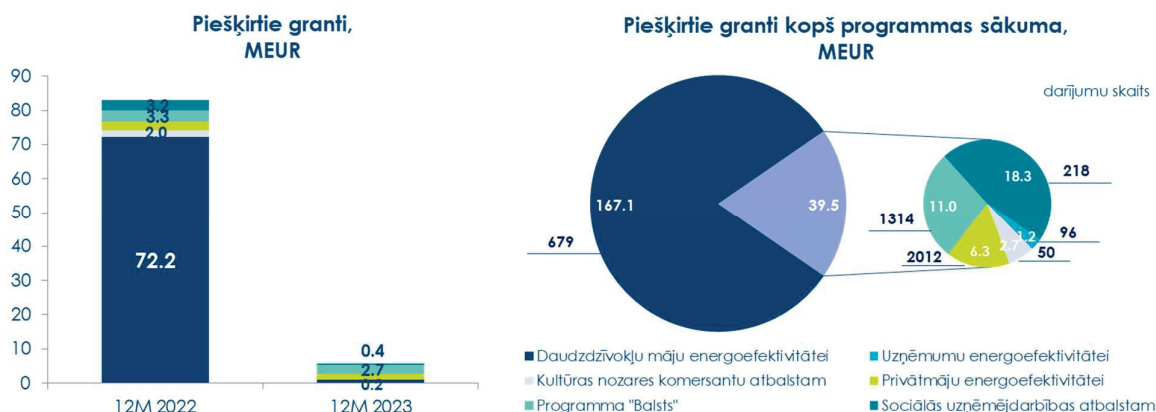
Lauksaimnieku segmentā jauno darījumu apjoms 2023.gadā bija 63 milj. eiro, kas bija par 14.3 milj. eiro lielāks nekā 2022.gadā. Jauno darījumu apjoma pieaugums 2023.gadā, it sevišķi otrajā pusgadā, skaidrojams ar lauksaimnieku pieprasījuma pieaugumu pēc papildus finansējuma dēļ nelabvēlīgās sezonas lauksaimniecībā – gan laikapstākļu ietekme, gan produkcijas iepirkumu cenu samazināšanās. Tas savukārt ietekmēja pieprasījumu pēc konkrētiem atbalsta instrumentiem – jauno darījumu apjoms lauksaimniecības zemes iegādes aizdevumu programmā samazinājās par 44% salīdzinājumā ar 2022.gadu, savukārt jauno darījumu apjoms apgrozāmo līdzekļu aizdevumu programmā palielinājās par 21%, bet Zemes fonda darījumi pieauga par 130%.

MVU un lielo uzņēmumu segmentā jauno darījumu apjoms 2023.gadā bija nedaudz lielāks (+2%) salīdzinājumā ar 2022.gadu. Lielākais jauno darījumu apjoma pieaugums – vairāk kā 3 reizes (+17.2 milj. eiro) – bija aizdevumu programmās uzņēmumu energoefektivitātes paaugstināšanai un ilgtspējai. Jauno darījumu apjoms pieaudzis arī vairākās jaunajās atbalsta programmās – Krievijas militārās agresijas Ukrainā radīto seku mazināšanai (+9.8 milj. eiro), investīciju aizdevumu lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atlaidi programmā (+6.9 milj. eiro) un Atjaunošanas un noturības mehānisma (ANM) programmās (+7.1 milj. eiro). Jaunajās atbalsta programmās – investīciju aizdevumi lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atlaidi un ANM programmās – sagaidāms jauno darījumu apjoma kāpums arī 2024.gadā, ņemot vērā līdz pārskata perioda beigām jau apstiprinātos projektus, attiecīgi 55.7 milj. eiro un 12.1 milj. eiro apmērā. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka jauno darījumu apjoms 2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu bija būtiski mazāks tādās atbalsta programmās kā MVU izaugsmes aizdevumi – par 20% (-4.6 milj. eiro) un komersantu garantijas – par 28% (-15.8 milj. eiro).

Vadības ziņojums (turpinājums)

Nefinanšu instrumentu portfelis

Lai nodrošinātu klientiem ērtāku piekļuvi atbalsta instrumentiem, Altum papildus finanšu instrumentiem apkalpo arī grantu programmas – daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmas grantus, sociālās uzņēmējdarbības grantus, Eiropas vietējā enerģētikas atbalsta programmas grantus, atbalsta programmas "BALSTS" grantus mājokļa iegādei vai būvniecībai ģimenēm, kurās aug trīs un vairāk bērnu, kā arī atbalsta programmas grantus privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai.

2023.gadā visās grantu programmās kopā piešķirts 841 grants par kopējo summu 5.8 milj. eiro (2022.gadā: 1505 granti par kopējo summu 83.1 milj. eiro). Kopš 2022.gada beigām daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmā jauni granti vairs netiek piešķirti, šobrīd notiek apstiprināto projektu realizācija.

2023.gada 31.decembrī kopējais grantu portfelis Sabiedrības apkalpošanā bija 68.1 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 101.1 milj. eiro), no kura 65.1 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 97 milj. eiro) veido daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmas grantu portfelis.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Krievijas kara Ukrainā ietekme

Ukrainā notiekošais karš un ar to saistītās sankcijas, kas vērstas pret Krievijas Federāciju, kā arī pret Baltkrieviju, turpina ietekmēt Altum portfeli un var radīt aktīvu un saistību uzskaites vērtības korekcijas.

Altum neizsniedz aizdevumus tieši uzņēmumiem Ukrainā, Krievijas Federācijā un Baltkrievijā. Līgumi ar darījumu partneriem par norēķinu izpildi ar klientiem, kā arī par finanšu darījumu slēgšanu Altum likviditātes un aktīvu un pasīvu vadības nodrošināšanai, ir noslēgti tikai ar Latvijas Republikā reģistrētām finanšu iestādēm. Garantiju portfelī tieša ietekme ir no Altum izsniegtajām eksporta kredītu garantijām par politisko un pircēju risku zaudējumu kompensēšanu firdzniecības darījumos, kur Altum klientu darījumu partneri ir Ukrainas rezidenti, jo Altum kopš 2022.gada 25.februāra apturēja jaunu eksporta garantiju izsniegšanu uz Krievijas Federāciju un Baltkrieviju. 2023.gada 31.decembrī Altum ir augsta riska ekspozīcijas 153 tūkst. eiro apmērā, kur klientu darījumu partneri ir Ukrainā.

Lai novērtētu netiešo ietekmi no Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, Altum ik ceturksni analizē un būtisku izmaiņu gadījumā pārskata sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) aprēķināšanai izmantotās uz nākotni vērstās prognozes par makroekonomiskajiem rādītājiem, kas balstās uz bāzes, negatīvo un optimistisko scenāriju. Makroekonomisko scenāriju prognožu mērena uzlabošanās salīdzinājumā ar 2022.gada decembri ir rezultējies uzkrājumu SKZ samazinājumā par 1,210 tūkst. eiro kredītiem un saistībām par kredītu izsniegšanu un par 23 tūkst. eiro garantijām.

Lai noteiktu kā aizdevumu un garantiju portfeli tieši un netieši ir ietekmējis vai varētu ietekmēt energoresursu cenu pieaugums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju, Altum ir novērtējis šo ietekmi. Atbilstoši novērtējumam 2023.gada 31.decembrī vispārējā SKZ rezerve kredītiem noteikta 1,955 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 1,902 tūkst. eiro), savukārt garantijām ietekme ir novērtēta kā nebūtiska un SKZ rezerve nav nepieciešama (2022.gada 31.decembrī: 856 tūkst. eiro).

Altum ir veikusi ieguldījumus AIF "Altum kapitāla fonds", tā ieguldījumu portfelis Krievijas Federācijas kara Ukrainā kontekstā ir diversificēts pēc nozarēm un reģioniem, kuros fonda portfeļuzņēmumi gūst ieņēmumus, un tas ir vērtējams kā zaudējumus mazinošs faktors. Tādējādi Krievijas Federācijas kara Ukrainā ietekme uz katru no portfeļuzņēmumiem ir atšķirīga, tomēr līdzīgi kā iepriekšējos periodos būtiskākā ietekme tieši no kara un ar to saistīto sankciju izrietošajām tiešajām un netiešajām sekām bija diviem portfeļuzņēmumiem. Krievijas Federācijas kara Ukrainā kumulatīvā tiešā ietekme 2023.gada 31.decembrī bija 107.2 tūkst. eiro (Altum daļa).

Altum līdzfinansētie riska kapitāla fondi darbojas saskaņā ar aktuālo sankciju regulējumu un seko līdzi izmaiņām saistošajos normatīvajos aktos. Katru ceturksni Altum veic riska kapitāla fondu ieguldījumu novērtējumu, veicot visu riska kapitāla fondu ieguldījumu individuālu novērtēšanu un ņemot vērā katra ieguldījuma specifisko situāciju. Veicot ieguldījumu vērtēšanu, Altum ņem vērā nākotnes perspektīvas un portfeļuzņēmumu patiesā vērtība tiek savlaicīgi koriģēta. 4.ceturkšņa pārrunās ar riska kapitāla fondu pārvaldniekiem netika identificēti jauni portfeļuzņēmumi, kas pakļauti kara radītajai ietekmei, kā arī noskaidrots, ka iepriekš ietekmētie portfeļuzņēmumi lielākoties ir veiksmīgi pielāgojušies izmaiņām un turpina saimniecisko darbību citos tirgos.

Krievijas Federācijas kara Ukrainā kumulatīvā ietekme 2023.gada 31.decembrī bija 6.5 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 7.2 milj. eiro), no kuriem tiešā ietekme – 1.7 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 2.5 milj. eiro) un netiešā ietekme – 4.8 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 4.7 milj. eiro).

Detalizētāka informācija atspoguļota Finanšu pārskata 3.pielikumā (8).

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunie produkti un darbības efektivitātes paaugstināšana

Altum turpina nostiprināt savu lomu kā galvenais valdības partneris finanšu instrumentu programmu īstenošanai ar ES līdzfinansējumu. Kopumā Eiropas Atjaunošanas un noturības mehānisma plāna (ANM) un ES kohēzijas politikas 2021.-2027.gada plānošanas perioda ietvaros finanšu instrumentu veidā būs pieejami vismaz 650 milj. eiro.

2023.gadā Altum pabeidza visu ANM programmu ieviešanu, pēdējā no kurām – aizdevumu programma uzņēmumu digitalizācijai tika uzsākta 2023.gada februārī un kurā atbalsts tiek sniegts komersantiem gan automatizētu iekārtu, gan programnodrošinājuma iegādei. Līdz 2023.gada 31.decembrim ANM programmās ir apstiprināti darījumi, noslēgti līgumi un izmaksātas kapitāla atlaides šādā apmērā:

- **uzņēmumu energoefektivitātes programmā** apstiprināti 94 darījumi 13.6 milj. eiro apmērā (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 10.8 milj. eiro), no kuriem par 81 jau ir noslēgti līgumi 8.8 milj. eiro apmērā (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 7.2 milj. eiro), un izmaksātas pirmās kapitāla atlaides 1.3 milj. eiro apmērā,
- **uzņēmumu digitalizācijas programmā** apstiprināti 28 darījumi 14.7 milj. eiro apmērā (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 11.8 milj. eiro), no kuriem par 19 jau ir noslēgti līgumi 10.3 milj. eiro apmērā (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 8.1 milj. eiro),
- **daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmā** apstiprināts un noslēgts līgums vienam darījumam 0.1 milj. eiro apmērā (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 0.05 milj. eiro)
- **zemo īres mājokļu būvniecības programmā** apstiprināti 2 darījumi 11.9 milj. eiro apmērā (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 3.6 milj. eiro).

Īstenojot **ES kohēzijas politiku 2021.-2027.gada plānošanas perioda ietvaros**, uzņēmējdarbības atbalstam turpmākajos gados būs pieejami 506.4 milj. eiro finanšu instrumentu veidā vismaz 12 atbalsta programmās. 2023.gada 27.novembrī Altum parakstīja nolīgumu ar Centrālo finanšu līgumu aģentūru par finansējumu 230.8 milj. eiro apmērā sešām uzņēmējdarbības atbalsta programmām – garantijas, t.sk., portfeljgarantijas, pilna cikla uzņēmējdarbībai un garantijas digitalizācijai un automatizācijai, produktivitātes aizdevumi, t.sk., ar kapitāla atlaidi un aizdevumi produktivitātes kāpināšanai, starta un izaugsmes aizdevumi, kā arī iespējkapitāla ieguldījumi. 2023.gada 15.augustā Ministru kabinets apstiprināja 5. paaudzes riska kapitāla fondu izveidi, kuriem paredzētais finansējums ir 93 milj. eiro, ko plānots investēt 3 jaunuzņēmumu riska kapitāla fondos, 1 sākuma stadijas un 1 izaugsmes stadijas riska kapitāla fondā.

Lielo investīciju aizdevumu programmā ar kapitāla atlaidi vidējiem un lielajiem komersantiem 2023.gadā turpinājās saņemto projektu pieteikumu izskatīšana, tostarp 2023.gada decembrī tika uzsākta trešās kārtas projektu atlase. Līdz 2023.gada 31.decembrim Altum apstiprināja 13 pieteikumus par atbalsta piešķiršanu projektiem par kopējo summu virs 279 milj. eiro (attiecināmās kapitāla atlaides apjoms 75 milj. eiro), no kuriem par 10 jau ir noslēgti līgumi (attiecināmais kapitāla atlaides apmērs 62.5 milj. eiro), savukārt 4 pieteikumi (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 28 milj. eiro) joprojām ir Altum izvērtēšanā. 2023.gada 31.oktobrī Ministru kabinets apstiprināja grozījumus šajā programmā, paredzot, ka uzņēmumi varēs saņemt papildus aizdevumus Altum savu investīciju projektu īstenošanai.

2023.gada 13.jūnijā Ministru kabinets apstiprināja Baltijas MVU IPO fonda izveidi, kas tiks veidots kopā ar Lietuvas attīstības finanšu institūciju INVEGA. Fonda mērķis ir atbalstīt un diversificēt Baltijas MVU, kā arī mazo vidējas kapitalizācijas uzņēmumu (*small mid-caps*) un inovātivi vidējas kapitalizācijas uzņēmumu (*innovative mid-caps*) piekļuvi finansējumam un attīstīt Baltijas kapitāla tirgu saskaņā ar ES kapitāla tirgus mērķiem. Fonda kopējais finansējums ir 50 milj. eiro, no kuriem Sabiedrība investēs 20 milj. eiro. Līdz 2024.gada 1.pusgada beigām ir plānots atlasīt MVU IPO fonda pārvaldnieku.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunie produkti un darbības efektivitātes paaugstināšana (turpinājums)

Atbalsta programma uzņēmumiem, kuru darbība cietusi Krievijas agresijas pret Ukrainu rezultātā, bija pieejama uzņēmējiem aizdevumu un garantiju veidā līdz 2023.gada beigām. Šī atbalsta programma tika uzsākta 2022.gada 4.ceturksnī un tās ietvaros tika sniegts atbalsts uzņēmējiem par kopējo summu 14.4 milj. eiro.

Altum 2023.gadā ieviesa vairākus **atvieglojumus atbalsta programmās**, reaģējot uz straujo procentu likmju kāpuma izraisīto kreditēšanas sabremzēšanos un veicinot uzņēmumu un mājsaimniecību ieceru turpināšanos arī augstu kredītlīkmi apstākļos:

- kreditēšanas veicināšanai bankās ieviesti 2 veidu atvieglojumi garantiju instrumentiem – 0% garantijas prēmija jauniem ilgtspējīgiem projektiem un garantijas prēmijas samazinājumu par 50% visām komersantu garantijām,
- jauniem aizdevumiem MVU segmenta uzņēmumiem kopējā aizdevuma likme 12 mēnešu periodā samazināta par aptuveni pusi, nosakot vēl papildus procentu likmes atlaidi 50 procentpunktu apmērā jauniem, uz ilgtspēju vērstiem projektiem,
- samazināta aizdevuma likme līdz 3.5% lauksaimnieku apgrozāmo līdzekļu aizdevumiem sākot no 2023.gada novembra. Papildus tam apgrozāmo līdzekļu aizdevumu varēs arī izmantot, lai segtu 2023.gada neapmaksātos parādus pret piegādātājiem. Līdz 2023.gada beigām iesniegti 222 pieteikumi par kopējo summu 30.4 milj. eiro,
- mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem garantijas prēmija samazināta no 4.8% uz 2.4%,
- grantu programma "Balsts" mājokļa iegādei kļuva pieejams arī ģimenēm, kurās aug bērns ar invaliditāti vai pilngadīga persona līdz 24 gadu vecumam ar I vai II grupas invaliditāti, neatkarīgi no bērnu skaita ģimenē.

Turpinot īstenot Altum darbības efektivitātes paaugstināšanu un automatizācijas procesa ietvaros ieviesto centralizēto mazo aizdevumu (summā līdz 25 tūkst. eiro) pieteikumu izskatīšanu, Altum 2023.gada jūlijā paaugstināja aizdevuma pieteikuma limitu no 25 tūkst. eiro uz 50 tūkst. eiro. Paaugstinot pieteikuma limitu, Altum vienlaicīgi pārgāja no darījuma summas limita segmentācijas uz klienta grupas kopējo saistību segmentēšanu, kas ļaus vienkāršot aizdevumu pieteikumu izskatīšanas kārtību, samazināt pieteikumu izskatīšanas termiņus un izbrīvēt papildus reģionu darbinieku kapacitāti sarežģītāku atbalsta programmu apkalpošanā. 2023.gadā 25% (2022.gadā: 24%) no piešķirto aizdevumu skaita tika izvērtēti attālināti, neiesaistot pieteikumu izvērtēšanas procesā reģionu darbiniekus. Vidējā aizdevuma summa centralizēti attālinātajā izvērtēšanā ir palielinājusies no 16.4 tūkst. eiro 2022.gadā uz 18.6 tūkst. eiro 2023.gadā, savukārt vidējā aizdevuma summa reģionos ir palielinājusies no 88.9 tūkst. eiro 2022.gadā uz 98.1 tūkst. eiro 2023.gadā. Ņemot vērā līdzšinējo kredītportfeļa kvalitāti darījumiem, kas pieņemti centralizēti attālinātajā izvērtēšanā, Altum 2024.gada janvārī palielināja aizdevuma summas limitu centralizēti attālinātajā izvērtēšanā no 50 tūkst. eiro uz 100 tūkst. eiro, paralēli ieviešot arī skoringa sistēmu mazo aizdevumu segmentā ar mērķi panākt pieteikumu izskatīšanas termiņu būtisku samazināšanu salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem iepriekšējos gados.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Reitings

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra Moody's Investors Service ("Moody's") 2024.gada 2.februārī apstiprināja Altum ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ar stabilu perspektīvas novērtējumu pēc aktualizētās kredītreitanga metodoloģijas. Kredītreitings ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts 2022.gada 16.decembrī, kā arī publicēts 2023.gada 4.septembra aktualizētajā kredītspējas novērtējumā (*credit opinion*). Arī īstermiņa reitings ir apstiprināts tādā pat līmenī P-2.

Tai pat laikā atbilstoši Moody's aktualizētajai ar valdību-saisītu emitentu metodikai (*Government-Related Issuers Methodology*), kas publicēta 2024.gada 25.janvārī, Moody's vairāk neklasificē Altum kā ar valdību-saisītu emitentu (*government-related issuer*) un atsaucis tā bāzes kredītnovērtējumu (*Baseline Credit Assessment*) Baa3. Turpmāk Altum kredītreitanga novērtējums tiek veikts balstoties tikai uz Moody's Finanšu institūciju metodiku (*Finance Companies Methodology*). No 2024.gada 2.februāra Altum noteikts atsevišķais kredītnovērtējums (*standalone assessment*) līdzšinējā Baa3 līmenī, kas aizstāj atsaukto bāzes kredītnovērtējumu (*Baseline Credit Assessment*).

Altum ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem.

Augstais reitings ļauj sekmīgāk realizēt Altum ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaistei, esot regulētu kapitāla tirgus dalībniekam un regulāri emitējot obligācijas.

Risku vadība

Atbilstošas risku pārvaldības nodrošināšanai, Altum ir izveidota Risku vadības sistēma, kas nodrošina preventīvu risku vadību, kā arī savlaicīgu korektīvo pasākumu ieviešanu risku mazināšanai vai novēršanai. Uzņemoties riskus, Altum saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tā darbībai noteiktos mērķus un uzdevumus.

Risku pārvaldībai Altum pielieto dažādas risku vadības metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus. Risku vadības metodes tiek izvēlētas, ņemot vērā konkrēta riska būtiskumu un ietekmi uz Altum darbību.

Ņemot vērā Altum darbību paaugstināta riska jomās, realizējot valsts atbalsta programmas, Altum 2023.gada 31.decembrī ir izveidots riska segums 370 milj. eiro apmērā (2022.gada 31.decembrī: 297 milj. eiro), kas pieejams atbalsta programmu SKZ segumam. SKZ tiek aplēsti pirms attiecīgās atbalsta programmas ieviešanas un daļa no publiskā finansējuma, kas tiek saņemts attiecīgās atbalsta programmas ietvaros SKZ segumam, tiek novirzīts Riska segumam. Riska segumu veido Riska seguma rezerves un Portfeļa zaudējumu rezerves (speciālais rezerves kapitāls) kopsumma, no kuras atskaitīti izveidotie uzkrājumi SKZ segšanai.

Ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā, Altum jau sākot ar 2022.gada februāri ir ierobežojusi visa veida sadarbību ar Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem.

Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā rezultātā ES un pārējā pasaule ieviesa sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku un to tiesību subjektiem un lai mazinātu sankciju risku, Altum noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā, turklāt ir veiktas izmaiņas Altum noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ievērošanas politikā, nosakot, ka Altum atturas no sadarbības ar uzņēmumiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņi.

Altum veic nepārtrauktu sankciju izmaiņu monitoringu, kā arī nepārtraukti un ar uzmanību seko līdz situācijas attīstībai Ukrainā. Altum veic uzraudzības pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu iespējamo tiešo vai netiešo ietekmi uz Altum darbību no notikumiem Ukrainā vai sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku rezultātā, t.sk., bet ne tikai papildus uzrauga darījumus ar klientiem, kuru pamatdarbību varētu ietekmēt gan notikumi Ukrainā, gan ieviestās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku.

Līdztekus iepriekšminētajam Altum ir veikusi nepieciešamos pasākumus, lai identificētu potenciālos grūtībās nonākušos klientus un novērtētu, vai energoresursu sadārdzinājums un noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējis vai var būtiski ietekmēt klientu maksātspēju, kā arī lai nodrošinātu tiešās un netiešās ietekmes kvantificēšanu un atbilstošu uzkrājumu izveidošanu.

Vadības ziņojums (turpinājums)

leguldījums ilgtspējā

Finanšu nozarei ir izšķiroša nozīme Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā, tostarp pārejā uz klimatneitrālu, klimatnoturīgu, resursefektīvu un taisnīgu ekonomiku. Ilgtspēja ir galvenā Altum uzņēmējdarbības un stratēģijas daļa, un tā kļuvusi par svarīgu stratēģisko virzītājspēku banku nozarē, kā arī atfīstības finanšu institūcijām Eiropā. Altum uzņemas atbildību par savas ikdienas darbības ilgtermiņa ekonomisko, vides un sociālo ietekmi un pastāvīgi strādā, lai ar pieņemtajiem ieguldījuma lēmumiem, veidojot portfelī, sekmētu ilgtspējīgu atfīstību, neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz ilgtspējas faktoriem un sniegtu pozitīvu ieguldījumu uzņēmumu transformācijā uz ilgtspējīgu ekonomiku un veicinātu rīkoties atbildīgi savā uzņēmējdarbībā.

Vadoties pēc 2022.gadā sastādītās detalizētās ESG ceļa kartes, turpinās aktīvs darbs pie ceļa kartes soļiem, kas skar ESG aspektu integrāciju kredītriska vadībā Altum aizdevumu, nodrošinājuma un garantiju portfeļiem MVU, Midcap un lauksaimnieku segmentos, 2023.gada 2.ceturksnī tika izstrādāta ESG risku būtiskuma analīzes metodoloģija un veikts izvērtējums MVU un lauksaimnieku segmentu aizdevumu un garantiju portfeļu jūtīgumam pret pārejas riskiem un dažādiem klimata fiziskajiem riskiem. Tas ir izejas punkts gan pārejas risku, gan klimata fizisko risku pārvaldībā, lai pieņemtie lēmumi varētu būt balstīti datos. Papildus tas veicina jaunu ilgtspējīga finansējuma produktu piedāvājuma izstrādi, lai sekmētu uzņēmumu veiksmīgu pāreju uz klimata neitrālu ekonomiku, kā arī spējā sekmīgi darboties piegāžu ķēdēs, ņemot vērā būtiskās izmaiņas uzņēmumu vērtības ķēžu ilgtspējas prasībās. 2023.gada 2.pusgadā pabeigts darbs pie ESG risku novērtēšanas matricas, ESG skoringa modeļa izstrādes un pielāgotas klientu anketas izstrādes, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem klientu ilgtspējas KPI's datiem.

Līdz šim esošos Altum ilgtspējīga finansējuma segmentus, kas noteikti, ievērojot Zaļo obligāciju ietvaru 2021 – energoefektivitāte, atjaunīgie energoresursi, pasīvās mājas un ilgtspējīgs transports, papildinās ar jaunu segmentu – "sekmēt uzņēmumu pāreju uz klimata neitrālu ekonomiku", kas aktīvi tiek piedāvāts klientiem kopš 2023.gada rudens. Tas ietver ilgtspējīgu finansējumu, kas veicina uzņēmumu noturību pārejas riskiem, lai uzlabotu konkurenci un nezaudētu tirgus daļu un ieņēmumus, mainoties vērtības ķēžu prasībām ilgtspējas jomā. Jo sevišķi tas skar "jūtīgās" nozares – nozares ar augstu fosilo resursu patēriņu un/vai augstu jūtīgumu pret pārejas riskiem. Ilgtspējīga finansējuma risinājumi ietver gan uzņēmumu piegādes ķēžu dekarbonizāciju, gan investīcijas uzņēmuma produkta dzīves cikla dekarbonizācijai, gan tehnoloģijas ar mazāku CO2 emisiju ražošanas nozarēm, kas spiestas izmantot fosilos resursus, lai nodrošinātu augstu temperatūru savos ražošanas procesos, kā arī investīcijas klimata fizisko risku ietekmes mazināšanai.

2023.gada 2.pusgadā turpinājās darbs pie pašreizējo zaļo/ilgtspējīgo projektu noteikšanu MVU un lauksaimnieku segmentos un šo segmentu aizdevuma portfeļa radītās CO2 izmešu pēdas noteikšanas.

Ņemot vērā 2023.gadā veiktās ESG risku būtiskuma analīzes rezultātus, tiek izstrādāta Ilgtspējas stratēģija, kuru plānots apstiprināt 2024.gada pavasarī. Cita starpā, esošais klientu portfelis tiks pārskatīts, stimulējot klientu pāreju uz ilgtspējīgu atfīstību, kā arī pakāpeniski atsakoties no tādu projektu finansēšanas, kas neatbilst Altum noteiktajiem ESG aspektiem kredītriska pārvaldībā.

Altum kapitāla fonds veic ieguldījumus, pievēršot pienācīgu rūpību uzņēmuma darbībai ESG jomā un saistīto ekonomikas izmaiņu sagaidāmai ietekmei uz uzņēmuma piegāžu un vērtību ķēdēm. Ievērojot Regulas par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (The Sustainable Finance Disclosure Regulation) prasības, 2022.gada nogalē tika publicētas AKF nostādnes, kas atspoguļo, kā mēs izvērtējam mūsu ieguldījumu lēmumu galveno nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem (Principal Adverse Impact report), saskaņā ar SFDR 4.panta prasībām. 2024.gada sākumā tika apkopoti Fonda portfeļa kompāniju svarīgākie nelabvēlīgās ietekmes indikatori par 2023.gadu. Jāatzīmē, ka Fonda pārvaldītā portfeļa svarīgākie nelabvēlīgās ietekmes indikatori neliecina par ieguldījumu lēmumu būtisku negatīvu ietekmi uz ilgtspējas faktoriem.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Nākotnes perspektīva

2023.gadā Altum sadarbībā ar Ekonomikas ministriju uzsāka programmu izstrādi, lai ieviestu finanšu instrumentu atbalsta programmas jaunā ES kohēzijas politikas 2021.-2027.gada plānošanas perioda ietvaros, kurā pieejamais finansējums kopumā 506.4 milj. eiro apmērā tiks novirzīts uzņēmējdarbības atbalstam, energoefektivitātei un klimatneitralitātei. ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā pieejamais finansējums ne tikai papildinās jau šobrīd pieejamo ANM finansējumu tādos virzienos kā energoefektivitātes paaugstināšana (ēkas, energoefektīvas iekārtas, elektroauto) un atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošana (saules paneļi u.c.) uzņēmumiem un energoefektivitātes paaugstināšana daudzdzīvokļu mājās, bet tas būs pieejams arī tādiem jauniem virzieniem kā tehnoloģiju pārnese un prototipēšana, inovācijas un digitalizācija. Tāpat jaunais ES fondu finansējums papildinās jau esošo finansējumu MVU izaugsmes aizdevumu programmā, starta aizdevumu programmā, individuālo garantiju un portfeljgarantiju programmās.

Lai sagatavotos Eiropas Savienības InvestEU programmas ieviešanai, 2023.gada 1.pusgadā sadarbībā ar atlasīto neatkarīgo auditoru ir veikts Altum atbilstības novērtējums (Pillar Assessment). Atbilstības novērtējums ir priekšnosacījums, lai Altum varētu pieteikties InvestEU ieviešanas partnera lomai un nākotnē – arī sadarbības partnera lomai ES fondu tiešās pārvaldības ieviešanā, tādējādi palielinot jaunu specializētu un piemērotu finanšu instrumentu piedāvājumu Latvijas uzņēmumiem. Novērtējuma pirmais posms tika pabeigts 2023.gada novembrī, iesniedzot Eiropas Komisijai ziņojuma projektu. Pēc ziņojuma projekta saskaņošanas ar Eiropas Komisiju tiks identificētas būtiskās rekomendācijas, kas Altum būs jāievieš. Atbilstības novērtējumu plānots noslēgt 2024.gadā, sagaidāms 2024.gada 3.ceturksnī, pēc tam, kad Eiropas Komisija, pamatojoties uz Altum sniegto informāciju un auditoru atzinumu, būs guvusi pietiekamu pārliecību par rekomendāciju ieviešanu. Lēmums par pieteikuma InvestEU ieviešanas partnera lomai iesniegšanu vēl nav pieņemts.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Informācija par padomi un valdi

Padome

Vārds, uzvārds	Ieņemamais amats	Ieceļšanas datums	Amata pilnvaru termiņa beigu datums
Līga Kļaviņa	Padomes priekšsēdētāja	27.12.2022.	26.12.2025.
Jānis Šnore	Padomes loceklis	27.12.2022.	uz laiku *
Ilze Baltābola	Padomes locekle	22.03.2022.	uz laiku *

* uz laiku, līdz tiks atlasīts kandidāts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajā kārtībā.

Pārskata periodā nav notikušas izmaiņas Sabiedrības Padomes sastāvā.

Valde

Vārds, uzvārds	Ieņemamais amats	Ieceļšanas datums	Amata pilnvaru termiņa beigu datums
Reinis Bērziņš	Valdes priekšsēdētājs	27.05.2021.	26.05.2024.
Jēkabs Krieviņš	Valdes loceklis	27.05.2021.	26.05.2024.
Inese Zīle	Valdes locekle	27.05.2021.	26.05.2024.
Ieva Jansone-Buka	Valdes locekle	18.03.2024.	17.03.2027.*
Juris Jansons	Valdes loceklis	09.01.2023	08.01.2026

Pārskata periodā notikušas izmaiņas Sabiedrības valdē. 2023.gada 9.janvārī Padome Valdes locekļa amatā apstiprināja Juri Jansonu.

* 2024.gada 25.janvārī padome valdes locekļa amatā pārāpstiprināja Ievu Jansoni-Buku, nosakot jaunu pilnvaru termiņu no 2024.gada 18.marta līdz 2027.gada 17.martam.

Paziņojums par vadības atbildību

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk tekstā – Sabiedrība) Valde (turpmāk tekstā - Vadība) ir atbildīga par Sabiedrības finanšu pārskatu sagatavošanu, kā arī par informāciju, kas ir pievienota Citos finanšu pārskata pielikumos.

Finanšu pārskati un to pielikumi, kas ir iekļauti no 16. līdz 112.lappusei, ir sagatavoti, balstoties uz pirmdokumentiem un sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Sabiedrības finanšu stāvokli 2023.gada 31.decembrī un 2022.gada 31.decembrī, un tās darbības rezultātiem, izmaiņām pašu kapitālā un naudas plūsmām par gadu, kas noslēdzās 2023.gada 31.decembrī.

Iepriekšminētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, pamatojoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Vadības lēmumi un pieņēmumi attiecībā uz šo pārskatu sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi.

Vadība ir atbildīga par atbilstošas grāmatvedības uzskaites nodrošināšanu, Sabiedrības aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas rīcības atklāšanu un novēršanu. Vadība ir arī atbildīga par Sabiedrības darba vadīšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Attīstības finanšu institūcijas likumu, citiem Latvijas Republikas likumiem, kā arī Eiropas Savienības regulām, kas ir piemērojamas Sabiedrībai.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Visaptverošo ienākumu pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Pielikumi	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Procentu ieņēmumi pēc efektīvās procentu likmes	4 (1)	18 675	14 944
Citi procentu un līdzīgi ieņēmumi	4 (2)	6 996	4 990
Procentu izdevumi	5	(7 906)	(2 960)
Neto procentu ieņēmumi		17 765	16 974
ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	6	9 824	6 093
Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	7	(7 141)	(5 091)
Neto ieņēmumi par VAP īstenošanu		2 683	1 002
Peļņa / (zaudējumi) no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	8	(3)	97
Peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos	16 (3)	3 064	(1 732)
Peļņa / (zaudējumi), no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	28 (3)	(882)	3 075
Citi ieņēmumi	9	8 997	6 208
Citi izdevumi	10	(1 016)	(1 570)
Pamatdarbības ienākumi pirms pamatdarbības izdevumiem		30 608	24 054
Personāla izmaksas	11	(5 765)	(6 511)
Administratīvie izdevumi	12	(1 478)	(1 829)
Nemateriālo aktīvu un pamatīdzekļu nolietojums	21, 22	(818)	(863)
Sagaidāmie kredītzaudējumi, neto	13	(4 737)	(3 367)
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		17 810	11 484
Pārskata perioda peļņa		17 810	11 484
Citi visaptverošie ienākumi:		221	(1 197)
Posteņi, kas nākamajos periodos pārklasificējami peļņā vai zaudējumos			
Peļņa / (zaudējumi) no finanšu aktīviem, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos	37	221	(1 197)
Kopā pārskata perioda visaptverošie ienākumi		18 031	10 287

Pielikumi no 20. līdz 112.lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

Olga Alksne
Galvenais grāmatvedis

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Finanšu stāvokļa pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Pielikumi	31.12.2023.	31.12.2022.
Aktīvi			
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	14	702 788	571 667
		<i>t.sk. nauda un naudas ekvivalenti</i>	565 896
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos – ieguldījumu vērtspapīri	15	9 743	9 515
Amortizētajā iegādes vērtībā novērtētie finanšu aktīvi:			
Ieguldījumu vērtspapīri	15	38	39
Kredīti un debitoru parādi	18 (1)	349 360	317 859
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos - kredīti ar kapitāla atlaidi	18 (6)	13 088	-
Granti	19	67 196	58 280
Nākamo periodu izdevumi	24	459	344
Uzkrātie ieņēmumi	25	3 862	927
Pārējie ieguldījumi	17	25 398	15 741
Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos	16 (1)	66 592	64 645
Ieguldījuma īpašumi	20	68 246	53 453
Pamatīdzekļi	22	4 377	4 448
Nemateriālie aktīvi	21	1 017	1 140
Pārējie aktīvi	23	3 922	1 530
Kopā aktīvi		1 316 086	1 099 588
Saistības			
Saistības pret kredītiestādēm	26	32 038	36 290
Saistības pret vispārējām valdībām	27	174 656	153 784
Amortizētajā iegādes vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	33	85 533	85 513
Nākamo periodu ieņēmumi		972	1 017
Uzkrātie izdevumi	31	856	661
Finanšu garantiju līgumu saistības	30	47 319	45 852
Sagaidāmie kredītzaudējumi ārpusbilances saistībām	29	344	1 453
Atbalsta programmu finansējums	28 (1)	580 649	375 280
Pārējās saistības	31	4 366	3 755
Kopā saistības		926 733	703 605
Kapitāls un rezerves			
Akciju kapitāls	34	204 862	204 862
Rezerves	35 (1)	166 959	180 136
Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos pārvērtēšanas rezerve	37	(278)	(499)
Uzkrātā peļņa		17 810	11 484
Kopā kapitāls un rezerves		389 353	395 983
Kopā pasīvi un kapitāls		1 316 086	1 099 588

Pielikumi no 20. līdz 112.lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

Olga Alksne
Galvenais grāmatvedis

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Akciju kapitāls	Rezerves			Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos pārvērtēšanas rezervē	Nesadalītā peļņa	Kapitāls un rezerves kopā
		Specifiskās rezerves	Vispārējais rezerves kapitāls	Pārējās specifiskās rezerves- Starpība, kas atzīta reorganizācijas rezervē			
2022.gada 1.janvārī	204 862	200 193	37 089	(15 935)	698	13 829	440 736
Pārskata perioda peļņa	-	-	-	-	-	11 484	11 484
Citi visaptverošie ienākumi	-	-	-	-	(1 197)	-	(1 197)
Kopējie visaptverošie ienākumi	-	-	-	-	(1 197)	11 484	10 287
Rezerves kapitāla palielināšana (35.pielikums)	-	3 525	-	-	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazināšana, palielinot atbalsta programmu finansējumu(35. pielikums)	-	(58 565)	-	-	-	-	(58 565)
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2021.gada peļņas sadales	-	(3 446)	3 446	-	-	-	-
2021.gada Sabiedrības peļņas sadale	-	-	13 829	-	-	(13 829)	-
2023.gada 1.janvārī	204 862	141 707	54 364	(15 935)	(499)	11 484	395 983
Pārskata perioda peļņa	-	-	-	-	-	17 810	17 810
Citi visaptverošie ienākumi	-	-	-	-	221	-	221
Kopējie visaptverošie ienākumi	-	-	-	-	221	17 810	18 031
Rezerves kapitāla palielināšana (35.pielikums)	-	2 839	-	-	-	-	2 839
Rezerves kapitāla samazināšana, palielinot atbalsta programmu finansējumu (35. pielikums)	-	(27 500)	-	-	-	-	(27 500)
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2022.gada peļņas sadales	-	(5 246)	5 246	-	-	-	-
Vispārējo rezervju pārdale uz atbalsta programmām, kas attiecināmas uz specifiskajām rezervēm	-	13 829	(13 829)	-	-	-	-
2022.gada Sabiedrības peļņas sadale	-	-	11 484	-	-	(11 484)	-
2023.gada 31.decembrī	204 862	125 629	57 265	(15 935)	(278)	17 810	389 353

Saskaņā ar 2023.gada 30.oktobra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu paredzēts palielināt pamatkapitālu 6.17 milj. eiro apmērā, nodrošinot papildus finansējumu esošo un jauno atbalsta programmu īstenošanai. Atbilstoši Attīstības finanšu institūcijas likumam ar 2023.gada 12.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.871 tika apstiprināti ALTUM statūti un 2023.gada 29.decembrī veikta palielinātā pamatkapitāla apmaksāšana. 2024.gada 3.janvārī Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēta Altum pamatkapitāla palielināšana.

Pielikumi no 20. līdz 112.lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Naudas plūsmas pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Pielikumi	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā		539 630	455 007
Naudas plūsmas pamatdarbības rezultātā			
Peļņa pirms nodokļiem		17 810	11 484
Nemateriālo aktīvu un pamatīdzekļu nolietojums	21,22	818	863
Sagaidāmo kredītzaudējumu pieaugums	13	4 737	3 367
Ieguldījumu īpašumu pārvērtēšana	20	(6 116)	2 321
Atbalsta programmu pārvērtēšana	10	(8)	(142)
Ieguldījumu riska kapitāla fondos, pārvērtēšana	16 (2)	(870)	805
Pārējie ieguldījumi, pārvērtēšana	17	(1 310)	(152)
Aprēķinātie procentu ieņēmumi pēc efektīvās procentu likmes	4 (1)	(18 675)	(14 944)
Aprēķinātie procentu un līdzīgi ieņēmumi	4 (2)	(6 996)	(4 990)
Aprēķinātie procentu izdevumi	5	7 906	2 960
Peļņa/(zaudējumi) no ārvalstu valūtas pārvērtēšanas	8	3	(97)
Naudas un tās ekvivalentu (samazinājums)/pieaugums pamatdarbības rezultātā pirms izmaiņām aktīvos un saistībās		(2 685)	1 759
Kredītu samazinājums / (palielinājums)		(53 892)	9 986
Grantu (palielinājums)	19	(9 416)	(12 985)
Saistību pret kredītiestādēm un vispārējām valdībām pieaugums	26,27	16 803	15 257
Terminnoguldījumi (palielinājums)	14	(103 000)	(32 000)
Nākamo periodu ieņēmumu un uzkrāto izdevumu pieaugums / (samazinājums)		150	(1 107)
Nākamo periodu izdevumu un uzkrāto ieņēmumu (palielinājums) / samazinājums	24, 25	(3 050)	795
Pārējo aktīvu (pieaugums) samazinājums		(2 951)	1 903
Pārējo saistību pieaugums		178 156	89 772
Naudas un naudas ekvivalentu palielinājums no pamatdarbības		20 115	73 380
Saņemtie procenti		23 679	19 872
Samaksātie procenti		(8 070)	(2 951)
Pamatdarbības neto naudas plūsma		35 724	90 301
Naudas plūsma ieguldīšanas darbības rezultātā			
Ieguldījumu vērtspapīru pārdošana		137	3 603
Pamatīdzekļu un nemateriālo aktīvu iegāde	21,22	(529)	(650)
Ieguldījumu īpašumu iegāde	20	(8 879)	(5 758)
Ieguldījumu īpašumu pārdošana	20	202	954
Pārdošanai pieejamo aktīvu pārdošana	23	28	-
Pārējie ieguldījumi	17	(8 347)	(6 851)
Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos	16 (2)	(1 079)	(501)
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		(18 467)	(9 203)
Naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā			
Rezerves kapitāla palielināšana	35	2 839	3 525
Ieskaļi, bet neregistrēti pamatkapitāla palielinājums		6 170	-
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		9 009	3 525
Naudas un tās ekvivalentu palielinājums		26 266	84 623
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās	14	565 896	539 630

Pielikumi no 20. līdz 112.lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Finanšu pārskatu apstiprināšana

Šos finanšu pārskatus Sabiedrības Vadība apstiprinājusi 2024.gada 28.martā. Latvijas Republikas Komerclikums, kā arī Attīstības finanšu institūcijas likums nosaka, ka akcionāru sapulcei ir tiesības pieņemt lēmumu par finanšu pārskatu apstiprināšanu.

1 Vispārēja informācija

(1) Informācija par Sabiedrību

Šie finanšu pārskati satur finanšu informāciju par akciju sabiedrību "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk – Sabiedrība).

Saīdzinotā finanšu informācija par finansiālās darbības rezultātiem 2023.gada 12 mēnešos ir iekļauta attiecīgi Visaptverošo ienākumu pārskatā, Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskatā un Naudas plūsmas pārskatā, kā arī attiecīgajos finanšu pārskatu pielikumos.

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" ir Latvijas valstij piederoša kapitālsabiedrība, kas ar atbalsta finanšu instrumentiem - aizdevumiem, garantijām un ieguldījumiem riska kapitāla fondos - nodrošina finanšu resursu pieejamību uzņēmumiem un mājsaimniecībām, jomās, kuras valsts izvīzījusi kā atbalstāmas un svarīgas, tādējādi veicinot tautsaimniecības attīstību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu. Starptautiskā kredītreitingu aģentūra Moody's Investors Service 2024.gada 2.februārī apstiprināja Sabiedrības ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ar stabilu perspektīvas novērtējumu pēc aktualizētās kredītreitinga metodoloģijas. Kredītreitings ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts iepriekš 2022.gada 16.februārī un 2019.gada 25.martā, kā arī publicēts 2023.gada 4.septembra aktualizētajā kredītspējas novērtējumā (*credit opinion*). Arī īstermiņa reitings ir apstiprināts tādā pat līmenī P-2. Tai pat laikā atbilstoši Moody's aktualizētajai ar valdību saistītu emitentu metodikai (*Government-Related Issuers Methodology*), kas publicēta 2024.gada 25.janvārī, Moody's vairāk neklasificē Altum kā ar valdību saistītu emitentu (*government-related issuer*) un atsaucis tā bāzes kredītnovērtējumu (*Baseline Credit Assessment*) Baa3. Turpmāk Altum kredītreitinga novērtējums tiek veikts balstoties tikai uz Moody's Finanšu institūciju metodiku (*Finance Companies Methodology*). No 2024.gada 2.februāra Altum noteikts atsevišķais kredītnovērtējums (*standalone assessment*) līdzšinējā Baa3 līmenī, kas aizstāj atsaukto bāzes kredītnovērtējumu (*Baseline Credit Assessment*). Moody's Sabiedrībai piešķirtais reitings ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem kredītreitingiem.

Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum" ir izveidota 2013.gada 27.decembrī ar Ministru kabineta lēmumu. Sabiedrības dibināšanas mērķis – apvienot trīs iepriekš patstāvīgi darbojošās valsts atbalstu sniežošanas kapitālsabiedrības vienā institūcijā un turpmāk koncentrēt vienuviet valsts resursus finanšu instrumentu valsts atbalsta un attīstības programmu īstenošanai. Sabiedrības darbību regulē tās īpašais likums - Attīstības finanšu institūcijas likums. Sabiedrības statūtus apstiprina Ministru kabinets. Visas Sabiedrības balsstiesīgās akcijas pieder Latvijas valstij. Akciju turētāji ir Attīstības finanšu institūcijas likumā noteiktās ministrijas ar sekojošu akciju turēšanas sadalījumu – Finanšu ministrija 40%, Ekonomikas ministrija – 30%, Zemkopības ministrija – 30%.

Sabiedrība kā finanšu institūcija neveic ar finanšu un kapitāla tirgu saistītu regulētu darbību, tāpēc Sabiedrībai nav saistošas kapitāla pietiekamības prasības. Tomēr Sabiedrība savā darbībā ievēro labāko finanšu un kapitāla tirgus praksi attiecībā uz iekšējo kontroli, risku pārvaldību un darbības atbilstību.

Sabiedrība ir veikusi ieguldījumu alternatīvo ieguldījumu fondā "Altum kapitāla fonds" (Fonds), kas reģistrēts 2020.gada 31.jūlijā. Fonds ir izveidots ar mērķi atbalstīt labi pārvaldītus, perspektīvus lielos uzņēmumus Covid-19 ietekmes pārvarēšanai, kas vīrusa ietekmes rezultātā ir gatavi pielāgot līdzšinējo darbību, mainot biznesa modeli, pielāgojot produktu izstrādi, ieviešot jaunas tehnoloģijas, izejot jaunus eksporta tirgos, veicinot to izaugsmi. Fonda ieguldītais kapitāls tika pilnībā parakstīts 2020.gada 16.septembrī, sasniedzot 100 miljonus eiro, no kuriem lielāko daļu (51.1 miljons eiro jeb 51.1%) veido lielākie privātie pensiju fondi, un 48.9 miljonus eiro veido Sabiedrības ieguldītais publiskais finansējums. Sabiedrība ir arī Fonda pārvaldnieks, kas reģistrēts Finanšu un kapitāla tirgus komisijā 2020.gada 26.maijā. 2022.gada 30.jūnijā beidzās ar EK saskaņotais ieguldījumu periods, pēc tā beigām jauni ieguldījumi vairs nefika apstiprināti, bet turpinājās ieguldīšana līdz 2022.gada 30.jūnijam apstiprinātajos portfeļuzņēmumos. Fondā iemaksātais kapitālieguldījumu apjoms 2023.gada 31.decembrī sastādīja 37.5 milj. eiro (Sabiedrības daļa 18.3 milj. eiro).

1 Vispārēja informācija (turpinājums)

Zemāk norādītie riska kapitāla fondi – tiek klasificēti kā asociētie uzņēmumi finanšu uzskaites mērķiem.

Nosaukums	Juridiskā adrese	Paaudze	Ieguldījuma % kapitālā
KS Overkill Ventures Fund I	Dzirnavu iela 105, Rīga, Latvija, LV-1011	4	100
KS Buildit Latvia Pre-Seed Fund	Elizabetes iela 20, Rīga, Latvija, LV-1050	4	100
KS Commercialization Reactor Pre-seed Fund	Brīvības gatve 300 -9, Rīga, Latvija, LV-1006	4	100
KS INEC 1	Vilandes iela 3 - 7, Rīga, Latvija, LV-1010	4	75
KS INEC 2	Vilandes iela 3 - 7, Rīga, Latvija, LV-1010	4	90
KS Overkill Ventures Fund II	Dzirnavu iela 105, Rīga, Latvija, LV-1011	4	80
KS Buildit Latvia Seed Fund	Elizabetes iela 20, Rīga, Latvija, LV-1050	4	80
KS Commercialization Reactor Seed Fund	Brīvības gatve 300 -9, Rīga, Latvija, LV-1006	4	80
KS ZGI-4	Roberta Hirša iela 1, Rīga, Latvija, LV-1045	4	60
FlyCap Mezzanine Fund II	Matrožu iela 15A, Rīga, Latvija, LV-1048	4	60
Likvidējamais KS Baltcap Latvia Venture Capital Fund	Jaunmoku iela 34, Rīga, Latvija, LV-1046	2	67
KS Imprimator Capital Technology Venture Fund **	Ščecinas iela 4, Rīga, Latvija, LV-1014	2	67
Likvidējamais KS Imprimator Capital Seed Fund	Ščecinas iela 4, Rīga, Latvija, LV-1014	2	100
KS ZGI-3 *	Roberta Hirša iela 1, Rīga, Latvija, LV-1045	3	95
KS FlyCap investment Fund *	Matrožu iela 15A, Rīga, Latvija, LV-1048	3	95
KS Expansion Capital fund *	Vilandes iela 3 - 7, Rīga, Latvija, LV-1010	3	95
Baltic Innovation Fund	European Investment Fund, 37B, avenue J.F. Kennedy, L-2968 Luxembourg		20
KS AIF "Altum kapitāla fonds"	Doma laukums 4, Rīga, LV-1050		48,9

* Riska kapitāla fondu darbības termiņš ir 2024.gada 31.decembris

** Riska kapitāla fonda darbības termiņš līdz 2024.gada 10.jūnijam.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums

(1) Vispārējās uzrādīšanas pamatprincipi

Sabiedrības finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem (SFPS), ņemot vērā uzņēmējdarbības turpināšanas principus. Finanšu pārskatu sastādīšanā, ņemot vērā uzņēmējdarbības turpināšanas principu, vadība ir apsvērusi Sabiedrības finanšu stāvokli, finanšu resursu pieejamību un veikusi ārējo faktoru ietekmes uz Sabiedrības nākotnes darbību analīzi. Detalizētāku informāciju par Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā ietekmi uz Sabiedrību skatīt 3.pielikuma (8)piezīmē. Sabiedrības finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu metodi, kas modificēta, vērtējot ieguldījumu vērtspapirus, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos, ieguldījumus asociētajās sabiedrībās, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos, ieguldījumu īpašumus, kas novērtēti patiesajā vērtībā, un atbalsta programmu finansējumu, kas novērtēts patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Sagatavojot finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, ir jāizmanto aplēses un pieņēmumi, kas ietekmē finanšu pārskatu datumā uzrādītās aktīvu un saistību summas un informāciju par iespējamiem aktīviem un saistībām, kā arī uzrādītās ieņēmumu un izdevumu summas pārskata periodā. Lai gan šīs aplēses ir balstītas uz vadības labākajām zināšanām par pašreizējiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti tomēr var atšķirties no šīm aplēsēm (2.pielikuma 15.piezīme).

Finanšu pārskatos summas ir norādītas tūkstošos eiro, ja vien nav norādīts citādi. Sabiedrības uzskaites un uzrādīšanas valūta ir eiro.

(2) Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Pārskata periodā darījumi ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti eiro pēc darījuma dienā spēkā esošā Eiropas Centrālās Bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa. Monetārie aktīvi un pasīvi, kā arī ārpusbilances prasības un saistības ārvalstu valūtās tiek pārvērtētas eiro pēc Eiropas Centrālās Bankas noteiktā ārvalstu valūtu kursa pārskata perioda beigās. Ar ārvalstu valūtu kursu izmaiņām saistītie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti pārskata perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Nemonetārās pozīcijas, kas tiek vērtētas pēc to iegādes vērtības ārvalstu valūtā, tiek pārvērtētas, izmantojot sākotnējo darījumu datumos noteikto ārvalstu valūtas maiņas kursu. Nemonetārās pozīcijas, kas tiek vērtētas pēc to patiesās vērtības ārvalstu valūtā, tiek pārvērtētas, izmantojot patiesās vērtības noteikšanas datumā noteikto ārvalstu valūtas maiņas kursu. Patiesajā vērtībā novērtēto nemonetāro pozīciju pārvērtēšanas peļņu vai zaudējumus klasificē atbilstoši pozīcijas patiesās vērtības izmaiņu peļņas vai zaudējumu atzīšanai (t.i. pozīciju, kuru patiesās vērtības pieaugums vai zaudējums tiek atzīts visaptverošo ienākumu pārskatā, pārvērtēšanas atšķirības arī tiek atzītas attiecīgi visaptverošo ienākumu pārskatā).

Pielietotie ārvalstu valūtu kursi nozīmīgākajām valūtām pārskata perioda beigās bija šādi:

31.12.2023	31.12.2022
1 USD = EUR 1.10500	1 USD = EUR 1.06660
1 GBP = EUR 0.86906	1 GBP = EUR 0.88693

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(3) Ieņēmumu un izdevumu atzīšana

Sabiedrības ienākumu un izdevumu uzskaitē balstās uz uzkrāšanas principu, t.i., ienākumi un izdevumi, kas attiecas uz pārskata periodu, tiek atspoguļoti visaptverošo ienākumu pārskatā neatkarīgi no to saņemšanas vai maksāšanas datuma.

(i) Ieņēmumi un izdevumi ārvalstu valūtā

Ieņēmumi un izdevumi ārvalstu valūtā tiek aprēķināti un atspoguļoti eiro pēc Eiropas Centrālās bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa attiecīgajā dienā.

Darījumu ārvalstu valūtās ieņēmumi un izdevumi tiek atzīti pārskata perioda peļņā vai zaudējumos.

(ii) Procentu ienākumi un izdevumi

Procentu ienākumi un izdevumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos visiem procentus nesošiem instrumentiem, pamatojoties uz uzkrāšanas principu, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Efektīvās procentu likmes metode ir finanšu aktīva vai finanšu saistības amortizētās iegādes vērtības aprēķina metode, kas balstīta uz procentu ieņēmumu un izdevumu atzīšanu attiecīgajā periodā. Efektīvā procentu likme paredz, ka nākotnē paredzētie maksājumi vai saņemamā nauda tiek precīzi diskontēti finanšu instrumenta sagaidāmajā dzīves laikā vai, kur nepieciešams, īsākā laika periodā līdz finanšu aktīva vai finanšu saistības neto bilances vērtībai. Aprēķinot efektīvo procentu likmi, Sabiedrība aplēs naudas plūsmas, balstoties uz finanšu instrumenta līgumā paredzētajiem nosacījumiem (piemēram, priekšapmaksas iespējas), bet neņem vērā nākotnes zaudējumus. Aprēķins ietver visus maksājumus, kas veikti vai saņemti starp līgumslēdzēju pusēm, un ir efektīvās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, tajā skaitā darījuma veikšanas izmaksas un citas prēmijas vai diskontus.

Uzkrātie procenti par kredītiem tiek atzīti peļņā vai zaudējumos un procentu uzkrāšanai tiek izmantota "30/360" vai "faktiskās dienas/360" dienu uzskaites metode, kas ir atrunāta līgumos ar klientiem.

Attiecībā uz līgumsodiem (nokavējuma procentiem) tiek izmantoti šādi principi:

- līgumsodi tiek aprēķināti par katru dienu un tiek uzskaitīti ārpusbilancē (tiek atzīti noteiktā laika brīdī);
- atzīti peļņā vai zaudējumos tikai pēc klienta iemaksas (tiek atzīti noteiktā laika brīdī);
- tiek piemērots papildu termiņš (grace days) – t.i., ja klients 3 dienu laikā pēc grafika datuma pilnā apmērā samaksā visu summu, līgumsodi netiek aprēķināti.

Ar kredītu izsniegšanu un apkalpošanu saistītie komisijas naudas ienākumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos, ievērojot šādus principus:

- aizdevumu noformēšanas un izsniegšanas komisijas (ieskaitot pieteikumu izskatīšanas maksu) kopā ar saistītajām tiešajām izmaksām – visa aizdevuma termiņa laikā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi;
- pārējās komisijas (aizdevumu konta apkalpošana, nosacījumu maiņa, rezervēšanas maksa, u.c.) – attiecīgās komisijas iekasēšanas dienā (tiek atzīti noteiktā laika brīdī).

Ar finanšu garantiju un galvojumu izsniegšanu un apkalpošanu saistītie komisijas naudas ienākumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos, ievērojot šādus principus:

- komisijas par izsniegtajām finanšu garantijām – atbilstoši 2.pielikuma 4.piezīmes (xvii).punktā aprakstītajiem principiem (tiek atzīti laika gaitā);
- pārējās komisijas – attiecīgās komisijas iekasēšanas dienā (tiek atzīti noteiktā laika brīdī).

Ja Riska seguma rezerve vai Portfeļa zaudējumu rezerve sedz kredītriska piecenojumu, tad attiecīgi aizdevumu procenti un ar finanšu garantiju izsniegšanu saistītie komisijas naudas ienākumi no klientiem to neietver (skatīt 2.pielikuma 15.piezīmes (i) punktu un 28.pielikumu).

Pārējie komisijas naudas ienākumi un izdevumi, kas neattiecas uz finanšu garantijām, tiek atzīti peļņā vai zaudējumos attiecīgajā darījuma veikšanas brīdī.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana

(i) Sākotnējā atzīšana

Finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos (PVPZ) sākotnēji tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā. Pārējie finanšu instrumenti tiek sākotnēji uzskaitīti patiesajā vērtībā, kas koriģēta par darījuma izmaksu summu. Patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, vislabāk pamato darījuma cena. Gadījumos, kad darījuma cena ir zemāka par garantijas patieso vērtību sakarā ar to, ka cenu starpību sedz publiskais finansējums sagaidāmajiem kredītzaudējumiem, kas klasificēti Riska seguma rezervē, pirmās dienas zaudējumi tiek tieši attiecināti uz Riska seguma rezervi (skatīt arī 2.pielikuma 15.piezīmes (i).punktu). Gadījumos, kad darījuma cena ir zemāka par garantijas patieso vērtību sakarā ar to, ka cenu starpība tiek segta ar valsts finansējumu sagaidāmajiem kredītzaudējumiem, kas klasificēti Portfeļa zaudējumu rezervē (speciālais rezerves kapitāls pašu kapitālā), pirmās dienas zaudējumi tiek segti no peļņas vai zaudējumiem un tiks segti no Portfeļa zaudējumu rezerves, pārskaitot uz nesadalīto peļņu vai vispārējo rezerves kapitālu pēc attiecīgā gada pārskata apstiprināšanas saskaņā ar attiecīgo akcionāra lēmumu (skatīt arī 2.pielikuma 15.piezīmes (i).punktu).

Pēc sākotnējās atzīšanas sagaidāmie kredītzaudējumi (SKZ) tiek atzīti finanšu aktīviem, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā (AV), un ieguldījumiem parāda vērtspapīros, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos (PVCVI), nekavējoties atzīstot zaudējumus finanšu uzskaitē.

Visi finanšu aktīvu pirkšanas un pārdošanas darījumi, kas pieprasa piegādi saskaņā ar pieņemtajiem tirgus principiem ("parastā" pirkšana un pārdošana) tiek uzskaitīti darījuma datumā, kas ir datums, kurā Sabiedrība apņemas piegādāt finanšu aktīvu. Pārējie pirkumi tiek atzīti tad, kad Sabiedrība kļūst par instrumenta līguma nosacījumu līgumslēdzēju pusi.

(ii) Finanšu aktīvi – klasifikācija un turpmākā novērtēšana – novērtēšanas kategorijas

Sabiedrība iedala finanšu aktīvus šādās novērtēšanas kategorijās: PVPZ, PVCVI un AV. Finanšu aktīvu klasifikācija un turpmākā novērtēšana ir atkarīga no Sabiedrības uzņēmējdarbības modeļa saistīto aktīvu portfeļa pārvaldībai un finanšu aktīva naudas plūsmas īpatnībām.

(iii) Finanšu aktīvi – klasifikācija un turpmākā novērtēšana – komercdarbības modelis

Komercdarbības modelis parāda, kā Sabiedrība pārvalda aktīvus, lai radītu naudas plūsmas – atkarībā no tā vai Sabiedrības mērķis ir:

- (a) tikai iekasēt līgumiskās naudas plūsmas no aktīviem ("turēti, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas"), vai
- (b) iekasēt gan līgumiskās naudas plūsmas, gan naudas plūsmas, kas rodas no aktīvu pārdošanas ("turēti, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas un pārdotu") vai,
- (c) ja nav piemērojams ne (a), ne (b) variants, finanšu aktīvi tiek klasificēti kā daļa no "cita" uzņēmējdarbības modeļa un novērtēti PVPZ.

Komercdarbības modelis tiek noteikts aktīvu grupai (portfeļa līmenī), balstoties uz visiem atbilstošajiem pierādījumiem par darbībām, kuras Sabiedrība uzņemas, lai sasniegtu mērķi, kas izvirzīts vērtējuma datumā pieejamajam portfelim. Faktori, kurus Sabiedrība apsver, nosakot komercdarbības modeli, ietver: portfeļa mērķi un saturu, iepriekšējo pieredzi par attiecīgo aktīvu naudas plūsmu iekasēšanu, risku novērtēšanu un pārvaldību un aktīvu snieguma novērtējumu. Būtiskākos pieņēmumus, uz kuriem Sabiedrība balstās, nosakot savu finanšu aktīvu komercdarbības modeļus, skatīt 2.pielikuma 15.piezīmē.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(iv) Finanšu aktīvi – klasifikācija un turpmākā novērtēšana – naudas plūsmu iezīmes

Ja komercdarbības modelis paredz turēt aktīvus, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas, vai turēt līgumiskās naudas plūsmas un pārdot, Sabiedrība izvērtē vai naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi (VPPM). Nosakot, vai finanšu aktīvu ar iegultajiem atvasinātajiem instrumentiem naudas plūsmas atbilst VPPM iezīmei, tie tiek izvērtēti kopumā. Sagatavojot izvērtējumu, Sabiedrība ņem vērā, vai līgumiskās naudas plūsmas atbilst vienkārša aizdevuma noteikumiem, t.i., procenti iekļauj tikai atbildību par kredītrisku, naudas laukvērtību, citus vienkārša aizdevuma riskus un peļņas normu.

Ja līgumiskie noteikumi ievieš riska vai svārstīguma apdraudējumu, kas ir pretrunā ar vienkārša aizdevuma noteikumiem, finanšu aktīvs tiek klasificēts un novērtēts PVPZ. VPPM izvērtējums tiek sagatavots, veicot aktīva sākotnējo atzīšanu, un turpmāk netiek mainīts. Būtiskākos pieņēmumus, uz kuriem Sabiedrība balstās, veicot savu finanšu aktīvu VPPM testu, skatīt 2.pielikuma 15.piezīmē.

(v) Finanšu aktīvi – pārklasifikācija

Finanšu instrumenti tiek pārklasificēti tikai tad, kad pilnībā mainās komercdarbības modelis, kas tiek izmantots portfeļa pārvaldīšanai. Pārklasificēšana tiek piemērota ar nākotnes datumu un stājas spēkā, sākot no pirmā pārskata perioda pēc komercdarbības modeļa maiņas.

(vi) Finanšu aktīvi – uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem

Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem tiek atzīti AV un PVCVI klasificētiem finanšu aktīviem. Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem no kredītsaistībām un iespējamām saistībām, kas izriet no finanšu garantiju līgumiem, tiek atzīti kā uzkrājumi vai Finanšu garantiju līgumu saistības. Uzkrājumu veidošanas principi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem ārpusbilances posteņiem un iespējamām saistībām ir tādi paši kā principi un metodes, kādas tiek piemērotas bilancē uzskaitītajiem darījumiem.

Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem tiek novērtēti saskaņā ar sagaidāmo kredītzaudējumu modeli. Sagaidāmie kredītzaudējumi (SKZ) ir objektīva un uz varbūtību balstīta summa, kas tiek noteikta, izvērtējot virkni iespējamo galarezultātu un ņemot vērā visu saprātīgo un pamatojamo informāciju, kas ir pieejama bez pārmērīgam izmaksām vai pūlēm pārskata datumā, tajā skaitā pagātnes notikumus, pašreizējos apstākļus un saprātīgas un pamatojamas nākotnes ekonomisko apstākļu prognozes, kas varētu ietekmēt nākotnes naudas plūsmu paredzamo saņemšanu. Šādi kredītzaudējumi tiek novērtēti atkarībā no tā, vai ir bijis ievērojams kredītriska pieaugums kopš instrumenta sākotnējās atzīšanas.

1.posms. Iekļauj finanšu instrumentus, kam nav bijis ievērojams kredītriska pieaugums kopš sākotnējās atzīšanas, un tos instrumentus, kas saskaņā ar Sabiedrības politiku tiek novērtēti kā zema riska instrumenti pārskata datumā.

2.posms. Iekļauj finanšu instrumentus, kuru kredītkvalitāte ir būtiski pasliktinājusies kopš sākotnējās atzīšanas, bet kuriem nav objektīvu aizdevuma vērtības samazināšanās pierādījumu.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(vi) Finanšu aktīvi – uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem (turpinājums)

3.posms. Iekļauj finanšu instrumentus, kuriem ir konstatētas vērtības samazināšanās pazīmes.

12 mēnešu SKZ tiek atzīti 1.posma instrumentiem un visa darbības laika SKZ tiek atzīti 2.posma un 3.posma instrumentiem. Visa darbības laika SKZ ir zaudējumi, kas izriet no visiem finanšu instrumenta līguma darbības periodā iespējamajiem saistību neizpildes gadījumiem, bet 12 mēnešu SKZ ir daļa no visa darbības laika SKZ, kas izriet no tiem saistību neizpildes gadījumiem, kas var iestāties 12 mēnešu laikā pēc finanšu pārskata sagatavošanas datuma. Līdz ar to 12 mēnešu SKZ nav tuvāko 12 mēnešu laikā paredzamā skaidras naudas nepietiekamība vai finanšu aktīvu, par kuriem ir izteiktas prognozes, ka tie neizpildīs savas saistības tuvāko 12 mēnešu laikā.

POCI (saīsinājums no angļu valodas "Purchased or originated credit-impaired financial assets") iekļauj finanšu aktīvus, kas sākotnēji tika iegādāti vai izveidoti ar vērtības samazināšanas pazīmēm. Šādus aktīvus nekad neklasificē pa posmiem, un kredītzaudējumi vienmēr tiek aplēsti visa paredzamā līguma darbības laikā.

(vii) Sagaidāmo kredītzaudējumu noteikšana

Sabiedrība novērtē SKZ attiecībā uz finanšu aktīviem, kas ir individuāli nozīmīgi, un grupās attiecībā uz finanšu aktīviem, kuri nav atsevišķi nozīmīgi un kuriem ir līdzīgas kredītriska pazīmes.

SKZ finanšu aktīviem, kas tiek vērtēti grupās, aprēķina kā saistību neizpildes varbūtības ("PD"), riska darījumu ar saistību neizpildi ("EAD") un zaudējumu dēļ, kas saistīti ar saistību nepildīšanu ("LGD") diskontēto reizinājumu. PD parāda varbūtību, ka aizņēmējs nepildīs savas saistības nākamā 12 mēnešu laikā vai atlikušajā saistību darbības laikā. EAD ir sagaidāmais riska darījums apmērs saistību neizpildes laikā, ņemot vērā plānotos pamatsummas un procentu maksājumus, kā arī paredzamo turpmāko aizdevumu saistību izņemšanu. LGD atspoguļo sagaidāmos zaudējumus no riska darījuma saistību neizpildes brīdī, ņemot vērā tādas faktorus kā darījuma partnera īpašības, nodrošinājumu un produkta veidu.

SKZ nosaka, prognozējot PD, LGD un EAD katram nākamajam mēnesim visā paredzamajā darbības laikā. Trīs parametri tiek reizināti kopā un koriģēti ņemot vērā nākotnes informāciju. Tādejādi tiek nodrošināts efektīvs ikmēneša SKZ aprēķins, kas tiek diskontēts līdz pārskata datumam, izmantojot sākotnējo faktisko procentu likmi un sasummēts. Visu mēnešu summa atlikušajā paredzamā dzīves laikā veido dzīves cikla SKZ un nākamā 12 mēnešu summa - 12 mēnešu SKZ. Sabiedrība izmanto viena scenārija paredzamās naudas plūsmas metodi, kas tiek koriģēta pielietojot alternatīvus makroekonomisko faktoru scenārijus, piemēram, iekšzemes kopprodukta un nekustamā īpašuma cenu izmaiņām gada griezumā. PD un LGD iegūst no finanšu aktīvu vēsturiskās informācijas. PD noteikšanai izmanto "Konkrētā brīdī" varbūtības (PD pašreizējos ekonomiskajos apstākļos, pretstatā ekonomikas ciklam neitrālajam "cikla laikā" PD).

Sabiedrība novērtē būtiskus riska darījumus, kuriem ir vērtības samazināšanās pazīmes, atsevišķi, neizmantojot modelētus datus. Uzkrājumi SKZ šādiem riska darījumiem tiek aprēķināti, izmantojot diskontētās paredzamās naudas plūsmas.

(viii) Saistību neizpildes un finanšu aktīvu, kuriem ir samazināta kredītvērtība, definīcija

Saistību neizpilde ir PD un LGD ievades dati, kas ietekmē SKZ novērtēšanu. Finanšu instrumenti kam ir konstatētas kredītvērtības samazināšanās pazīmes, ir iekļauti 3.posmā vai POCI, ja vērtības samazināšanas pazīmes ir konstatētas finanšu instrumenta atzīšanas brīdī. Saistību neizpilde un kredītvērtības samazināšanās pazīmes finanšu instrumentam iestājas, ja darījuma pamatsummas vai procentu maksājums ir nokavēts par vairāk nekā 90 dienām, reitinga samazināšanas norāda uz saistību neizpildes pazīmēm, kļūst ticams, ka aizņēmējs sāks bankrotu procedūru vai veiks vai ir veicis kāda cita veida finansiāla vai juridiska rakstura reorganizāciju, aizņēmējs ir pasludināts par bankrotējušu vai līdzvērtīgu bankrotējušam, ir veikta darījuma pārstrukturēšana ekonomisku vai juridisku iemeslu dēļ, kas saistīta ar aizņēmēja finansiālajam grūtībām, vai ir sagatavots izvērtējums, kas norāda, ka aizņēmējs, visticamāk, nespēs nokārtot savas saistības, kā paredzēts. Izvērtējot, vai aizņēmējs spēs nokārtot savas saistības, Sabiedrība ņem vērā gan kvalitatīvos, gan kvantitatīvos faktorus, tai skaitā, bet neaprobežojoties ar tā paša aizņēmēja citu saistību termiņa kavējuma statusu vai neveiktu maksājumu, paredzamu bankrotu un finanšu nolīgumu pārkāpumiem. Instrumentu pārstāj uzskatīt par saistības nepildošu vai ar samazinātu kredītvērtību tad, kad visas nokavētās summas ir atmaksātas, ir pietiekami pierādījumi, kas apliecina, ka nākotnes naudas plūsmu nesamaksāšanas risks ir ievērojami samazinājies un nav citu kredītvērtības samazināšanās pazīmju.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(ix) Kredītriska būtiska palielinājuma kopš sākotnējās atzīšanas noteikšana

Sabiedrība izvērtē kredītriska izmaiņas attiecībā uz katru finanšu instrumentu individuāli. Finanšu instrumentu pārstāj uzskatīt par ievērojamu kredītriska palielinājumu piedzīvojošu, kad nav izpildījies neviens no indikatoriem, kas norāda uz būtisku kredītriska pieaugumu (SICR).

2.posmā ietver finanšu instrumentus, kuru kredītkvalitāte ir būtiski pasliktinājusies kopš sākotnējās atzīšanas, bet kuriem nav objektīvu vērtības samazināšanās pierādījumu. Sabiedrība nosaka, ka būtisks kredītkvalitātes kritums ir saistīts ar kavējuma dienu statusa vai reitinga statusa izmaiņu: kredītiem un garantijām Sabiedrība piemēro 31+ kavēto dienu statusu vai iekšējā kredītreitinga būtisku samazinājumu. Ieguldījumi vērtspapīros un aizdevumi kredītiestādēm tiek ietverti 1. posmā, ja to ārējais kredītreitings ir A3/A- vai lielāks, savukārt, ārējā reitinga pasliktināšanās par vismaz diviem punktiem (Baa1/BBB+ un zemāk) nozīmē to pārcelšanu no 1.posma uz 2.posmu. Sabiedrības nosaka, ka kredītkvalitātes kritums ir saistīts arī ar izmaiņām kvalitatīvajos kredītriska indikatoros, piemēram, izmaiņas aizņēmēja finanšu rādītājos, līguma nosacījumu pārkāpšana, nozarei specifiskos datus, utt.

(x) Paredzamais darbības laiks

Finanšu instrumenta paredzamais darbības laiks ir būtisks, gan izvērtējot ievērojamu kredītriska pieaugumu, kur tiek ņemtas vērā saistību neizpildes varbūtības izmaiņas paredzamajā darbības laikā, gan visa darbības laika SKZ novērtēšanā. Paredzamais līguma darbības laiks tiek noteikts saskaņā ar katra līguma termiņu. Nosakot paredzamo darbības laiku, tiek ņemti vērā visi līguma noteikumi, tai skaitā priekšapmaksas un līguma un finansējuma pagarināšanas iespējas, kas ir saistošas Sabiedrībai

(xi) Līgumu izmaiņas

Ja aizdevums tiek izmainīts, bet netiek izslēgts, ievērojamus kredītriska palielinājumus vērtības samazināšanās vajadzībām turpina vērtēt, pretstatot sākotnējās atzīšanas kredītriskam. Izmaiņas automātiski nenoved pie kredītriska samazinājuma un turpinās visu kvantitatīvo un kvalitatīvo indikatoru izvērtēšana.

(xii) Aplēses

Lai noteiktu SKZ apmēru, Sabiedrība izmanto gan modeļus, gan ekspertu kredītvērtējumu. SKZ aplēšanas process ietver ekspertu vērtējumu, kura apjomu ietekmē modeļa rezultāti, būtiskums un detalizētas informācijas pieejamība. Modelis sniedz vadlīnijas un pārredzamību par to, kā ekonomiskie notikumi varētu ietekmēt finanšu aktīvu vērtības samazināšanos. Eksperta vērtējumu var piemērot modelētajam iznākamam ar mērķi iekļaut modelī tādu faktoru aplēsto ietekmi, kuri modelī nav ņemti vērā. Šādu vērtējuma korekciju SKZ, kuri noteikti saskaņā ar modeli, var piemērot būtiskiem riska darījumiem darījumu partnera līmenī. Par korekcijām lemj attiecīgā komiteja, izmantojot modeļa SKZ kā vadlīnijas.

(xiii) Uzkrājumu SKZ atzīšana

AV novērtētajiem finanšu aktīviem kredītzaudējumu atskaitījumi tiek uzrādīti Sabiedrības finanšu stāvokļa pārskatā kā aktīvu bruto uzskaites vērtības samazinājums.

Attiecībā uz aizdevumu saistībām, grantu saistībām un finanšu garantiju līgumiem, šādi atskaitījumi tiek uzrādīti kā saistības (uzkrājumi) Sabiedrības finanšu stāvokļa pārskatā.

Attiecībā uz parāda instrumentiem, kas novērtēti PVCVI (ieguldījumu vērtspapīri), uzkrājumi SKZ tiek atzīti peļņā vai zaudējumos, un citas izmaiņas bruto uzskaites vērtībā tiek atzītas CVI kā ieņēmumi vai izmaksas.

Norakstīšana samazina finanšu aktīva bruto uzskaites vērtību. Norakstītās summas tiek atzītas tad, kad ir noteikta galīgā zaudējuma summa, un veido summu pirms iepriekšējo uzkrājumu izmantošanas. Turpmākā norakstīto summu vai kredītzaudējumu atskaitījumu atgūšana tiek atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(xiv) Finanšu aktīvi – norakstīšana

Finanšu aktīvi tiek norakstīti pilnībā vai daļēji tad, kad Sabiedrība ir izmēlusi visas praktiskās atgūšanas iespējas un ir secinājusi, ka nav pamata uzskatīt, ka summas tiks atgūtas. Norakstīšana ir izslēgšanas notikums. Sabiedrība var norakstīt finanšu aktīvus, kas joprojām atrodas piedziņas procesā, ja Sabiedrībai ir mērķis atgūt līgumiski piekrītošās summas, par kurām nav pamata uzskatīt, ka tās tiks atgūtas.

(xv) Finanšu aktīvi – izslēgšana

Sabiedrība izslēdz finanšu aktīvus, kad:

- aktīvi ir dzēsti vai beidzas tiesības saņemt naudas plūsmas no aktīviem vai
- Sabiedrība nodod tiesības uz naudas plūsmām no finanšu aktīviem vai noslēdz attiecīgu vienošanos, vienlaicīgi (i) nododot visus būtiskos aktīva īpašumtiesībām raksturīgos riskus un atdevi, vai (ii) ne nododot, ne saglabājot visus būtiskos aktīva īpašumtiesībām raksturīgos riskus un atdevi, ne arī saglabājot kontroli. Kontrole tiek saglabāta, ja darījuma otrai pusei nav praktiskas iespējas pilnībā pārdot aktīvu nesaistītai trešajai pusei bez nepieciešamības uzlikt pārdošanas darījumam papildu ierobežojumus.

(xvi) Finanšu aktīvi – izmaiņas

Sabiedrība mēdz atkārtoti vienoties vai savādāk izmainīt finanšu aktīvu līgumiskos noteikumus. Sabiedrība novērtē, vai līguma naudas plūsmas izmaiņas ir būtiskas, cita starpā ņemot vērā visus jaunus līguma noteikumus, kas būtiski ietekmē aktīva riska profilu, būtiskas izmaiņas procentu likmēs, izmaiņas valūtā, jaunu nodrošinājumu vai kredīta uzlabošanu, kas ievērojami ietekmē kredītrisku, kas saistīts ar aktīvu vai ievērojamu aizdevuma pagarinājumu, ja aizņēmējam nav finansiālas grūtības.

Ja mainītie nosacījumi būtiski atšķiras, tiesības uz naudas plūsmu no sākotnējā aktīva zaudē spēku un Sabiedrība vairs neatzīst sākotnējo finanšu aktīvu un atzīst jaunu aktīvu tā patiesajā vērtībā. Pārskatīšanas datums tiek uzskatīts par sākotnējās atzīšanas datumu turpmāku vērtības samazināšanās aprēķināšanas nolūkos, ieskaitot to, vai ir noticis būtisks kredītriska pieaugums (SICR). Sabiedrība arī vērtē, vai jaunais aktīvs atbilst SPPI kritērijiem. Jebkura starpība starp sākotnējā aktīva atzīšanas pārtraukšanu un jaunā būtiski mainītā aktīva patieso vērtību tiek atzīta peļņā vai zaudējumos.

Sabiedrība mēdz atkārtoti vienoties vai savādāk izmainīt finanšu aktīvu līgumiskos noteikumus. Situācijā, kad atkārtotu vienošanos nosaka darījuma puses finansiālās grūtības un nespēja veikt maksājumus, par kuriem tika panākta sākotnējā vienošanās, Sabiedrība salīdzina sākotnējās un pārskatītās prognozētās naudas plūsmas ar aktīviem un konstatē, vai aktīva riski un atdeve ir būtiski mainījušies līguma izmaiņu rezultātā. Ja izmaiņas prognozēto naudas plūsmu pašreizējā vērtībā nav nozīmīgas, izmainītais aktīvs ievērojami neatšķiras no sākotnējā aktīva un izmaiņu dēļ izslēgšana nenotiek. Sabiedrība pārrēķina bruto uzskaites vērtību, diskontējot izmainītās līgumiskās naudas plūsmas ar sākotnējo efektīvo procentu likmi (vai pirktu vai iniciēto finanšu aktīvu ar samazinātu kredītvērtību (POCI) aizdevuma koriģēto efektīvo procentu likmi) un atzīst izmaiņas ieņēmumus vai zaudējumus peļņas vai zaudējumu pārskatā.

(xvii) Finanšu saistības – novērtēšanas kategorijas

Finanšu saistības tiek klasificētas kā turpmāk novērtētas AV, izņemot finanšu saistības, kas novērtētas PVPZ – šī klasifikācija tiek piemērota atbalsta programmu finansējumam.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(xviii) Finanšu saistības – izslēgšana

Finanšu saistības tiek izslēgtas tad, kad tās tiek dzēstas, t.i., kad līgumā noteiktais pienākums ir izpildīts, anulēts vai tam ir beidzies termiņš.

(xix) Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi

Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi tiek atzītas, kad Sabiedrība pārskaita naudu darījumā iesaistītajai kredītiestādei bez nodoma pārdot no darījuma izrietošo nekotēto neatvasināto prasību, ko paredzēts atgūt fiksētos vai noteiktos datumos. Prasības pret kredītiestādēm tiek uzskaitītas amortizētajā iegādes vērtībā. Pozīcija *Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi* ietver naudas līdzekļus un pieprasījuma noguldījumus kredītiestādēs ar sākotnējo dzēšanas termiņu līdz 3 mēnešiem (skatīt 14.pielikumu) un pieprasījuma noguldījumus Valsts kasē un citās kredītiestādēs ar sākotnējo dzēšanas termiņu virs 3 mēnešiem.

(xx) Ieguldījumu vērtspapīri

Balstoties uz komercdarbības modeli un naudas plūsmu iezīmēm, Sabiedrība klasificē ieguldījumus vērtspapīros kā atzītus AV vai PVCVI.

Ieguldījumu vērtspapīri vai parāda vērtspapīri tiek atzīti AV, ja tie tiek turēti līgumisko naudas plūsmu iekasēšanai, ja naudas plūsmas ir VPPM un ja tās nav brīvprātīgi norādītas PVPZ, lai ievērojami samazinātu uzskaites neatbilstības. Daļa no Sabiedrības turētajiem fiksēta ienākuma vērtspapīriem ir iekļauti šajā kategorijā.

Parāda vērtspapīri tiek atzīti PVCVI, ja tie tiek turēti līgumisko naudas plūsmu iekasēšanai un pārdošanai, ja naudas plūsmas ir VPPM un ja tās nav norādītas PVPZ. Procentu ieņēmumi no šiem aktīviem tiek aprēķināti, izmantojot efektīvo procentu likmes metodi, un tiek atzīti peļņā vai zaudējumos. Uzkrājumi, kas tiek aplēsti, izmantojot sagaidāmo kredītzaudējumu modeli, tiek atzīti pārskata gada peļņā vai zaudējumos. Pārējās izmaiņas uzskaites vērtībā tiek atzītas CVI. Kad parāda vērtspapīrs tiek izslēgts, kumulatīvie ieņēmumi vai zaudējumi, kas iepriekš tika atzīti CVI, tiek pārklasificēti no CVI uz peļņu vai zaudējumiem. Valsts parādzīmes, fiksēta ienākuma vērtspapīri ir iekļauti šajā finanšu aktīvu novērtēšanas kategorijā.

(xxi) Aizdevumi

Šīs sadaļas izpratnē aizdevumi (kredīti) ir:

- tiešās kreditēšanas produkti, t.i., Sabiedrība izsniedz kredītu aizņēmējam, kas ir līdzekļu gala saņēmējs. Tiešās kreditēšanas produkti ietver reversās nomas darījumus;
- netiešās kreditēšanas produkti, t.i., Sabiedrība izsniedz kredītu aizņēmējam, kas ir starpnieks. Starpnieks izsniedz saņemto kredītu tālāk aizņēmējiem, kas ir līdzekļu gala saņēmēji. Sabiedrībā atzīst tikai tādus aizdevuma vērtības samazināšanās zaudējumus, kas radušies (i) aizņēmēja maksātspējas problēmu gadījumā vai (ii) gan starpnieka maksātspējas problēmu gadījumā, gan gala saņēmēja maksātspējas problēmu gadījumā atbilstoši riska daļas proporcijai.

Aizdevumi tiek atzīti Sabiedrības finanšu pārskatos, pamatojoties uz naudas izsniegšanas brīdi. Apstiprinātie, bet vēl neizsniegtie aizdevumi tiek uzskaitīti ārpusbilances saistībās.

Balstoties uz komercdarbības modeli un naudas plūsmu iezīmēm, Sabiedrība klasificē aizdevumus kā novērtētus AV. Tādējādi aizdevumi tiek turēti līgumisko naudas plūsmu iekasēšanai.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(xxi) Aizdevumi (turpinājums)

a. Saistības par kredītu izsniegšanu

Sabiedrība uzņemas saistības, lai izsniegtu aizdevumus. Saistības ir neatsaucamas vai ir atsaucamas tikai, reaģējot uz būtiskām nelabvēlīgām izmaiņām. Saņemtas komisijas vai maksas par aizdevumu piešķiršanu tiek lineāri amortizētas par visu saistību termiņu. Turpmāk šis aizdevumu saistību maksas tiek atliktas un iekļautas aizdevumu uzskaites vērtībā pie sākotnējās atzīšanas. Pārskata perioda beigās saistības tiek novērtētas par sākotnējās atzīšanas summas atlikušo neamortizēto atlikumu (ārpusbilancē), kas pieskaitīta zaudējumu atskaitījumu summa (bilancē), kuru aprēķina, balstoties uz sagaidāmo kredītzaudējumu modeli, ja vien saistības neparedz izsniegt aizdevumu ar procentu likmi zem tirgus vērtības, kad novērtējums ir lielāks no šīm divām summām.

Aizdevumu saistību uzskaites vērtība tiek uzrādīta kā ārpusbilances saistības.

Attiecībā uz līgumiem, kas iekļauj gan aizdevumu, gan izsniedzamo aizdevumu saistības un kur Sabiedrība nevar nodalīt SKZ par izsniedzamo aizdevumu komponenti no aizdevuma komponentes, SKZ par izsniedzamo aizdevumu saistībām tiek atzīti kopā ar aizdevuma kredītzaudējumiem. Līdz apmēram, kādā kombinētie SKZ pārsniedz aizdevuma bruto uzskaites vērtību, tie tiek atzīti kā saistības.

b. Reversā noma

Reversā noma ir lauksaimniecības zemes iegādes darījums, kas īpašuma pārdevējam līgumā paredz nomas un atpakaļpirkšanas tiesības. Tika secināts, ka reversās nomas darījumi praktiski vienmēr nomniekam nodrošina atpakaļpirkšanas iespēju. Saskaņā ar SFPS tika secināts, ka uz reverso nomu neattiecas nomas definīcija, jo nomnieks saglabā aktīva lietošanas tiesības un tās netiek nodotas citam. Reversās nomas darījuma būtība atbilst finanšu aktīva definīcijai, kur pirkuma cena ir nomniekam izsniegts ilgtermiņa aizdevums (tiesības saņemt naudu tuvākā nākotnē), bet zeme pilda nodrošinājuma lomu. Vadība novērtē vērtības samazināšanos un nepieciešamību veidot uzkrājumus sagaidāmajiem kredītzaudējumiem finanšu pārskata sagatavošanas datumā tāpat kā pārējiem aizdevumiem. Vērtības samazināšanās novērtējums un aprēķins ir daļēji saistīts ar ķīlas vērtējumu.

c. Pārņemtās ķīlas

Pārņemtās ķīlas veido kustamā manta, zeme un ēkas, kas ir pārņemtas parādu piedziņas procesā un kuras tiek turētas ar mērķi realizēt tās parastās uzņēmējdarbības gaitā. Skatīt 2.pielikuma 8.piezīmes (v).punktu.

(xxii) Granti

Apkalpojot grantus, Sabiedrība darbojas kā aģents. Sabiedrība avansa maksājumus klientiem izmaksā pa daļām. Grantu līgumos starp Sabiedrību un finansējuma sniedzējiem (piešķirējiem) ir noteikts, ka Sabiedrība grantus klientiem izsniedz avansā, un reizi ceturksnī iesniedz pārskatu finansējuma sniedzējiem par izmaksātajiem grantiem.

Granti, kas tiek izmaksāti klientiem, tiek atzīti kā nefinanšu aktīvi. Saņemot apstiprinājumu no finansējuma sniedzēja par izmaksāto grantu atbilstību, avansā samaksātie granti tiek izslēgti no nefinanšu aktīviem, un attiecīgās atbalsta programmas finansējuma atlikums tiek samazināts par apstiprināto summu. Granti, kas piešķirti klientiem, bet vēl nav izmaksāti, tiek uzskaitīti Sabiedrības ārpusbilancē.

Uzkrājumi vērtības samazināšanai tiek aprēķināti gan attiecībā uz avansā izmaksātajiem grantiem, kas atzīti kā nefinanšu aktīvi, gan attiecībā uz grantiem ārpusbilancē.

(xxiii) Finanšu garantijas

Saskaņā ar finanšu garantijām Sabiedrībai ir jāveic noteikti maksājumi, lai kompensētu garantijas turētāja zaudējumus, kurus tas cietis tāpēc, ka norādītais parādnieks savlaicīgi neveic maksājumu atbilstoši parāda instrumenta sākotnējiem vai izmainītajiem noteikumiem. Finanšu garantijas sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, kuru parasti aplicina saņemto maksājumu summa. Šī summa tiek amortizēta lineāri visā garantijas periodā. Katra pārskata perioda beigās garantijas tiek novērtētas par lielāko summu no (i) zaudējumu atskaitījumu summas par garantēto risku, kas noteikts, balstoties uz paredzamo zaudējumu modeli un (ii) sākotnējās atzīšanas summas atlikušo neamortizēto atlikumu. Papildus SKZ atskaitījumi tiek atzīti par saņemamajām maksām, kas tiek atzītas finanšu stāvokļa pārskatā kā aktīvs.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(xxiii) Finanšu garantijas (turpinājums)

Finanšu garantiju līgumu uzskaites vērtība tiek atspoguļota ārpusbilances saistībās. Skatīt 36.pielikumu.

Maksājumi, kurus Sabiedrība veic, lai kompensētu garantijas turētājam zaudējumus, ir iekļauti pozīcijā Citi aktīvi (23.pielikums).

(xxiv) Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā vērtībā

Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā vērtībā, galvenokārt ietver saistības pret Valsts kasi un kredītiestādēm. Šādas saistības tiek sākotnēji atzītas darījuma izmaksu vērtībā. Turpmāk finanšu saistības tiek novērtētas amortizētajā vērtībā un starpība starp neto ieņēmumiem un dzēšanas vērtību tiek atzīta peļņā vai zaudējumos par aizņēmumu periodu, izmantojot efektīvo procentu metodi, kā arī atskaitot jebkādas vērtības samazināšanas summas. Gadījumos, kad aizņēmumi tiek atmaksāti pirms termiņa, jebkura starpība starp atmaksāto summu un uzskaites summu nekavējoties tiek atzīta peļņā vai zaudējumos.

(xxv) Emitētie parāda vērtspapīri

Sabiedrība atzīst emitētos parāda vērtspapīrus datumā, kad attiecīgās summas tiek saņemtas. Pēc sākotnējās atzīšanas, kad šīs finanšu saistības ir tikušas uzrādītas patiesajā vērtībā, ieskaitot tiešās darījuma izmaksas, tās vēlāk tiek uzrādītas amortizētajā vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Pārdodot emitētos parāda vērtspapīrus ar diskontu, starpība tiek amortizēta, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi līdz brīdim, kamēr parādam iestājas termiņš, un iekļauta visaptverošo ienākumu pārskatā kā procentu izdevumi.

(xxvi) Finanšu saistības, kas norādītas PVPZ

Veicot sākotnējo atzīšanu, Sabiedrība norāda saistības, piemēram, atbalsta programmu finansējumu, PVPZ. Šādu saistību ieņēmumi un zaudējumi tiek atspoguļoti peļņā vai zaudējumos. Skatīt 2.pielikuma 14.piezīmi.

(5) Ieguldījumi riska kapitāla fondos

Sabiedrības ieguldījumi riska kapitāla fondos (RKF) tiek klasificēti kā ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un citi ieguldījumi. Ieguldījumu riska kapitāla fondos atzīšanai un novērtēšanai Sabiedrība piemēro 9.SFPS. Šie ieguldījumi ir finanšu aktīvi, kas atbilst pašu kapitāla definīcijai no emitenta viedokļa, t. i., instrumenti, kas neietver līgumā noteiktu pienākumu maksāt naudu un kas apliecina atlikušo līdzdaļību emitenta neto aktīvos, Sabiedrība tos uzskata par ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros. Ieguldījumus kapitāla vērtspapīros novērtē PVPZ, izņemot gadījumus, kad Sabiedrība sākotnējās atzīšanas brīdī izvēlas neatsaucami noteikt ieguldījumus kapitāla vērtspapīros kā FVCPI. Sabiedrības politika ir noteikt ieguldījumus pašu kapitālā kā FVCPI, ja šie ieguldījumi tiek turēti stratēģiskiem mērķiem, kas nav tikai ieguldījumu peļņas gūšana. Ja tiek izmantota FVCPI izvēle, patiesās vērtības guvumi un zaudējumi tiek atzīti CPI un pēc tam netiek pārklasificēti peļņā vai zaudējumos, tostarp atsavināšanas gadījumā. Zaudējumi no vērtības samazināšanās un to apvēršes, ja tādas ir, netiek novērtēti atsevišķi no citām patiesās vērtības izmaiņām.

(i) Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos

Sabiedrības ieguldījumi asociētajos uzņēmumos, kas ietver ieguldījumus RKF un AIF "Altum kapitāla fonds", tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos Sabiedrībā sākotnēji tiek atzīti iegādes vērtībā un pēc tam novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Ieguldījumi riska kapitāla fondos (turpinājums)

(i) Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos (turpinājums)

Sabiedrība izmanto daļu no atbalsta programmu finansējuma, t.i., Riska seguma rezervi (skatīt 2.pielikuma 15.piezīmes (i).punktu), lai kompensētu riska kapitāla fondu vērtības izmaiņas. Riska segšanas mehānisms ir attiecināms tādiem 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondiem kā BaltCap Latvia Venture Capital Fund, Imprimatur Capital Technology Venture Fund, Imprimatur Capital Seed Fund, ZGI-3 Fund, FlyCap Investment Fund I un Expansion Capital Fund, kā arī uz daļu no tādiem 4.paaudzes riska kapitāla fondiem kā Overkill Ventures Fund II, Buildit Latvia Seed Fund, Commercialization Reactor Seed Fund, ZGI-4 fund un FlyCap Mezzanine Fund II.

Sabiedrība izmanto Portfeļa zaudējuma rezervi (skatīt 2.pielikuma 15.piezīmes (i).punktu), lai kompensētu AIF "Altum kapitāla fonds" vērtības izmaiņas.

(ii) Ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā

Ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā tiek novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Vadība ir veikusi sekojošu novērtējumu, lai atbilstītu šādu novērtēšanu:

- SGS Nr.28 izpratnē, Baltijas inovāciju fonds atbilst riska kapitāla organizācijas definīcijai vai ir salīdzināms ar tām struktūrām;
- SGS Nr.28 izpratnē, ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā jāklasificē kā ieguldījumi asociētajos uzņēmumos;
- Baltijas Inovāciju fonds savus ieguldījumus vērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos saskaņā ar SGS Nr.39. SGS / SFPS Nr.9.

Iepriekš minētie secinājumi ļāva Sabiedrībai izdarīt izņēmumu attiecībā uz Baltijas Inovāciju fondu novērtējumu, kas paredzēts SGS Nr.28 un tā finanšu pārskatos, novērtēt Baltijas Inovāciju fondu un tā ieguldījumus, piemērojot SFPS Nr.9 un nolemt ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā noteikt patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Sabiedrība izmanto daļu no atbalsta programmas finansējuma, t.i., Riska seguma rezervi (skatīt 2.pielikuma 15.piezīmes (i).punktu), lai kompensētu riska kapitāla fondu vērtības izmaiņas. Kopš 2017.gada decembra minētais riska segšanas mehānisms ir attiecināms arī uz Baltijas Inovāciju fondu par summu, kas nepārsniedz 2 milj. eiro.

(iii) Pārējie ieguldījumi

Pārējie ieguldījumi ietver ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā 2 un ieguldījumus Trīs jūru iniciatīvas ieguldījumu fondā.

Pārējie ieguldījumi sākotnēji tiek atzīti iegādes vērtībā. Pārējie ieguldījumi turpmāk tiek novērtēti PVPZ.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Ieguldījumi riska kapitāla fondos (turpinājums)

(iv) Citi grāmatvedības jautājumi

Riska kapitāla fondu pārvaldības maksas, kas ir attiecināmas uz finanšu pārskata periodu (iepriekšējiem periodiem), pielīdzina maksai par saņemtajiem pakalpojumiem un iekļauj peļņā vai zaudējumos.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ekonomikas ministriju noslēgto 2015.gada 23.decembrī līguma Nr.2015/15 "Par ieguldījumu fonda īstenošanu" jauno redakciju, Sabiedrībai no Latvijas republikas Ekonomikas ministrijas finansējuma tiek kompensēti:

- 2., 3. un 4.paaudzes RKF pārvaldnieku pārvaldīšanas maksas par finansēšanas vadības instrumentu ieviešanu (skatīt 6., 7. un 28.pielikumus). Šis risku seguma mehānisms attiecas tikai uz visu paaudžu riska kapitāla fondiem (skatīt 16.pielikumu), kā arī uz Baltijas Inovāciju fondu no 2017.gada decembra un Baltijas Inovāciju fondu II no 2019.gada jūnija;
- Visas izmaksas, tajā skaitā, pārvaldīšanas maksu, kas rodas Sabiedrībai kā AIF "Altum kapitāla fonds" investoram sedz Portfeļa zaudējumu rezerves no 2020.gada septembra (skatīt 16.pielikumu);
- finansēšanas vadības instrumentu ieguldījumu vērtības samazinājumi vērtēšanas vai pārvērtēšanas rezultātā (skatīt 16.pielikumu). Šis risku seguma mehānisms attiecas tikai uz 2., 3. un 4.paaudzes RKF, kā arī AIF "Altum kapitāla fonds" (skatīt 16.pielikumu).

(6) Aktīvu un saistību patiesā vērtība

Patiesā vērtība ir cena, par kādu aktīvu var pārdot vai samaksāt par saistības nodošanu organizētā darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. Finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības tiek noteiktas, izmantojot aktīvā tirgū kotētas tirgus cenas. Ja finanšu aktīva vai saistības tirgus nav aktīvs (kā arī biržā nekotētām akcijām), Sabiedrība nosaka patieso vērtību, izmantojot vērtēšanas modeļus, tajā skaitā diskontētās naudas plūsmas analīzi, iespēju līgumu cenošanas modeļus un nesen veiktus salīdzināmus darījumus. Ja pēc Sabiedrības vadības domām finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība būtiski atšķiras no to bilancē uzrādītās vērtības, tad šo aktīvu un pasīvu patiesā vērtība tiek atsevišķi atspoguļota finanšu pārskata pielikumos.

Informācija par finanšu un nefinanšu aktīviem un saistībām, kas novērtēti patiesajā vērtībā vai kuru patiesā vērtība ir norādīta, ir apkopota turpmāk tekstā norādītajos pielikumos:

Informācija par vērtēšanas metodēm, būtiskākajām aplēsēm un pieņēmumiem	2.pielikuma 4., 5., 7., 8., 14., 15.piezīmes
Kvantitatīva informācija par patiesās vērtības noteikšanas hierarhiju	38.pielikums
Ieguldījumu īpašumi	2.pielikuma 8.piezīmes (iv).punkts
Finanšu instrumenti, tajā skaitā tie, kas tiek uzskaitīti amortizētajā vērtībā	2.pielikuma 4.piezīme

(7) Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un finanšu stāvokļa pārskatā uzrādīti neto vērtībā gadījumos, ja pastāv juridiskas tiesības veikt šo posteņu ieskaitu un ir paredzēts dzēst šos posteņus to neto vērtībā vai arī vienlaikus realizēt aktīvus un saistības.

(8) Nefinanšu aktīvi – sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana

(i) Nemateriālie aktīvi

Iegūtās datorprogrammas un to licences tiek atzītas kā nemateriālie aktīvi pēc to pašizmaksas, ieskaitot pirkšanas cenu un izmaksas, kas saistītas ar datorprogrammu sagatavošanu to paredzētajai izmantošanai. Nemateriālie aktīvi tiek amortizēti visā to lietderīgās izmantošanas laikā (5 gados), atskaitot vērtības samazināšanos, ja ir vērtības samazināšanās pazīmes. Izmaksas, kas saistītas ar datorprogrammu uzturēšanu tiek atzīstas izmaksās to rašanās brīdī.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(8) Nefinanšu aktīvi – sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(ii) Pamatlīdzekļi un to nolietojums

Pamatlīdzekļi tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazināšanās, ja tāda ir konstatēta. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļu vērtību līdz to aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata datumā.

Nolietojuma aprēķinā izmanto šādas likmes:

Pamatlīdzekļu kategorija	Nolietojums procentos
Ēkas un zeme	2 - 10% gadā
Mēbeles un aprīkojums	10 - 25% gadā
Datori un iekārtas	16.67 – 50% gadā
Transportlīdzekļi	20% gadā
Ieguldījumi nomāto telpu rekonstrukcijā	pēc noslēgto nomas līgumu termiņa

Ja pamatlīdzekļa atgūstamā vērtība kļūst mazāka par tā bilances vērtību, šī pamatlīdzekļa bilances vērtība tiek samazināta līdz tai atgūstamajai vērtībai. Pamatlīdzekļi tiek periodiski pārskatīti, lai noteiktu to vērtības samazināšanos.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteņi saistītie nākotnes saimnieciskie labumi iepildīs Sabiedrībā un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt.

Peļņa vai zaudējumi, kas rodas, pamatlīdzekļus pārdodot vai norakstot, ir starpība starp pārdošanas ieņēmumiem un pamatlīdzekļu bilances vērtību un tiek iekļauti pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos. Citi pamatlīdzekļu uzturēšanas un remontu izdevumi tiek ieskaitīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

(iii) Nefinanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Katrā finanšu stāvokļa pārskata datumā Sabiedrība izvērtē, vai pastāv kāda aktīva vērtības samazināšanās pazīme. Ja šādas pazīmes eksistē vai ja jāveic aktīva ikgadējā vērtības samazināšanās pārbaude, Sabiedrība aplēš attiecīgā aktīva atgūstamo summu. Aktīva atgūstamā summa ir aktīva vai naudu ienesošās vienības patiesā vērtība, no kuras atņemtas pārdošanas izmaksas, vai tā lietošanas vērtība atkarībā no tā, kura no šīm summām ir lielāka. Ja aktīva vai naudu ienesošās vienības bilances vērtība ir lielāka par to atgūstamo summu, tiek atzīta aktīva vērtības samazināšanās un aktīva uzskaites vērtība tiek norakstīta līdz tai atgūstamajai summai. Nosakot lietošanas vērtību, aplēstās nākotnes naudas plūsmas tiek diskontētās līdz to tagadnes vērtībai, izmantojot pirms nodokļa diskonta likmi, kas atspoguļo pašreizējo tirgus vērtējumu naudas vērtībai laikā un aktīvam raksturīgos riskus. Lai noteiktu patieso vērtību mīnus pārdošanas izmaksas, tiek izmantots atbilstošs vērtēšanas modelis. Šajos aprēķinos izmanto arī vērtēšanas multiplikatorus vai citus pieejamus patiesās vērtības rādītājus.

Katrā finanšu stāvokļa pārskata datumā tiek izvērtēts, vai nav kādas pazīmes, kas liecina, ka iepriekšējos periodos atzītie zaudējumi no vērtības samazināšanās aktīvam, izņemot nemateriālo vērtību, varētu būt samazinājušies vai vairs nepastāv. Ja šādas pazīmes ir, Sabiedrība aplēš attiecīgā aktīva vai naudu ienesošās vienības atgūstamo summu. Iepriekš atzītie zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek apvērsti tikai tadā gadījumā, ja kopš pēdējās reizes, kad tika atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās, ir notikušas izmaiņas tajos pieņēmumos, uz kuru pamata tika noteikta aktīva atgūstamā summa. Šis aktīva vērtības reverss koriģēšanas rezultātā tā bilances vērtība nedrīkst pārsniegt ne tā atgūstamo summu, ne arī tādu bilances vērtību, kas būtu noteikta, atskaitot nolietojumu, ja aktīvam iepriekšējos gados nebūtu atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās. Šāda vērtības reversā korekcija tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Zaudējumi no nemateriālās vērtības samazināšanās nevar tikt apvērsti nākamajos periodos.

(iv) Ieguldījuma īpašumi

Nefinanšu aktīvus, tādus kā ieguldījuma īpašumus, veido zeme un ēkas, kuras tiek turētas ar mērķi gūt nomas ienākumus vai vērtības pieaugumu, vai abiem mērķiem, un kurus Sabiedrība neizmanto savām vajadzībām, kā arī netur pārdošanai.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(8) Nefinanšu aktīvi – sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(iv) Ieguldījuma īpašumi (turpinājums)

Ieguldījuma īpašumi tiek atspoguļoti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība balstās uz aktīva tirgus cenām, kuras nepieciešamības gadījumā tiek koriģētas par jebkādam izmaiņām īpašuma būtībā, izvietojumā vai stāvoklī. Ieguldījumu īpašumu patiesā vērtība balstās uz neatkarīga eksperta, kam ir atzīta un atbilstoša kvalifikācija un aktuāla pieredze darbā ar vērtējamo ieguldījumu īpašuma kategoriju konkrētajā atrašanās vietā, vērtējumu. Ja šāda informācija nav pieejama, Sabiedrība pielieto alternatīvas novērtējuma metodes, piemēram, diskontētās naudas plūsmas metodi. Izmaiņas ieguldījumu īpašumu patiesajā vērtībā tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā daļa no pamatdarbības ieņēmumiem.

Peļņa vai zaudējumi no ieguldījumu īpašumu pārdošanas tiek atzīti pārdošanas brīdī kā starpība starp pārdošanas ieņēmumiem un ieguldījumu īpašuma uzskaites vērtību (patieso vērtību).

(v) Pārņemtās ķīlas (iekļautas postenī Pārējie aktīvi)

Pārņemtās ķīlas veido kustamā manta, zeme un ēkas, kas ir pārņemtas parādu piedziņas procesā un kuras tiek turētas ar mērķi realizēt tās parastās uzņēmējdarbības gaitā. Pārņemtās ķīlas tiek atspoguļotas zemākajā no izmaksu vērtības vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtība ir Sabiedrības parastās uzņēmējdarbības gaitā aplēstā pārdošanas cena mīnus pārdošanas izmaksas.

Pārņemtajām ķīlām nolietojums netiek aprēķināts. Izmaiņas pārņemto ķīlu uzskaites vērtībā tiek atzītas peļņā vai zaudējumos. Pārņemto ķīlu uzskaites vērtība tiek pārskatīta katrā pārskata perioda datumā, lai nodrošinātu tā uzrādīšanu zemākajā no izmaksu vai neto realizācijas vērtības. Pārņemtās ķīlas veido pārņemtie īpašumi pārdošanai tuvākajā laikā.

Realizētie ieņēmumi no pārņemto ķīlu pārdošanas tiek atzīti pārdošanas brīdī kā starpība starp pārņemto ķīlu pārdošanas cenu un uzskaites vērtību pārdošanas darījuma brīdī.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(9) Noma

Sabiedrība atzīst tiesības lietot aktīvus, kas apzīmē tiesības izmantot bāzes aktīvu, un nomas saistības, kas atspoguļo pienākumu veikt nomas maksājumus. Sabiedrība piemēro izņēmumus īstermiņa noma un mazvērtīgu priekšmetu noma.

Sabiedrība izmantoja vienkāršotu pieeju un nekoriģēja salīdzinošo informāciju. Lietošanas tiesību aktīvi tika novērtēti vienādi ar nomas saistībām sākotnējās piemērošanas dienā. Sākotnējās piemērošanas kumulatīvā ietekme nebija būtiska, līdz ar to netika atzīta kā nesadalītās peļņas sākuma bilances korekcija.

Saskaņā ar SFPS Nr.16, līgums ir vai ietver nomu, ja līgums dod tiesības kontrolēt identificēta aktīva izmantošanu uz noteiktu laiku apmaiņā pret atbildību. Lai novērtētu, vai līgums ir nomas līgums vai ietver nomu, Sabiedrība novērtē, vai:

- līgums paredz identificēta aktīva izmantošanu, t.i., aktīvu var tieši vai netieši noteikt un tam jābūt fiziski atdalāmam vai jāatspoguļo praktiska visa aktīva jauda no fiziski atdalāmā aktīva. Ja iznomātājam ir ievērojamas tiesības aktīvu aizstāt, aktīvs nav identificējams;
- Sabiedrībai ir tiesības gūt visus ekonomiskos labumus no identificējamā aktīva lietošanas tā lietderīgās lietošanas laikā;
- Sabiedrībai ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanu. Sabiedrībai ir tiesības noteikt veidu, kādā aktīvs tiks izmantots, gadījumos, kad tas var izlemēt, kā un kādam mērķim aktīvs tiks izmantots. Ja ir iepriekš noteikti attiecīgie lēmumi par to, kā un kādam nolūkam tiek izmantots aktīvs, Sabiedrībai jānovērtē, vai Sabiedrība izmanto aktīvu, vai arī Sabiedrība ir izstrādājusi aktīvu tādā veidā, kas nosaka, kā un kādam mērķim aktīvs tiks izmantots.

Ieviešot SFPS Nr.16, Sabiedrība izmantoja vienotu atzīšanas un novērtēšanas pieeju visiem nomas līgumiem ar līdzīgām pazīmēm (ar dažiem izņēmumiem) un veica novērtējumu par identificētajām lietošanas tiesībām, to neatceļamiem nomas noteikumiem (ieskaitot pagarināšanas un izbeigšanas iespējas) un nomas maksājumi (ieskaitot fiksētos un mainīgos maksājumus utt.).

Noma tiek atzīta par lietošanas tiesībām aktīviem un atbilstošajām nomas saistībām dienā, kad nomāti aktīvi ir pieejami Sabiedrības lietošanai. Aktīva lietošanas tiesību izmaksas sastāv no:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas,
- visiem nomas maksājumiem, kas veikti pirms nomas, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus,
- sākotnējām tiešajām izmaksām.

Aktīva lietošanas tiesības tiek atzītas un klasificētas atbilstoši pamatlīdzekļu grupām – ēkas un zeme, transportlīdzekļi un biroja aprīkojums.

Lietošanas tiesību aktīvs tiek nolietots, izmantojot lineāro metodi no nomas sākuma datuma līdz aktīva lietderīgās lietošanas laika beigām vai no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja aktīvu nav paredzēts izpirkt. Lietošanas tiesību aktīvs tiek periodiski samazināts par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādas ir, un tiek koriģēts, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas rodas nomas sākuma datumā, tiek novērtēti apjomā, kas vienāds ar atlikušo nomas maksājumu pašreizējo vērtību, diskontējot ar Sabiedrībā noteikto procentu likmi līdzīgiem Sabiedrības aizņēmumiem. Nomā saistības ietver šādu nomas maksājumu pašreizējo fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot nemainīgus nomas maksājumus pēc būtības), no kura atskaitīti visi saņemtie nomas veicināšanas maksājumi;

- fiksētie nomas maksājumi (ieskaitot nemainīgus nomas maksājumus pēc būtības), no kura atskaitīti visi saņemtie nomas veicināšanas maksājumi,
- mainīgie nomas maksājumi, kuru pamatā ir indekss vai likme,
- summas, kuras Sabiedrībai ir jāmaksā saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām,
- izpirkuma tiesības nomas līguma beigās, ja Sabiedrība ir pamatoti pārliecināti, ka izmantos šo iespēju,
- soda naudas par nomas līguma izbeigšanu, ja ir pamatoti uzskatīt, ka Sabiedrība izmantos šo iespēju.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(9) Noma (turpinājums)

Nomas saistības tiek pārvērtētas, kad notiek izmaiņas nomas maksājumos nākotnē, mainoties indeksam vai likmei, ko izmanto, lai noteiktu, kad mainās Sabiedrības aplēse par gaidāmajiem maksājumiem vai kad Sabiedrība maina savu aplēsi attiecībā uz tiesībām izmantot izpirkšanas iespēju, vai nomas termiņa pagarināšanas vai izbeigšanas dēļ. Kad nomas saistības tiek pārvērtētas, tiek veikta atbilstoša lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtības korekcija vai arī starpība atzīta visaptverošo ienākumu pārskatā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomu. Procentu izdevumi par nomu tiek atzīti visaptverošo ienākumu pārskatā nomas termiņa laikā, lai veidotu nemainīgu periodisko procentu likmi par atlikušajām nomas saistībām katrā periodā.

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu, tiek atzīti par izdevumiem visaptverošo ienākumu pārskatā, izmantojot lineāro metodi. Īstermiņa nomas ir nomas, kuru nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

(10) Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Pārskata gada uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaksas ir iekļautas finanšu pārskatā, pamatojoties uz Sabiedrības saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu normatīvajiem aktiem veiktajiem aprēķiniem.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts par sadalīto peļņu, kurai piemēro nodokļa likmi 20% no to bruto summas vai "20/80" no neto izdevumiem. Uzņēmuma nodoklis par sadalīto peļņu tiek atzīts brīdī, kad Sabiedrības kapitāldaļu turētāji pieņem lēmumu par peļņas sadali.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis par sadalīto peļņu tiek uzrādīts peļņas vai zaudējumu aprēķina rindā "Uzņēmumu ienākuma nodoklis", atšifrējot nodokļa summas sastāvu finanšu pārskata pielikumā.

Saskaņā ar AFĪ likuma 15.panta 2.daļas 5.punktu, Sabiedrības pārskata gada peļņa tiek ieskaitīta rezerves kapitālā, lai nodrošinātu Sabiedrības finanšu stabilitāti un ilgtspējīgu darbību, kā arī lai mazinātu apstiprināto atbalsta programmu risku ietekmi.

(11) Uzkrājumi

Sabiedrība izmanto ārpusbilances finanšu instrumentus, kas ietver finanšu garantijas, saistības par kredītu izsniegšanu, grantu izsniegšanu, kā arī saistības par ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos (29.pielikums). Uzkrājumu, tai skaitā, uzkrājumu sagaidāmajiem kredītzaudējumiem, veidošanas principi saistībām par kredītu izsniegšanu, grantu izsniegšanu un finanšu garantijām ir aprakstīti 2.pielikuma 4.piezīmes (vi).punktā.

(12) Uzkrātās darbinieku atvaļinājumu izmaksas

Uzkrātās darbinieku atvaļinājumu izmaksas tiek atzītas pēc uzkrāšanas principa. Uzkrāto darbinieku atvaļinājumu izmaksu apjoms tiek aprēķināts, pamatojoties uz Sabiedrībā ietilpstošo darbinieku nopelnīto, bet neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu un ievērojot šādus principus:

- uzkrātās izmaksas tiek veidotas darbinieku visu neizmantoto atvaļinājumu dienu apmaksai;
- vienas neizmantotās atvaļinājuma dienas vērtība tiek noteikta kā štata darbinieku vidējā amatalga dienā uz pārskata gada beigām, kam pieskaitītas attiecīgās sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;
- izmaiņas uzkrātajās izmaksās tiek atspoguļotas peļņā vai zaudējumos.

(13) Darbinieku labumi

Sabiedrība veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai un valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas likumdošanu. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru Sabiedrībai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi, un tiem nerodas papildus juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildus maksājumus, ja valsts pensiju apdrošināšanas sistēma vai valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(14) Atbalsta programmu finansējums

Lai arī šīs saistības ir bezprocentu vai ar procentu likmi, kas ir atšķirīga no vidējās likmes tirgū, tām ir papildus daļība peļņā vai zaudējumos, kas saistīta ar aktīviem, kuros Sabiedrība ir veikusi ieguldījumus, izmantojot šos resursus. Sabiedrības vadība uzskata, ka šīm saistībām ir cita veida procentu atdeve, kas saistīta ar pamatā esošo aktīvu atdevi. Šāda veida procentu atdeve SFPS ietvarā uzskatāma par iegulto atvasināto instrumentu. Saskaņā ar 9.SFPS 4.3.5.punktu iegultos atvasinājumus var, neatdalot no līguma, uzskaitīt kopā ar visu līgumu pēc tā patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos.

Šādi noteiktās saistības patiesā vērtība uz 2018.gada 1.janvāri sastāv no iepriekš uzskaitē esošā Atbalsta programmu finansējuma apvienojumā ar valsts atbalsta daļu, kas koriģēts par to nākotnes naudas plūsmas daļu, kas attiecas uz papildus maksājumiem / maksājumu samazinājumiem dēļ saistīto aktīvu vērtības pieauguma vai samazinājuma, t.i., saistības tiek atzītas tādā mērā, kas atbilst saistību atmaksas summai, kas noteikta Sabiedrībai. Atbalsta programmu finansējuma patiesās vērtības noteikšanā Sabiedrība izmantoja diskonta likmi 4.65% (2022.gadā: 3.70%).

Atbalsta programmas finansējumā ietilpst Riska seguma rezerve, ko var izmantot, lai segtu Sabiedrības kredītriska zaudējumus. Par Riska seguma rezerves uzskaiti skatīt 2.pielikuma 15.piezīmes (i). punktā. Detalizētāku informāciju par Riska seguma rezervi skatīt arī 2.pielikuma 3.piezīmes (ii).punktā, 4.piezīmes (i).punktā, 5.piezīmes (i). un (ii).punktos un 28.pielikumā.

(15) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi

Turpmāk tekstā ir aprakstīti galvenie nākotnes notikumu pieņēmumi un citi būtiskākie aplēšu nesekaidrības avoti pārskata datumā, kam piemīt ievērojams risks būtiski ietekmēt aktīvu un saistību uzskaites vērtības nākamajā pārskata periodā. Sabiedrības pieņēmumi un aplēses balstās uz parametriem, kas bija pieejami finanšu pārskatu sagatavošanas brīdī. Tomēr tirgus izmaiņu vai apstākļu dēļ, kurus Sabiedrība nevar ietekmēt, pašreizējie apstākļi un pieņēmumi par nākotnes notikumiem var mainīties. Tiklīdz šādas izmaiņas parādās, tās tiek atspoguļotas pieņēmumos. Aplēses un pieņēmumi tiek regulāri izvērtēti un ir balstīti uz vēsturisko pieredzi un citiem faktoriem, tai skaitā paredzamajiem nākotnes notikumiem, kuri tiek uzskatīti par iespējamiem konkrētajos apstākļos. Šādas aplēses un pieņēmumi ir aprakstīti turpmāk.

(i) Sagaidāmie kredītriska zaudējumi

Sabiedrības īstenotās valsts atbalsta programmas ir izstrādātas, balstoties uz tirgus nepilnību analīzi, lai nodrošinātu uzņēmumu un iedzīvotāju piekļuvi finanšu resursiem jomās, kuras valsts ir izvirzījusi kā atbalstāmas un svarīgas tautsaimniecības sasaitīšanā ar valsts ekonomiku vai kurās ir nepietiekama piekļuve tirgū pieejamajiem finanšu resursiem. Sagaidāmie zaudējumi, programmas ietekme, riska novērtējums, finansiālās iespējas un īstenošanas izmaksas tiek prognozētas pirms konkrēto programmu apstiprina Ministru Kabinets, kā to nosaka Atfistības finanšu institūcijas likums.

Novērtējot programmas sagaidāmos zaudējumus, Sabiedrība izvērtē piemītošo kredītrisku, ņemot vērā Sabiedrības darbību augsta riska jomās, darbības risku, kā arī citus riskus, piemēram, tirgus riskus. Tā kā vairumā atbalsta programmu Sabiedrības klientiem pilnībā nav jāsedz sagaidāmā kredītriska izmaksas, tad lai segtu programmas sagaidāmos kredītriska zaudējumus, programmai pieejamā publiskā finansējuma daļa tiek piešķirta daļēji vai pilnā apmērā no kopējiem sagaidāmajiem kredītriska zaudējumiem, atkarībā no programmai apstiprinātās struktūras un tādejādi pirms programmas ieviešanas tiek iezīmēta kredītriska zaudējumu segumam. Publiskā finansējuma daļa, kas ir piešķirta programmas sagaidāmā kredītriska zaudējumu segšanai, tiek ieskaitīta konkrētās atbalsta programmas speciālajā rezerves kapitālā Sabiedrības pozīcijas Specifiskās rezerves, kas attiecināmas uz atbalsta programmām ietvaros un atspoguļota kā Portfeļa zaudējumu rezerve (skatīt 34.pielikumu), vai uzskaitīta atsevišķi kā uzkrājums riska segumam (Riska seguma rezerve), kas tiek klasificēts kā saistības (skatīt 28.pielikumu).

Ja publiskais finansējums, kas klasificēts kā Riska seguma rezerve noteiktas programmas sagaidāmo kredītriska zaudējumu segšanai, pārsniedz faktiskos kredītu zaudējumus, kas radušies programmas īstenošanas gaitā, tad publiskā finansējuma pāri palikusī daļa ir atmaksājama saskaņā ar programmas finansēšanas līguma nosacījumiem

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(15) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(ii) Sagaidāmie kredītzaudējumi

Lai novērtētu SKZ apjomu, vadībai jāveic pieņēmumi attiecībā uz kredītu iespējamajām saņemamajām naudas plūsmām. Vadībai ir jāveic būtiski pieņēmumi saistībā ar kredītu nodrošinājuma vērtību. Nodrošinājuma novērtējums ietver tās vērtības samazinājuma summas, kuras sedz valsts atbalsta programmu finansējums, skatīt 28.pielikumu. Detalizētu informāciju skatīt 2.pielikuma 4.piezīmes (vi).punktā.

(iii) Ieguldījumi riska kapitāla fondos patiesā vērtība

Sabiedrības vadība regulāri pārbauda, vai riska kapitāla fondu ieguldījumu vērtība ir pienācīgi atspoguļota. Ja informācija par ieguldījumu novērtējumu ir nepilnīga vai neapstiprinoša to vērtību, vadībai jāveic pieņēmumi par riska kapitāla fondu patieso vērtību.

Detalizēti pieņēmumi un juftīguma faktori

Altum privātā kapitāla un iespējkapitāla fondu portfeļa uzņēmumu vērtēšana tiek veikta saskaņā ar Altum iekšējās vērtēšanas principiem, kas balstīti Starptautiskās privātā un riska kapitāla ieguldījumu novērtēšanas vadlīnijās (International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines - IPEV).

Galvenie vērtēšanas principi:

- Visi jaunie ieguldījumi (t.i., 1 gada laikā no ieguldījuma veikšanas datuma) tiek atzīti to iegādes vērtībā.
- Pirmssēklas un sēklas posma ieguldījumi, ņemot vērā jaunuzņēmumu specifiku, tiek novērtēti, pamatojoties uz to nefinanšu mērķu (milestones) izpildi, un tāpēc šo ieguldījumu novērtēšana tiek veikta saskaņā ar vienkāršotu principu: diskonta piemērošanu. Diskonts tiek piemērots, pamatojoties uz vērtētāja profesionālo spriedumu, ņemot vērā izmaiņu apjomu uzņēmuma atfīstībā.
- Privātā kapitāla fondu ieguldījumi, kuru sākotnējā ieguldījuma vērtība nepārsniedz 500 000,00 EUR, tiek vērtēti saskaņā ar vērtētāja profesionālo vērtējumu, pamatojoties uz fondu pārvaldnieku sagatavotajiem vērtēšanas modeļiem.
- Privātā kapitāla fondu ieguldījumi, kuru sākotnējā ieguldījumu vērtība pārsniedz 500 000,00 EUR, tiek padziļināti novērtēti katram no šiem ieguldījumiem izveidojot vērtēšanas modeli, balstoties uz fonda pārvaldnieka sagatavoto vērtēšanas modeli. Visizplatītākās vērtēšanas metodes ir:
 - Salīdzināšanas metode: pamatojoties uz uzņēmumam līdzīgu uzņēmumu pirkšanas/pārdošanas darījumiem (gan no produkta, gan atfīstības stadijas viedokļa) pasaulē (neseno investīciju cena), datiem no biržām un starptautiskām datu bāzēm, šo metodi var izmantot tikai tad, ja uzņēmums ir vismaz produkta komercializācijas sākumposmā. Nozarei atbilstoši peļņas koeficienti (multiplikatori) tiek izmantoti izaugsmes stadijas uzņēmumiem. Visbiežāk izmantotie multiplikatori ir apgrozījums, EBITDA, vai neto peļņas multiplikators.
 - Ieņēmumu metode: nākotnes naudas plūsmas NPV noteikšanu var izmantot brīdī, kad ir izpildīti visi priekšnoteikumi nākotnes naudas plūsmas prognozēšanai, kas ir pieņemami un saprotami investoram.
 - Investīcijas, izņemot Akselerācijas programmas pirmssēklas un sēklas investīcijas, kur vairāki fondi ir ieguldījuši vienā uzņēmumā, tiek vērtētas atsevišķi ar mērķi vienādot dažādu fondu vērtēšanas modeļu metodoloģijas, lai atspoguļotu vienotu vērtību Altum finanšu pārskatos.

Cenu svārstību risks tieši ietekmē Altum riska kapitāla fonda vērtību. Veicot ieguldījumus 17 fondos un 2 fondu fondos, Altum ir nodrošinājis pietiekamu investīciju diversifikāciju, aptverot 30 fondus ar dažādām ieguldījumu stratēģijām un plašu ģeogrāfisko tvērumu.

	31.12.2023.	31.12.2022.
RKF uzskaites vērtība	91 990	80 386
Ietekme uz NAV +10%	9 199	8 039
Ietekme uz NAV -10%	(9 199)	(8 039)
Procentuālā ietekme uz NAV (+/-)	10.0%	10.0%
Kopējais risks (%)	10.0%	10.0%

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(15) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(iv) Ieguldījumu īpašumu pārvērtēšana

Sabiedrība uzskaita ieguldījumu īpašumus patiesajā vērtībā, atzīstot patiesās vērtības izmaiņas peļņā vai zaudējumos. Lai noteiktu ieguldījumu īpašumu patieso vērtību 2023.gada 31.decembrī un 2022.gada 31.decembrī, Sabiedrība ir piesaistījusi neatkarīgu vērtētāju. Ieguldījumu īpašumi sastāv no lauksaimniecības zemes. Ieguldījumu īpašumiem galvenokārt tiek izmantota salīdzinošā darījuma metode. Papildus informāciju skatīt 2.pielikuma 8.piezīmes (iv).punktā un 20.pielikumā

(v) 1., 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondu klasifikācija

Sabiedrība uzskata, ka tā nekontrolē riska kapitāla fondus, lai gan tās līdzdalība vairākumā fondu pārsniedz 50%. Tiek secināts, ka Sabiedrībai ir būtiska ietekme riska kapitāla fondos, tādēļ ieguldījumi tajos tiek pielīdzināti asociētajiem uzņēmumiem un novērtēti PVPZ.

Sabiedrība ir ieguldījusi vairākos riska kapitāla fondos ar 20% un 33% līdzdalību divos fondos un līdzdalību no 64% līdz 100% pārējos fondos (detalizētu informāciju skatīt 16.pielikumā). Galvenais iemesls, kāpēc Sabiedrība iegulda šajos fondos, ir saistīts ar valdības deleģēto publiskā finansējuma funkcijas veikšanu. Neraugoties uz ievērojamiem tiešajiem ieguldījumiem un vairāk nekā 50% kapitāla līdzdalības vairumā fondu, Sabiedrības iespējas kontrolēt riska kapitāla fondus ierobežo starp Sabiedrību un fondu pārvaldniekiem noslēgto līgumu nosacījumi. Lai gan Sabiedrībai nav atļauts piedalīties fondu uzņēmējdarbības pārvaldē, Sabiedrības pārstāvji ir iekļauti dažādās fondu struktūrās (piemēram, Konsultatīvajā padomē, Ieguldījumu komitejā, utt.), kas dod tiesības apstiprināt vai noraidīt noteiktus, ierobežota veida darījumus un konsultēt fonda pārvaldnieku.

Fonda pārvaldnieks saskaņā ar noslēgto Komandītsabiedrības līgumu, ievērojot nacionālo un EU regulējumu, nodrošina patstāvīgu un profesionālu fonda ieguldījumu veikšanu, pārvaldību un investīciju realizāciju un darbojas kā gadīgs un rūpīgs saimnieks, pēc augstākajiem nozares standartiem.

Altum kā speciālajam komandītam nav tiesības piedalīties un jebkādā veidā ietekmēt fonda pārvaldnieka operacionālo darbu, veikt ieguldījumu izvērtēšanu, pieņemt investīciju lēmumus, piedalīties investīciju realizācijas procesā, kas ir pilnībā fonda pārvaldnieka pārzinā saskaņā ar noslēgto līgumu.

Altum kā speciālajam komandītam ir nodrošināta vieta fondu Konsultatīvajās padomēs, kas tiek sasauktas vismaz vienu reizi gadā, lai izrunātu fonda darbības rezultātus, taču Konsultatīvās padomes dalībnieki lēmumus attiecībā uz fonda darbību nepieņem, bet, ja ir kādi norādījumi, tad tie ir ieteikuma rakstura.

Tomēr iestājoties ārkārtas apstākļiem, kas būtiski var apdraudēt fonda darbību, biedri ar vismaz 75% balsu vairākumu no parakstītā kapitāla var lemt par komplementāra izslēgšanu, ja ir iestājies kāds no pamatotiem iemesliem (faktiski Komplementārs ir būtiski pārkāpis līguma nosacījumus vai rīkojies nesaimnieciski). Tāpat ar 75% biedru balsu vairākumu var tikt pieņemti tādi lēmumi, kas saistās ar fonda darbības termiņa pagarināšanu, izbeigšanu, pārvaldības maksas samazināšanu, galvenā personāla izmaiņām un citiem nozīmīgiem rakstura jautājumiem, tomēr vēršam uzmanību, ka tie nav saistīti ar ikdienas ieguldījumu pārvaldību un lēmumu pieņemšanu, bet gan saistās ar vispārējiem darbības principiem.

KS "Otrais Eko fonds", kas bija 1.paaudzes RKF, tika realizēts, kam sekoja tā likvidācija 2020.gada novembrī.

Sabiedrībai, rīkojoties saskaņā ar likumdošanas aktu prasībām, jāuzrauga finanšu instrumentu īstenošana, jāizvēlas finanšu starpnieki un jātiecas palielināt ieguldījumu fonda vērtību. Sabiedrība var pārtraukt sadarbību ar fondu pārvaldniekiem tikai tad, ja fondu pārvaldnieki pārtrauc darbību vai to darbībā tiek atklātas nelikumības. Šādā gadījumā attiecīgie fondi tiek slēgti – tiek uzsākts likvidācijas process, nefiek veikti jauni ieguldījumi vai arī ar publiska konkursa palīdzību tiek meklēts jauns pārvaldnieks. Lai ieceltu vai nomainītu fondu pārvaldniekus valsts atbalsta programmās, jāievēro publisko iepirkumu likumdošana, kas nosaka, ka fonda pārvaldnieku var nomainīt tikai reorganizācijas rezultātā, turklāt atlases procedūra ir dārga un laikietilpīga. Sadarbības ar fonda pārvaldnieku pārrāvums apdraudētu valsts un ES atbalsta programmu īstenošanu, bet, tā kā Sabiedrība ir atfīstības finanšu institūcija, šo programmu veiksmīga darbība ir tās galvenais mērķis. Sabiedrības vadība uzskata, ka summas, kas nepieciešamas, lai nomainītu fonda pārvaldnieku ir ievērojamas un būtiskas un, apvienojumā ar iepriekš aprakstītajiem apstākļiem, kavē kontroles īstenošanu riska ieguldījumu fondos.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(15) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(vi) 4.paaudzes riska kapitāla fondu klasifikācija

2018.gadā sākās aktīva sadarbība ar 4.paaudzes riska kapitāla fondiem. Sabiedrība detalizēti izvērtē noslēgtus līgumus ar mērķi novērtēt kontroles esamību vai būtiskas ietekmes esamību, piemērojot SFPS Nr.10 kritērijus par kontroli un SGS Nr.28 kritērijus par būtisku ietekmi.

Sabiedrībai, rīkojoties saskaņā ar likumdošanas aktu prasībām, jāuzrauga finanšu instrumentu īstenošana, jāizvēlas finanšu starpnieki un jātiecas palielināt ieguldījumu fonda vērtību. Sabiedrība var pārtraukt sadarbību ar fondu pārvaldniekiem tikai tad, ja fondu pārvaldnieki pārtrauc darbību vai to darbībā tiek atklātas nelikumības. Šādā gadījumā attiecīgie fondi tiek slēgti – tiek uzsākts likvidācijas process, netiek veikti jauni ieguldījumi vai arī ar publiska konkursa palīdzību tiek meklēti jauns pārvaldnieki. Lai ieceltu vai nomainītu fondu pārvaldniekus valsts atbalsta programmās, jāievēro publisko iepirkumu likumdošana, kas nosaka, ka fonda pārvaldnieku var nomainīt tikai reorganizācijas rezultātā, turklāt atlases procedūra ir dārga un laikietilpīga. Sadarbības ar fonda pārvaldnieku pārrāvums apdraudētu valsts un ES atbalsta programmu īstenošanu, bet, tā kā Sabiedrība ir atfīstības finanšu institūcija, šo programmu veiksmīga darbība ir tās galvenais mērķis.

(vii) AIF "Altum kapitāla fonds"

Saskaņā ar AIF "Altum kapitāla fonds" grāmatvedības politiku, tas darbojas kā ieguldījumu sabiedrība, jo ir izpildās šādi 10.SFPS "Konsolidētie finanšu pārskati" noteiktie kritēriji: (i) Fondam līdzekļus kapitālieguldījumu veikšanai nodrošina vairāki investori, un Fonda mērķis ir sniegt ieguldījumu pakalpojumus šiem investoriem; (ii) Fonda apsolījums investoriem ir, ka tā biznesa mērķis ir ieguldīt saņemtos līdzekļus, lai iegūtu atdevi no kapitāla pieauguma, investīciju ienākuma, vai abiem; (iii) Fonds uzskaita un novērtē ieguldījumus patiesajā vērtībā. Tāpēc AIF "Altum kapitāla fonds" nekonsolidē tā ieguldījumus kapitāla instrumentos.

Saskaņā ar Komandītsabiedrības līgumu, Fonda galvenais partneris ir Sabiedrība un kā Fonda pārvaldnieks ir pilnībā atbildīgs par visiem Fonda darbības aspektiem, ieskaitot ieguldījuma novērtēšanu. Ieguldījumu uzskaites vērtību Fonds atzīst un atspoguļo Fonda gada pārskatā, kas tiek auditēts katru gadu.

Sabiedrības ieguldījums Fondā sastāda 48.91% no Fonda kapitāla, tika klasificēts kā ieguldījums asociētājā uzņēmumā un tiek uzskaitīts PVPZ.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(15) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(viii) Ieguldījumu riska kapitāla fondos vērtības un tās samazināšanās uzraudzība

2., 3. un 4.paaudzes RKF

Saskaņā ar Komandītsabiedrības līgumu galvenais partneris un riska kapitāla nozares profesionāļi ir pilnībā atbildīgi par visiem ieguldījumu fonda darbības aspektiem, ieskaitot ieguldījuma novērtēšanu, vērtības samazinājuma pārvērtēšanu un noteikšanu, ja ieguldījuma uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo summu. Uzskaites vērtību un vērtības samazinājumu atzīst un atspoguļo fonda finanšu pārskatā, kas tiek auditēts katru gadu.

Riska kapitāla fondu veikto ieguldījumu vērtība Sabiedrības pārskatos tiek uzrādīta patiesajā vērtībā, piemērojot Sabiedrības uzskaites politikas. Cits fondu darbības aspekts ir saistīts ar patiesās vērtības, uz kuras balstās fondu vadības pieņemtie lēmumi, tai skaitā par ieguldījuma izbeigšanas stratēģiju, laika izvēli, noteikšanu. Patiesā vērtība tiek norādīta fondu ceturksņa ieguldījumu pārskatos. Ieguldījuma vērtība tiek noteikta, izmantojot piemērotāko no Starptautiskajās privātā kapitāla un riska kapitāla vērtēšanas vadlīnijās aprakstītajām metodēm. Izmantotās metodes ietver trešās puses vērtējumu, nozares vērtēšanas standartus (*Industry Valuation Benchmarks*), diskontētās naudas plūsmas metodi un citas.

Atbilstoši Sabiedrības noteiktajiem principiem Sabiedrība uzskata fonda vadības iesniegtos vērtējumus par uzticamu avotu, jo tikai profesionāļi ar atbilstošu pieredzi un apliecināmu praktisko pieredzi tiek izvēlēti būt par fonda pārvaldniekiem. Tomēr, lai nodrošinātu stabilu un caurskatāmu finanšu pārvaldību, Sabiedrība īsteno regulāru uzraudzības procedūru (parasti reizi ceturksnī), lai atbilstoši ieguldījumu fondu portfeļa vērtību. Novērtējums tiek sagatavots, balstoties uz fondu vadības iesniegto informāciju. Process ir sadalīts vairākos posmos:

- Finanšu starpnieku daļa, riska kapitāla segmenta uzņēmējdarbības īpašnieks, ir atbildīgs par Fonda iegrāmatotās un atzītās ieguldījuma vērtības sākotnējo analīzi, balstoties uz fonda vadības sagatavoto un atsūfīto pamatojošo informāciju. Par katru ieguldījumu riska darījumu ieguldījumu fondi sagatavo šādu informāciju: ieguldījuma pašreizējā atbilstība un dinamika, finansiālie rezultāti un prognozes. Jāuzsver, ka fondi, kas specializējušies agrīnā posma ieguldījumos (galvenokārt, projektos, kas vēl nenes peļņu) nevar sagatavot informāciju par projektu finansiālo sniegumu. Šādos gadījumos izmanto pieeju, kur ieguldījums tiek novērtēts pēc punktiem (*investment scoring approach*).
- Finanšu starpnieku daļa organizē jautājumu un atbilžu sesijas ar riska kapitāla fonda vadību, kuru laikā fonda vadība atskaitās par katru portfeļa ieguldījumu. Ja pamatojošā informācija norāda uz neprecīzi aplēstu patieso vērtību, tiek koriģēts atzītā vērtība.
- koriģētā (ja bija nepieciešams) informācija tiek iesniegta Risku vadības departamentam uzskaites vērtības pārskatīšanai, pēc tam – Aktīvu-pasīvu un riska vadības komitejai galīgā apstiprinājuma sagatavošanai pirms informācijas atzīšanas Sabiedrības grāmatvedības sistēmā.

Ja ir pierādījumi vērtības samazinājumam, Sabiedrība samazina riska kapitāla fondu neto aktīvu vērtību un atzīst zaudējumus peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

AIF "Altum kapitāla fonds"

Saskaņā ar Komandītsabiedrības līgumu, galvenais partneris ir Sabiedrība un kā Fonda pārvaldnieks ir pilnībā atbildīgs par visiem Fonda darbības aspektiem, ieskaitot ieguldījuma novērtēšanu, vērtības samazinājuma pārvērtēšanu un noteikšanu, ja ieguldījuma uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo summu. Uzskaites vērtību un vērtības samazinājumu atzīst un atspoguļo Fonda finanšu pārskatā, kas tiek auditēts katru gadu.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(15) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(viii) Ieguldījumu riska kapitāla fondos vērtības un tās samazināšanās uzraudzība (turpinājums)

AIF "Altum kapitāla fonds" (turpinājums)

Fonda veikto ieguldījumu vērtība Fonda finanšu pārskatos tiek uzrādīta patiesajā vērtībā, piemērojot Sabiedrības uzskaites politikas. Patiesā vērtība tiek norādīta Fonda ceturkšņa pārskatos. Finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek noteikta, piemērojot dažādas metodes vai to kombināciju, atkarībā no konkrētā ieguldījuma specifikas, kā arī pieejamās informācijas, lai pamatotu vērtēšanā izmantotos pieņēmumus. Metožu izvēlē ir noteikta šāda prioritāte – (i) publiskā tirgū kotētu finanšu instrumentu patiesā vērtība vienmēr tiek noteikta pēc to tirgus pirkšanas cenas pārskata datumā, (ii) trešo pušu cenu kotācijas, (iii) darījumi ar salīdzināmu uzņēmumu salīdzināmiem finanšu instrumentiem publiski kotētos tirgos vai ārpus tiem un (iv) diskontētā naudas plūsma. Vērtēšanas procesu un tā ietvaros nepieciešamo datu vākšanu un analīzi veic Investīciju direktors, kurš ir atbildīgs par konkrētā ieguldījuma pārvaldīšanu. Papildus tam katru novērtējumu izvērtē un apstiprina cits Investīciju direktors. Šīs analīzes rezultāti tiek dokumentēti ieguldījuma vērtības ziņojumā un reizi ceturksnī tiek iesniegti izskatīšanai Fonda Investīciju komitejai. Ja AIF "Altum kapitāla fonds" Investīciju komiteja neprasa veikt izmaiņas vai papildinājumus vērtības ziņojumos, vērtības ziņojumi tiek iesniegti Grāmatvedības departamentam, lai grāmatvedības uzskaitē reģistrētu ieguldījumu vērtības izmaiņas.

(ix) Reversā noma

Meklējot risinājumu reversā nomas darījumu uzskaitē un atbilstībai SFPS, Sabiedrības vadība balstīja savu viedokli uz darījuma būtību un tā ekonomisko pamatojumu, nevis uz juridisko formu. Vērtējot šos darījumus, sabiedrības vadība lielu uzmanību veltīja nomnieka atpakaļpirkuma tiesību izmantošanai.

(x) Aģents vai Principāls

Lielākajā daļā valsts atbalsta programmu Sabiedrība darbojas kā Principāls. Sabiedrības vadība uzskata, ka Sabiedrība ir Principāls, jo ar klientiem noslēgtie aizdevuma līgumi ietver līgumiskas tiesības saņemt aizdevuma atmaksu no aizņēmējiem vai citiem ieguldījumu saņēmējiem. Turklāt aizdevuma līgumi tiek noslēgti par pilnu aizdevuma summu un piešķirtie aizdevumi tiek uzrādīti kā aktīvs Sabiedrības finanšu stāvokļa pārskatā, un veiktie ieguldījumi atbilst aktīva definīcijai. Sabiedrība ir atbildīga par pakalpojuma sniegšanu un var ietekmēt procentu likmi. Tomēr dažām programmām ir noteikts procentu likmes limits, ko nedrīkst pārkāpt. Sabiedrība uzskata, ka izmanto Principāla principu arī tajās valsts atbalsta programmās, kas balstītas uz garantiju produktiem.

Sabiedrība atzīst peļņu vai zaudējumus izdevumos, kas ir saistīti ar aizdevumu, garantiju vai riska kapitāla fondu neto aktīvu vērtību, par to vērtības samazinājuma daļu, kas attiecas uz Sabiedrību (no 20% līdz 100%). Zaudējumu daļa, ko kompensē valdība, samazina valdībai atmaksājamā aizdevuma summu, neietekmē Sabiedrības peļņu vai zaudējumus, jo valdības aizdevums tiek samazināts par attiecīgajām summām. Aktīvi un saistības ir uzrādītas bruto vērtībās.

Saņemtie procentu ieņēmumi no iepriekš minēto programmu un aktivitāšu ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem ietver sevī citu personu vārdā un labā iekasētās summas, kas nepalielina Sabiedrības pašu kapitālu, un tādēļ nav Sabiedrības ieņēmumi. Tādējādi Sabiedrība ieņēmumus iekļauj tikai to Kredītu fonda finanšu līdzekļu daļu, ko izmanto Kredītu fonda pārvaldības izmaksu segšanai, un šo summu iekļauj peļņā vai zaudējumos.

(xi) Aizņēmumi, kas saņemti ar likmi, kas zemāka par tirgus likmi

Sabiedrība īsteno valsts atbalsta programmas saskaņā ar valdības noteikto tautsaimniecības politiku, atbalstot mazos un vidējos uzņēmumus (MVU). Valsts atbalsta programmu finansējums sastāv no – (i) Eiropas Savienības fondiem, citas ārzemju finansiālās palīdzības, valsts budžeta finansējuma kā arī (ii) ieviešanas iestādes pašu līdzekļiem. Finansējumam, kas saņemts, lai īstenotu programmas, t.i., lai izsniegtu aizdevumus MVU, netiek piemēroti procenti. Tad, kad publiskais finansējums valsts atbalsta programmu īstenošanai tiek izsniegts ar procentu likmi, kas ir zemāka par pašreiz spēkā esošo tirgus procentu likmi, šādas labvēlīgas procentu likmes efekts, proti, starpību starp saistību patieso vērtību un gūtajiem ieņēmumiem, pielīdzina ar ienākumiem saistītai valsts dotācijai.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(15) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(xi) Aizņēmumi, kas saņemti ar likmi, kas zemāka par tirgus likmi (turpinājums)

Lai gan daļa no atsevišķu Sabiedrības īstenotu valsts atbalsta programmu publiskā finansējuma var ietvert valsts budžeta un Sabiedrības akcionāru līdzekļus, šis finansējums netiek uzskatīts par akcionāru ieguldījumu kapitālā, jo noteiktas valsts atbalsta programmas realizācijai paredzētais publiskais finansējums tiek saņemts esot konkrētās valsts atbalsta programmas publiskajā atlasē izvēlēta ieviešana statusā, kas izslēdz iespēju realizēt akcionāra uzdevumu vai norādījumus.

Detalizētu informāciju par garantijām skatīt 13. un 36.pielikumā.

Valsts finansējumu var iedalīt trīs kategorijās – kapitāla finansējums (par garantijām skatīt 2.pielikuma 4.piezīmes (xviii).punktu, 13. un 36.pielikumus), aizņēmumus (18. un 27.pielikums) un atbalsta programmu finansējums (28.pielikums).

(xii) Aizņēmumi, ar procentu likmes atlaidi

Nemot vērā EURIBOR likmes un finansējuma piesaistes izmaksu pieaugumu un atbilstoši tam aizņēmēju veiktos procentu maksājumus, Sabiedrība piemēros aizdevumu procentu likmju samazinājumu aizdevumiem, kuriem ir parakstīts aizdevuma līgums līdz 2023.gada 31.decembrim. Rezultātā daļa no nākotnes naudas plūsmas pašreizējās vērtības vairs nebūs juridiski īstenojama, tāpēc ievērojot IFRS 9.standarta B5.4.6.punkta prasības Sabiedrība pārskatīja finanšu instrumenta bruto uzskaites vērtību kā aplēsto līgumā paredzēto nākotnes naudas plūsmas pašreizējo vērtību un aplēstos zaudējumus atzina peļņā vai zaudējumos 2023.gada pārskatā, jo Padome 2023.gada decembrī paziņoja par procentu likmes samazinājumu un apstiprināja to kā daļu no 2024.gada budžeta apstiprināšanas, un Sabiedrībai bija saistības izpildīt līdz gada beigām spēkā stājušos procentu likmes samazinājumu. Aizdevumu procentu likmju samazinājumu Sabiedrība piemēros aizdevumu procentu maksājumiem, kurus aizņēmējs būs veicis no 2024.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31.decembrim. Aizdevumu procentu likmes samazinājumu piemēros aizdevumiem, kas iekļauti kredītkvalitātes 1.posmā 2023.gada 31.decembrī un kas kvalificējas de minimis valsts atbalsta prasībām.

(16) Jaunu un/vai grozītu SFPS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana

(i) Jauni un grozīti SFPS grāmatvedības standarti, kas pirmo reizi stājās spēkā pārskata gadā

- **17.SFPS Apdrošināšanas līgumi** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 17.SFPS un 4.SFPS** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Pārejas iespēja apdrošinātājiem, kuri piemēro 17.SFPS – Grozījumi 17.SFPS** (stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 1.SGS un 2.SFPS prakses paziņojums: Grāmatvedības politiku atklāšana** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 8.SGS: Grāmatvedības aplēšu definīcija** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Atliktais nodoklis, kas saistīts ar aktīviem un saistībām, kas izriet no viena darījuma – Grozījumi 12.SGS** (stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 12.SGS: Ienākuma nodokļi: Starptautiskā nodokļu reforma - Otrā pilāra modeļa noteikumi** (stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk).

Jauno standartu un esošo standartu grozījumu pieņemšana, kurus izdevusi Starptautisko grāmatvedības standartu padome (SGSP) un pieņēmusi ES, ir spēkā pārskata periodā. To pieņemšana neietekmēja informācijas atklāšanu vai šajos finanšu pārskatos uzrādītās summas.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Jaunu un/vai grozītu SFPS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana
(turpinājums)

(ii) Standarti un grozījumi, kas stājas spēkā pirmo reizi pārskata periodos, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk vai kas nav apstiprināti lietošanai ES

- **Grozījumi 16.SFPS - Noma: Nomas saistības pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumos** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa - Grozījumi 1.SGS** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 7.SGS Naudas plūsmas pārskats un 7. SFPS Finanšu instrumenti: Informācijas atklāšana: Piegādātāju finansēšanas vienošanās** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk, vēl nav apstiprināti ES).
- **Grozījumi 21.SGS Apmaināmības trūkums** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk, vēl nav apstiprināti ES).

Sabiedrība novērtē šo grozījumu ietekmi, taču Sabiedrība neparedz, ka šo spēkā esošo standartu grozījumu pieņemšana būtiski ietekmēs Sabiedrības finanšu pārskatus to sākotnējās piemērošanas periodā.

3 Risku pārvaldība

Sabiedrībā risku pārvaldībai ir izveidota risku vadības sistēma, ņemot vērā Sabiedrības lielumu, struktūru un to darbības specifiku, kā arī ņemot vērā tās ierobežotās iespējas vadīt atsevišķus riskus. Sabiedrība īsteno tās darbību ietekmējošo risku pārvaldīšanu atbilstoši Sabiedrībā apstiprinātajiem risku vadības iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, kas apraksta un nosaka līdzekļu kopumu, kādi tiek izmantoti tās darbībai piemītošo risku vadībai.

Risku pārvaldībā tiek ievēroti šādi galvenie principi:

- pārvaldība ir ikdienas funkciju sastāvdaļa;
- Sabiedrībā nosaka un novērtē iespējamus riskus pirms jaunu produktu vai pakalpojumu ieviešanas;
- uzņemoties riskus, Sabiedrība saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tās darbībai noteiktos mērķus un uzdevumus;
- Sabiedrība neiesaistās darījumos, neveic darbības u.tml., kas rada riskus, kuri apdraud tās darbības stabilitāti, vai arī kas ievērojami var kaitēt tās reputācijai.

Risku pārvaldībai Sabiedrība pielieto dažādas risku analīzes metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus.

Nozīmīgākie riski, kuriem Sabiedrība ir pakļauta, ir kredītrisks, likviditātes risks un operacionālie un darbības atbilstības riski. Ņemot vērā 2022.gada ģeopolitiskos notikumus ir pieauguši arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas (turpmāk arī - NILLTPF) un sankciju riski, kā arī procentu likmju risks.

(1) Kredītrisks

Kredītrisks ir risks, ka Sabiedrības klients vai sadarbības partneris nespēs vai atteiksies pildīt saistības pret Sabiedrību pilnā apmērā un noteiktajā termiņā. Tā kā Sabiedrības darbības mērķis ir realizēt valsts atbalsta un attīstības programmas, Sabiedrība kredīriskam galvenokārt ir pakļauta tās kreditēšanas darbību ietvaros, izsniedzot garantijas trešajām personām, veicot ieguldījumu riska kapitāla fondos, kā arī, realizējot citus finanšu instrumentus valsts atbalsta un attīstības programmas ietvaros. Sabiedrība ir pakļauta kredīriskam arī tās investīciju darbību ietvaros. Kredītrisks ietver arī koncentrācijas risku, kas var būt gan lieli, atsevišķi riska darījumi, gan ievērojami riska darījumi ar klientu grupām vai sadarbības partneriem, kuru saistību neizpildes varbūtību virza kopējie noteicošie faktori, piemēram, nozare, ekonomika vai instrumenta veids.

(i) Kredītriska pārvaldība

Kredītriska pārvaldību nosaka Sabiedrības Risku pārvaldības politika un Kredītpolitika:

- Padome nosaka kopējo riska apjomu, kādu Sabiedrība vēlas uzņemties un lai nodrošinātu Padomes noteiktā izpildē, Sabiedrībā ir noteikti riska limitu un/vai mērķi ģeogrāfisko reģionu, valstu, tautsaimniecības nozaru, kredīriskam pakļauto darījumu portfeļu griezumā, kā arī tiek noteikti ierobežojumi riska darījumiem ar vienu klientu/sadarbības partneri vai ar tiem saistītām grupām, u.c. riska limitu vai mērķi.
- Risku vadības departaments ir atbildīgs par kredītriska pārvaldības neatkarīgu uzraudzību un kontroli. Risku vadības departamenta uzdevums ir izstrādāt un uzturēt Sabiedrības darbības specifikai atbilstošu kredītriska vadības ietvaru, kā arī uzraudzīt un nodrošināt, ka uzņemtais kredītriska līmenis nepārsniedz Padomes noteikto.
- Struktūrvienības, kas ikdienā nodrošina sadarbību ar klientu (turpmāk – biznesa struktūrvienība) ir atbildīgas par kredītriska novērtēšanu un uzraudzību pirms riska darījuma uzsākšanas ar klientu, kā arī darījuma attiecību laikā, ievērojot Sabiedrībā noteiktos riska limitus un mērķus, un ievērojot Sabiedrības iekšējās procedūras un noteikumus noteikto kārtību.
- Iekšējais audits veic neatkarīgas un periodiskas kredītriska pārvaldības sistēmas pārbaudes.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

(ii) Kredītriska novērtēšana, samazināšana un uzraudzība

Sabiedrības kredītriska pārvaldības pamatprincips ir klientu un sadarbības partneru spēja pildīt saistības pret Sabiedrību, kas tiek nodrošināts, novērtējot klientus un sadarbības partnerus pirms darījuma uzsākšanas, kā arī īstenojot turpmāku nepārtrauktu uzraudzību un novērtēšanu.

Sabiedrība pirms riska darījuma uzsākšanas rūpīgi analizē un izvērtē klienta vai sadarbības partnera spēju un vēlmi segt uzņemtās saistības pret Sabiedrību. Klienta vai sadarbības partnera maksātspēja ir galvenais kritērijs, pieņemot lēmumu par riska darījuma veikšanu ar konkrēto klientu vai sadarbības partneri.

Sabiedrība samazina savu pakļautību kredītriskam, pieprasot ķīlu vai citu riska darījumam un programmas nosacījumiem atbilstošu nodrošinājumu. Termiņš "ķīla" ietver ķīlas un garantijas. Ķīla vai cits nodrošinājums nefiek pieprasīts, ja to paredz programmas nosacījumi. Nodrošinājuma novērtējums balstās uz iekļāto aktīvu rūpīgu izskatīšanu un analīzi un ir klienta kredītriska izvērtējuma neatņemama sastāvdaļa. Nodrošinājuma vērtība tiek periodiski aktualizēta, t.sk., veicot klientam vai sadarbības partnerim izsniegtā riska darījuma nosacījumu pārskatīšanu, kā arī situācijās, kad Sabiedrībai ir iemesls uzskatīt, ka vērtība ir mainījusies vai kad riska darījums ir kļuvis par problēmaizdevumu.

Kredītriskam pakļauto portfeļu riska profils tiek nepārtraukti analizēts. Portfeļu un atsevišķu klientu vai sadarbības partneru ar lielāku saistību neizpildes risku uzraudzība tiek veikta regulārāk. Biznesa struktūrvienības ir atbildīgas par kritēriju un nosacījumu, kas norāda uz atsevišķu riska darījumu kredītriska palielināšanos, nepārtrauktu uzraudzību. Ja klienta vai sadarbības partnera riska profils ir pasliktinājies, tiek apsvērti un īstenoti korektīvie pasākumi. Šādās situācijās nekavējoties tiek īstenota virkne situācijai pielāgotu darbību, lai samazinātu Sabiedrības risku vai zaudējumus, t.sk., iesaistot īpaši izveidotu restruktūrizācijas un piedziņas struktūrvienību, kurā tiek koncentrētas atbilstošas kompetences maksātspējas pārvaldībā un restruktūrizācijā.

Izsniegto kredītu sadalījums pēc iekšējā reitinga klasēm, tūkstošos eiro:

Iekšējā reitinga klase	A	B	C	D	E	F	G	H	Bez reitinga	Eksperta pēcmodeļa vērtējums	Kopā
Kopā bruto kredīti:	4 903	37 293	57 109	92 975	59 492	31 483	17 908	4 918	32 852	-	338 933
1.posms	4 842	35 911	52 173	81 728	40 255	5 017	1 227	266	29 156	-	250 575
2.posms	61	915	3 948	7 747	10 383	20 686	11 684	84	1 388	-	56 896
3.posms / POCI	-	467	988	3 500	8 854	5 780	4 997	4 568	2 308	-	31 462
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(35)	(343)	(1 232)	(2 004)	(3 829)	(4 124)	(4 136)	(2 338)	(863)	(2 170)	(21 074)
Kopā neto kredīti 31.12.2022	9 771	74 243	112 986	183 946	115 155	58 842	31 680	7 498	64 841	(2 170)	317 859
Kopā bruto kredīti:	4 899	46 853	66 005	103 433	53 459	24 762	14 135	3 347	57 957	-	374 850
1.posms	4 831	45 235	60 518	90 842	35 860	7 678	774	710	53 586	-	300 034
2.posms	68	1 457	3 875	5 460	10 939	11 237	8 049	24	2 856	-	43 965
3.posms / POCI	-	161	1 612	7 131	6 660	5 847	5 312	2 613	1 515	-	30 851
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(24)	(550)	(1 686)	(3 179)	(3 406)	(4 279)	(2 227)	(1 429)	(815)	(7 895)	(25 490)
Kopā neto kredīti 31.12.2023	4 875	46 303	64 319	100 254	50 053	20 483	11 908	1 918	57 142	(7 895)	349 360

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

(ii) Kredītriska novērtēšana, samazināšana un uzraudzība (turpinājums)

Izsniegto finanšu garantiju sadalījums pēc iekšējā reitinga klasēm, tūkstošos eiro:

iekšējā reitinga klase	A	B	C	D	E	F	G	H	Bez reitinga	Eksperta pēcmodeļa vērtējums	Kopā
Kopā bruto finanšu garantijas:	53	43 543	45 143	47 700	34 090	15 724	14 728	856	279 176	-	481 013
1.posms	53	43 474	43 699	41 526	31 619	4 170	725	250	277 761	-	443 277
2.posms	-	43	1 395	2 327	1 886	9 179	13 940	60	981	-	29 811
3.posms	-	26	49	3 847	585	2 375	63	546	434	-	7 925
Sagaidāmie kredītzaudējumi *	(2)	(1 457)	(2 528)	(5 457)	(2 791)	(3 227)	(1 676)	(324)	(23 500)	(856)	(41 818)
Kopā neto finanšu garantijas 31.12.2022	51	42 086	42 615	42 243	31 299	12 497	13 052	532	255 676	(856)	439 195
Kopā bruto finanšu garantijas:	30	23 420	62 669	44 598	26 285	20 377	6 014	1 035	295 597	-	480 025
1.posms	30	23 420	62 314	41 471	22 557	8 866	3 268	240	293 463	-	455 629
2.posms	-	-	280	1 414	2 915	11 307	1 803	28	1 268	-	19 015
3.posms	-	-	75	1 713	813	204	943	767	866	-	5 381
Sagaidāmie kredītzaudējumi *	(7)	(700)	(2 830)	(3 979)	(2 716)	(3 472)	(1 291)	(432)	(27 453)	(680)	(43 560)
Kopā neto finanšu garantijas 31.12.2023	23	22 720	59 839	40 619	23 569	16 905	4 723	603	268 144	(680)	436 465

* Iekšējos reitingus Sabiedrība izmanto darījuma kredītriska novērtēšanai, lai pieņemtu lēmumu par finanšu garantijas izsniegšanu, kā arī turpmākai kredītriska uzraudzībai. Garantijai piešķirtais reitings ir viens no vairākiem faktoriem, kas tiek ņemts vērā nepieciešamo sagaidāmo kredītzaudējumu novērtēšanai. Finanšu garantijas novērtē augstākajā no uzkrājumiem zaudējumiem, kas noteikti kā paredzamie kredītzaudējumi, un sākotnēji atzītās summas (patiesā vērtība), no kuras atskaitīta amortizācijas summa.

Iekšējo reitingu skala un raksturojums:

iekšējā reitinga klase	Raksturojums	iekšējā reitinga klase	Raksturojums
A	klients ar ļoti veiksmīgiem darbības rādītājiem	E	klients ar paaugstinātu jūfību pret iespējamām izmaiņām
B	klients ar veiksmīgiem darbības rādītājiem	F	klients ar neveiksmīgiem darbības rādītājiem
C	klients ar noteiktām darbības priekšrocībām	G	klients ar ļoti neveiksmīgiem darbības rādītājiem
D	klients ar vidēju darbības risku	H	netiek pildītas vai gandrīz netiek pildītas saistības

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Finanšu aktīvu, ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pēc to kvalitatīvā novērtējuma, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		POCI		Kopā	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi										
Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	702 885	571 682	-	-	-	-	-	-	702 885	571 682
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(97)	(15)	-	-	-	-	-	-	(97)	(15)
Kopā neto prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	702 788	571 667	-	-	-	-	-	-	702 788	571 667
legulājumu vērtspapīri	-	-	-	-	3 788	3 927	-	-	3 788	3 927
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	(3 750)	(3 888)	-	-	(3 750)	(3 888)
Kopā neto ieguldījumu vērtspapīri	-	-	-	-	38	39	-	-	38	39
Kredīti un debitoru parādi	300 035	250 575	43 965	56 895	30 779	31 061	71	402	374 850	338 933
Sagaidāmie kredītzaudējumi*	(8 644)	(4 106)	(5 559)	(4 751)	(11 217)	(11 815)	(70)	(402)	(25 490)	(21 074)
Kopā neto kredīti un debitoru parādi	291 391	246 469	38 406	52 144	19 562	19 246	1	-	349 360	317 859
Pārējie finanšu aktīvi	3 957	1 393	-	-	1 128	2 138	-	-	5 085	3 531
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(22)	-	-	-	(1 141)	(2 029)	-	-	(1 163)	(2 029)
Kopā neto pārējie finanšu aktīvi	3 935	1 393	-	-	(13)	109	-	-	3 922	1 502
Kopā bruto amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi	1 006 876	823 650	43 965	56 895	35 695	37 126	71	402	1 086 608	918 073
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(8 763)	(4 121)	(5 559)	(4 751)	(16 108)	(17 732)	(70)	(402)	(30 500)	(27 006)
Kopā neto amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi	998 113	819 529	38 406	52 144	19 587	19 394	1	-	1 056 108	891 067

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Finanšu aktīvu, ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pēc to kvalitatīvā novērtējuma, tūkstošos eiro (turpinājums):

	1.posms		2.posms		3.posms		POCI		Kopā	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošos ienākumos										
Ieguldījumu vērtspapīri	9 743	9 515	-	-	-	-	-	-	9 743	9 515
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā neto ieguldījumu vērtspapīri	9 743	9 515	-	-	-	-	-	-	9 743	9 515
Kopā bruto finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošos ienākumos	9 743	9 515	-	-	-	-	-	-	9 743	9 515
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā neto finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošos ienākumos	9 743	9 515	-	-	-	-	-	-	9 743	9 515
Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības										
Finanšu garantijas	455 628	443 277	19 015	29 811	5 382	7 925	-	-	480 025	481 013
Sagaidāmie kredītzaudējumi*	(37 076)	(32 768)	(3 006)	(4 046)	(3 478)	(5 004)	-	-	(43 560)	(41 818)
Kopā neto finanšu garantijas	418 552	410 509	16 009	25 765	1 904	2 921	-	-	436 465	439 195
Saistības par kredītu izsniegšanu	88 730	60 106	88	1 125	28	2	-	-	88 846	61 233
Sagaidāmie kredītzaudējumi*	(309)	(1 015)	(4)	(61)	(6)	(1)	-	-	(319)	(1 077)
Kopā neto saistības par kredītu izsniegšanu	88 421	59 091	84	1 064	22	1	-	-	88 527	60 156
Kopā bruto ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības	544 358	503 383	19 103	30 936	5 410	7 927	-	-	568 871	542 246
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(37 385)	(33 783)	(3 010)	(4 107)	(3 484)	(5 005)	-	-	(43 879)	(42 895)
Kopā neto ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības	506 973	469 600	16 093	26 829	1 926	2 922	-	-	524 992	499 351

* Iekļauj neto uzkrājumus sagaidāmajiem kredītzaudējumiem 20 tūkst. eiro apmērā, kas kompensējami no riska seguma - Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālais rezerves kapitāls) pie 2023.gada pārskata apstiprināšanas. Papildus informāciju skatīt 35.pielikumā.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Izmaiņas sagaidāmajos kredītzaudējumos un bruto aizdevumu summā, tūkstošos eiro:

	Sagaidāmie kredītzaudējumi					Bruto uzskaites vērtība				
	1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīves- cikla SKZ bez kredit- vērtības samazi- nājuma)	3.posms (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	POCI (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	Kopā	1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīves- cikla SKZ bez kredit- vērtības samazi- nājuma)	3.posms (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	POCI (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	Kopā
Atlikums 2022.gada 31.decembrī	4 106	4 751	11 815	402	21 074	250 575	56 895	31 061	402	338 933
Kustība starp posmiem:										
uz dzīvescikla SKZ (no 1.posma uz 2.posmu)	(350)	1 080	-	-	730	(15 857)	20 105	-	-	4 248
uz dzīvescikla SKZ ar vērtības samazinājumu (no 1. un 2.posma uz 3.posmu)	(75)	(391)	3 972	-	3 506	(4 572)	(6 188)	10 112	-	(648)
uz dzīvescikla SKZ bez vērtības samazinājuma (no 3.posma uz 2.posmu)	-	11	(197)	-	(186)	-	421	(615)	-	(194)
uz 12 mēnešu SKZ (no 2.posma un 3.posma uz 1.posmu)	135	(620)	-	-	(485)	8 150	(12 327)	-	-	(4 177)
No jauna izsniegtie vai iegādātie	1 949	-	-	23	1 972	70 501	-	-	24	70 525
Pārtraukta atzīšana periodā	(436)	(447)	(968)	(70)	(1 921)	(30 245)	(8 884)	(2 850)	(70)	(42 049)
Izmaiņas riska parametros (PD, LGD)	239	261	(497)	-	3	-	-	-	-	-
Izmaiņas makroekonomiskās scenārijos	(734)	(315)	(73)	-	(1 122)	-	-	-	-	-
Sagaidāmo kredītzaudējumu uzkrājumu rezerves izmaiņas	42	1 795	10	-	1 847	-	-	-	-	-
Rezerve procentu likmju samazinājumam	3 877	-	-	-	3 877	-	-	-	-	-
Norakstījumi	-	-	(3 967)	(228)	(4 195)	-	-	(3 967)	(228)	(4 195)
Atlikuma izmaiņas **	(109)	(566)	1 122	(57)	390	21 483	(6 057)	(2 962)	(57)	12 407
Atlikums 2023.gada 31.decembrī	8 644	5 559	11 217	70	25 490*	300 035	43 965	30 779	71	374 850

* Ietver sagaidāmo kredītzaudējumu rezervi 4,018 tūkst. eiro Mazo, vidējo un vidēji lielo uzņēmumu (MVU un Lielie) portfelim lai ņemtu vērā pastāvošo augsto nenoteiktību, ko rada Krievijas iebrukuma Ukrainā sekas, kā arī pieaugošo procentu likmju ietekmi uz aizņēmēju kredītrisku un uzkrājumu rezervi 3,877 tūkst. eiro procentu likmju samazinājumam.

** Līgumā noteiktās parastās naudas plūsmas no pamatsummas atmaksāšanas

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Izmaiņas sagaidāmajos kredītzaudējumos un izsniegto finanšu garantiju summā, tūkstošos eiro:

	Sagaidāmie kredītzaudējumi			Kopā	Bruto uzskaites vērtība			Kopā
	1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīvescikla SKZ bez kredītvērtības samazinājuma)	3.posms (dzīvescikla SKZ ar kredītvērtības samazinājumu)		1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīvescikla SKZ bez kredītvērtības samazinājuma)	3.posms (dzīvescikla SKZ ar kredītvērtības samazinājumu)	
Atlikums 2022.gada 31.decembrī	32 768	4 046	5 004	41 818	443 277	29 811	7 925	481 013
Kustība starp posmiem:								
uz dzīvescikla SKZ (no 1.posma uz 2.posmu)	(1 178)	2 458	-	1 280	(13 536)	13 456	-	(80)
uz dzīvescikla SKZ ar vērtības samazinājumu (no 1. un 2.posma uz 3.posmu)	(154)	(209)	2 057	1 694	(1 707)	(1 802)	3 124	(385)
uz dzīvescikla SKZ bez vērtības samazinājuma (no 3.posma uz 2.posmu)	-	4	(36)	(32)	-	47	(48)	(1)
uz 12 mēnešu SKZ (no 2.posma un 3.posma uz 1.posmu)	1 064	(1 529)	-	(465)	11 640	(11 447)	-	193
No jauna izsniegtie vai iegādātie	9 654	3	-	9 657	79 184	153	-	79 337
Pārtraukta atzīšana periodā	(2 772)	(595)	(3 031)	(6 398)	(52 263)	(9 428)	(4 870)	(66 561)
Izmaiņas riska parametros (PD, LGD)	(151)	(19)	(29)	(199)	-	-	-	-
Izmaiņas makroekonomiskās scenārijos	7	(3)	(27)	(23)	-	-	-	-
Sagaidāmo kredītzaudējumu rezerves izmaiņas	-	(856)	-	(856)	-	-	-	-
Rezerve procentu likmju samazinājumam	681	-	-	681	-	-	-	-
Izmaksātās garantijas	(49)	(14)	(169)	(232)	(103)	(971)	(297)	(1 371)
Norakstījumi	-	-	-	-	-	-	-	-
Izmaiņas līgumiskajās naudas plūsmās *	(2 794)	(280)	(291)	(3 365)	(10 864)	(804)	(452)	(12 120)
Atlikums 2023.gada 31.decembrī	37 076	3 006	3 478	43 560	455 628	19 015	5 382	480 025

* Līgumā noteiktās parastās naudas plūsmas no pamatsummas atmaksāšanas

Izsniegto kredītu sadalījums pēc kavējumu termiņiem, iekļaujot kredītu uzkrātos procentus, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Bez kavējumiem	339 826	314 185
Kavējums līdz 30 dienām	20 618	11 577
Kavējums 31 līdz 60 dienām	5 432	2 136
Kavējums 61 līdz 90 dienām	421	503
Kavējums virs 90 dienām	8 553	10 532
Kopā kredīti iekļaujot uzkrātos procentus	374 850	338 933
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(25 490)	(21 074)
Kopā neto kredīti	349 360	317 859

Novērtējot SKZ, Sabiedrība izmanto divus makroekonomiskos faktoros – izmaiņas nekustamā īpašuma cenās un IKP izmaiņas. Lai veiktu jutīguma analīzi, Sabiedrība piemēroja šādus augšupejošus un lejupejošus scenārijus:

- pirmā gada prognozētās nekustamā īpašuma cenas tika koriģētas par +/- 5% un šī korekcija tika piemērota a) zaudējumiem saistību neizpildes gadījumā (LGD), kas tiek izmantoti, lai aprēķinātu SKZ viendabīgās grupās vērtētiem aizdevumiem un b) nodrošinājuma vērtībai, kas tiek izmantota, lai aprēķinātu SKZ individuāli vērtētiem aizdevumiem;
- pirmā gada prognozētais IKP tika koriģēts par +/- 1% un šī korekcija tika piemērota saistību neizpildes varbūtībai (PD), kas tiek izmantota, lai aprēķinātu SKZ viendabīgās grupās un individuāli vērtētiem aizdevumiem.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

SKZ kredītiem jutīguma analīze 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Sagaidāmie kredītzaudējumi	25 490	(439)	449	(361)	327
Kopā sagaidāmie kredītzaudējumi kredītiem	25 490	(439)	449	(361)	327

SKZ aizdevumiem jutīguma analīze 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Sagaidāmie kredītzaudējumi	21 074	(318)	317	(532)	521
Kopā sagaidāmie kredītzaudējumi kredītiem	21 074	(318)	317	(532)	521

SKZ finanšu garantijām jutīguma analīze 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Sagaidāmie kredītzaudējumi	43 560	(39)	53	(174)	177
Kopā sagaidāmie kredītzaudējumi Finanšu garantijām	43 560	(39)	53	(174)	177

SKZ finanšu garantijām jutīguma analīze 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Sagaidāmie kredītzaudējumi	41 818	(74)	90	(300)	309
Kopā sagaidāmie kredītzaudējumi Finanšu garantijām	41 818	(74)	90	(300)	309

Aprēķinot sagaidāmos kredītzaudējumus, kas radušies aizdevumu pamatsummas vai procentu nemaksāšanas gadījumā vai citu zaudējumu izraisīto notikumu gadījumā, tiek ņemts vērā nodrošinājums, t.sk., nekustamie īpašumi un komercķīli priekšmeti, kuru vērtības ir aplēstas tirgus vērtībā. Nodrošinājuma vērtība ir balstīta uz neatkarīgu ekspertu vērtējumiem.

Informācija par nodrošinājuma vērtību un pozīciju pret neto kredītportfeli, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Nekustamais īpašums (kredīti)	198 677	196 417
Nekustamais īpašums (reversā noma)	28 692	27 089
Kustamā manta	61 868	47 171
Garantijas	2 632	3 534
Kopā nodrošinājums	291 869	274 211
Kredītportfelis bruto	374 849	338 933
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(25 490)	(21 074)
Kredītportfelis, neto *	349 360	317 859
Nesegtā daļa	16.46%	13.73%

* Pozīcija *Kredītportfelis neto* iekļauj aizdevumus, kuriem kā nodrošinājums netiek prasīta nekustamā īpašuma vai kustamas mantas ķīla, taču kredītrisks pilnā apmērā tiek segts ar riska segumu:

- Covid-19 ietekmes mazināšanai 2023.gada 31.decembrī 8,451 tūkst. eiro apmērā (2022.gada 31.decembrī: 31,218 tūkst. eiro apmērā),
- DME programmas aizdevumus 2023.gada 31.decembrī 26,851 tūkst. eiro apmērā (2022.gada 31.decembrī: 12,211 tūkst. eiro),
- Mezaņiņa un paralēlos aizdevumus 2023.gada 31.decembrī 11,093 tūkst. eiro apmērā (2022.gada 31.decembrī: 12,467 tūkst. eiro).

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Balances un ārpusbilances posteņu pakļautība kredītriskam (neskaitot pieejamās ķīlas vai cita veida nodrošinājumu), tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Finanšu stāvokļa pārskata aktīvi, kas pakļauti kredītriskam		
Prasības pret citām kredītiestādēm un vispārējām valdībām	702 788	571 667
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos - ieguldījumu vērtspapīri	9 743	9 515
Amortizētajā iegādes vērtībā novērtētie finanšu aktīvi:		
Ieguldījumu vērtspapīri	38	39
Kredīti	349 360	317 859
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos - kredīti ar kapitāla atlaidi	13 088	-
Pārējie ieguldījumi	25 398	15 741
Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos	66 592	64 645
Pārējie aktīvi	3 922	1 530
Aktīvi kopā	1 170 929	980 996
Ārpusbilances posteņi, kas pakļauti kredītriskam		
Iespējamās saistības (36.pielikums)	480 025	481 013
Finansiālās saistības (36.pielikums)	173 102	166 431
Ārpusbilances posteņi kopā	653 127	647 444

Daļa no pozīcijas *Kredīti un debitoru parādi* ir aizdevumi lauksaimniecības segmentam (skatīt 18.pielikumu), kuri ir nodrošināti ar lauksaimniecības zemi, kas ir piesardzīgi novērtēta. Kredīti citiem segmentiem galvenokārt ir nodrošināti ar nekustamo īpašumu, mazākā mērā - cita veida aktīviem vai komercķīlām. Paredzamās naudas plūsmas no nodrošinājuma tiek ņemtas vērā, novērtējot vērtības samazināšanās uzkrājumus sagaidāmajiem kredītzaudējumiem. Riska seguma rezerve un Portfeļa zaudējumu rezerve ir pieejami Sabiedrībai, lai segtu sagaidāmos kredītzaudējumus, kas rodas no kredītporfeļa kvalitātes pasliktināšanās. Sīkāku informāciju par Riska seguma rezervi un Portfeļa zaudējumu rezervi skatīt attiecīgi 28. un 35.pielikumos.

2023.gada 31.decembrī daļa Sabiedrības aktīvu 209,544 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 187,053 tūkst. eiro) apmērā bija iekļauti. Detalizēta informācija par Sabiedrības noslēgtajiem aizdevuma līgumiem 2023.gada 31.decembrī atspoguļota 26. un 27.pielikumā.

Saskaņā ar likuma "Par valsts budžetu 2024.gadam" 49.pantu, kas nosaka, ka saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku atfistības likumu un Atfistības finanšu institūcijas likumu, valsts 260,000 tūkst. eiro apmērā atbild par Sabiedrības izsniegtajām garantijām. Šiem nosacījumiem atbilstošo garantiju faktiski izsniegtais apjoms 2023.gada 31.decembrī bija 226,839 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī - 236,350 tūkst. eiro).

(2) Likviditātes risks

Likviditātes risks ir risks, ka Sabiedrība nespēs izpildīt klientu un citu kreditoru juridiski pamatotās prasības vai iespējamās saistības paredzētajos termiņos un pilnā apmērā, vai nespēs savlaicīgi un ar atbilstošām / saprātīgām izmaksām nodrošināt iepriekš plānotu aktīvu pieaugumu ar finansējuma avotiem.

Likviditātes riska pārvaldīšanas mērķis ir uzturēt pietiekošā apjomā un atbilstošā kvalitātē likvidos aktīvus, kā arī piesaistīt atbilstošas termiņstruktūras finansējumu, kas ļauj nodrošināt savlaicīgu saistību izpildi, kā arī iepriekš plānotu aktīvu pieaugumu.

Sabiedrība īsteno piesardzīgu likviditātes riska pārvaldīšanas politiku. Līdz ar to galvenā uzmanība likviditātes vadībā tiek koncentrēta uz katras atbalsta programmas ietvaros esošā un plānotā porfeļa un tā īstenošanai pieejamā finansējuma apjoma un termiņstruktūras sabalansēšanu.

Ņemot vērā, ka atbalsta programmu finansējuma atmaksas termiņš var tikt pagarināts atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem, praktiski tas nozīmē, ka šis finansējums paliek Sabiedrības bilancē un šis finansējums tiek novirzīts jaunu programmu finansēšanai.

Aktīvu, pasīvu un riska vadības komiteja ir atbildīga par likviditātes riska uzraudzību un vadību atbilstoši Sabiedrības resursu vadības stratēģijai un risku pārvaldīšanas stratēģijai.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 gadam *	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	10 līdz 15 gadi	Virs 15 gadiem un bez termiņa	Kopā
Saistības pret kredītiestādēm	17 157	15 919	-	-	-	33 076
Saistības pret vispārējām valdībām	17 918	74 553	64 567	40 688	52 807	250 533
Emitētie parāda vērtspapīri	20 550	65 304	-	-	-	85 854
Atbalsta programmu finansējums **	77 796	37 213	100 821	122 621	242 198	580 649
Pārējās saistības	3 645	721	-	-	-	4 366
Kopā finanšu saistības	137 066	193 710	165 388	163 309	295 005	954 478
Ārpusbilance un iespējamās saistības	415 314	89 329	148 484	-	-	653 127
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības***	552 380	283 039	313 872	163 309	295 005	1 607 605
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	702 788	-	-	-	-	702 788
Ieguldījumu vērtspapīri	75	9 706	-	-	-	9 781
Likvidie aktīvi	702 863	9 706	-	-	-	712 569

* Saskaņā ar SGS Nr.7 "Finanšu instrumenti: Atspoguļošana" prasībām lielākā daļa no Sabiedrības izsniegto garantiju portfeļa ir klasificēta termiņā "Līdz 1 gadam". Izņēmums ir mājokļu garantijas ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijas jaunajiem speciālistiem – šīs garantijas ar atlikušo termiņu līdz 3 gadiem pārskata datumā ir klasificēta termiņā "1 līdz 5 gadi", jo garantijas kompensāciju izmaksas mehānisms mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kas paredz, ka kompensācija par pieteiktajiem garantijas gadījumiem tiek izmaksāta 3 gadu laikā no brīža, kad pieteikts garantijas gadījums, un banka šajā periodā veic parāda atgūšanu no aizņēmēja vai galvotāja naudas plūsmas vai aizdevuma nodrošinājuma realizācijas naudas plūsmas. Savukārt mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kurām atlikušais termiņš ir īsāks par 1 gadu pārskata datumā tiek uzrādītas atbilstoši atlikušajam termiņam.

Sabiedrības finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2023.gada 31.decembrī un sekojošā analīze ir atspoguļotas tabulā zemāk.

** Atbalsta programmas darbības beigās tās finansējums paliek Sabiedrības bilancē, jo jebkura atmaksa no esošās atbalsta programmas tiek uzkrāta un izmantota jaunu atbalsta programmu finansēšanai.

*** Tā kā ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību daļu nodrošina finansējums, kas ir jau atzīts kā finanšu saistības 165,804 tūkst. eiro apmērā, tad šis apjoms iekļauts gan Sabiedrības finanšu saistībās, gan Sabiedrības ārpusbilances posteņos un iespējamās saistībās.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	Kopā līdz 1 gadam
Saistības pret kredītiestādēm	1	3 045	5 627	8 484	17 157
Saistības pret vispārējām valdībām	4 585	354	3 638	9 341	17 918
Emitētie parāda vērtspapīri	-	-	498	20 052	20 550
Atbalsta programmu finansējums	1 074	8 976	-	67 746	77 796
Pārējās saistības	3 604	32	-	9	3 645
Kopā finanšu saistības	9 264	12 407	9 763	105 632	137 066
Ārpusbilance un iespējamās saistības *	385 161	11 361	8 540	10 252	415 314
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības	394 425	23 768	18 303	115 884	552 380
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	565 798	34 835	11 250	90 905	702 788
Ieguldījumu vērtspapīri	38	37	-	-	75
Likvidie aktīvi	565 836	34 872	11 250	90 905	702 863

* Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pa finanšu instrumentu veidiem – finanšu garantijas, saistības par kredītu izsniegšanu un grantu izsniegšanu, kā arī saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds", ieguldījumiem asociētos uzņēmumos un citiem ieguldījumiem, ir parādīts 36.pielikumā.

Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības tiek finansētas no dažādiem Sabiedrībai pieejamiem finansējuma avotiem.

Finanšu garantijas 293,471 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša garantiju atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu) un Speciālā rezerves kapitāla (skatīt 34.pielikumu). Līdzšinējā pieredze par garantiju kompensāciju pieprasījumiem rāda, ka pieprasīto garantiju kompensāciju apjoms šajā termiņā ir būtiski zemāks nekā termiņstruktūras analizē norādītais uzņemto saistību apjoms.

Iespējamās saistības par kredītu izsniegšanu 88,846 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no kredītlīniju līdzekļiem (Sabiedrība jau ir saņēmusi kredītlīniju līdzekļus vai tie ir pieejami pēc pieprasījuma), kas noslēgti ar finanšu institūcijām un Valsts Kasi (skatīt 26. un 27.pielikumu) un atbilstoša aizdevumu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības par grantu izsniegšanu 1,575 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša grantu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos 25,662 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša riska kapitāla fondu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem AIF "Altum kapitāla fonds" 3,343 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no speciālā rezerves kapitāla (skatīt 35.pielikumu) un papildus akcionāru finansējuma 2022.gadā.

Iespējamās saistības pret citiem ieguldījumiem 3,992 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – Baltijas Inovāciju fondam 2 no atbilstoša atbalsta programmu finansējuma un atbilstoša atbalsta programmu finansējuma atmaksām un Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondam no Sabiedrības pašu finansējuma.

Tā rezultātā Sabiedrības likviditāte nav pasliktinājusies.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 gadam *	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	10 līdz 15 gadi	Virs 15 gadiem un bez termiņa	Kopā
Saistības pret kredītiestādēm	14 443	21 881	-	-	-	36 324
Saistības pret vispārējām valdībām	11 649	38 052	52 920	31 376	48 718	182 715
Emitētie parāda vērtspapīri	1 605	86 226	-	-	-	87 831
Atbalsta programmu finansējums **	68 076	29 088	211 914	46 571	19 631	375 280
Pārējās saistības	2 966	789	-	-	-	3 755
Kopā finanšu saistības	98 739	176 036	264 834	77 947	68 349	685 905
Ārpusbilance un iespējamās saistības	453 774	87 645	153 849	-	-	695 268
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības***	552 513	263 681	418 683	77 947	68 349	1 381 173
Prosbas pret kredītiestādēm un Valsts kasi	571 667	-	-	-	-	571 667
Ieguldījumu vērtspapīri	76	9 478	-	-	-	9 554
Likvidie aktīvi	571 743	9 478	-	-	-	581 221

* Saskaņā ar SGS Nr.7 "Finanšu instrumenti: Atspoguļošana" prasībām lielākā daļa no Sabiedrības izsniegto garantiju portfeja ir klasificēta termiņā "Līdz 1 gadam". Izņēmums ir mājokļu garantijas ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijas jaunajiem speciālistiem – šīs garantijas ar atlikušo termiņu līdz 3 gadiem pārskata datumā ir klasificēta termiņā "1 līdz 5 gadi", jo garantijas kompensāciju izmaksas mehānisms mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kas paredz, ka kompensācija par pieteiktajiem garantijas gadījumiem tiek izmaksāta 3 gadu laikā no brīža, kad pieteikts garantijas gadījums, un banka šajā periodā veic parāda atgūšanu no aizņēmēja vai galvotāja naudas plūsmas vai aizdevuma nodrošinājuma realizācijas naudas plūsmas. Savukārt mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kurām atlikušais termiņš ir īsāks par 1 gadu pārskata datumā tiek uzrādītas atbilstoši atlikušajam termiņam.

Sabiedrības finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2022.gada 31.decembrī un sekojošā analīze ir atspoguļotas tabulā zemāk.

** Atbalsta programmas darbības beigās tās finansējums paliek Sabiedrības bilancē, jo jebkura atmaksa no esošās atbalsta programmas tiek uzkrāta un izmantota jaunu atbalsta programmu finansēšanai.

*** Tā kā ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību daļu nodrošina finansējums, kas ir jau atzīts kā finanšu saistības 117,443 tūkst. eiro apmērā, tad šis apjoms iekļauts gan Sabiedrības finanšu saistībās, gan Sabiedrības ārpusbilances posteņos un iespējamās saistībās.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	Kopā līdz 1 gadam
Saistības pret kredītiestādēm	-	1 615	5 631	7 197	14 443
Saistības pret vispārējām valdībām	2 055	366	2 821	6 407	11 649
Emitētie parāda vērtspapīri	721	161	241	482	1 605
Atbalsta programmu finansējums	1 404	5 078	-	61 594	68 076
Pārējās saistības	2 946	11	-	9	2 966
Kopā finanšu saistības	7 126	7 231	8 693	75 689	98 739
Ārpusbilance un iespējamās saistības *	417 734	6 970	10 015	19 055	453 774
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības	424 860	14 201	18 708	94 744	552 513
Prošības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	539 667	-	-	32 000	571 667
Ieguldījumu vērtspapīri	39	-	-	37	76
Likvidie aktīvi	539 706	-	-	32 037	571 743

* Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pa finanšu instrumentu veidiem – finanšu garantijas, saistības par kredītu izsniegšanu un grantu izsniegšanu, kā arī saistības pret ieguldījumiem asociētos uzņēmumos un citiem ieguldījumiem – ir parādīts 36.pielikumā.

Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības tiek finansētas no dažādiem Sabiedrībai pieejamiem finansējuma avotiem.

Finanšu garantijas 305,468 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša garantiju atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu) un Speciālā rezerves kapitāla (skatīt 34.pielikumu). Līdzšinējā pieredze par garantiju kompensāciju pieprasījumiem rāda, ka pieprasīto garantiju kompensāciju apjoms šajā termiņā ir būtiski zemāks nekā termiņstruktūras analizē norādītais uzņemto saistību apjoms.

Iespējamās saistības par kredītu izsniegšanu 61,233 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no kredītlīniju līdzekļiem (Sabiedrība jau ir saņēmusi kredītlīniju līdzekļus vai tie ir pieejami pēc pieprasījuma), kas noslēgti ar finanšu institūcijām un Valsts Kasi (skatīt 26. un 27.pielikumu) un atbilstoša aizdevumu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības par grantu izsniegšanu 47,824 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša grantu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos 29,228 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša riska kapitāla fondu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem AIF "Altum kapitāla fonds" 3,121 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no speciālā rezerves kapitāla (skatīt 35.pielikumu) un papildus akcionāru finansējuma 2021.gadā.

Iespējamās saistības pret citiem ieguldījumiem 6,900 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – Baltijas Inovāciju fondam 2 no atbilstoša atbalsta programmu finansējuma un atbilstoša atbalsta programmu finansējuma atmaksām un Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondam no Sabiedrības pašu finansējuma.

Tā rezultātā Sabiedrības likviditāte nav pasliktinājusies.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Aktīvu un saistību sadalījumu 2023.gada 31.decembrī pēc to atlikušā atmaksas un dzēšanas termiņa, balstoties uz laika periodu, kas atlicis no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	Līdz 1 gadam	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Aktīvi							
Prošbas pret kredītiestādēm un Valsts kasi	565 798	34 835	11 250	90 905	-	-	702 788
Ieguldījumu vērtspapīri *	38	37	-	-	9 706	-	9 781
Kredīti un debitoru parādi *	11 780	12 198	13 258	29 759	147 420	148 033	362 448
Granti	1 237	64 146	155	230	1 428	-	67 196
Nākamā periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	451	8	-	3 862	-	-	4 321
Pārējie ieguldījumi	-	-	-	-	-	25 398	25 398
Ieguldījumi riska kapitāla fondos – asociētajos uzņēmumos	3 018	-	3 517	-	37 940	22 117	66 592
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	68 246	68 246
Pamatlīdzekļi	-	-	-	-	-	4 377	4 377
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	1 017	1 017
Pārējie aktīvi	1 219	79	111	17	2 481	15	3 922
Kopā aktīvi	583 541	111 303	28 291	124 773	198 975	269 203	1 316 086
Saistības							
Saistības pret kredītiestādēm	-	2 837	5 625	8 299	15 277	-	32 038
Saistības pret vispārējām valdībām	2 730	354	1 773	5 625	49 552	114 622	174 656
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	-	-	498	20 052	64 983	-	85 533
Nākamā periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	63	951	126	688	-	-	1 828
SKZ	43 380	302	714	804	1 679	784	47 663
Atbalsta programmu finansējums	1 074	8 976	-	67 746	37 213	465 640	580 649
Pārējās saistības	3 604	32	-	9	721	-	4 366
Kopā saistības	50 851	13 452	8 736	103 223	169 425	581 046	926 733
Neto likviditāte	532 689	97 851	19 555	21 550	29 550	(311 843)	389 353

* Attiecībā uz klientiem izsniegtajiem aizdevumiem, Sabiedrība izmanto to pašu sagaidāmo atmaksu disciplīnas bāzi, kas tiek izmantota efektīvās procentu likmes prognozēšanai. Ieguldījumi vērtspapīros atspoguļo ar līgumu noteiktās kuponu amortizācijas.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Aktīvu un saistību sadaļumu 2022.gada 31.decembrī pēc to atlikušā atmaksas un dzēšanas termiņa, balstoties uz laika periodu, kas atlicis no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	Līdz 1 gadam	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Aktīvi							
Prošības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	539 667	-	-	32 000	-	-	571 667
Ieguldījumu vērtspapīri *	39	-	-	37	9 478	-	9 554
Kredīti un debitoru parādi *	13 075	16 063	18 606	31 364	125 886	112 865	317 859
Granti	871	220	10 040	2 014	44 569	566	58 280
Nākamā periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	-	143	-	1 128	-	-	1 271
Pārējie ieguldījumi	-	-	-	-	-	15 741	15 741
Ieguldījumi riska kapitāla fondos – asociētajos uzņēmumos	3 733	-	-	10 775	21 241	28 896	64 645
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	53 453	53 453
Pamatīdzekļi	-	-	-	-	-	4 448	4 448
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	1 140	1 140
Pārējie aktīvi	981	99	21	45	384	-	1 530
Kopā aktīvi	558 366	16 525	28 667	77 363	201 558	217 109	1 099 588
Saistības							
Saistības pret kredītiestādēm	-	1 605	5 625	7 187	21 873	-	36 290
Saistības pret vispārējām valdībām	1 428	366	1 773	4 300	42 019	103 898	153 784
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības – emitētie parāda vērtspapīri	(1)	505	2	38	84 969	-	85 513
Nākamā periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	67	298	362	-	951	-	1 678
SKZ	43 454	354	440	534	1 680	843	47 305
Atbalsta programmu finansējums	1 404	5 078	-	61 594	29 088	278 116	375 280
Pārējās saistības	2 946	11	-	9	789	-	3 755
Kopā saistības	49 298	8 217	8 202	73 662	181 369	382 857	703 605
Neto likviditāte	509 068	8 308	20 465	3 701	20 189	(165 748)	395 983

* Attiecībā uz klientiem izsniegtajiem aizdevumiem, Sabiedrība izmanto to pašu sagaidāmo atmaksu disciplīnas bāzi, kas tiek izmantota efektīvās procentu likmes prognozēšanai. Ieguldījumi vērtspapīros atspoguļo ar līgumu noteiktās kuponu amortizācijas.

(3) Procentu likmju risks

Procentu likmju risks ir saistīts ar vispārēju tirgus procentu likmju izmaiņu iespējamu ietekmi uz Sabiedrības procentu ienākumiem un izdevumiem.

Procentu likmju riska pārvaldīšanas principi ir noteikti Risku pārvaldīšanas politikā. Procentu likmju riska uzraudzību veic Aktīvu, pasīvu un risku vadības komiteja, bet par procentu likmju riska vadību ikdienā ir atbildīgs Plānošanas un finanšu vadības departaments.

Lielākā daļa procentu likmju jutīgie Sabiedrības aktīvi (99.6%) un visi procentu likmju jutīgie pasīvi ir piesaistīti un pārcenojas atbilstoši eiro valūtas procentu likmju indeksiem. Novērtējot procentu likmju risku, Sabiedrība analizē procentu likmju izmaiņām jutīgo aktīvu, pasīvu un ārpusbilances pozīciju termiņstruktūru, procentu likmju riska neto pozīcijas noteiktās termiņu grupās, kopējo procentu likmju riska pozīciju un tās jutīgumu pret procentu likmju izmaiņām. Procentu likmju riska jūfīguma analīze tiek veikta, aprēķinot iespējamo likmju izmaiņu ietekmi uz Sabiedrības tirajiem procentu ieņēmumiem un izdevumiem, procentu likmēm mainoties par 100 bāzes punktiem. Aprēķinu scenārijos ir ņemti vērā faktisko līgumu nosacījumi attiecībā uz minimālo iespējamo likmi, kas tiek fiksēta ar nulles vērtību situācijā, ja likmes fiksēšanas brīdī tā ir ar negatīvu vērtību.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(3) Procentu likmju risks (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo eiro procentu likmju vienlaicīgu paralēlu izmaiņu par 100 bāzes punktiem ietekmi uz Sabiedrības procentu ieņēmumiem un izdevumiem 12 mēnešu laikā, pārējiem mainīgajiem paliekot konstantiem:

visas summas tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Procentu likmju izmaiņas par +100 bp	(40)	1 123
Procentu likmju izmaiņas par -100 bp	(295)	(58)

Ievērojot straujo procentu likmju kāpumu 2022.gadā, kas turpinājās arī 2023.gadā, Sabiedrība veica papildus procentu likmju jūtīguma analīzi attiecībā uz eiro procentu likmju vienlaicīgu paralēlu izmaiņu par 200 un 300 bāzes punktiem ietekmi uz Sabiedrības procentu ieņēmumiem un izdevumiem 12 mēnešu laikā, pārējiem mainīgajiem paliekot konstantiem, un šīs jūtīguma analīzes rezultāti ir atspoguļoti tabulā zemāk:

visas summas tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Procentu likmju izmaiņas par +200 bp	(80)	2 246
Procentu likmju izmaiņas par -200 bp	(590)	(116)
Procentu likmju izmaiņas par +300 bp	(120)	3 369
Procentu likmju izmaiņas par -300 bp	(884)	(174)

(4) Ārvalstu valūtu risks

Ārvalstu valūtu risks ir risks, kas saistīts ar iespējamajiem zaudējumiem, kas rodas valūtas kursu svārstību rezultātā. Sabiedrības ārvalstu valūtu risks nav nozīmīgs, jo darījumi tiek veikti eiro valūtā. Sabiedrība kontrolē ārvalstu valūtu risku, piesaistot finansējumu un emitējot finanšu instrumentus eiro.

Sabiedrības pakļautība ārvalstu valūtu riskam, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
USD		
Finanšu aktīvi	96	99
Finanšu saistības	-	-
Neto pozīcija	96	99

Ja kurss ASV dolāru valūtai mainās atbilstoši piedāvātajam scenārijam, tad, pamatojoties uz Sabiedrības neto atvērto pozīciju 31.12.2023. un 31.12.2022., iespējamās Sabiedrības kopējās kapitāla (neņemot vērā nodokļu ietekmi) izmaiņas būtu šādas:

visas summas tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Izmaiņas USD/EUR valūtas kursā par +5%	(5)	(5)
Izmaiņas USD/EUR valūtas kursā par -5%	5	5

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(5) Operacionālais risks

Operacionālais risks izriet no apzinātām vai neapzinātām atkāpēm no pieņemtajiem principiem Sabiedrības ikdienas darbībā, piemēram, cilvēku kļūdas, informācijas sistēmu darbības traucējumi, nepietiekamas kontroles procedūras vai to neievērošana u.tml.

Operacionālā riska pārvaldības mērķis ir savlaicīgi identificēt iespējamus operacionālos riskus un veikt pasākumus, lai maksimāli minimizētu operacionālā riska ietekmi uz Sabiedrības finanšu rādītājiem, kā arī nodrošinātu to darbības nepārtrauktību. To Sabiedrība nodrošina, identificējot operacionālo risku cēloņus un veicot preventīvās un korektīvās darbības operacionālo risku cēloņu novēršanai.

(6) NILLTFP un sankciju risks

Sabiedrība savā darbībā stingri ievēro Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas (NILLTFP) novēršanas likumu, Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu un citus saistošos normatīvos dokumentus NILLTFP novēršanas un sankciju ievērošanas un atbilstības jomā. Sabiedrības iekšējā kontroles sistēma (IKS) atbilst "Zini savu klientu" (Know Your Customer, (KYC)) principiem. Sabiedrības NILLTFP novēršanas / sankciju atbilstības politikas un procedūras, kā arī kontroles pasākumi ir izstrādāti saskaņā ar Latvijas Republikas un starptautiskajiem NILLTFP novēršanas sankciju atbilstības tiesību aktiem, kā arī ievērojot starptautiskos standartus un nozares pašregulējošo dokumentu prasības, t.sk. Latvijas Finanšu nozares asociācijas politikas un vadlīnijas NILLTFP novēršanas un sankciju atbilstības jomā.

Sabiedrība regulāri pārskata un aktualizē tās NILLTFP novēršanas un Sankciju atbilstības politikas un procedūras, ņemot vērā izmaiņas saistošajos tiesību aktos. Sabiedrība ievēro nulles toleranci par tiesību aktu pārkāpumiem NILLTFP novēršanas un nacionālo un starptautisko sankciju ievērošanas jomā.

Ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā, Sabiedrība jau sākot ar 2022.gada februāri ir ierobežojis visa veida sadarbību ar Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem.

Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā rezultātā ES un pārējā pasaule ieviesa sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku un to tiesību subjektiem un lai mazinātu sankciju risku, Sabiedrība noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā, turklāt ir veiktas izmaiņas Sabiedrības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ievērošanas politikā nosakot, ka Sabiedrība atturas no sadarbības ar klientiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas pilsoņi. Sabiedrība neatbalsta darījumus, kurā finanšu līdzekļus paredzēts izmantot iepērkot preci/ pakalpojumu no Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā reģistrētajām personām.

Sabiedrība veic nepārtrauktu sankciju izmaiņu monitoringu, kā arī nepārtraukti un ar uzmanību seko līdzi situācijas atfīstībai Ukrainā. Sabiedrība veic uzraudzības pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu iespējamo tiešo vai netiešo ietekmi uz Sabiedrības darbību no notikumiem Ukrainā vai sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku rezultātā, t.sk., bet ne tikai papildus uzrauga darījumus ar klientiem, kuru pamatdarbību varētu ietekmēt gan notikumi Ukrainā, gan ieviestās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku.

Pēc Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā 2022.gada februārī, Sabiedrība ir ierobežojusi jebkāda veida sadarbību ar Krievijas Federācijas un Baltkrievijas republikas valsts piederīgajiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem, tostarp ir veiktas izmaiņas Sabiedrības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ievērošanas politikā, nosakot, ka Sabiedrība atturas no sadarbības ar klientiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņi.

Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā rezultātā tika ieviestas plašas sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku un to tiesību subjektiem, un, sankciju riska mazināšanas nolūkā, Sabiedrība noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā, kā arī būtiska papildu uzmanība tiek pievērsta "Zini savu klientu" pieejai, t.sk. izvērtējot klienta reputāciju, personisko un saimniecisko darbību. Sabiedrības nefinansē darījumus, kuru mērķis ir preču/pakalpojumu iegāde no Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā reģistrētām personām.

Sankciju riska vadības ietvaros Sabiedrība padziļināti analizē klientus un to sadarbības partnerus, kur novērojama saikne ar valstīm, par kurām ir informācija, ka tās iesaistās vai varētu tikt iesaistītas noteikto sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku apiešanā.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(7) Kapitāla pārvaldība

Kapitāla pārvaldība ir tālredzīga un saskaņota ar ilgtermiņa biznesa plāniem un makroekonomisko vidi.

Kapitāla pārvaldība nodrošina, ka Sabiedrība izmanto kapitālu Ministru kabineta apstiprināto valsts atbalsta programmu īstenošanai. Kapitāla plānošana ietver risku ietekmes uz kapitālu novērtēšanu, pilnā plānotajā apjomā īstenojot visas apstiprinātās atfīstības programmas. Saskaņā ar Atfīstības finanšu institūcijas likumu, Sabiedrība pirms katras programmas apstiprināšanas Ministru kabinētā novērtē programmas ietekmi, riskus un sagaidāmos zaudējumus, finansiālos rezultātus un programmas īstenošanas izmaksas.

Lai kapitāla vadības ietvaros novērtētu, ka pašu kapitāla lielums ir atbilstošs no darbības apjoma izrietošajiem riskiem, Sabiedrībā tiek aprēķināts kapitāla pietiekamību raksturojošs rādītājs, Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) pret Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA), kas atspoguļots Vadības ziņojuma apakšsadaļā Galvenie finanšu un darbības rādītāji – 23.4% uz 2023.gada beigām (uz 2022.gada beigām: 27.0%). Kopējie pārvaldītie aktīvu apjoms, iekļaujot izsniegtās garantijas, sastāda 1,668 milj. eiro uz 2023.gada beigām (uz 2022.gada beigām: 1,468 milj. eiro). Rādītāja skaidrojums un izmaiņu dinamika pa periodiem pieejama sadaļā *Citi pielikumi Gada pārskatam* "Galvenie finanšu un darbības rādītāji".

(8) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme

Ukrainā notiekošais karš un ar to saistītās sankcijas, kas vērstas pret Krievijas Federāciju, kā arī pret Baltkrieviju, turpina ietekmēt Sabiedrību, kas var radīt aktīvu un saistību uzskaites vērtības korekcijas. Tālāk tekstā aprakstām, kā esam izvērtējuši šo notikumu tiešo un netiešo ietekmi.

Sabiedrība neizsniedz aizdevumus tieši uzņēmumiem Ukrainā, Krievijas Federācijā un Baltkrievijā. Līgumi ar darījumu partneriem par norēķinu izpildi ar klientiem, kā arī par finanšu darījumu slēgšanu Sabiedrības likviditātes un aktīvu un pasīvu vadības nodrošināšanai, ir noslēgti tikai ar Latvijas republikā reģistrētām finanšu iestādēm.

Sabiedrībai tieša ietekme no militārā iebrukuma Ukrainā ir iespējama tikai garantiju portfeli izsniegtajām eksporta kredītu garantijām par politisko un pircēju risku zaudējumu kompensēšanu tirdzniecības darījumos, kur Sabiedrības klientu darījumu partneri ir Ukrainas rezidenti. Uz 2023.gada 31.decembri Sabiedrības riska ekspozīcija, kur klientu darījumu partneri ir Ukrainā, sastādīja 153 tūkst. eiro. Sabiedrība jau kopš 2022.gada 25.februāra ir apturējusi jaunu eksporta garantiju izsniegšanu uz Krievijas Federāciju un Baltkrieviju.

Sabiedrība ir veikusi ieguldījumus AIF "Altum kapitāla fonds" 18.3 milj. eiro apmērā. Krievijas Federācijas kara Ukrainā kontekstā "Altum kapitāla fonds" ieguldījumu portfelis ir diversificēts gan nozaru griezumā, gan pa reģioniem, kuros portfeļa uzņēmumi gūst ieņēmumus, un tas ir vērtējams kā zaudējumus mazinošs faktors. Tādējādi Krievijas Federācijas kara Ukrainā ietekme uz katru no pieciem portfeļa uzņēmumiem ir atšķirīga.

Līdzīgi, kā iepriekšējos periodos būtiskākā ietekme tieši no kara un ar to saistīto sankciju izrietošajām tiešajām un netiešajām sekām bija diviem portfeļa uzņēmumiem. Šiem uzņēmumiem karā iesaistītās valstis veidoja būtisku sastāvdaļu no kopējā noieta tirgus. Lai arī uzņēmumi veica laicīgas darbības, lai pārtraukt sadarbību ar agresoru valstīm un šobrīd zaudētais apjoms Krievijā jau lielā mērā aizstāts ar jauniem noieta tirgiem, finanšu rezultāti nav pilnībā atgriezušies pirms-kara līmenī. Kopumā vērtējams ka kara sekas uz pārskata gada beigām atstājusi nebūtisku ietekmi uz Fonda portfeļa vērtību. Krievijas Federācijas kara Ukrainā kumulatīvā tiešā ietekme uz 2023.gada 31.decembri bija 107 tūkst. eiro (Sabiedrības daļa).

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme (turpinājums)

Lai novērtētu netiešo ietekmi no Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, Sabiedrība ik ceturksni analizē un būtisku izmaiņu gadījumā pārskata sagaidāmo kredītaudējumu aprēķināšanai izmantotās uz nākotni vērstās prognozes par makroekonomiskajiem rādītājiem, izvirzot trīs ekonomiskos scenārijus, iekļaujot arī negatīvo un optimistisko scenāriju:

- bāzes scenāriju, kas paredz vistīcamāko nākotnes ekonomisko attīstību, ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, augstas inflācijas, procentu likmju pieauguma, kā arī noteikto sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju ietekmi uz Latvijas ekonomiskās izaugsmes tempiem;
- negatīvo scenāriju, kas paredz mazāk ticamu, bet iespējami negatīvas izmaiņas, kas atspoguļo lielāku un noturīgāku ģeopolitiskās krīzes un sankciju ietekmi, lēnāku inflācijas atkāpšanos salīdzinājumā ar bāzes scenāriju;
- optimistisko scenāriju, kas paredz mazāk ticamu, bet iespējami labvēlīgākas izmaiņas salīdzinājumā ar bāzes scenāriju.

Ilgstoši augstās inflācijas, vāja ārējā pieprasījuma un procentu likmju kāpuma ietekmē 2023.gadā Latvijas ekonomiskās izaugsmes tempi gaidāmi bez būtiskām izmaiņām. Straujāka izaugsmes tempu atjaunošanās, līdz ar cenu pieauguma tempu un procentu likmju mazināšanos, kā arī ES fondu ieplūdi, gaidāma 2024.gada 2.pusē. Tomēr jāatzīmē, ka turpinoties karadarbībai Ukrainā joprojām pastāv liela nenoteiktība saistībā ar ģeopolitisko situācijas turpmāko attīstību un sekām, energoresursu cenu svārstībām un to ierobežoto pieejamību.

Makroekonomikas prognozes uz 2023.gada 31.decembri ir šādas:

	2023	2024	2025	2026
IKP ikgadējais pieaugums, %				
Bāzes scenārijs *	0.3	2.3	3.3	3.4
Negatīvais scenārijs	-0.4	0.3	1.8	2.9
Optimistiskais scenārijs	0.9	4.0	4.5	3.8
Vidēji svērtā vērtība **	0.2	2.0	3.1	3.1

* Bāzes scenārijā ir apvienoti divi ārējie scenāriji:

(i) Finanšu Ministrijas makroekonomiskās attīstības scenārijs (publicēts 2023.gada 10.augustā Finanšu Ministrijas sagatavotajā informatīvajā ziņojumā "Par makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta bilances prognozēm 2024., 2025. un 2026.gadā"), kurā tiek prognozēts, ka Latvijas IKP 2023.gadā pieaugs par 1% un 2024.gadā – par 2.5%. Ekonomikas izaugsmes paātrināšanās līdz 2.9% tiek prognozēta sākot ar 2025.gadu un tāda pati izaugsme saglabāsies arī 2026.gadā (2022.gada decembra prognoze - 2023.gada kritums par 0.6%, savukārt 2024.gadam un 2025.gadam – 3.0% IKP pieaugums).

(ii) Latvijas Bankas makroekonomiskās attīstības scenārijs (publicēts 2023.gada 15.decembrī), kurā 2023.gadam tiek prognozēts 0.4% IKP kritums un vāja izaugsme 2024.gadā 2.0% apmērā, bet 2025.gadam saglabājot 3.6% izaugsmi. Savukārt 2026.gadā gaidāma izaugsme 3.8% apmērā. (2022.gada decembra prognoze - 2023.gada kritums par 0.4%, savukārt 2024.gadam un 2025.gadam attiecīgi 4.4% un 3.5% IKP pieaugums). Katram no ārējiem scenārijiem – Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas – tika piemērots 50% scenārija iestāšanās varbūtība.

** Bāzes scenārijam tika piemērots 70% svērums, negatīvajam – 20%, savukārt optimistiskajam – 10%.

Makroekonomikas prognozes, kas tika izmantotas uz 2022.gada 31.decembri

	2022	2023	2024	2025
IKP ikgadējais pieaugums, %				
Bāzes scenārijs	1.9	-0.5	3.7	3.3
Negatīvais scenārijs	1.9	-2.1	2.6	3.4
Optimistiskais scenārijs	1.9	1.0	4.7	3.4
Vidēji svērtā vērtība*	1.9	-0.6	3.6	3.3

* Bāzes scenārijam tika piemērots 70% svērums, negatīvajam – 20%, savukārt optimistiskajam – 10%.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme (turpinājums)

Makroekonomisko scenāriju prognožu mērena uzlabošanās salīdzinājumā ar 2022.gada decembri ir rezultējies SKZ samazinājumā par 1,210 tūkst. eiro kredītiem un saistībām par kredītu izsniegšanu un par 23 tūkst. eiro garantijām. Garantijām ietekme no izmaiņām makroekonomisko rādītāju prognozēs bija neliela, ņemot vērā, ka garantijām uzkrājumi tiek veidoti lielākajā vērtībā no aplēstajiem sagaidāmiem kredītriska zaudējumiem un patiesās vērtības. Izmaiņas makroekonomiskajās prognozēs mazākā mērā ietekmē garantiju patieso vērtību.

Lai pilnvērtīgāk novērtētu tiešo un netiešo ģeopolitiskās situācijas ietekmi, kā arī lai identificētu potenciālos grūtbās nonākušos klientus un nodrošinātu tālākās rīcības plānu, kā arī piemērotu atbilstošas risku mazināšanas metodes, Sabiedrība cieši uzrauga un katru ceturksni analizē būtiskākās aizdevumu un kredītu garantiju ekspozīcijas. Tiek vērtēts, vai energoresursu sadārdzinājums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējis vai var būtiski ietekmēt klientu maksātpēju.

Līdztekus iepriekšminētajam jau 2022.gada laikā tika pilnveidota lēmumu pieņemšanas kārtība un iekšējā informācijas uzskaites sistēma, lai nodrošinātu šo ietekmju identificēšanu un novērtēšanu aizdevumu portfelim darījumu līmenī.

Sabiedrības ir veikusi novērtējumu, lai noteiktu kā aizdevumu un garantiju portfeli tieši un netieši ir ietekmējis vai varētu ietekmēt energoresursu cenu pieaugums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju. Aizdevumu portfelim novērtējums tika veikts nozaru grīzumā, balstoties uz datiem par individuālu klientu novērtējumu. Energoresursu cenu pieauguma novērtēšanai nozares tika iedalītas 3 grupās (smagi ietekmētas nozares, mēreni ietekmētas nozares un mazāk ietekmētas nozares), savukārt sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju novērtēšanai tās tika iedalītas 2 grupās (ir ietekme, nav ietekmes). Atbilstoši novērtējumam uz 2023.gada 31. decembri vispārējā kredītzaudējumu rezerve kredītiem noteikta 1,955 tūkst. eiro (uz 2022.gada 31.decembri 1,902 tūkst. eiro), kamēr garantijām ietekme ir novērtēta kā nebūtiska un uzkrājumu rezerve nav nepieciešama (uz 2022.gada 31.decembri 856 tūkst. eiro). Garantiju portfelim, iespējamā ietekme tika novērtēta balstoties uz Sabiedrības ekspertu novērtējumu par energoietilpīgām nozarēm un nozarēm, kuras visvairāk tiek ietekmētas pieaugot izmaksām, kā arī novērtējot nozaru portfeli esošo lielāko klientu finanšu datus. Noteikto sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku iespējamā ietekme tika novērtēta ņemot datus par nozaru portfeli esošo klientu biznesa specifiku (tai skaitā, bet ne tikai analizējot izejvielu un produkcijas tirgus, piegāžu ķēdes, iespējas pārorientēt darbību u.c.). Garantiju portfeļa novērtēšanai visas nozares tika iedalītas 3 grupās: smagi ietekmētas nozares, mēreni ietekmētas nozares un mazāk ietekmētas nozares. Garantiju portfeli 2023.gadā salīdzinot ar 2022.gadā veikto novērtējumu netika identificētas smagi skartās nozares, kā rezultātā tika samazināta uz 2022.gada 31.decembri izveidotā vispārējā uzkrājumu rezerve garantiju portfelim.

Iespējamo ietekmi uz aizdevuma portfeli, ko rada pieaugošās procentu likmes, strauji paaugstinoties euribor likmēm, iekļauj makroekonomisko rādītāju izmaiņu ietekme, kā arī sagaidāmo zaudējumu aplēsēs tiek ņemtas vērā izmaiņas finanšu instrumentu maksājumu grafikos, pieaugot procentu likmēm. Būtiskākām aizdevumu un garantiju ekspozīcijām Sabiedrība katru ceturksni individuāli analizē spēju pildīt uzņemtās saistības pieaugot procentu likmēm, īpaši vērtējot tās ekspozīcijas, kur ņemot vērā klientu darbības rādītājus pastāv bažas par spēju segt saistības noteiktā termiņā un pilnā apjomā, palielinoties saistību slogam. 2023.gadā ņemot vērā strauji pieaugušās procentu likmes, Sabiedrība veica papildus novērtējumu procentu likmju pieauguma ietekmei uz klientu spēju apkalpot savus parādus, pieaugot izmaksām un izveidoja vispārējo uzkrājuma rezervi 2,063 tūkst. eiro apmērā. Uzkrājumu rezerve tika noteikta individuāli nozīmīgiem pozīcijām ar zemiem saistību apkalpošanas rādītājiem, kā arī kredītiem ar mainīgu procentu likmi, tiem aprēķinot sagaidāmo kredītzaudējumu pieaugumu palielinoties euribor likmēm.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme (turpinājums)

Ņemot vērā iepriekšējos periodos novēroto augsto inflāciju un šī brīža augstās procentu likmes mājāsaimniecībām izdevumi ir pieauguši, t.sk., ar mājokli saistītie izdevumi saglabājas augsti un mājāsaimniecībām var rasties grūtības laicīgi un pilnā apjomā segt ar mājokli saistītos izdevumus. Sagaidāms, ka šāda situācija potenciāli var rezultēties augstākā saistību neizpildē mājokļu garantiju portfelī pieaugot garantiju kompensāciju izmaksu pieprasījumiem nākamajos gados. Nav sagaidāms tūlītējs garantijas kompensāciju izmaksu pieprasījumu pieaugums, ņemot vērā šo riska daļījumu specifiskos nosacījumus, kas nosaka, ka garantiju kompensācijas tiek izmaksātas pēc nodrošinājuma realizācijas, kas tiek veikta ilgākā laika periodā.

Altum līdzfinansētie riska kapitāla fondi darbojas saskaņā ar aktuālo sankciju regulējumu un aktīvi seko līdzi izmaiņām saistošajos normatīvajos aktos. Katru ceturksni Altum organizē ik-ceturkšņa pārrunas ar fondu pārvaldniekiem un veic riska kapitāla fondu ieguldījumu novērtējumu, veicot visu riska kapitāla fondu ieguldījumu individuālu novērtēšanu un ņemot vērā katra ieguldījumu specifisko situāciju. Altum novērtējums riska kapitāla fondu ieguldījumiem ir balstīts uz Altum konservatīvu pieeju. Veicot ieguldījumu vērtēšanu, Altum ņem vērā nākotnes perspektīvas, un uzņēmumu patiesā vērtība tiek savlaicīgi koriģēta. Riska kapitāla fondu portfeļa patiesā vērtība 2023.gada 4.ceturksnī samazinājās par 150 tūkstošiem eiro.

Veicot 2023.gada noslēdzošā ceturkšņa pārrunas ar fondu pārvaldniekiem un Altum portfeļuzņēmumu ieguldījumu vērtības pārvērtēšanu, netika no jauna identificēti uzņēmumi, kas pakļauti kara radītajai ietekmei. Tāpat fondu pārvaldnieki skaidroja, ka iepriekš ietekmētie uzņēmumi lielākoties ir veiksmīgi pielāgojušies izmaiņām un turpina saimniecisko darbību citos tirgos.

Krievijas Federācijas kara Ukrainā kumulatīvā ietekme uz 2023.gada 31.decembri bija 6.5 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 7.2 milj. eiro), no kuriem tiešā ietekme – 1.7 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 2.5 milj. eiro) un netiešā ietekme – 4.8 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 4.7 milj. eiro).

(9) ESG risku pārvaldība

Vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības jēdziens (ESG) apzīmē pieeju, kas nosaka atbilstošu organizācijas uzvedības modeli. Pēdējo gadu laikā ESG ir kļuvis arvien nozīmīgāks, politikas veidotāji, finanšu sektors un sabiedrība ir sākuši pievērst arvien lielāku uzmanību uzņēmumu ietekmei uz sabiedrības labklājību un savu ietekmi klimata pārmaiņu mazināšanā. Iestājoties ESG riskiem, var būt negatīva ietekme uz kredītrisku, aktīviem, finanšu un peļņas rādītājiem vai Altum reputāciju.

Altum ESG risku būtiskuma analīze. 2023.gadā ir izstrādāta Altum ESG risku būtiskuma analīzes metodoloģija un pēc tās veikta Altum ESG risku būtiskuma analīze. ESG risku būtiskuma analīze primāri atspoguļo riskus, kas var ietekmēt Altum kredītportfelī (aizdevumu kredītportfelī, aizdevumu nodrošinājumu portfelī un garantiju portfelī) un var rasties no tā klientiem, izejot no viņu darbības industrijas, finansēto projektu industrijas un klientu vai projektu ģeogrāfiskā izvietojuma. ESG risku būtiskuma analīzes ietvaros Altum kredītportfelis tiek izvērtēts no klimata risku aspekta – pārejas risku un klimata fizisko risku griezumā par aizdevumu kredītportfelī, aizdevumu nodrošinājumu portfelī un garantiju portfelī MVU / Lielo uzņēmumu un Lauksaimnieku segmentos. Ņemot vērā Altum aizdevumu portfeļa amortizācijas struktūru klimata riski tiek vērtēti sekojošos laika nogriežņos – (i) līdz 2025.gadam, 2026. – 2040.gads un (iii) pēc 2040.gada.

Pārejas riski būtiski ietekmē uzņēmumu ekonomisko aktivitāti, kas savukārt rada tiešu ietekmi uz Altum uzņēmumu spēju veikt aizdevumu atmaksu vai arī saglabāt nodrošinājuma tirgus vērtību. Tie var tieši vai netieši rasties saistībā ar klientu pielāgošanās procesu, pārejot uz zemu oglekļa emisiju un ilgtspējīgāku ekonomiku. Pārejas risku var paaugstināt, piemēram, strauja jaunas klimata un vides politikas pieņemšana attiecībā par ESG emisiju samazinājumu, konkurentu tehnoloģiskais progress vai tirgus un patērētāju paradumu maiņa, kad klienta spēja pielāgoties lielā mērā atkarīga no nepieciešamo pielāgošanās investīciju projektu savlaicīgas realizācijas.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(9) ESG risku pārvaldība (turpinājums)

Metodoloģija ESG risku būtiskuma analīzei Pārejas risku izvērtēšanai balstīta uz ECB vadlīnijām, ECB stresestu ziņojumiem un UNEP FI Pārejas risku metodoloģiju, kas savukārt balstīta TCFD Rekomendācijās. Izmantojot šo metodoloģiju, katra projekta pārejas riska pakāpe izvērtēts sektora / nozares līmenī (NACE kodu 4.līmenis) 5 balļu skalā Zems – Ļoti augsts.

Aizdevumu kredītportfelis ar Augstu / Ļoti augstu Pārejas riska pakāpi nozares sektoru griezumā uz pārskata perioda beigām:

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	'000 EUR	% no Kopējā kredītportfeļa	'000 EUR	% no Kopējā kredītportfeļa
Lauksaimniecība	29 854	6%	30 731	8%
Koksnes un papīra izstrādājumu ražošana	49 913	10%	27 664	7%
Pārtikas un dzērienu ražošana	11 540	2%	11 434	3%
Metāla izstrādājumu ražošana	5 031	1%	13 829	3%
Ķīmijas izstrādājumu ražošana	12 249	3%	4 126	1%
Būvmateriālu ražošana	6 425	1%	4 947	1%
Patēriņa preces	1 310	0.3%	1 115	0.3%
Loģistika	940	0.2%	1 522	0.4%
Cits	1 863	0.4%	3 901	1%
Ar augsta / ļoti augsta Pārejas riska pakāpi	119 125	25%	99 269	25%
Kopējais kredītportfelis*	477 576	100%	400 166	100%

* Bruto kredītportfelis un saistības par kredītu izsniegšanu

Tiek izdalīti sekojoši klimata fizisko risku tipi – karstuma viļņi / sausums, plūdi, stipri nokrišņi, jūras līmeņa paaugstināšanās, snigšanas samazinājums. Metodoloģija klimata fizisko risku izvērtēšanai balstīta uz ECB vadlīnijām un TCFD rekomendācijām.

Lai noteiktu klimata fizisko risku līmeni, katrs projekts tiek vērtēts gan saistītās nozares griezumā, gan balstoties uz projektam piesaistīto ģeogrāfisko novietojumu. Tajā skaitā, šīs ESG risku būtiskuma analīzes ietvaros tiek definētas tās darbības nozares, kurām ir augsts klimata fiziskais risks. Klimata fizisko risku izvērtēšanai tiek izmantoti dati par klientu projektu adresēm (ģeogrāfiskais novietojums) un projektu nozarēm (NACE kods). Klimata fizisko risku ietekme uz industrijām ir izvērtēta ņemot vērā katra klimata fiziskā riska tipa ietekmi uz konkrēto nozari un vadoties pēc SASB Klimata Riska Karšu metodoloģiju (SASB Climate Risk Technical Bulletin). Klimata fizisko risku ietekme uz ģeogrāfisko izvietojumu ir izvērtēta ņemot vērā LVGMC Klimata pārmaiņu analīzes rīku un LVGMC plūdu kartes (GIS formātā), kas balstīti uz RCP 4.5 scenārijs, kuru IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) raksturo kā starpposma scenāriju, kura ietvaros ir paredzams temperatūras pieaugums 2 līdz 3 Celsija grādu robežās līdz 2100.gadam. Izmantojot šo metodoloģiju, ir izvērtēta katra klimata fiziskā riska tipa ietekme uz konkrēto projektu pēc tā ģeogrāfiskā novietojuma un darbības nozares 3 balļu skalā Zems – Augsts.

Savukārt nodrošinājuma gadījumā tiek pielietota diferencēta pieeja klimata fizisko risku tipu attiecināšanai uz nodrošinājumu veidiem. Plūdu un jūras līmeņa paaugstināšanās riski ietekmē visus nodrošinājumu veidus, savukārt karstuma viļņu / sausuma, stipru nokrišņu un snigšanas samazinājuma riski ietekmē tikai tos nodrošinājuma veidus, kas saistīti ar noteiktām ietekmētajām industrijām.

ESG skoringa modelis. Balstoties uz Altum ESG risku būtiskuma analīzes datiem tālāk 2023.gadā ir izstrādāts ESG skoringa modelis, kas tiks pielietots MVU / Lielo uzņēmumu un Lauksaimnieku segmentos jaunu darījumu izvērtēšanas procesā virs noteikta būtiskuma sliekšņa, kā arī pie esošā portfeļa un ķīlu novērtējuma uzraudzības. ESG scoring modelis ļaus arī noteikt pārejas riska pakāpi individuālajā darījumu līmenī. ESG scoring modeļa ieviešana notiks pakāpeniski un tiks uzsākta 2024. gadā, ņemot vērā klientu gatavību aizpildīt vienoto banku ESG anketu, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem Klientu ilgtspējas KPI's datiem.

Portfeļa marķēšanas metodoloģija. Tāpat 2023.gadā tika izstrādāta aizdevuma portfeļa marķēšanas metodoloģija MVU / Lielo uzņēmumu un lauksaimnieku segmentiem, kas ļaus noteikt projektus, kas (i) atbilstoši Taksonomijas prasībām, (ii) klasificējami kā ilgtspējīgi projekti, (iii) atbilst Zaļo obligāciju ietvaram 2021, (iv) klasificējami kā "brūnie" un (v) pārējie projekti.

4 Procentu ieņēmumi

(1) Procentu ieņēmumi pēc efektīvās procentu likmes, tūkstošos eiro:

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Procentu ieņēmumi pēc efektīvās procentu likmes *	18 675	14 944
Kopā procentu ieņēmumi	18 675	14 944

* Sabiedrības apakšpozīcija *Procentu ieņēmumi pēc efektīvās procentu likmes* neietver procentu ienākumus no aizdevumiem, kas saskaņā ar attiecīgo programmu līgumiem, kas noslēgti ar Ekonomikas ministriju, paredz, ka Ekonomikas ministrijas piešķirtais finansējums (bilancē atzīts pozīcijā *Atbalsta programmu finansējums*) jāpalielina par šādiem programmu ienākumiem. Attiecīgi šāda veida ienākumus neatzīst procentu ienākumus, bet atzīst kā Atbalsta programmu finansējuma pieaugumu, kas 2023.gada 12 mēnešos sastādīja 2,966 tūkst. eiro (2022.gada 12 mēnešos: 799 tūkst. eiro).

Ietver Zemkopības ministrijas kompensētos procentu ienākumus kredītiem, saskaņā ar Latvijas republikas Ministru kabineta 2012.gada 29.maija noteikumu Nr.381 "Valsts atbalsta piešķiršanas kārtība lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimniecības produktu ražošanai" 22.punktā, procentu likmju starpība 2023.gada 12 mēnešos sastādīja 170 tūkst. eiro.

(2) Citi procentu un līdzīgi ieņēmumi, tūkstošos eiro:

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Ieņēmumi no kredītiem*	1 505	1 619
Ieņēmumi no garantijām **	2 944	3 061
Procentu ieņēmumi no vērtspapīriem patiesajā vērtībā	145	258
Procentu ieņēmumi no noguldījumiem	2 402	52
Kopā procentu ieņēmumi	6 996	4 990

* Sabiedrības apakšpozīcija *Ieņēmumi no kredītiem* neietver ienākumus no kredītiem, kas saskaņā ar attiecīgo programmu līgumiem, kas noslēgti ar Ekonomikas ministriju, paredz, ka Ekonomikas ministrijas piešķirtais finansējums (bilancē atzīts pozīcijā *Atbalsta programmu finansējums*) jāpalielina par šādiem programmu ienākumiem. Attiecīgi šāda veida ienākumus neatzīst procentu ienākumus, bet atzīst kā Atbalsta programmu finansējuma pieaugumu, kas 2023.gada 12 mēnešos sastādīja 423 tūkst. eiro (2022.gada 12 mēnešos: 177 tūkst. eiro).

** Sabiedrības apakšpozīcija *Ieņēmumi no garantijām* neietver prēmiju ienākumus no izsniegtajām garantijām, kā arī no komisijas maksām, kas saskaņā ar attiecīgo programmu līgumiem, kas noslēgti ar Ekonomikas ministriju, paredz, ka Ekonomikas ministrijas piešķirtais finansējums (bilancē atzīts pozīcijā *Atbalsta programmu finansējums*) jāpalielina par šādiem programmu ienākumiem. Attiecīgi šāda veida ienākumus neatzīst procentu ienākumus, bet atzīst kā Atbalsta programmu finansējuma pieaugumu, kas 2023.gada 12 mēnešos sastādīja 1,157 tūkst. eiro (2022.gada 12 mēnešos: 1,139 tūkst. eiro).

5 Procentu izdevumi

Visas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Procentu izdevumi par saistībām pret vispārējām valdībām	6 068	1 466
Procentu izdevumi par saistībām pret kredītiestādēm	524	193
Procentu izdevumi par emitētajiem parāda vērtspapīriem	903	896
Atbalsta programmu peļņas sadale *	398	348
Pārējie procentu izdevumi	13	57
Kopā procentu izdevumi	7 906	2 960

* Atsevišķām valsts atbalsta programmām saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem ar Ekonomikas ministriju, programmu neto peļņa tiek sadalīta starp Sabiedrību un Ekonomikas ministriju, palielinot Ekonomikas ministrijas piešķirto publiskā finansējuma apjomu (tiek atzīts kā atbalsta programmu finansējums bilancē).

6 Ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu

visas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Ieņēmumi par kompensējamiem valsts atbalsta programmu vadības izdevumiem *	7 064	3 040
Ieņēmumi par kompensējamām riska kapitāla fondu pārvaldīšanas komisijām	2 019	2 629
Ieņēmumi par kompensējamiem kapitāla noslodzes izdevumiem	741	424
Kopā ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	9 824	6 093

* Pozīcija *Ieņēmumi par kompensējamiem valsts atbalsta programmu vadības izdevumiem* ietver ieņēmumus, kas aprēķināti no atbalsta programmu apjomiem (portfelis, jaunie darījumi, finansējums), piemērojot vadības maksas likmi saskaņā ar atbilstošajiem Ministru kabineta noteikumiem un noslēgtajiem līgumiem ar atbalsta programmu finansējuma devējiem. Daļa no ieņēmumiem veidojusies iepriekšējos periodos, bet nav atzīti, jo apstiprinājums par tiem no atbalsta programmu finansējuma devējiem saņemts pārskata periodā, tāpēc ieņēmumi 1,910 tūkst. eiro apmērā atzīti 2023.gadā.

7 Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu

visas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Kompensējamie personāla izdevumi	3 937	1 814
Kompensējamie administratīvie izdevumi	1 107	644
Kompensējamās komisija citiem starpniekiem	79	-
Kompensējamās riska kapitāla fondu pārvaldīšanas komisijas	2 018	2 633
Kopā kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	7 141	5 091

8 Peļņa no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu

visas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Peļņa / (zaudējumi) no ieguldījuma vērtspapīru pārvērtēšanas	(1)	2
Peļņa / (zaudējumi) no ārvalstu valūtas pārvērtēšanas	(2)	95
Kopā peļņa / (zaudējumi) no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	(3)	95

9 Citi ieņēmumi

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Ieņēmumi par zemes nomu	2 195	1 853
Ieņēmumi no nomas maksājumiem par finanšu nomu	100	3
Peļņa no ieguldījumu īpašumu pārvērtēšanas	6 116	2 321
Peļņa no ieguldījumu īpašumu pārdošanas	190	474
Peļņa no pārņemto īpašumu pārdošanas	85	7
Pārējie komisijas naudas ieņēmumi	14	4
AIF "Altum kapitāla fonds" pārvaldīšanas atbildība un dibināšanas izdevumu kompensācija	206	485
Citi pamatdarbības ienākumi	91	1 061
Kopā citi ieņēmumi	8 997	6 208

10 Citi izdevumi

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Latvijas zemes fonda apkalpošanas izdevumi	389	477
Piedzīņas izdevumi	144	212
Pārņemto īpašumu uzturēšanas izdevumi	1	1
Nomāto pamatlīdzekļu nolietojums	170	157
Komisijas naudas izdevumi par vērtspapīru portfeļa apkalpošanu	93	93
AIF "Altum kapitāla fonds" pārvaldīšanas izdevumi	206	485
Pārējie komisijas naudas izdevumi	5	3
Atbalsta programmu finansējuma patiesās vērtības diskonts	8	142
Kopā citi izdevumi	1 016	1 570

11 Personāla izmaksas

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Padomes un Valdes atalgojums	650	583
	<i>Padomes atalgojums</i>	92
	<i>Valdes atalgojums</i>	491
Personāla atalgojums	7 190	6 142
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	1 862	1 600
Kopā personāla izmaksas	9 702	8 325
Kompensējamie personāla izdevumi (7.pielikums)	(3 937)	(1 814)
Kopā personāla izmaksas	5 765	6 511

2023.gadā Sabiedrība nodarbināja vidēji 255 cilvēkus, t.sk. 5 Padomes un Revīzijas komitejas locekļus (2022.gadā: 239). Valsts atbalsta programmu īstenošanu uz 2023.gada 31.decembri veica 243 darbinieki (2022.gada 31.decembrī: 235).

12 Administratīvie izdevumi

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Informācijas un sakaru sistēmas izdevumi	572	530
Telpu un tehnikas ekspluatācijas izdevumi	713	733
Reklāmas un sabiedrisko attiecību izdevumi	233	246
Personāl attīstības izdevumi	339	293
Profesionālie pakalpojumi *	440	428
Nekustamā īpašuma nodoklis	70	70
Pārējie administratīvie izdevumi	218	173
Kopā administratīvie izdevumi	2 585	2 473
Kompensējamie administratīvie izdevumi (7.pielikums)	(1 107)	(644)
Kopā administratīvie izdevumi	1 478	1 829

* Pozīcija Profesionālie pakalpojumi ietver revīzijas pakalpojumus, kas tika saņemti no zvērīnāta revidenta PricewaterhouseCoopers SIA 126 tūkst. eiro apmērā

13 Sagaidāmie kredītzaudējumi, neto

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Sagaidāmie kredītzaudējumi:	17 409	17 540
Kredītiem, neto	11 814	8 775
sagaidāmie kredītzaudējumi	12 433	6 252
ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi	2 922	3 947
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	(3 342)	(1 424)
SKZ samazinājums virs 90 dienām atzītiem ieņēmumiem	(199)	-
Grantiem	717	258
vērtības samazināšanās zaudējumi	717	255
ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi	-	3
Pārējiem aktīviem	11	-
sagaidāmie kredītzaudējumi	24	67
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	(13)	(67)
Kredītiestādēm un Valsts kasei	83	15
Ar līgumiem saistītiem aktīviem	84	69
Saistībām no izniegtajām garantijām, neto	4 477	7 376
sagaidāmie kredītzaudējumi	15 300	19 777
ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi	3 230	4 287
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	(14 053)	(16 688)
Saistībām par aizdevumu izsniegšanu, neto	199	672
sagaidāmie kredītzaudējumi	646	1 472
ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi	108	87
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	(555)	(887)
Saistībām par grantu izsniegšanu	24	375
Sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse:	(12 115)	(13 172)
Kredītiem, neto	(5 793)	(5 117)
sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse	(4 319)	(5 376)
ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi	(3 403)	(1 971)
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	1 929	2 230
Izmaksātajām garantijām	(37)	(2)
sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse	(505)	(107)
ar PZR sedzami sagaidāmo kredītzaudējumu	-	(2)
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	468	107
Grantiem	(428)	(156)
vērtības samazināšanās apvērse	(425)	(156)
ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi	(3)	-
Pārējiem aktīviem	(9)	(21)
sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse	(9)	(88)
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	-	67
Ar līgumiem saistītiem aktīviem	(66)	(238)
Parāda vērtspapīriem	(3)	(8)
Saistībām no izniegtajām garantijām, neto	(5 419)	(7 324)
sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse	(12 630)	(13 608)
ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi	(3 140)	(1 706)
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	10 351	7 990
Saistībām par aizdevumu izsniegšanu, neto	(224)	(236)
sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse	(400)	(303)
ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi	(172)	(143)
kompensācija SKZ samazinājumam no riska seguma rezerves	348	210
Saistībām par grantu izsniegšanu	(136)	(70)
Kopā SKZ samazināšanās (ienākumi) / zaudējumi, neto	5 294	4 368
(Ienākumi) no norakstīto kredītu atgūšanas	(557)	(1 001)
Kopā SKZ samazināšanās korekcija un (ienākumi) no norakstīto kredītu atgūšanas	4 737	3 367

14 Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi, tajā skaitā	702 886	571 682
<i>nauda un naudas ekvivalenti</i>	565 896	539 630
<i>termiņnoguldījumi</i>	135 000	32 000
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(98)	(15)
Neto prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi kopā	702 788	571 667

Sabiedrības *Prasību pret kredītiestādēm un Valsts kasi* pieaugums ir saistīts ar Sabiedrības saņemto finansējumu no Ekonomikas ministrijas, Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (CFLA) un Valsts Kases aktīvo valsts atbalsta programmu realizēšanai, kā arī jaunas valsts atbalsta programmas (*Investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi*) realizēšanas uzsākšanai.

Prasību pret kredītiestādēm un Valsts kasi sadalījums pēc piešķirtajiem kredītreitingiem, pamatojoties uz starptautiskās reitingu aģentūras "Moody's Investor Service" reitingiem vai to ekvivalentu, tūkstošos eiro:

Kredītreitingu kategorijas	Aaa	Aa1 - Aa3	A1 - A3	Baa1 - Baa3	Ba1 - Ba3	B1 - B3	Caa - C	Anulēts reitings (WR)	Kopā
Latvijas Republikā reģistrētas kredītiestādes un Valsts kase	-	-	559 156	12 511	-	-	-	-	571 667
Bruto kopā 2022.gada 31.decembrī	-	-	559 156	12 511	-	-	-	-	571 667
Latvijas Republikā reģistrētas kredītiestādes un Valsts kase	-	33 706	654 307	14 775	-	-	-	-	702 788
Bruto kopā 2023.gada 31.decembrī	-	33 706	654 307	14 775	-	-	-	-	702 788

2023.gada 31.decembrī Sabiedrībai bija norēķinu konti 5 bankās un Valsts kasē. 2023.gada 31.decembrī pozīcijas *Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi* vidējā procentu likme bija 3.83% (2022.gada 31.decembrī: 0.08%).

15 Ieguldījumu vērtspapīri

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
<i>Ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā iegādes vērtībā</i>		
OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	3 788	3 927
Kopā ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā iegādes vērtībā	3 788	3 927
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(3 750)	(3 888)
Kopā neto ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā vērtībā	38	39
<i>Ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošajos ienākumos</i>		
Latvijas valdības obligācijas un parādzīmes	9 743	9 515
Kopā ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos	9 743	9 515
Kopā bruto ieguldījumu vērtspapīri	13 531	13 442
Kopā neto ieguldījumu vērtspapīri	9 781	9 554

Veicot ieguldījumus vērtspapīros, Sabiedrībā tiek veikta finanšu institūcijām piešķirto ārējo kredītreitingu analīze, kā arī finanšu un darbības novērtējums. Pēc darījumu attiecību uzsākšanas Sabiedrība veic monetāro finanšu institūciju uzraudzību un seko piešķirto limitu atbilstībai kredītriska novērtējumam. Visas Latvijas valdības parādzīmes un obligācijas ir 1.posma instrumenti SKZ mērķiem, savukārt visas OECD korporatīvās obligācijas ir 3.posma instrumenti, jo tie jau ir defoltējuši vērtspapīri. Kusība starp posmiem gada laikā nenotika.

15 Ieguldījumu vērtspapīri (turpinājums)

Ieguldījumu vērtspapīru sadalījums pēc piešķirtajiem kredītreitingiem, pamatojoties uz starptautiskās reitingu aģentūras "Moody's Investor Service" reitingiem vai to ekvivalentu, tūkstošos eiro:

Kredītreitingu kategorijas	Aaa	Aa1 - Aa3	A1 - A3	Baa1 - Baa3	Ba1 - Ba3	B1 - B3	Caa - C	Anulēts reitings (WR)	Kopā
Ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos	-	-	9 515	-	-	-	-	-	9 515
Ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā iegādes vērtībā	-	-	-	-	-	-	-	3 927	3 927
Kopā bruto ieguldījumu vērtspapīri 2022.gada 31.decembrī	-	-	9 515	-	-	-	-	3 927	13 442
Ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos	-	-	9 743	-	-	-	-	-	9 743
Ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā iegādes vērtībā	-	-	-	-	-	-	-	3 788	3 788
Kopā bruto ieguldījumu vērtspapīri 2023.gada 31.decembrī	-	-	9 743	-	-	-	-	3 788	13 531

Informācija par ieguldījumu vērtspapīru klasifikāciju pieejama 2.pielikuma 4.piezīmes (iv).punktā. Visi vērtspapīri tiek kotēti biržā. Vidējā ienesīguma likme no parāda vērtspapīriem 2023.gada 31.decembrī bija 1.42% (2022.gada 31.decembrī: 1.45%).

16 Ieguldījumi riska kapitāla fondos

(1) Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos, balstoties uz ieguldījumu fondu pārvaldnieku iesniegto informāciju, tūkstošos eiro:

Uzņēmums vai RKF paaudze	Reģistrācijas valsts	Uzskaites vērtība RKF fonda līmenis		Uzskaites vērtība Altum daļa	
		31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
2.paaudzes RKF	LV	9 328	9 778	6 534	6 855
3.paaudzes RKF	LV	5 023	9 230	3 668	7 653
4.paaudzes RKF	LV	35 230	30 313	24 562	19 017
AIF "Altum kapitāla fonds"	LV	33 381	34 529	16 327	16 888
Baltijas Inovāciju fonds*	LU	92 147	86 107	15 501	14 232
Kopā ieguldījumi asociētajos uzņēmumos		175 109	169 957	66 592	64 645

* Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

	Kopā aktīvi		Kopā saistības		Peļņa / (zaudējumi)	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	2023	2022
Baltcap Latvia Venture Capital Fund	3 841	6 237	6	21	729	(1 696)
Imprimatur Capital Technology Venture Fund	6 194	8 066	-	-	(1 737)	285
Imprimatur Capital Seed Fund	2 497	2 683	-	-	(124)	(498)
FlyCap Mezzanine Fund II	2 777	4 193	7	7	170	(490)
Expansion Capital fund	4 059	5 237	229	58	(413)	(205)
ZGI-3	3 142	2 429	-	-	713	(416)
ZGI-4	10 750	8 108	-	-	(272)	(1 043)
FlyCap investment Fund	12 110	10 464	8	6	1 180	603
INEC 1	5 133	5 765	98	4	(1 117)	(483)
INEC 2	1 334	1 134	40	5	(475)	(210)
Buildit Latvia Pre-Seed Fund	2 875	1 358	-	-	699	(398)
Buildit Latvia Seed Fund	1 595	933	-	-	123	(368)
Commercialization Reactor Pre-seed Fund	2 034	900	-	-	(184)	(361)
Commercialization Reactor Seed Fund	1 133	572	4	2	(56)	(76)
Overkill Ventures Fund I	1 015	974	6	10	36	(253)
Overkill Ventures Fund II	2 206	1 367	36	106	315	223
Baltic Innovation Fund	N/A	N/A	N/A	N/A	3 318	2 274
KS AIF "Altum capital fund"	33 399	34 629	18	101	845	1 217
Kopā	96 092	95 048	452	320	3 750	(1 896)

16 Ieguldījumu riska kapitāla fondos (turpinājums)

Kopējais ieguldījums asociēto uzņēmumu portfeļos 2023.gada 31.decembrī bija 73,690 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 74,858 tūkst. eiro).

(2) Izmaiņas ieguldījumos asociētajos uzņēmumos, tūkstošos eiro:

	Ieguldījumi RKF		Ieguldījumi AKF		Ieguldījumi BIF		Kopā	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Uzskaites vērtība perioda sākumā	33 525	36 729	16 888	14 998	14 232	13 222	64 645	64 949
Ieguldīts	8 385	7 489	631	2 240	1 381	2 700	10 397	12 429
Atmaksāts	(7 292)	(9 293)	(1 605)	(945)	(423)	(1 690)	(9 320)	(11 928)
Ieguldījumu pārvērtēšana	146	(1 400)	413	595	311	-	870	(805)
Uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	34 764	33 525	16 327	16 888	15 501	14 232	66 592	64 645

* ietver peļņu / (zaudējumus) no ieguldījumu pārvērtēšanas.

(3) Peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos, tūkstošos eiro:

	Ieguldījumi RKF		Ieguldījumi AKF		Ieguldījumi 3JF		Kopā	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Neto peļņas / (zaudējumu), daļa no ieguldījumiem asociētos uzņēmumos	456	(3 027)	413	595	-	-	869	(2 432)
Neto ienākumi / (izdevumi), atskaitot pārvērtēšanas peļņu/ (zaudējumus)	885	-	-	-	-	-	885	-
Neto peļņas / (zaudējumu), daļa no ieguldījumiem trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā	-	-	-	-	1 310	700	1 310	700
Neto peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētajā uzņēmumā	1 341	(3 027)	413	595	1 310	700	3 064	(1 732)

(4) Riska kapitāla fondu pārvaldības izdevumi 2023.gadā ietver:

- 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldības maksa netiek veikta (2022.gadā: 425 tūkst. eiro, kas 100% apmērā tika kompensēti no publiskā finansējuma) (skatīt 21.pielikuma (2).punktu);
- 4.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldības maksu 1,659 tūkst. eiro apmērā (2022.gadā: 1,820 tūkst. eiro), kas 100% apmērā tika kompensēti no publiskā finansējuma (skatīt 21.pielikuma (2).punktu);
- BIF pārvaldības maksu 138 tūkst. eiro apmērā (2022.gadā: 141 tūkst. eiro), kas 100% apmērā tika kompensēti no publiskā finansējuma (skatīt 21.pielikuma (2).punktu);
- AIF "Altum kapitāla fonds" pārvaldības maksu 206 tūkst. eiro apmērā (2022.gadā: 485 tūkst. eiro) (skatīt 9.pielikumu).

17 Pārējie ieguldījumi

Kopējā pārējo ieguldījumu portfeļa iegādes vērtība 2023.gada 31.decembrī bija 23,766 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 15,419 tūkst. eiro). Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonda kopējais ieguldījums iekļauj arī iemaksas par fonda pārvaldīšanu. BIF 2 fonda pārvaldības maksa tiek atzīta izmaksās un tādējādi netiek iekļauta kopējā fonda ieguldījumā.

visas summas ir tūkstošos eiro

	Ieguldījumi BIF 2		Ieguldījumi 3JF		Kopā	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Uzskaites vērtība perioda sākumā	4 478	1 982	11 263	6 756	15 741	8 738
Ieguldīts	3 428	2 496	5 086	4 355	8 514	6 851
Atmaksāts	(167)	-	-	-	(167)	-
Ieguldījumu pārvērtēšana	-	-	1 310	152	1 310	152
Uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	7 739	4 478	17 659	11 263	25 398	15 741

Baltijas Inovāciju fonds 2 (BIF 2) ir 156 milj. eiro fondu fonda iniciatīva, kuru izveidoja EIF sadarbībā ar Baltijas valstu nacionālajām atfistības institūcijām - KredEx (Igaunija), Altum (Latvija) un Invega (Lietuva). BIF 2 turpina veikt ieguldījumus privātajā un riska kapitāla fondos, kas koncentrējas uz Baltijas valstīm, lai veicinātu kapitāla ieguldījumus MVU ar augstu izaugsmes potenciālu. Sabiedrība parakstīja līgumu par BIF 2 2019.gada 16.augustā. Kopējais parakstītais kapitāls, ko Sabiedrība ieguldīs BIF2 ir 26.5 milj. eiro, tādējādi Sabiedrības daļa BIF 2 ir 16.99% no kopējā BIF 2 parakstītā kapitāla (156 milj. eiro).

Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds (3JF) ir finanšu instruments 12 valstu, tai skaitā Latvijas, infrastruktūras projektu finansēšanai un atfistībai ar mērķi mazināt infrastruktūras atfistības plaisas starp dažādiem Eiropas reģioniem. 3JF paredzēts infrastruktūras projektu atbalstam transporta, enerģētikas un digitalizācijas nozarēs Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā. Sabiedrība parakstīja parakstīšanās līgumu 2020.gada 16.septembrī. Kopējais parakstītais kapitāls, ko Sabiedrība ieguldīs 3JF, ir 20 milj. eiro, tādējādi Sabiedrības daļa 3JF 2023.gada 31.decembrī ir 2.15% (2022.gada 31.decembrī: 2.15%) no kopējā 3JF parakstītā kapitāla, kas 2023.gada 31.decembrī sastāda 928.1 milj. eiro, (2022.gada 31.decembrī: 928.1 milj. eiro). Sabiedrības iemaksātais kapitālieguldījumu apjoms 3JF 2023.gada 31.decembrī sastādīja 16.03 milj. eiro (2022.gada 31.decembrī: 10.9 milj. eiro).

Pārējiem ieguldījumiem piemērotā grāmatvedības politika ir aprakstīta 2.pielikuma 5.piezīmes (v).punktā.

18 Kredīti

Izsniegtie kredīti ir Sabiedrības prasības pret Latvijas rezidentiem.

(1) Izsniegto kredītu sadalījums pēc aizņēmēja veida, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU un Lielie)	132 379	147 369
Lauksaimnieki	167 620	159 509
Privātpersonas	46 126	4 920
Finanšu starpnieki	33	46
Zemes fonds	28 692	27 089
Bruto kredīti kopā	374 850	338 933
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(25 490)	(21 074)
Neto kredīti kopā	349 360	317 859

18 Kredīti (turpinājums)

(2) Izsniegto kredītu sadalījums pēc tautsaimniecības nozarēm, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Lauksaimniecība un mežsaimniecība	189 424	173 937
Apstrādes rūpniecība	51 330	58 511
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	27 646	8 744
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	12 368	16 968
Veselība un sociālā aprūpe	9 168	7 408
Būvniecība	6 750	10 554
Operācijas ar nekustamo īpašumu	5 838	15 790
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	5 832	3 592
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	4 555	5 910
Transports un uzglabāšana	4 364	7 025
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	3 134	7 767
Živsaimniecība	1 675	2 095
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	810	1 986
Pārējās nozares	5 831	13 724
Privātpersonas	46 125	4 922
Bruto kredīti kopā	374 850	338 933
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(25 490)	(21 074)
Neto kredīti kopā	349 360	317 859

(3) Vienam klientam izsniegto kredītu apmēra, kas vienāds vai pārsniedz 1,000 tūkst. eiro, analīze:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Klientu skaits	49	40
Kopā izsniegtie kredīti, tūkst. eiro	81 703	59 416
Procentos no visiem bruto kredītiem kopā	21.80%	17.53%

(4) Kredītportfeļa analīze sadalījumā pēc klientu segmenta 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		POCI		Kopā bruto kredīti	Kopā SKZ
	Bruto kredīti	SKZ	Bruto kredīti	SKZ	Bruto kredīti	SKZ	Bruto kredīti	SKZ		
Finanšu starpnieki	33	-	-	-	-	-	-	-	33	-
Lauksaimnieki	147 225	(472)	13 302	(197)	7 093	(1 863)	-	-	167 620	(2 532)
Mazie, vidējie un vidēji lieli uzņēmumi (MVU un Lielie)	82 987	(2 556)	27 115	(2 694)	22 206	(9 067)	71	(70)	132 379	(14 387)
Privātpersonas	41 364	(220)	3 548	(177)	1 214	(276)	-	-	46 126	(673)
Zemes fonds	28 426	(3)	-	-	266	(1)	-	-	28 692	(4)
Kopā bruto kredīti segmentos	300 035	(3 251)	43 965	(3 068)	30 779	(11 207)	71	(70)	374 850	(17 596)
Papildus SKZ	-	(1 516)	-	(2 491)	-	(10)	-	-	-	(4 017)
Papildus SKZ paaugstinātām procentu likmēm	-	(3 877)	-	-	-	-	-	-	-	(3 877)
Kopā neto kredīti segmentos	300 035	(8 644)	43 965	(5 559)	30 779	(11 217)	71	(70)	374 850	(25 490)

18 Kredīti (turpinājums)

(5) SKZ izsniegtajiem kredītiem kustības analīze, tūkstošos eiro:

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
SKZ perioda sākumā	21 074	18 143
SKZ palielinājums (13.pielikums: sagaidāmie kredītzaudējumi un ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi)	15 156	10 144
SKZ samazinājums (13.pielikums: sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse un ar PZR sedzamo sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse)	(7 722)	(7 347)
Norakstīti ar PZR nosegtie kredīti	(2 305)	(241)
Norakstīti ar riska seguma rezervi nosegtie kredīti	(396)	(155)
Norakstīti ar Sabiedrības SKZ daļu nosegtie kredīti	(1 455)	(721)
Sagaidāmie kredītzaudējumu procentu iepēmumiem kredītiem ar kavējumu virs 90 dienām	199	55
Sagaidāmo kredītzaudējumu palielinājums, izsniedzot aizdevumu	939	1 196
SKZ perioda beigās 31.decembrī	25 490	21 074
	<i>Sabiedrības SKZ daļa</i>	<i>15 719</i>
	<i>ar PZR nosegtie SKZ</i>	<i>3 582</i>
	<i>Ar riska segumu nosegtie SKZ</i>	<i>6 189</i>
		<i>10 497</i>
		<i>5 999</i>
		<i>4 578</i>

2023.gada 31.decembrī Sabiedrības kredītportfeļa vidēja procentu gada likme bija 6.40% (2022.gada 31.decembrī: 5,59%).

(6) Aizdevumi ar kapitāla atlaidi, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi	7 447	-
ANM energoefektivitātes aizdevumi	3 015	-
ANM digitalizācijas aizdevumi	2 626	-
Kopā aizdevumi ar kapitāla atlaidi	13 088	-

19 Granti

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programma	65 060	55 582
Granti programmai "Balsts"	1 438	1 384
Grants energoefektivitātes projekta izstrādei	692	188
Sociālās uzņēmējdarbības programma	511	892
Granti PM energoefektivitātes uzlabošanai	431	1
Granti kultūras nozares komersantu atbalstam *	-	669
Bruto granti kopā	68 132	58 716
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(936)	(436)
Neto granti kopā	67 196	58 280

* Kombinētā finanšu instrumenta granta komponente

19 Granti (turpinājums)

Izsniegto grantu uzskaites vērtības kustība 2023.gadā, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Uzskaites vērtība		
Uzskaites vērtība perioda sākumā	58 716	45 729
Klientiem izmaksāti granti	47 932	43 025
Apstiprinātie granti	(38 516)	(30 038)
Uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	68 132	58 716
Uzkrājumi vērtības samazinājumam		
Uzskaites vērtība perioda sākumā	(436)	(332)
Uzkrājumu (palielinājums)	(261)	(102)
Uzkrājumu (palielinājums) bilances un ārpusbilances izmaiņām	(239)	(2)
Uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	(936)	(436)
Neto uzskaites vērtība perioda sākumā	58 280	45 397
Neto uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	67 196	58 280

20 Ieguldījumu īpašumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Uzskaites vērtība perioda sākumā	53 453	46 164
iegādātie pārskata periodā *	8 879	5 758
Iegrāmatots, pārtraucot reversās nomas līgumus	-	164
Pārdots	(202)	(954)
Pārvērtēšanas ieņēmumi	6 487	2 345
Pārvērtēšanas izdevumi	(371)	(24)
Uzskaites vērtība perioda beigās	68 246	53 453

* Visi pārskata periodā iegādātie ieguldījumu īpašumi ir saistīti ar Zemes fonda programmas darbību.

Zemes fonds savu darbību uzsāka 2015.gada 1.jūlijā. Tā pārvaldītājs saskaņā ar 2015.gada 11.marta Ministru kabineta rīkojumu ir Sabiedrība. Latvijas zemes fonda izveidošana ir noteikta likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos". Zemes fonda izveide ir viens no valsts instrumentiem, lai sekmētu, ka Latvijā lauksaimniecībā izmantojamā zeme tiek saglabāta un izmantota lauksaimniecības vajadzībām.

Altum piederošo nekustamo īpašumu (tai skaitā ieguldījumu īpašumu) pārvērtēšana notiek reizi gadā, saskaņā ar grāmatvedībā noteiktajām prasībām.

Pārvērtēšanu Altum nekustamiem īpašumiem 2023.gadā veica sertificēti nekustamo īpašumu vērtētāji, uz iepirkuma rezultātā noslēgta ārpalpojuma līguma pamata.

Uzskaites principi, kas tiek izmantoti ieguldījumu īpašumiem ir aprakstīti 2.pielikuma 8.piezīmes (iv).punktā.

21 Nemateriālie aktīvi

Nemateriālo aktīvu bilances vērtībā ir iekļauti šādi nemateriālie aktīvi, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Programmnodrošinājums	1 017	1 140
Nemateriālo aktīvu atlikusi bilances vērtība	1 017	1 140

Izmaiņas nemateriālo aktīvu – programmnodrošinājuma – atlikušajā vērtībā, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Sākotnējā vērtība		
Perioda sākumā	4 899	4 677
Iegādāti	212	236
Pārdoti un norakstīti	(1 432)	(14)
Perioda beigās 31.decembrī	3 679	4 899
Uzkrātā amortizācija		
Perioda sākumā	3 759	3 421
Aprēķinātā amortizācija	327	338
Pārdoti un norakstīti	(1 424)	-
Perioda beigās 31.decembrī	2 662	3 759
Atlikusi bilances vērtība perioda sākumā	1 140	1 256
Atlikusi bilances vērtība perioda beigās 31.decembrī	1 017	1 140

22 Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu bilances vērtībā ir iekļauti šādi pamatlīdzekļi, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Pamatlīdzekļu īpašumā	3 929	4 141
Tiesības lietot aktīvus	448	307
Kopā pamatlīdzekļi	4 377	4 448

Izmaiņas pamatlīdzekļu atlikušajā vērtībā, tūkstošos eiro:

	Ēkas un zeme	Transportlīdzekļi	Biroja aprīkojums *	Kopā
Sākotnējā vērtība 2022.gada 1.janvārī	5 399	44	4 993	10 436
Uzkrātais nolietojums	(1 868)	(44)	(4 235)	(6 147)
Atlikusī bilances vērtība 2022.gada 1.janvārī	3 531	-	758	4 289
Iegādāti	239	-	176	415
Pārdoti un norakstīti	(21)	-	(81)	(102)
Aprēķinātais nolietojums	(209)	-	(326)	(535)
Izmaiņas uzkrātajā nolietojumā	-	-	74	74
Atlikusī bilances vērtība 2022.gada 31.decembrī	3 540	-	601	4 141
Sākotnējā vērtība 2023.gada 1.janvārī	5 617	44	5 088	10 749
Uzkrātais nolietojums	(2 077)	(44)	(4 487)	(6 608)
Atlikusī bilances vērtība 2023.gada 1.janvārī	3 540	-	601	4 141
Iegādāti	194	1	187	382
Pārdoti un norakstīti	(126)	(41)	(712)	(879)
Aprēķinātais nolietojums	(219)	41	(285)	(463)
Izmaiņas uzkrātajā nolietojumā	50	-	698	748
Atlikusī bilances vērtība 2023.gada 31.decembrī	3 439	1	489	3 929
Sākotnējā vērtība 2023.gada 31.decembrī	5 685	4	4 563	10 252
Uzkrātais nolietojums	(2 246)	(3)	(4 074)	(6 323)

* Pozīcijā *Biroja aprīkojums* ir iekļautas tādas pamatlīdzekļu kategorijas kā *Mēbeles un aprīkojums* un *Datori un iekārtas*. Skatīt 2.pielikuma 8.piezīmes (ii).punktu.

22 Pamatlīdzekļi (turpinājums)

Izmaiņas pamatlīdzekļu – tiesības lietot aktīvus – atlikušajā vērtībā, tūkstošos eiro:

	Ēkas un zeme	Transportlīdzekļi	Kopā
Sākotnējā vērtība 2022.gada 1.janvārī	434	228	662
Uzkrātais nolietojums	(252)	(129)	(381)
Atlikusī bilances vērtība 2022.gada 1.janvārī	182	99	281
legādāti	5	174	179
Pārdoiti un norakstīti	-	(48)	(48)
Aprēķinātais nolietojums	(86)	(67)	(153)
Izmaiņas uzkrātajā nolietojumā	-	48	48
Atlikusī vērtība 2022.gada 31.decembrī	439	354	793
Uzkrātais nolietojums	(338)	(148)	(486)
Atlikusī bilances vērtība 2022.gada 31.decembrī	101	206	307
legādāti	282	54	336
Pārdoiti un norakstīti	(389)	(19)	(408)
Aprēķinātais nolietojums	(125)	(70)	(195)
Izmaiņas uzkrātajā nolietojumā	389	19	408
Atlikusī vērtība 2023.gada 31.decembrī	332	389	721
Uzkrātais nolietojums	(74)	(199)	(273)
Atlikusī bilances vērtība 2023.gada 31.decembrī	258	190	448

23 Pārējie aktīvi

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Finanšu aktīvi	5 085	3 531
Pārējie aktīvi (pārņemtās ķīlas)	-	28
Bruto pārējie aktīvi	5 085	3 559
SKZ	(1 163)	(2 029)
	<i>Sabiedrības SKZ daļa</i>	<i>(319)</i>
	<i>Ar PZR nosegtie SKZ</i>	<i>(191)</i>
	<i>Ar riska segumu nosegtie SKZ</i>	<i>(653)</i>
		<i>(1 174)</i>
Neto finanšu aktīvi	3 922	1 502
Neto pārējie aktīvi	3 922	1 530

Finanšu aktīvu uzskaites vērtības kustība 2023.gadā, tūkstošos eiro:

	Izmaksātās garantiju kompensācijas	Finanšu aktīvi saistīti ar aizdevumu līgumiem	Citi finanšu aktīvi	Kopā
Finanšu aktīvi				
Perioda sākumā	1 869	248	1 414	3 531
Pieaugums / (samazinājums)	(846)	(58)	2 458	1 554
Perioda beigās 31.decembrī	1 023	190	3 872	5 085
Sagaidāmie kredītzaudējumi				
Perioda sākumā	(1 869)	(151)	(9)	(2 029)
Pieaugums / (samazinājums)	846	35	(15)	866
Perioda beigās 31.decembrī	(1 023)	(116)	(24)	(1 163)
Neto uzskaites vērtība perioda sākumā	-	97	1 405	1 502
Neto uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	-	74	3 848	3 922

23 Pārējie aktīvi (turpinājums)

Finanšu aktīvu uzskaites vērtības kustība 2022.gadā, tūkstošos eiro:

	Izmaksātās garantiju kompensācijas	Finanšu aktīvi saistīti ar izdevumu līgumiem	Citi finanšu aktīvi	Kopā
Finanšu aktīvi				
Perioda sākumā	1 590	870	2 705	5 165
Izmaiņas	279	(622)	(1 291)	(1 634)
Perioda beigās 31.decembrī	1 869	248	1 414	3 531
Sagaidāmie kredītzaudējumi				
Perioda sākumā	(1 590)	(330)	(31)	(1 951)
Izmaiņas SKZ	(279)	179	22	(78)
Perioda beigās 31.decembrī	(1 869)	(151)	(9)	(2 029)
Neto uzskaites vērtība perioda sākumā	-	540	2 674	3 214
Neto uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	-	97	1 405	1 502

Pārņemto ķīlu uzskaites vērtības kustība, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Bilances vērtība perioda sākumā	28	28
Pārdots	(28)	-
Bilances vērtība perioda beigās 31.decembrī	-	28

24 Nākamo periodu izdevumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Avansā samaksātās pārvaldības maksas	142	131
Pārējie nākamo periodu izdevumi	317	213
Kopā nākamo periodu izdevumi	459	344

25 Uzkrātie ieņēmumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Valsts atbalsta programmu vadības izdevumu kompensācija	3 222	503
Pārējie uzkrātie ieņēmumi	640	424
Kopā uzkrātie ieņēmumi	3 862	927

27 Saistības pret vispārējām valdībām (turpinājums)

- MVU izaugsmes aizdevumu programma: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2023.gada 31.decembrī 64,617 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 53,555 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2043.gada 20.decembris. Kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai 2023.gada 31.decembrī vēl ir pieejams finansējums 47,425 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojas tālākam jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2023.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 77,547 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 64,271 tūkst. eiro).
- Paralēlo aizdevumu programma: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2023.gada 31.decembrī 4,600 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 4,600 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2039.gada 20.janvāris. Kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai 2023.gada 31.decembrī vēl ir pieejams finansējums 15,400 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojas tālākam jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2023.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 5,524 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 5,521 tūkst. eiro).
- Mazie aizdevumi lauku teritorijās programma: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2023.gada 31.decembrī 1,733 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 2,079 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2039.gada 31.janvāris. Kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai 2023.gada 31.decembrī vēl ir pieejams finansējums 4,440 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojas jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2023.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 2,080 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 2,495 tūkst. eiro).
- Latvijas Zemes fonds (finansējums tiek izmantots fonda darījumu finansēšanai): piešķirtā aizņēmuma summa apgūta 2020.gadā un aizņēmuma pamatsummas atlikums 2023.gada 31.decembrī 7,085 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 8,502 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2028.gada 29.decembris. Kā nodrošinājums kalpo hipotēka uz nekustamajiem īpašumiem, kas iegādāti par aizņēmuma līdzekļiem. 2023.gada 31.decembrī reģistrētās hipotēkas summa bija 9,261 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 10,406 tūkst. eiro).
- Aizdevumu programma būvdarbiem daudzdzīvokļu mājās un to teritoriju labiekārtošanai: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2023.gada 31.decembrī 5,654 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 0 tūkst. eiro), aizdevuma gala atmaksas termiņš 2044.gada 20.janvāris. Saistību izpildes nodrošināšanai reģistrēta komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai 2023.gada 31.decembrī vēl ir pieejams finansējums 24,346 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojas jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2023.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 6,786 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 0 tūkst. eiro).

Aizņēmumu no Valsts kases uzkrātie procenti 2023.gada 31.decembrī sastāda 20 tūkst. eiro (2022. gada 31.decembrī: 11 tūkst. eiro).

Sabiedrībai ar Valsts kasi noslēgti arī šādi aizdevumu līgumi, kuru apguve līdz 2023.gada 31.decembrim nebija uzsākta:

- Mikroaizdevumu un starta aizdevumu programma: aizdevuma līguma summa 23,000 tūkst. eiro, gala atmaksas termiņš 2039.gada 20.janvāris, saistību izpildes nodrošināšanai reģistrēta komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojas jauno aizdevumu darījumu apjomam. Nodrošinātā prasījuma maksimālā summa ir 27,600 tūkst. eiro.
- Apgrozāmo līdzekļu aizdevumu programma lauksaimniekiem: aizdevuma līguma summa 25,612 tūkst. eiro, gala atmaksas termiņš 2031.gada 30.jūnijs, saistību izpildes nodrošināšanai reģistrēta komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojas jauno aizdevumu darījumu apjomam. Nodrošinātā prasījuma maksimālā summa ir 30,734 tūkst. eiro.

28 Atbalsta programmu finansējums

(1) Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta Atbalsta programmu finansējumā, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums	t.sk., riska segums	Patiesās vērtības korekcija	Ar riska segumu nasegtie SKZ	Neto programmu finansējums
Aizdevumi					
ERAF II	8 301	69	-	-	8 301
ESF II	860	-	-	-	860
Šveices Mikrokreditēšanas programma (slēgtā programma)	565	6	-	(2)	563
ERAF I	234	-	-	-	234
ESF I	236	-	-	-	236
ERAF II (2. kārtā)	2 252	24	-	(7)	2 245
Inkubatori (no ESF II)	82	-	-	-	82
ERAF II 2 Publiskais fonds (slēgtā programma)	226	-	-	-	226
Fondu fonda programma – Jaunuzņēmumu aizdevumi	2 632	891	(47)	(75)	2 510
Fondu fonda programma – Mikroaizdevumi	291	14	(2)	(1)	288
Fondu fonda programma – Paralēlie aizdevumi	4 012	3 590	(116)	(931)	2 965
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (I)	19 401	-	(140)	(206)	19 055
Jaunuzņēmumu valsts atbalsta kumulācijas aizdevumu programma	1 840	1 840	(564)	(272)	1 004
Citi jaunuzņēmumu aizdevumi	1 758	19	-	(1)	1 757
Mezaniņa programma – aizdevumi	3 629	3 556	-	(594)	3 035
Garantiju un procentu likmju subsīdiju programma	4 287	4 287	(1 175)	-	3 112
MVU energoefektivitātes aizņēmumi	3 723	3 723	(109)	(1 351)	2 263
ERAF MVU izaugsmes aizdevumi	22 000	1 320	-	(509)	21 491
ERAF aizdevumi uzņēmumu ilgtspējai	25 864	5 625	-	(1 125)	24 739
Paralēlie aizdevumi	2 000	2 000	(43)	(200)	1 757
Paralēlo aizdevumu fonds 2	3 553	1 315	-	(538)	3 015
Mazie aizdevumi lauku teritorijās	7 803	7 803	(595)	(128)	7 080
Starta programma inovatīviem komersantiem	8 017	1 603	-	(258)	7 759
Daudzdzīvokļu māju remonta aizdevums	1 000	1 000	(97)	(49)	854
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (II)	13 939	818	-	(57)	13 882
Kultūras nozares komersantu atbalsta programma **	300	-	-	-	300
ELFLA lauksaimniecības un lauku atfistības aizdevumi	11 975	2 874	-	(84)	11 891
ANM energoefektivitātes aizdevumi*	21 340	15 404	-	-	21 340
ANM digitalizācijas aizdevumi*	13 573	10 970	-	-	13 573
ANM DME aizdevumi*	17 185	11 170	-	-	17 185
ANM mājojku būvniecības aizdevumi*	12 791	4 652	-	-	12 791
Investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi *	127 739	103 266	-	-	127 739
LF1 Starta un Mikro ERAF aizdevumi	4 699	583	-	-	4 699
2021-2027 Līdzdalības fonds Nr.1- Aizdevumi	15 424	-	-	-	15 424
Kopā aizdevumi	363 531	188 422	(2 888)	(6 388)	354 255

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

(1) Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta Atbalsta programmu finansējumā, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro: (turpinājums)

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums	t.sk., riska segums	Paliesās vērtības korekcija	Ar riska segumu nasegtie SKZ	Neto programmu finansējums
Garantijas					
Fondu fonda programma – Garantijas	48 363	48 363	-	(9 941)	38 422
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantijas	8 227	7 539	-	(1 419)	6 808
Mājokļu garantiju programma	26 134	26 134	(2 472)	(18 017)	5 645
Mājokļu garantiju programma NBS karaviēriem	512	512	(105)	(315)	92
Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	8 753	8 753	(2 529)	(794)	5 430
Mezaniņa programma - garantijas	1 034	1 014	-	(200)	834
Portfelgarantijas fonds	9 721	9 145	(1 789)	(3 403)	4 529
Eksporta kredīta garantijas	5 474	5 168	(990)	(452)	4 032
Studiju un studējošo portfelgarantijas ***	729	-	-	-	729
Lauksaimnieku garantijas	1 388	1 388	(309)	(938)	141
ELFLA lauksaimniecības un lauku atfīstības garantijas	2 997	2 997	-	(1 65)	2 832
ANM energoauto garantijas	1 500	1 500	-	-	1 500
LF1 Individuālās garantijas digitalizācijai un automatizācijai	1 480	669	-	-	1 480
LF1 Garantijas pilna cikla uzņēmējdarbībai	402	182	-	-	402
LF1 Portfelgarantijas pilna cikla uzņēmējdarbībai	2 961	1 339	-	-	2 961
2021-2027 Līdzdalības fonds Nr.1 Garantijas	9 961	-	-	-	9 961
Kopā garantijas	129 636	114 703	(8 194)	(35 644)	85 798
Granti					
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes granti	65 094	-	-	-	65 094
Mājokļu grantu programma "Balsts"	4 828	-	-	-	4 828
Granti privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai	1 450	-	-	-	1 450
Sociālās uzņēmējdarbības programma	511	-	-	-	511
Grants energoefektivitātes projekta izstrādei	1 164	-	-	-	1 164
Granti privātmāju energoefektivitātes uzlabošanai	503	-	-	-	503
Kultūras nozares komersantu granti *	108	-	-	-	108
Kopā granti	73 658	-	-	-	73 658
Riska kapitāla fondi					
Fondu fonds un riska kapitāla fondi	33 597	-	-	-	33 597
Ieguldījumu fonda īstenošana	5 982	5 545	-	(46)	5 936
"Baltic Innovation Fund"	2 000	477	(440)	-	1 560
"Baltic Innovation Fund"-2	1 629	489	(452)	-	1 177
2021-2027 Līdzdalības fonds Nr.1 RKF	15 654	6 013	-	-	15 654
Kopā riska kapitāla fondi	58 862	12 524	(892)	(46)	57 924
Citi					
Energoefektivitātes fonds	38	-	-	-	38
Regional Creative Industries Alliance	-	-	-	-	-
Kopā citi	38	-	-	-	38
Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums	8 976	-	-	-	8 976
Kopā atbalsta programmu finansējums	634 701 ****	315 649	(11 974)	(42 078)	580 649

* Kombinētais finanšu instruments.

** Kombinētais finanšu instruments. Riska segums 788 tūkst. eiro apmērā 2021.gada 5.jūlijā ieskaitīts rezerves kapitālā Covid-19 seku mazināšanai, kas ir daļa no speciālām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām.

*** Riska segums 1,402 tūkst. eiro apmērā ir ieskaitīts rezerves kapitālā, kas ir daļa no speciālajām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām (skatīt 35.pielikuma (2).punktu)

**** Atbalsta programmas finansējumā iekļauti 14,336 tūkst. eiro, kas paredzēti Sabiedrības vadības izmaksām, kas tiks kompensētas no atbalsta programmas finansējuma.

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

(1) Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta Atbalsta programmu finansējumā, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums	t.sk., riska segums	Paliesās vērtības korekcija	Ar riska segumu nasegtie SKZ	Neto programmu finansējums
Aizdevumi					
ERAF II	8 265	1 275	-	(102)	8 163
ESF II	851	30	-	(9)	842
Šveices Mikrokreditēšanas programma (slēgtā programma)	565	35	-	(2)	563
ERAF I	414	-	-	-	414
ESF I	316	5	-	(2)	314
ERAF II (2. kārtā)	2 252	115	-	(34)	2 218
Inkubatori (no ESF II)	82	2	-	-	82
ERAF II 2 Publiskais fonds (slēgta programma)	226	-	-	-	226
Fondu fonda programma – Jaunuzņēmumu aizdevumi	2 698	1 830	(104)	(187)	2 407
Fondu fonda programma – Paralēlie aizdevumi	291	53	(2)	(7)	282
Fondu fonda programma – Paralēlie aizdevumi	4 012	4 012	(117)	(1 205)	2 690
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (I)	7 245	7 245	(77)	(80)	7 088
Jaunuzņēmumu valsts atbalsta kumulācijas aizdevumu programma	1 888	1 888	(443)	(407)	1 038
Citi jaunuzņēmumu aizdevumi	1 800	116	-	(38)	1 762
Mezaniņa programma - aizdevumi	3 630	3 558	-	(837)	2 793
Garantiju un procentu likmju subsidiiju programma	4 287	4 287	(1 196)	-	3 091
MVU energoefektivitātes aizņēmumi	3 723	3 723	(142)	(365)	3 216
ERAF MVU izaugsmes aizdevumi	15 000	900	-	(213)	14 787
ERAF aizdevumi uzņēmumu ilgtspējai	15 000	3 263	-	(269)	14 731
Paralēlie aizdevumi	2 000	2 000	(119)	(297)	1 584
Paralēlo aizdevumu fonds 2	3 286	1 216	-	(424)	2 862
Mazie aizdevumi lauku teritorijās	7 803	1 707	(413)	(149)	7 241
Starta programma inovatīviem komersantiem	6 000	1 200	-	(155)	5 845
Daudzdzīvokļu māju remonta aizdevums	750	750	(7)	(8)	735
Daudzdzīvokļu trīs māju remonta aizdevums	4 074	244	-	(36)	4 038
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (II)	250	250	-	-	250
ERAF DĪMR aizdevumi	500	14	-	-	500
Kultūras nozares komersantu atbalsta programma **	2 220	-	-	-	2 220
ELFLA lauksaimniecības un lauku atbilstības aizdevumi	4 996	1 199	-	(31)	4 965
Investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi *	99 565	50 778	-	-	99 565
Kopā aizdevumi	203 989	91 695	(2 620)	(4 857)	196 512

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

(1) Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta *Atbalsta programmu finansējumā*, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro (turpinājums):

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums	1.sk., riska segums	Paliesās vērtības korekcija	Ar riska segumu nosegtie SKZ	Neto programmu finansējums
Garantijas					
Fondu fonda programma – Garantijas	45 199	45 199	-	(8 385)	36 814
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantijas	8 238	8 214	-	(1 486)	6 752
Mājokļu garantiju programma	22 114	22 114	(2 532)	(16 033)	3 549
Mājokļu garantiju programma NBS karavīriem	160	160	-	-	160
Portfelģarantijas privātmāju atjaunošanai	502	502	-	-	502
Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	8 753	8 753	(2 567)	(1 049)	5 137
Mezaniņa programma - garantijas	865	848	-	(278)	587
Portfelģarantijas fonds	9 994	9 664	(2 196)	(3 399)	4 399
Eksporta kredīta garantijas	3 390	3 390	(635)	(697)	2 058
Študiju un studējošo portfelģarantijas ***	658	-	-	-	658
ELFLA lauksaimniecības un lauku attīstības garantijas	2 500	2 500	-	-	2 500
Lauksaimnieku garantijas	2 741	2 741	(374)	(1 501)	866
Kopā garantijas	105 114	104 085	(8 304)	(32 828)	63 982
Granti					
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes granti	60 784	-	-	-	60 784
Mājokļu grantu programma "Balsts"	4 465	-	-	-	4 465
Granti privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai	1 142	-	-	-	1 142
Sociālās uzņēmējdarbības programma	1 657	-	-	-	1 657
Grants energoefektivitātes projekta izstrādei	1 596	-	-	-	1 596
Granti privātmāju energoefektivitātes uzlabošanai	810	-	-	-	810
Kultūras nozares komersantu granti *	1 089	-	-	-	1 089
Kopā granti	71 543	-	-	-	71 543
Riska kapitāla fondi					
Fondu fonds un riska kapitāla fondi	35 488	30 268	-	-	35 488
Ieguldījumu fonda īstenošana	4 209	3 367	-	(354)	3 855
"Baltic Innovation Fund"	1 794	538	(511)	-	1 283
"Baltic Innovation Fund"-2	1 902	571	(548)	-	1 354
Kopā riska kapitāla fondi	43 393	34 744	(1 059)	(354)	41 980
Citi					
Energoefektivitātes fonds	580	-	-	-	580
Regional Creative Industries Alliance	-	-	-	-	-
Kopā citi	580	-	-	-	580
Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums	683 ****	-	-	-	683
Kopā atbalsta programmu finansējums	425 302 *****	230 524	(11 983)	(38 039)	375 280

* Kombinētais finanšu instruments.

** Kombinētais finanšu instruments. Riska segums 809 tūkst. eiro apmērā ir ieskaitīts rezerves kapitālā Covid-19 seku mazināšanai, kas ir daļa no speciālajām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām (skatīt 35.pielikuma (2).punktu).

*** Riska segums 3,308 tūkst. eiro apmērā ir ieskaitīts rezerves kapitālā, kas ir daļa no speciālajām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām (skatīt 35.pielikuma (2).punktu)

**** Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums paredzēts Mājokļu garantiju programmas garantijām NBS karavīriem 320 tūkst eiro apmērā un Mājokļu garantiju atbalsta programmai 363 tūkst eiro apmērā

***** Atbalsta programmas finansējumā iekļauti 12,999 tūkst. eiro, kas paredzēti Sabiedrības vadības izmaksām, kas tiks kompensētas no atbalsta programmas finansējuma.

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

Saņemtie finansējumi, balstoties uz noslēgtajiem līgumiem par programmu realizēšanu, varētu būt samazināti par aizdevumu, kas klasificēti kā zaudēti, neatmaksāto saistību pamatsummas daļu un/vai garantiju kompensāciju izmaksām. Finansējuma samazinājumi Sabiedrībai nav jāatmaksā finansējuma samazinājumu dēvējam.

(2) Atbalsta programmu finansējuma kustības analīze 2023.gadā, tūkstošos eiro:

Finanšu instruments / Programma	Neto programmu finansējums	Saņemtais finansējums	Pārdalīts finansējums starp programmām	Kompensētie granti/kapitāla atlaide	Kompensētie izdevumi un izmaksas	Saistību pārvērtēšana	Programmas ieņēmumi / peļņas sadale	Citas izmaiņas	Ar riska segumu nosegtu SKZ izmaiņas	Neto programmu finansējums
	31.12.2022.									31.12.2023.
Aizdevumi										
ERAF II	8 163	-	-	-	-	-	138	(102)	102	8 301
ESF II	842	-	-	-	-	-	19	(10)	9	860
Šveices Mikrokreditēšanas programma	563	-	-	-	-	-	-	-	-	563
ERAF I	414	-	-	-	-	-	(180)	-	-	234
ESF I	314	-	-	-	-	-	(80)	-	2	236
ERAF II (2. kārtā)	2 218	-	-	-	-	-	14	(14)	27	2 245
Inkubatori (no ESF II)	82	-	-	-	-	-	-	-	-	82
ERAF II 2 Publiskais fonds	226	-	-	-	-	-	-	-	-	226
Fondu fonda programma – Jaunuzņēmumu aizdevumi	2 407	-	-	-	-	-	-	(9)	112	2 510
Fondu fonda programma – Mikroaizdevumi	282	-	-	-	-	-	-	-	6	288
Fondu fonda programma – Paralēlie aizdevumi	2 690	-	-	-	-	-	-	1	274	2 965
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (I)	7 088	21 377	(9 632)	-	(25)	-	436	(63)	(126)	19 055
Jaunuzņēmumu valsts atbalsta kumulācijas aizdevumu programma	1 038	-	-	-	-	-	-	(169)	135	1 004
Citi jaunuzņēmumu aizdevumi	1 762	-	-	-	(2)	-	12	(52)	37	1 757
Mezanīna programma - aizdevumi	2 793	-	(160)	-	(60)	-	219	-	243	3 035
Garantiju un procentu likmju subsīdiju programma	3 091	-	-	-	-	-	-	21	-	3 112
MVU energoefektivitātes aizdevumi	3 216	-	-	-	-	-	-	33	(986)	2 263
ERAF MVU izaugsmes aizdevumi	14 787	-	7 000	-	-	-	-	-	(296)	21 491
ERAF aizdevumi uzņēmumu ilgtspējai	14 731	-	11 000	-	(136)	-	-	-	(856)	24 739
Paralēlie aizdevumi	1 584	-	-	-	-	-	-	76	97	1 757
Paralēlo aizdevumu fonds 2	2 862	-	267	-	-	-	-	-	(114)	3 015
Mazie aizdevumi lauku teritorijās	7 241	-	-	-	-	-	-	(182)	21	7 080
Štarta programma inovatīviem komersantiem	5 845	-	2 028	-	-	-	-	(11)	(103)	7 759
Daudzdzīvokļu māju remonta aizdevums	735	-	250	-	-	-	-	(90)	(41)	854

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

(2) Atbalsta programmu finansējuma kustības analīze 2023.gadā, tūkstošos eiro: (turpinājums)

Finanšu instruments / Programma	Neto programmu finansējums	Saņemtais finansējums	Pārdalīts finansējums starp programmām	Kompensācija granti/kapitāla atlaide	Kompensācija izdevumi un izmaksas	Saisību pārvērtēšana	Programmas ieņēmumi / peļņas sadale	Citas izmaiņas	Ar riska segumu nesoģto SKZ izmaiņas	Neto programmu finansējums
	31.12.2022.									31.12.2023.
Daudzdzīvokļu īres māju remonta aizdevums	250	-	(250)	-	-	-	-	-	-	-
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (II)	4 038	-	9 632	-	(3)	-	236	-	(21)	13 882
ERAF DĪMR aizdevumi	500	-	(500)	-	-	-	-	-	-	-
Kultūras nozares komersantu atbalsta programma *	2 220	-	-	-	(28)	-	-	(1 892)	-	300
ELFLA lauksaimniecības un lauku attīstības aizdevumi	4 965	5 000	2 000	-	(285)	-	264	-	(53)	11 891
ANM energoefektivitātes aizdevumi*	-	24 176	(1 500)	(1 281)	-	(101)	46	-	-	21 340
ANM digitalizācijas aizdevumi*	-	13 543	-	-	-	16	14	-	-	13 573
ANM DME aizdevumi*	-	17 185	-	-	-	-	-	-	-	17 185
ANM mājokļu būvniecības aizdevumi*	-	12 870	-	-	-	-	-	(79)	-	12 791
Lielie investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi *****	99 565	27 500	-	-	-	674	-	-	-	127 739
LFI Starta un Mikro ERAF aizdevumi	-	-	4 699	-	-	-	-	-	-	4 699
Avansa maksājums 2021-2027 Līdzdalības fonda Nr.1 aizdevumu segmentā	-	20 123	(4 699)	-	-	-	-	-	-	15 424
Kopā aizdevumi	196 512 **	141 774	20 135	(1 281)	(539)	589	1 138	(2 542)	(1 531)	354 255
Garantijas										
Fondu fonda programma - Garantijas	36 814	-	3 200	-	-	-	-	(36)	(1 556)	38 422
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantijas	6 752	-	-	-	(225)	-	214	-	67	6 808
Mājokļu garantiju programma	3 549	4 020	-	-	-	-	-	60	(1 984)	5 645
Mājokļu garantiju programma NBS karavīriem	160	352	-	-	-	-	-	(105)	(315)	92
Portfelģarantijas privātmāju atjaunošanai *	502	-	(502)	-	-	-	-	-	-	-
Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	5 137	-	-	-	-	-	-	38	255	5 430
Mezanīna programma - garantijas	587	-	160	-	(17)	-	26	-	78	834
Portfelģarantijas fonds	4 399	-	-	-	(152)	-	-	286	(4)	4 529
Eksporta kredīta garantijas	2 058	2 190	-	-	-	-	-	(461)	245	4 032
Studiju un studējoģo portfelģarantijas	658	120	-	-	(49)	-	-	-	-	729
Lauksaimnieku garantijas	866	-	-	-	-	-	-	(1 288)	563	141
ELFLA lauksaimniecības un lauku attīstības garantijas	2 500	2 500	(2 000)	-	(4)	-	1	-	(165)	2 832
ANM energoauto garantijas	-	-	1 500	-	-	-	-	-	-	1 500
LFI Individuālģs garantijas digitalizģcijai un automatizģcijai	-	-	1 480	-	-	-	-	-	-	1 480
LFI Garantijas pilna cikla uzģmģjdarģbģbai	-	-	402	-	-	-	-	-	-	402
LFI Portfelģarantijas pilna cikla uzģmģjdarģbģbai	-	-	2 961	-	-	-	-	-	-	2 961
Avansa maksājums 2021-2027 Līdzdalģbģs fonda Nr.1 garantģju segmentģ	-	14 804	(4 843)	-	-	-	-	-	-	9 961
Kopģ garantģjas	63 982	23 986	2 358	-	(447)	-	241	(1 506)	(2 816)	85 798

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

(2) Atbalsta programmu finansējuma kustības analīze 2023.gadā, tūkstošos eiro: (turpinājums)

Finanšu instruments / Programma	Neto programmu finansējums	Saņemtais finansējums	Pārdalīts finansējums starp programmām	Kompensētie granti/kapitāla atlaide	Kompensētie izdevumi un izmaksas	Saisību pārvērtēšana	Programmas ieņēmumi / peļņas sadale	Citas izmaiņas	Ar riska segumu nosegtu SKZ izmaiņas	Neto programmu finansējums
	31.12.2022.									31.12.2023.
Granti										
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes granti	60 784	37 233	-	(30 586)	(2 337)	-	-	-	-	65 094
Mājokļu grantu programma "Balsts"	4 465	3 000	-	(2 637)	-	-	-	-	-	4 828
Granti privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai *	1 142	-	502	(194)	-	-	-	-	-	1 450
Sociālais uzņēmējdarbības programma	1 657	2 188	-	(3 019)	(188)	-	-	(127)	-	511
Granti privātmāju energoefektivitātes uzlabošanai	1 596	-	537	(821)	(148)	-	-	-	-	1 164
Energoefektivitātes granti uzņēmumiem 2 ANM	810	-	-	(307)	-	-	-	-	-	503
Kultūras nozares komersantu granti *	1 089	-	-	(952)	(29)	-	-	-	-	108
Kopā granti	71 543	42 421	1 039	(38 516)	(2 702)	-	-	(127)	-	73 658
Riska kapitāla fondi										
Fondu fonds un riska kapitāla fondi	35 488	18 962	(22 995)	-	(2 469)***	(961)	5 551 ****	-	-	33 597
Ieguldījumu fonda īstenošana	3 855	-	-	-	(131)	1 085	(1 131)*****	1 950	308	5 936
"Baltic Innovation Fund"	1 283	-	-	-	(203)	-	409 *****	71	-	1 560
"Baltic Innovation Fund"-2	1 354	-	-	-	(273)	-	-	96	-	1 177
Avansa maksājums 2021-2027 Līdzdalības fonda Nr.1 riska kapitāla fondu segmentā	-	15 654	-	-	-	-	-	-	-	15 654
Kopā riska kapitāla fondi	41 980	34 616	(22 995)	-	(3 076)	145	4 829	2 117	308	57 924
Citi										
Energoefektivitātes fonds	580	40	(537)	-	(45)	-	-	-	-	38
Regional Creative Industries Alliance	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā citi	580	40	(537)	-	(45)	-	-	-	-	38
Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums	683	9 152	-	-	-	-	-	(859)	-	8 976
Kopā atbalsta programmu finansējums	375 280	251 989	-	(39 797)	(6 809)	734	6 208 *****	(2 917)	(4 039)	580 649

* Kombinētais finanšu instruments

** Atbalsta programmas finansējumā ietilpst finansējums, kas bija jāpārdala starp programmām, daļēji izdarīts 2023.gadā, un tiek turpināts 2024.gadā.

*** Ietver 1,659 tūkst. eiro 4.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldības maksu.

**** Ietver 2023.gada 12 mēnešos saņemtos mezanīna procentus 1,410 tūkst. eiro kā arī neto realizēto peļņu 477 tūkst. eiro apmērā no ieguldījumiem 4.paaudzes riska kapitāla fondos.

***** Ietver 2023.gada 12 mēnešos saņemtos mezanīna procentus 483 tūkst. eiro apmērā, aizdevuma procentus 19 tūkst. eiro apmērā, kā arī neto zaudējumus 1,633 tūkst. eiro apmērā no ieguldījumu 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondos realizācijas.

***** Kombinētais finanšu instruments. Pārdalīts finansējums no speciālā rezerves kapitāla (skatīt pielikumu Nr.35 (2))

***** Ietver 2023.gada 12 mēnešos saņemto realizēto peļņu no atmaksām 409 tūkst. eiro apmērā.

***** Ietver procentu ieņēmumus pēc efektīvās procentu likmes 2,966 tūkst. eiro apmērā, ieņēmumus no kredītiem 423 tūkst. eiro apmērā un ieņēmumus no garantijām 1,157 tūkst. eiro apmērā.

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

(3) Peļņa / (zaudējumi), no ieguldījumiem asociētos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos, tūkstošos eiro:

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Ieguldījumu 2. un 3.paaudzes RKF pārvērtēšanas neto rezultāts, peļņa / (zaudējumi)	1 085	(2 414)
Ieguldījumu 2. un 3.paaudzes RKF realizācijas neto rezultāts, (zaudējumi) / peļņa	(1 633)	872
Saņemtie % par ieguldījumiem 2. un 3.paaudzes RKF	483	225
Ieguldījumu 4.paaudzes RKF pārvērtēšanas neto rezultāts, (zaudējumi)	(940)	(2 336)
Ieguldījumu 4. paaudzes RKF realizācijas neto rezultāts, peļņa	477	42
Saņemtie % par ieguldījumiem 4.paaudzes RKF	1 410	536
Kopā peļņa / (zaudējumi), no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	882	(3 075)

29 Sagaidāmie kredītzaudējumi ārpusbilances saistībām

Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem ārpusbilances saistībām, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Sagaidāmie kredītzaudējumi saistībām par kredītu izsniegšanu	319	1 077
<i>Sabiedrības SKZ daļa</i>	432	432
<i>Ar PZR sedzami SKZ</i>	(360)	12
<i>Ar riska seguma rezervi nosegtie SKZ</i>	247	633
Sagaidāmie kredītzaudējumi saistībām par grantu izsniegšanu	25	376
<i>Sabiedrības SKZ daļa</i>	25	376
Kopā SKZ ārpusbilances saistībām	344	1 453
<i>Sabiedrības SKZ daļa</i>	457	808
<i>Ar PZR sedzami SKZ</i>	(360)	12
<i>Ar riska seguma rezervi nosegtie SKZ</i>	247	633

30 Finanšu garantiju līgumu saistības

Finanšu garantiju līgumu saistību kustības analīze, tūkstošos eiro:

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Finanšu garantiju līgumu saistības perioda sākumā	45 852	37 373
SKZ palielinājums (13.pielikums: sagaidāmie kredītzaudējumi un ar PZR sedzami sagaidāmie kredītzaudējumi)	18 530	24 064
SKZ samazinājums (13.pielikums: sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse un ar PZR sedzamo sagaidāmo kredītzaudējumu apvērse)	(15 770)	(15 314)
Reklasifikācija (izmaksātās garantijas)	(1 018)	(536)
Patiesās vērtības komponente- garantiju prēmijas	(275)	265
Finanšu garantiju līgumu saistības perioda beigās 31.decembrī	47 319	45 852
Patiesās vērtības komponente- garantiju prēmijas	3 759	4 034
Sabiedrības SKZ daļa	1 649	2 683
Ar PZR sedzami SKZ	6 907	7 481
Ar riska segumu nosegtie SKZ	35 004	31 654

31 Pārējās saistības

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Saistības pret klientiem	1 446	2 008
Pārējās saistības	2 920	1 747
Kopā pārējās saistības	4 366	3 755

Pozīcija *Saistības pret klientiem* iekļauj no Sabiedrības klientiem saņemtos līdzekļus, kas izmantojami aizdevumu atmaksai vēlāk.

32 Uzkrātie izdevumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Uzkrātie izdevumi neizmantojamiem atvaļinājumiem	419	362
Uzkrātie izdevumi nodokļiem	247	199
Uzkrātie izdevumi par saņemtajiem pakalpojumiem	63	46
Revīzijas pakalpojumi	126	53
Pārējie uzkrātie izdevumi	1	1
Kopā uzkrātie izdevumi	856	661

33 Emitētie parāda vērtspapīri

Visas obligācijas tiek kotētas "Nasdaq Riga" Baltijas obligāciju sarakstā.

visas summas ir tūkstošos eiro

ISIN	Valūta	Sākotnēji emitēto vērtspapīru skaits	Nomināl-vērtība	Emisijas datums	Dzēšanas termiņš	Diskonta / kupona likme	31.12.2023.	31.12.2022.
LV0000802353	EUR	20 000	1 000	17.10.2017	17.10.2024	1.37%	20 031	20 001
LV0000880037	EUR	10 000	1 000	07.03.2018	07.03.2025	1.30%	10 098	10 091
LV0000880037	EUR	15 000	1 000	05.06.2019	07.03.2025	1.30%	15 224	15 251
LV0000880037	EUR	20 000	1 000	15.04.2020	07.03.2025	1.30%	20 192	20 195
LV0000870095	EUR	20 000	1 000	08.10.2021	08.10.2026	0.44%	19 988	19 975
Kopā emitētie parāda vērtspapīri perioda beigās 31.decembrī							85 533	85 513

Zaļajām obligācijām līdzīgi finanšu instrumenti tiek izmantoti, lai atbalstītu ilgtspējīgus projektus Latvijā, dodot Sabiedrībai iespēju dažādot tās finansējuma bāzi un atbalstīt Baltijas obligāciju tirgus attīstību.

Šobrīd Sabiedrība ir veikusī 5 obligāciju emisijas par kopējo summu 85 milj. eiro. Ieiešana regulētajos kapitāla tirgos tika veikta 2017.gada oktobrī, emitējot zaļās obligācijas ar termiņu 7 gadi. Saskaņā ar 2017.gada Zaļo obligāciju ietvaru tika emitētas 20 milj. eiro Zaļās obligācijas, kas no CICERO saņēma vidēji zaļo toni. Pārskatītais Zaļo obligāciju regulējums 2021.gadam atbilst ieteikumiem, kas izklāstīti Starptautiskās kapitāla tirgu asociācijas (ICMA) 2021.gada Zaļās obligācijas principu izdevumā, un 2021.gada decembrī tas saņēma CICERO vidēji zaļu tonējumu. Zaļo obligāciju emisijas rezultātā iegūtie līdzekļi ir attiecināmi uz šādiem segmentiem - energoefektivitāte, atjaunojamie energoresursi, ilgtspējīgs transports un pasīvie mājokļi. Ar Zaļo obligāciju emisiju nav saistīti nekādi galvenie rezultātie rādītāji un līgumi.

Sīkāku informāciju par 2017. un 2021.gada zaļo obligāciju pamatnostādņēm un attiecīgajiem CICERO otrās puses atzinumiem skatīt <https://www.altum.lv/investoriem/obligācijas/programma-17-7-gadu-zaļas-obligācijas/par-zaļajam-obligācijam/>. Investoru ziņojumu par Altum zaļajām obligācijām skatīt https://www.altum.lv/wp-content/uploads/2023/09/ALTUM_GB-Investor-report_30-June-2023.pdf

Detalizētu informāciju par šo saistību atzīšanas un novērtēšanas metodēm skatīt 2.pielikuma 4.piezīmes (xix).punktā.

Emitēto parāda vērtspapīru kustība, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Bilances vērtība perioda sākumā	85 513	85 558
Uzkrātie procenti	933	869
Kupona izmaksa	(933)	(933)
Diskonta amortizācija	(30)	(30)
Komisiju amortizācija	50	49
Bilances vērtība perioda beigās 31.decembrī	85 533	85 513

Informācija par obligāciju turētāju struktūru atbilstoši obligāciju turētāju grupām un kopējam obligacionāru skaitam 2023.gada 31.decembrī:

Obligāciju turētāju grupa	Skaits	%
Pensiju fondī, kopējo ieguldījumu sabiedrības	34	61%
Finanšu institūcijas	8	15%
Citas juridiskās personas	3	5%
Apdrošināšanas sabiedrības	8	15%
Fiziskās personas	2	4%
Kopā	55	100%

34 Akciju kapitāls

vissas summas ir tūkstošos eiro

	Skaits		Uzskaites vērtība	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Pilnībā apmaksātais akciju kapitāls				
Parastās akcijas	204 862	204 862	204 862	204 862
Kopā pilnībā apmaksātais akciju kapitāls	204 862	204 862	204 862	204 862

Sabiedrība izveidota saskaņā ar 2013.gada 17.decembra Latvijas Republikas Ministru kabineta lēmumu. Sabiedrība reģistrēta Komercreģistrā 2013.gada 27.decembrī ar pamatkapitālu 400,130 latu, kas atbilst 569,334 eiro.

2014.gada 11.septembrī ir veikta pamatkapitāla palielināšana, ieguldot SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" (LGA), VAS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” un VAS "Lauku Attīstības fonds" (LAF) kapitāla daļas. Pamatkapitāla apjoms pēc tā palielināšanas noteikts 204,862,333 eiro. Katras akcijas nominālvērtība ir 1 eiro.

Visas AS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” akcijas pieder Latvijas valstij. Līdz 2015.gada 28.februārim par akciju turētāju tika noteikta Finanšu ministrija. Atbilstoši Attīstības finanšu institūcijas likumam, kas stājās spēkā 2015.gada 1.martā, ar likuma spēkā stāšanās dienu finanšu institūcijas 40% akciju turētājs ir Finanšu ministrija, 30% akciju turētājs – Ekonomikas ministrija un 30% akciju turētājs – Zemkopības ministrija.

Papildu informāciju skatīt 1.pielikuma 1.piezīmē.

Saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma 15.panta 2.daļu, Sabiedrības pārskata perioda peļņa tiek ieskaitīta rezerves kapitālā, lai nodrošinātu Sabiedrības finanšu stabilitāti un ilgtspējīgu darbību, kā arī mazinātu apstiprināto programmu risku ietekmi.

35 Rezerves

(1) Rezervju kustība, tūkstošos eiro:

	Atbalsta programmām attiecināmās speciālās rezerves	Pārējās speciālās rezerves – starpība, kas atzīta reorganizācijas rezervē	Vispārējais rezerves kapitāls	Rezerves kopā
Rezerves 01.01.2022.	200 193	(15 935)	37 089	221 347
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	(3 446)	-	3 446	-
2021.gada peļņas sadale	-	-	13 829	13 829
Rezerves kapitāla palielinājums	3 525	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazinājums	(58 565)	-	-	(58 565)
Rezerves 31.12.2022.	141 707	(15 935)	54 364	180 136
Rezerves kapitāla palielinājums	2 839	-	-	2 839
Speciālā rezerves kapitāla palielinājums no Vispārējā rezerves kapitāla pie 2022.gada peļņas sadales	64	-	(64)	-
Speciālā rezerves kapitāla samazinājums uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2022.gada peļņas sadales	(5 310)	-	5 310	-
2022.gada peļņas sadale	-	-	11 484	11 484
Vispārējo rezervju pārdale uz atbalsta programmām attiecināmām specifiskajām rezervēm	13 829	-	(13 829)	-
Rezerves kapitāla samazinājums	(27 500)	-	-	(27 500)
Rezerves 31.12.2023.	125 629	(15 935)	57 265	166 959

35 Rezerves (turpinājums)

(2) Speciālo rezervju, kas attiecināmas uz atbalsta programmām, sadalījums, tūkstošos eiro:

	Rezerves kapitāls ne-Covid-19 programmām							Rezerves kapitāls Covid-19 seku mazināšanai				Altum Kapitāla Fonds	Kopā atbalsta programmām attiecināmās specifiskās rezerves
	Mājokļu garantiju programma	Studiju un studējošo portfeļa garantijas	Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantijas	Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	Aizdevumi Ukrainas kara seku mazināšanai	Garantijas Ukrainas kara seku mazināšanai	Baltijas MVU sākotnējā publiskā piedāvājuma fonds	Aizdevumi lieliem uzņēmumiem	Garantijas lieliem uzņēmumiem	Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu finansēšanai	Kreditbrīvdienu garantijas		
Speciālās rezerves 01.01.2022.	17 686	2 375	5 788	4 500	-	-	-	22 565	20 000	58 148	44 316	24 815	200 193
tajā skaitā:													
Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālās rezerves)	17 686	2 375	5 788	4 500	-	-	-	13 800	20 000	42 385	44 316	8 850	159 700
Speciālā rezerves kapitāla samazinājums uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2021.gada peļņas sadales	-	(1 140)	-	-	-	-	-	-	-	(1 683)	(186)	(437)	(3 446)
Speciālā rezerves kapitāla palielinājums	1 452	2 073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazinājums, līdzekļu novirzīšana programmai Aizdevumi ar kapitāla atlaidi riska segumam	-	-	-	-	-	-	-	(22 565)	(20 000)	-	(16 000)	-	(58 565)
Speciālās rezerves 31.12.2022.	19 138	3 308	5 788	4 500	-	-	-	-	-	56 465	28 130	24 378	141 707
tajā skaitā:													
Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālās rezerves)	19 138	3 308	5 788	4 500	-	-	-	-	-	40 702	28 130	8 413	109 979

35 Rezerves (turpinājums)

(2) Speciālo rezervju, kas attiecināmas uz atbalsta programmām, sadalījums, tūkstošos eiro (turpinājums):

	Rezerves kapitāls ne-Covid-19 programmām							Rezerves kapitāls Covid-19 seku mazināšanai				Altum Kapitāla Fonds	Kopā atbalsta programmām attiecināmās speciālās rezerves
	Mājokļu garantiju programma	Studiju un studējošo portfeļi garantijas	Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantijas	Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	Aizdevumi Ukrainas kara seku mazināšanai	Garantijas Ukrainas kara seku mazināšanai	Baltijas MVU sākotnējā publiskā piedāvājuma fonds	Aizdevumi lieliem uzņēmumiem	Garantijas lieliem uzņēmumiem	Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu finansēšanai	Kreditbrīvdienų garantijas		
Speciālā rezerves kapitāla palielinājums *	2 839	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 839
Speciālā rezerves kapitāla pārdale**	-	-	-	-	21 500	12 500	-	-	-	(21 500)	(12 500)	-	-
Speciālā rezerves kapitāla palielinājums no Vispārējā rezerves kapitāla pie 2022.gada peļņas sadales	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	64
Speciālā rezerves kapitāla samazinājums uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2022.gada peļņas sadales	-	(1 906)	-	(482)	-	-	-	-	-	(1 914)	(537)	(471)	(5 310)
Speciālā rezerves kapitāla samazinājums uz atbalsta programmām attiecināmām specifiskajām rezervēm ***	-	-	-	-	-	-	13 829	-	-	-	-	-	13 829
Rezerves kapitāla samazinājums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17 500)	(10 000)	-	(27 500)
Speciālās rezerves 31.12.2023.	21 977	1 402	5 788	4 018	21 500	12 500	13 829	-	-	15 551	5 157	23 907	125 629
tajā skaitā:													
Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālās rezerves)	21 977	1 402	5 788	4 018	21 234	12 500	1 018	-	-	15 551	5 157	7 942	96 587

* Pozīcija Rezerves kapitāls ne-Covid-19 programmām ietver šādus speciālā rezerves kapitāla ne-Covid-19 programmām palielinājumus 2023.gada 12 mēnešu periodā 2,839 tūkst. eiro apmērā:

- Palielinājums mājokļu garantijām 363 tūkst. eiro apmērā saskaņā ar 2023.gada 10.marta Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz 2022.gada 10.decembra līgumu par programmas par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai finansējumu, kā arī 2022.gada 15.decembrī noslēgto vienošanos pie šī līguma starp AS "Atfistības finanšu institūcija Altum" un Ekonomikas ministriju;
- Palielinājums mājokļu garantijām 320 tūkst. eiro apmērā saskaņā ar 2023.gada 10.marta Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz 2022.gada 10.decembra līgumu par programmas par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai finansējumu, kā arī 2022.gada 19.decembra līgumu ar Aizsardzības ministriju par finansējuma pārskaitīšanu programmai par valsts palīdzību Nacionālo bruņoto spēku karavīriem dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai;
- Palielinājums mājokļu garantijām 1,980 tūkst. eiro apmērā saskaņā ar 2023.gada 30.oktobra Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz 2022.gada 10.decembra līgumu par programmas par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai finansējumu, kā arī 2023.gada 25.decembrī noslēgto vienošanos Nr.2 pie šī līguma starp AS "Atfistības finanšu institūcija Altum" un Ekonomikas ministriju;
- Palielinājums mājokļu garantijām 176 tūkst. eiro apmērā saskaņā ar 2023.gada 14.decembra Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz 2022.gada 10.decembra līgumu par programmas par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai finansējumu, kā arī 2023.gada 27.septembra vienošanos Nr.1 ar Aizsardzības ministriju par finansējuma pārskaitīšanu programmai par valsts palīdzību Nacionālo bruņoto spēku karavīriem dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai.

35 Rezerves (turpinājums)

** Pozīcija *Rezerves kapitāla pārdale* ietver speciālā rezerves kapitāla COVID-19 seku mazināšanai samazinājumus 2023.gada 1.ceturksnī 34 milj. eiro apmērā:

- 21.5 milj. eiro programmai *Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu finansēšanai* saskaņā ar 2023.gada 10.marta Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2020.gada 19.marta noteikumiem Nr.149 "Noteikumi par apgrozāmo līdzekļu aizdevumiem saimnieciskās darbības veicējiem, kuru darbību ietekmējusi Covid-19 izplatība";
- 8.5 milj. eiro programmai, *Kredītbrīvdienu garantijas*, saskaņā ar 2023.gada 10.marta Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2017.gada 5.septembra noteikumiem Nr.537 "Noteikumi par portfelgarantijām sīko (mikro), mazo un vidējo saimnieciskās darbības veicēju - juridisko personu - kreditēšanas veicināšanai";
- 4 milj. eiro programmai *Kredītbrīvdienu garantijas*, saskaņā ar 2023.gada 10.marta Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2020.gada 19.marta noteikumiem Nr.150 "Noteikumi par garantijām saimnieciskās darbības veicējiem, kuru darbību ietekmējusi Covid-19 izplatība";

** Pozīcija *Rezerves kapitāla pārdale* ietver speciālā rezerves kapitāla ne- COVID-19 programmām palielinājumus 2023.gada 1.ceturksnī 34 milj. eiro apmērā:

- 21.5 milj. eiro apmērā programmai *Aizdevumi Ukrainas kara seku mazināšanai*, saskaņā ar 2023.gada 10.marta Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz 2022.gada 14.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.349 (prot. Nr.32 27.§) "Noteikumi par aizdevumu programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas Federācijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai";
- 12.5 milj. eiro apmērā programmai *Garantijas Ukrainas kara seku mazināšanai*, saskaņā ar 2023.gada 10.marta Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz 2022.gada 21.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.377 (prot. Nr.33 54.§) "Noteikumi par garantiju programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas Federācijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai".

** Pozīcija *Rezerves kapitāla samazinājums* ietver speciālā rezerves kapitāla COVID-19 seku mazināšanai samazinājumus 2023.gada 3.ceturksnī 27.5 milj. eiro apmērā:

- 17.5 milj. eiro Covid-19 aizdevumu programmai, saskaņā ar 2023.gada 3. jūlija Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2022.gada 6.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.662 ""Grozījumi Ministru kabineta 2021.gada 6.jūlija noteikumos Nr.503 "Noteikumi par aizdevumiem ar kapitāla atlaidi investīciju projektiem komersantiem konkurētspējas veicināšanai"
- 10.0 milj. eiro Covid-19 garantiju programmai saskaņā ar 2023.gada 3. jūlija Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2022.gada 6.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.662 ""Grozījumi Ministru kabineta 2021.gada 6.jūlija noteikumos Nr.503 "Noteikumi par aizdevumiem ar kapitāla atlaidi investīciju projektiem komersantiem konkurētspējas veicināšanai"

Speciālā rezerves kapitāla samazinājuma rezultātā pārdaļtais finansējums tiks novirzīts Investīciju aizdevumu ar kapitāla atlaidi programmas finansēšanai. Tādejādi speciālā rezerves kapitāla samazinājums, samazinot finansējumu noteiktām atbalsta programmām un attiecīgā finansējuma pārlīkšana uz saistībām 27.5 milj. eiro apmērā atbalsta programmas Aizdevumi ar kapitāla atlaidi finansēšanai tiks nodrošināts, saglabājot to pašu finansējuma būtību – finansējums jaunas atbalsta programmas īstenošanai un sagaidāmo zaudējumu segšanai. Pārceļot finansējumu no speciālā rezerves kapitāla, attiecīgi samazināsies Portfeļa zaudējumu rezerve par 27.5 milj. eiro uz palielināsies Riska seguma rezerve saistībās par 27.5 milj. eiro.

*** Pozīcija *Vispārējo rezervju pārdale* uz atbalsta programmām attiecināmām specifiskajām rezervēm ietver saskaņā ar 2023.gada 30.oktobra Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Atfīstības finanšu institūcijas likuma 5.panta otrās daļas pirmo punktu "Papildus Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajam akcionāru sapulce pieņem lēmumus par rezerves kapitāla apmēru un uzkrājumu veidošanas politiku" un 15.panta otrās daļas 1.punktu "Rezerves kapitālā ieskaita daļu no programmas ietvaros saņemtā publiskā finansējuma sagaidāmo zaudējumu apmēra (pilna vai daļēja), kas noteikts, ievērojot risku pārvaldības politiku un 2023.gada 13.jūnija Ministru kabineta protokollēmumu "Informatīvais ziņojums "Par Baltijas mazo un vidējo uzņēmumu sākotnējā publiskā piedāvājuma fonda izveidi"" (Nr.32/41.§) speciālo rezervju palielinājumu 13,829 tūkst. eiro apmērā pārdaļot minēto finansējumu no vispārējā rezerves kapitāla Baltijas mazo un vidējo uzņēmumu sākotnējā publiskā piedāvājuma fonda izveidei un īstenošanai

35 Rezerves (turpinājums)

Speciālajos rezerves kapitālos ieskaitītie līdzekļi tiks arī izmantoti iepriekš uzskaitīto programmu sagaidāmo kredītriska zaudējumu segšanai pilnā apmērā un kā tādi tiek atsevišķi atspoguļoti kā Portfeļa zaudējumu rezerve attiecīgā rezerves kapitāla sastāvā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2023.gada 31.oktobra noteikumiem Nr.628 "Grozījumi Ministru kabineta 2021.gada 6.jūlija noteikumos Nr.503 "Noteikumi par aizdevumiem ar kapitāla atlaidi investīciju projektiem komersantiem konkurētspējas veicināšanai"" (spēkā no 2023.gada 4.novembra) Lielo un vidējo komersantu aizdevumu programmai ar kapitāla atlaidi paredzēts papildu finansējums līdz 30.5 miljoni eiro apmērā:

- Pārdalot no Ukrainas garantiju programmas (12.5 miljoni eiro) saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 21.jūnija noteikumiem Nr.377 "Noteikumi par garantiju programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai".
- Pārdalot no Ukrainas aizdevumu programmas (5 miljoni eiro) saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 14.jūnija noteikumiem Nr.349 "Noteikumi par aizdevumu programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai".
- Pārdalot atmaksāto finansējumu Covid-19 aizdevumu programmā (līdz 13 miljoni eiro) saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 19.marta noteikumiem Nr.149 "Noteikumi par apgrozāmo līdzekļu aizdevumiem saimnieciskās darbības veicējiem, kuru darbību ietekmējusi Covid-19 izplatība".)

Augstāk minētā pārdale tiks atspoguļota pārskatā pēc Akcionāra lēmuma.

35 Rezerves (turpinājums)

(3) Portfeļa zaudējumu rezerves kustība, tūkstošos eiro:

	Portfeļa zaudējumu rezerve ne-COVID-19 programmām							Portfeļa zaudējumu rezerve COVID-19 seku mazināšanai				Altum Kapitāla Fonds	Kopā portfeļa zaudējumu rezerve
	Mājokļu garantiju programma	Studiju un studējošo portfeļ-garantijas	Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku atbilstības garantijas	Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	Aizdevumi Ukrainas kara seku mazināšanai*	Garantijas Ukrainas kara seku mazināšanai	Baltijas MVU sākotnējā publiskā piedāvājuma fonds	Aizdevumi lieliem uzņēmumiem	Garantijas lieliem uzņēmumiem	Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu finansēšanai	Kreditbrīvdienu garantijas		
Portfeļa zaudējumu rezerve 01.01.2022.	17 686	2 375	5 788	4 500	-	-	-	22 565	20 000	58 148	44 316	24 815	200 193
tajā skaitā:													
Portfeļa zaudējumu rezerve	17 686	2 375	5 788	4 500	-	-	-	13 800	20 000	42 385	44 316	8 850	159 700
Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālās rezerves), kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 140)	-	-	-	-	-	-	-	(1 683)	(186)	(437)	(3 446)
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 140)	-	-	-	-	-	-	-	(1 683)	(186)	(437)	(3 446)
Rezerves kapitāla palielinājums	1 452	2 073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazinājums, līdzekļu novirzīšana programmai Aizdevumi ar kapitāla atlaidi kapitāla atlaidei	-	-	-	-	-	-	-	(22 565)	(20 000)	-	(16 000)	-	(58 565)
Portfeļa zaudējumu rezerve 01.01.2023.	19 138	3 308	5 788	4 500	-	-	-	-	-	56 465	28 130	24 378	141 707
tajā skaitā:													
Portfeļa zaudējumu rezerve	19 138	3 308	5 788	4 500	-	-	-	-	-	40 702	28 130	8 413	109 979
Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālās rezerves), kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie 2022.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 906)	-	(482)	-	-	-	-	-	(1 914)	(473)	(471)	(5 246)

35 Rezerves (turpinājums)

(3) Portfeļa zaudējumu rezerves kustība, tūkstošos eiro (turpinājums):

	Portfeļa zaudējumu rezerve ne-COVID-19 programmām						Portfeļa zaudējumu rezerve COVID-19 seku mazināšanai					Altum Kapitāla Fonds	Kopā portfeļa zaudējumu rezerve	
	Mājokļu garantiju programma	Studiju un studējošo portfeļģarantijas	Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantijas	Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	Aizdevumi Ukrainas kara seku mazināšanai*	Garantijas Ukrainas kara seku mazināšanai	Baltijas MVU sākotnējā publiskā piedāvājuma fonds	Aizdevumu lielēm uzņēmumiem	Garantijas lieliem uzņēmumiem	Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu finansēšanai	Kreditbrīvdienu garantijas			
Rezerves kapitāla palielinājums	2 839	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 839
Rezerves kapitāla pārdale	-	-	-	-	21 500	12 500	-	-	-	(21 500)	(12 500)	-	-	-
Speciālā rezerves kapitāla palielinājums no Vispārējā rezerves kapitāla pie 2022.gada peļņas sadales	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	-	-	64
Speciālā rezerves kapitāla samazinājums uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2022.gada peļņas sadales	-	(1 906)	-	(482)	-	-	-	-	-	(1 914)	(537)	(471)	(5 310)	
Vispārējo rezervju pārdale uz atbalsta programmām attiecināmām specifiskajām rezervēm	-	-	-	-	-	-	13 829	-	-	-	-	-	-	13 829
Rezerves kapitāla samazinājums, līdzekļu novirzīšana programmai Aizdevumi ar kapitāla atlaidi kapitāla atlaidei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17 500)	(10 000)	-	-	(27 500)
Portfeļa zaudējumu rezerves 31.12.2023.	21 977	1 402	5 788	4 018	21 500	12 500	13 829	-	-	15 551	5 157	23 907	-	125 629
tajā skaitā:														
Portfeļa zaudējumu rezerve	21 977	1 402	5 788	4 018	21 234	12 500	1 018	-	-	15 551	5 157	7 942	-	96 587
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie 2023.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 402)	-	(718)	(647)	-	-	-	-	717	2 030	73	-	53

* apstiprinātā portfeļa zaudējumu rezerve, kas noteikta pie sākotnēji lielākiem plānotajiem programmas jauno darījumu un portfeļa apjomiem

36 Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības

vissas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Iespējamās saistības:		
galvojumi un garantijas	480 025	481 013
Finansiālās saistības:		
saistības par kredītu izsniegšanu	88 846	61 233
saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds" *	30 578	31 209
saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos **	32 555	44 130
Saistības par pārējiem ieguldījumiem	21 123	29 859
Saistības par grantu izsniegšanu	1 575	47 824
Kopā iespējamās saistības	654 702	695 268

* Ņemot vērā AIF "Altum kapitāla fonds" veiktos ieguldījumus uz 2022.gada 31.decembrī (34.4 milj. eiro) un plānotos ieguldījumus esošajiem portfeļuzņēmumiem 7.4 milj. eiro, kā arī plānotās iemaksas pārvaldīšanas atbildības segšanai, pozīcija "Saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds"" varētu samazināties par 22.5 milj. eiro.

** Ņemot vērā, ka 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondos notiek ieguldījumu realizācija un sekojošā fondu likvidācija, pozīcija "Saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos" varētu samazināties par 5.7 milj. eiro.

Saistības par kredītu izsniegšanu, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Saistības par kredītu izsniegšanu	88 846	61 233
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(319)	(1 076)
Neto saistības par kredītu izsniegšanu kopā	88 527	60 157

Saistības par grantu izsniegšanu, tūkstošos eiro:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Saistības par grantu izsniegšanu	1 575	47 824
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(25)	(376)
Neto saistības par grantu izsniegšanu kopā	1 550	47 448

Garantiju portfeļa analīze sadalījumā pēc klientu segmenta 2023.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		Kopā finanšu garantijas	Kopā SKZ
	Finanšu garantijas	SKZ	Finanšu garantijas	SKZ	Finanšu garantijas	SKZ		
Lauksaimnieki	11 582	(1 309)	346	(27)	-	-	11 928	(1 336)
Mazie, vidējie un vidēji lieli uzņēmumi (MVU un Lielie)	166 333	(10 348)	17 755	(2 865)	4 954	(3 074)	189 042	(16 287)
Privātpersonas	277 713	(24 738)	914	(114)	428	(404)	279 055	(25 256)
Kopā segmentos	455 628	(36 395)	19 015	(3 006)	5 382	(3 478)	480 025	(42 879)
Papildus SKZ rezerve paaugstinātām procentu likmēm	-	(681)	-	-	-	-	-	(681)
Kopā segmentos	455 628	(37 076)	19 015	(3 006)	5 382	(3 478)	480 025	(43 560)

36 Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības (turpinājums)

Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījumu 2023.gada 31.decembrī pēc to atlikušā termiņa no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Iespējamās saistības:							
galvojumi un garantijas	293 468 *	-	-	3	45 121	141 433	480 025
Finansiālās saistības:							
saistības par kredītu izsniegšanu	88 846	-	-	-	-	-	88 846
saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds" **	279	557	836	1 671	27 235	-	30 578
saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos ***	2 235	10 139	6 706	6 582	6 723	170	32 555
saistības par pārējiem ieguldījumiem	333	665	998	1 996	10 250	6 881	21 123
Kopā finanšu saistības	93 268	11 361	8 540	10 249	44 208	7 051	174 677
saistības par grantu izsniegšanu	1 575	-	-	-	-	-	1 575
Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības kopā	386 736	11 361	8 540	10 252	89 329	148 484	654 702

* Finanšu garantijas tiek uzrādītas "Līdz 1 mēnesim", jo tās var pieprasīt izmaksāt pēc pieprasījuma, un Sabiedrībai jāpieņem lēmums par garantijas kompensācijas izmaksu viena mēneša laikā.

** Ņemot vērā AIF "Altum kapitāla fonds" veiktos ieguldījumus uz 2022.gada 31.decembrī (34,4 milj. eiro) un plānotos ieguldījumus esošajiem portfeļuzņēmumiem 7,4 milj. eiro, kā arī plānotās iemaksas pārvaldīšanas atbildības segšanai, pozīcija "Saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds"" varētu samazināties par 22,5 milj. eiro.

*** Ņemot vērā, ka 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondos notiek ieguldījumu realizācija un sekojošā fondu likvidācija, pozīcija "Saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos" varētu samazināties par 5,7 milj. eiro.

Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījumu 2022.gada 31.decembrī pēc to atlikušā termiņa no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Iespējamās saistības:							
galvojumi un garantijas	305 461 *	-	-	7	30 835	144 710	481 013
Finansiālās saistības:							
saistības par kredītu izsniegšanu	61 233	-	-	-	-	-	61 233
saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds"	19	577	596	1 929	28 088	-	31 209
saistības pret riska kapitāla fondiem	2 622	5 243	7 694	13 669	13 461	1 441	44 130
saistības par pārējiem ieguldījumiem	575	1 150	1 725	3 450	15 261	7 698	29 859
Kopā finanšu saistības	112 273	6 970	10 015	19 048	56 810	9 139	214 255
saistības par grantu izsniegšanu	47 824	-	-	-	-	-	47 824
Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības kopā	417 734	6 970	10 015	19 055	87 645	153 849	695 268

* Finanšu garantijas tiek uzrādītas "Līdz 1 mēnesim", jo tās var pieprasīt izmaksāt pēc pieprasījuma, un Sabiedrībai jāpieņem lēmums par garantijas kompensācijas izmaksu viena mēneša laikā.

36 Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības (turpinājums)

Pozīcijā *Saistības pret AIF "Altum kapitāla fonds"* ir iespējamās saistības, kas balstās uz komandītsabiedrības līgumu starp Sabiedrību kā komandītu un AIF "Altum kapitāla fonds" dalībniekiem, kas Sabiedrībai uzliek pienākumu ieguldīt fondā.

Pozīcijā *Saistības pret riska kapitāla fondiem* ir iespējamās saistības, kas balstās uz līgumiem starp Sabiedrību un riska kapitāla fondu, kas Sabiedrībai uzliek pienākumu ieguldīt fondā. Papildus informācija par riska kapitāla fondu klasifikāciju ir pieejama 1.pielikumā.

Apstiprinātie finansējumi riska kapitāla fondiem, tūkstošos eiro:

Līguma periods	Kopējais finansējums		Apstiprinātais finansējums, kas nav ieguldīts fondā		
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	
<i>Riska kapitāla fondi, kas klasificēti kā asociētie uzņēmumi</i>					
KS Overkill Ventures Fund I	09.05.2026	3 200	3 200	599	626
KS Buildit Latvia Pre-Seed Fund	20.06.2026	4 160	4 160	520	1 352
KS Commercialization Reactor Pre-seed Fund	24.07.2026	4 160	4 160	479	1 746
KS INEC 1	29.11.2028	13 650	13 650	6 087	6 747
KS INEC 2	29.11.2028	5 850	5 850	2 985	3 562
KS Overkill Ventures Fund II	09.08.2026	1 800	1 800	267	743
KS Buildit Latvia Seed Fund	30.06.2026	2 200	2 200	729	1 192
KS Commercialization Reactor Seed Fund	22.08.2026	1 800	1 800	640	1 132
KS ZGI-4	14.08.2028	19 500	19 500	8 989	12 263
KS Balticcap Latvia Venture Capital Fund	22.01.2023	20 000	20 000	3 841	3 841
KS Imprimatur Capital Technology Venture Fund	10.06.2024	4 966	4 966	133	133
Likvidējama KS Imprimatur Capital Seed Fund	11.06.2022	10 000	10 000	-	-
KS ZGI-3	31.12.2024	11 800	11 800	806	806
KS FlyCap investment Fund	31.12.2024	15 000	15 000	757	757
FlyCap Mezzanine Fund II	28.08.2029	12 790	12 790	4 124	6 110
KS Expansion Capital fund	31.12.2024	15 000	15 000	132	132
AIF "Altum kapitāla fonds"	02.09.2027	48 910	48 910	30 578	31 209
Baltic Innovation Fund I	01.01.2029	26 000	26 000	1 467	2 987
<i>Pārējie riska kapitāla fondi</i>					
Baltic Innovation Fund II	12.07.2036	26 000	26 000	17 150	20 800
Three Seas Initiatives Investment Fund	27.02.2035	20 000	20 000	3 973	9 059
Finansējums kopā		266 786	266 786	84 256	105 198

37 Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos pārvērtēšanas rezerve

visas summas ir tūkstošos eiro

	31.12.2023.	31.12.2022.
Atlikums perioda sākumā	(499)	698
Peļņa / (zaudējumi) no patiesās vērtības izmaiņām	221	(1 197)
Pārējie visaptverošie ienākumi	221	(1 197)
Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos pārvērtēšanas rezerve	(278)	(499)

38 Darījumi ar saistītām personām

Par saistītām personām tiek uzskatīti Sabiedrības akcionāri, Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvi radnieki, kā arī viņu kontrolē esošās uzņēmēj sabiedrības.

Saskaņā ar [SGS Nr.24](#) "Informācijas atklāšana par saistītām personām", par saistītām personām tiek uzskatīts arī Sabiedrības vadošais personāls, kas tieši vai netieši ir pilnvarots un atbildīgs par Sabiedrības darbības plānošanu, vadīšanu un kontroli. Saskaņā ar Sabiedrības struktūrvienību vadītājiem piešķirtajām pilnvarām, piešķirtais pilnvarojums nedod tiesības vadīt Sabiedrības darbību, lemt par būtiskiem darījumiem, kas var ietekmēt Sabiedrības darbību un/vai radīt tiesiskas sekas.

Sabiedrībai ir bijuši vairāki darījumi ar citām valsts struktūrām. Nozīmīgākie no tiem ir saistīti ar finansējuma saņemšanu no Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Latvijas Republikas Finanšu ministrijas, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas, Lauku atbalsta dienesta un Centrālās finanšu un līgumu aģentūras, kas līdzfinansē Sabiedrības attīstības programmas.

Prasības, saistības un ārpusbilances saistības pret saistītām personām, tūkstošos eiro:

	Akcionāri		Asociētie uzņēmumi		Akcionāriem piederoši citi uzņēmumi	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
legulājumi riska kapitāla fondos	-	-	50 266	47 680	-	-
legulājumi AIF "Altum kapitāla fonds"	-	-	16 327	17 701	-	-
Saistības pret vispārējām valdībām	-	-	-	-	3 312	3 318
Atbalsta programmu finansējums	421 510	228 737	-	-	159 139	86 327
Ārpusbilances saistības pret riska kapitāla fondiem	-	-	32 555	44 130	-	-
Ārpusbilances saistības pret AIF "Altum kapitāla fonds"	-	-	30 578	31 209	-	-

Noslēgtie darījumi ar saistītām personām par valsts atbalsta finansējuma saņemšanu vai atmaksu, tūkstošos eiro:

	Saņemtā valsts atbalsta finansējums		Atmaksātais valsts atbalsta finansējums	
	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Akcionāri				
Latvijas Republikas Finanšu ministrija	28 726	32 703	(7 886)	(13 054)
Latvijas Republikas Zemkopības ministrija	-	-	(1 212)	-
Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija	85 174	42 166	-	-
Asociētie uzņēmumi				
Riska kapitāla fondi	10 397	12 429	(11 350)	(12 037)
Akcionāriem piederoši citi uzņēmumi				
Lauku atbalsta dienests	7 500	7 500	-	-
Centrālā finanšu un līgumu aģentūra	128 154	78 582	-	-
Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija	2 925	2 245	-	-
Latvijas Republikas Kultūras ministrija	-	3 003	(1 892)	(3 070)
Latvijas republikas Aizsardzības ministrija	528	-	-	-
Latvijas Republikas Labklājības ministrija	1 688	3 172	(629)	-

Sabiedrības Padomes, Revīzijas Komitejas un Valdes locekļu atalgojums pārskata gadā bija 802 tūkst. eiro (2022.gadā: 720 tūkst. eiro), t.sk. sociālais nodoklis.

	01.01.2023.- 31.12.2023.	01.01.2022.- 31.12.2022.
Padomes un Valdes atalgojums	650	583
	<i>Padomes atalgojums</i>	92
	<i>Valdes atalgojums</i>	558
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	152	137
Kopā	802	720

39 Aktīvu un saistību patiesās vērtības

Zemāk uzrādītas visu finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesās vērtības un to atšķirība no uzskaites vērtībām un pēc, hierarhijas līmeņiem, tūkstošos eiro:

	Kopā bilances vērtība		Kopā patiesā vērtība t.sk.,		2.līmenis		3. līmenis	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Aktīvi, kuri novērtēti patiesā vērtībā:								
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos - ieguldījumu vērtspapīri	9 743	9 515	9 743	9 515	9 743	9 515	-	-
Pārējie ieguldījumi	25 398	15 741	25 398	15 741	-	-	25 398	15 741
Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos	66 592	64 645	66 592	64 645	-	-	66 592	64 645
Ieguldījumu īpašumi	68 246	53 453	68 246	53 453	-	-	68 246	53 453
Kredīti ar kapitāla atlaidi	13 088	-	13 088	-	-	-	13 088	-
Aktīvi, kuru patiesā vērtība ir norādīta:								
Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	702 788	571 667	697 557	571 667	697 557	571 667	-	-
Amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi:								
Ieguldījumu vērtspapīri	38	39	38	39	-	-	38	39
Kredīti un debitoru parādi	349 360	317 859	335 975	325 250	-	-	335 975	325 250
Pārējie finanšu aktīvi	3 922	1 502	3 922	1 502	-	-	3 922	1 502
Kopā aktīvi	1 239 175	1 034 421	1 220 559	1 041 812	707 300	581 182	513 259	460 630
Saistības, kuras novērtētas patiesā vērtībā:								
Atbalsta programmu finansējums	580 649	375 280	580 649	375 280	-	-	580 649	375 280
Saistības, kuru patiesā vērtība ir norādīta:								
Saistības pret kredītiestādēm	32 038	36 290	32 038	36 290	-	-	32 038	36 290
Saistības pret vispārējām valdībām	174 656	153 784	174 656	153 784	-	-	174 656	153 784
Finanšu garantiju līgumu saistības	47 319	45 852	47 319	45 852	-	-	47 319	45 852
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	85 533	85 513	82 127	85 513	-	-	82 127	85 513
Kopā saistības	920 195	696 719	916 789	696 719	-	-	916 789	696 719

Aizdevumi ar kapitāla atlaidi

Aizdevumu ar kapitāla atlaidi patiesā vērtība tiek noteikta atsevišķi a) plānotajai kapitāla atlaidei un b) aizdevuma daļai, kurai kapitāla atlaide netiks piemērota. Patiesā vērtība tiek noteikta pamatojoties uz diskontētās naudas plūsmas metodi, kurā izmantoti galvenokārt aktīvā tirgū nenovērojami dati, kas balstās uz Sabiedrības pieņēmumiem un aplēsēm un kas tiek regulāri pārskatītas un koriģētas, balstoties uz aktuālāko pieejamo informāciju.

Kapitāla atlaides maksimālais apmērs tiek noteikts piešķirot aizdevumu, bet faktiskais kapitāla atlaides apmērs būs atkarīgs no finansētā projekta snieguma pēcuzraudzības posmā, ņemot vērā projekta noteikto mērķu izpildes pakāpi, tāpēc patiesās vērtības aprēķinā tiek novērtēts sagaidāmais kapitāla atlaides apmērs balstoties uz pieņēmumiem par kapitāla atlaides piemērošanas laiku un piemērošanas varbūtību, paredzot iespējamību, ka ne visi aizņēmēji sasniegs noteiktos projekta mērķus, lai pretendētu uz kapitāla atlaides saņemšanu. Kapitāla atlaides piemērošanas varbūtība tiek noteikta novērtējot katru nozīmīgu finansētā projekta noteikto mērķu iespējamo izpildi vai izmantojot vēsturiskos datus par kapitāla atlaides piemēroto apmēru. Sagaidāmais kapitāla atlaides apmērs tiek diskontēts ar bezrisku procentu likmi, kas tiek noteikta izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicēto eiro zonas AAA reitanga valdību obligāciju ienesīguma līkni.

Patiesās vērtības novērtējums aizdevuma daļai, kurai kapitāla atlaide netiks piemērota, balstās uz pieņēmumiem par aizdevuma sagaidāmo nākotnes naudas plūsmu līdz aizdevuma atmaksas beigu termiņam. Naudas plūsmā tiek iekļautas pamatsummas sagaidāmās atmaksas, kapitāla atlaides piemērošanas datumā samazinot to par sagaidāmo kapitāla atlaidi, kā arī procentu maksājumi un saistītās izmaksas (piemēram, piemērojāmās administratīvās izmaksas). Lai noteiktu nākotnes naudas plūsmas patieso vērtību, naudas plūsma tiek samazināta par sagaidāmiem zaudējumiem aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā, piemērojot saistību neizpildes varbūtības (PD) un zaudējumu saistību neizpildes gadījumā (LGD) rādītājus, un diskontēta ar WACC rādītāju (no angļu valodas *Weighted Average Cost of Capital* – kapitāla vidējās svērtās izmaksas). WACC tiek noteikts izmantojot publiski pieejamus datus (*Aswath Damodaran* datu bāzi) par vidējām kapitāla izmaksām banku sektorā.

39 Aktīvu un saistību patiesās vērtības (turpinājums)

Aizdevumi ar kapitāla atlaidi (turpinājums)

Aizdevumu ar kapitāla atlaidi patiesā vērtība, izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi, 2023.gada 31.decembrī ir 13,088 tūkst. eiro, un tā ietver 9,883 tūkst. eiro kapitāla atlaides patieso vērtību un 3,205 tūkst. eiro to aizdevumu patieso vērtību, kuriem kapitāla atlaide netiks piemērota.

Uz 2023. gada 31. decembrī Sabiedrība ir veikusi aizdevumu ar kapitāla diskontu patiesās vērtības jutīguma analīzi attiecībā uz izmaiņām visvairāk ietekmīgākajos datos, tūkstošos eiro:

	Patiesā vērtība	Diskonta likme		Kapitāla atlaides varbūtība	
		Palielinājums par 1 pp	Samazinājums par 1 pp	Palielinājums par 1 pp	Samazinājums par 1 pp
Kapitāla atlaide	9 883	(285)	300	107	(107)
Aizdevumi ar kapitāla atlaidi	3 205	(90)	95	(89)	89
Kopā	13 088	(375)	395	18	(18)

Aktīvi

Vērtspapīru patiesā vērtība tiek aplēsta, ja iespējams, pamatojoties uz kotētām tirgus cenām. Pārējiem vērtspapīriem patiesās vērtības noteikšanai vadība veikusi diskontētās naudas plūsmas analīzi, naudas plūsmas prognozēšanā izmantojot pieņēmumus un uz novērtēšanas brīdi pieejamo aktuālāko tirgus informāciju. Kredītu, kuru likmes ir fiksētas fiksētos termiņos, patiesās vērtības noteikšanai vadība veikusi diskontētās naudas plūsmas analīzi, savukārt kredītiem, kuru pamata procentu likmes piesaistītas mainīgajām tirgus procentu likmēm, Sabiedrība ir pieņēmusi, ka šādu kredītu uzskaites vērtība atbilst to patiesajai vērtībai.

Saistības

Amortizētajās izmaksās uzskaitīto finanšu saistību, piemēram, saistību pret kredītiestādēm, patiesā vērtība aplēsta, izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi, kurā izmantotas gada beigās līdzīgiem produktiem piemērotas procentu likmes. Finanšu saistību (piemēram, saistības pret kredītiestādēm), kas dzēšamas uz pieprasījumu vai kurām piemērota mainīga procentu likme, patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

Finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības hierarhija

Sabiedrība klasificē patiesās vērtības novērtējumus, izmantojot patiesās vērtības hierarhiju, kas atspoguļo novērtēšanā izmantoto datu nozīmīgumu. Sabiedrības patiesās vērtības hierarhijai ir 3 līmeņi:

- pirmajā līmenī iekļauj biržā kotētos finanšu instrumentus, kam pastāv aktīvs tirgus, ja to patiesās vērtības noteikšanā Sabiedrība izmanto nekorigētas kotētās tirgus cenas, kuras iegūtas no biržas vai uzticamām informācijas sistēmām;
- otrajā līmenī iekļauj Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi, kā arī ārpus biržas tirgotos finanšu instrumentus un finanšu instrumentus, kuriem nav aktīvā tirgus vai aktīvais tirgus tiek zaudēts, un kuru patiesās vērtības noteikšanā būtisku daļu sastāda tirgū novērojami dati (piem., līdzīgu instrumentu, etalona finanšu instrumentu, kredītriska apdrošināšanas daļījumu likmes u.c.);
- trešajā līmenī iekļauj finanšu instrumentus, kuru patiesās vērtības novērtēšanā izmantoti tirgū novērojami dati, kuriem jāveic nozīmīga korekcija, pamatojot to ar tirgū nenovērojamiem datiem, un finanšu instrumentus, kuru patiesās vērtības novērtēšanā būtisku daļu sastāda aktīvā tirgū nenovērojami dati, kas balstās uz Sabiedrības pieņēmumiem un aplēsēm, kas ticami ļauj novērtēt finanšu instrumenta vērtību.

Ieguldījumu vērtspapīri

Ieguldījumu vērtspapīri tiek novērtēti, pamatojoties uz kotētajām cenām vai vērtēšanas metodēm, kurās izmantoti gan tirgū novērojami, gan nenovērojami dati, kā arī šo abu datu kombinācija. Lielākā daļa ieguldījumu vērtspapīru, kas uzskaitīti patiesajā vērtībā, ir Latvijas valsts parāda vērtspapīri, kuriem ir kotētas cenas, taču kuri netiek tirgoti aktīvā tirgū. Vadība ir aplēsusi, ka var pamatot pieņemt, ka kotētā cena atbilst šo vērtspapīru patiesajai vērtībai, atsaucoties uz līdzīga riska ieguldījumu ienesīgumu.

39 Aktīvu un saistību patiesās vērtības (turpinājums)

leguldījumi riska kapitāla fondos

Sabiedrība ir veikusi kapitāla ieguldījumus riska kapitāla fondos. Sabiedrības ieguldījumus riska kapitāla fondos klasificē kā ieguldījumus asociētajos uzņēmumos. Asociētais uzņēmums ir tāds uzņēmums, kurā Sabiedrībai ir būtiska ietekme, bet nav kontroles. Būtiska ietekme tiek definēta kā spēja ietekmēt ieguldījumu saņēmēja finanšu un darbības politikas lēmumus.

leguldījumi riska kapitāla fondos, tiek vērtēti pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā.

leguldījumu īpašumi

leguldījumu īpašumu novērtēšana notiek pēc patiesās vērtības, ko nosaka, pamatojoties uz neatkarīgu vērtētāju novērtējumiem, kuriem ir atzīta un atbilstoša profesionālā kvalifikācija un kuriem nesen ir bijusi pieredze novērtēšanā līdzīgās vietās un līdzīgā nekustamā īpašuma kategorijā. Ņemot vērā, ka vairumu ieguldījumu īpašumu veido lauksaimniecībā izmantojamā zeme, to patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot salīdzinošo darījumu metodi.

Atbalsta programmu finansējums

Atbalsta programmu finansējums ir saistības, kas tiek izmantotas atbalsta programmu likviditātes nodrošināšanai un sagaidāmo kredītzaudējumu segšanai, kā arī atbalsta programmu vadības izmaksu kompensēšanai. Atbalsta programmu sagaidāmie kredītzaudējumi visā programmu darbības laikā tiek segti no Riska seguma rezerves, kas ir daļa no atbalsta programmu finansējuma. Sabiedrība atbalsta programmu finansējuma patieso vērtību nosaka reizi gadā, izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi. Diskontētās naudas plūsmas metodi izmanto, lai noteiktu aplēsto sagaidāmo kredītzaudējumu pašreizējo vērtību nākamajos trīs gados pēc pārskata perioda beigām tajās atbalsta programmās, kurās Sabiedrība ir principiāli un tiek izsniegti jauni apjomi. Sabiedrība izmanto iekšējo informāciju, lai aplēstu sagaidāmos kredītzaudējumus, kas naudas plūsmās tiek ietverti apmērā, kas nepārsniedz Riska seguma rezerves apjomu pārskata perioda beigās. Savukārt aprēķinos izmantotā diskonta likme (sk. 2.pielikuma (14)piezīmi) atspoguļo Sabiedrības pašreizējo, finanšu tirgus aizņēmuma likmi pārskata perioda beigās. Diskonta likme ir nenovērojams lielums, tāpēc Sabiedrība veica tās jutīguma analīzi. Ja diskonta likme būtu par 1,0% augstāka/zemāka, kamēr visi pārējie mainīgie lielumi būtu nemainīgi, atbalsta programmu finansējuma uzskaites vērtība attiecīgi (samazinātos)/pieaugtu par (230) / 238 tūkst. euro.

40 Segmentu informācija

Sabiedrības vadība uzskata, ka Sabiedrības darbība tiek veikta 7 darbības segmentos:

- aizdevumu,
- garantiju
- riska kapitāla fondu,
- grantu,
- Zemes fonda,
- AIF "Altum kapitāla fonda" pārvaldīšana,
- pārējie pakalpojumi.

Pārējie pakalpojumi ietver ar parādu piedziņas procesā pārņemtajiem aktīviem saistītos darījumus un jaunu valsts atbalsta programmu izstrādi, kā arī darījumus, kas nav saistīti ar valsts atbalsta programmām.

Segmentu informācija ir sagatavota tādā pašā veidā, kādā tiek sagatavota iekšējā vadības informācija galvenajai lēmējinstīcijai. Galvenā lēmējinstīcija ir vai nu darbinieks vai darbinieku grupa, kas piešķir resursus un izvērtē uzņēmuma darbības segmentu sniegumu. Sabiedrības Valde ir galvenā lēmējinstīcija. Sabiedrība nesniedz detalizētu informāciju par darījuma veidu, jo visi darījumi ir ārēji.

40 Segmentu informācija (turpinājums)

Sabiedrības darbības segmentu analīze no 2023.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 31.decembrim, tūkstošos eiro:

	Aizdevumi*	Garantijas *	Riska kapitāla fondi	Granti	Zemes fonds	AKF pārvaldīšana	Pārējie pakalpojumi	Kopā
Procentu ieņēmumi pēc efektīvās procentu likmes (4.1.pielikums)	16 799	-	-	-	1 876	-	-	18 675
Citi procentu un līdzīgi ieņēmumi:	2 767	4 146	63	-	17	-	3	6 996
<i>t.sk., procentu ieņēmumi no kredītiem (4.2.pielikums)</i>	1 485	-	-	-	17	-	3	1 505
<i>t.sk., procentu ieņēmumi no garantijām (4.2.pielikums)</i>	-	2 944	-	-	-	-	-	2 944
Procentu izdevumi	(6 975)	(208)	(16)	-	(707)	-	-	(7 906)
Ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	2 810	2 101	2 202	2 666	-	-	45	9 824
Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	(2 177)	(1 172)	(2 138)	(1 609)	-	-	(45)	(7 141)
Peļņa no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	(2)	-	-	-	-	-	(1)	(3)
Peļņas daļa no ieguldījumiem asociētajās sabiedrībās	-	-	3 064	-	-	-	-	3 064
Peļņa, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos	-	-	(882)	-	-	-	-	(882)
Citi ieņēmumi	-	-	-	14	8 503	210	270	8 997
Citi izdevumi	75	(171)	(209)	(40)	(448)	(210)	(13)	(1 016)
Personāla izmaksas	(3 462)	(478)	(434)	(688)	(266)	-	(437)	(5 765)
Administratīvās izmaksas	(733)	(290)	(134)	(161)	(92)	-	(68)	(1 478)
Nemateriālo aktīvu un pamatīdzekļu nolietojums	(341)	(158)	(81)	(155)	(48)	-	(35)	(818)
Sagaidāmie kredītzaudējumi, neto	(5 581)	1 031	-	(177)	(10)	-	-	(4 737)
Peļņa no pārdošanai turēto aktīvu pārvērtēšanas	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā segmenta peļņa/(zaudējumi)	3 181	4 801	1 435	(150)	8 825	-	(281)	17 810
Ieguldījumi, kas novērtēti pēc pašu kapitāla metodes	-	-	66 592	-	-	-	-	66 592
Pārējie ieguldījumi	-	-	25 398	-	-	-	-	25 398
Pamatīdzekļu, nemateriālo aktīvu un ieguldījumu īpašumu iegāde	313	94	25	121	8 898	-	22	9 473
Kopā segmenta aktīvi	742 941	171 153	172 046	79 217	97 551	-	53 177	1 316 086
Kopā segmenta saistības	507 752	192 120	38 124	72 016	81 361	-	35 360	926 733
Kopā segmenta ārpusbilance	88 682	480 025	53 678	1 575	164	30 578	-	654 702

* Segmenta finanšu rezultāts ietver arī finanšu rezultātu no kombinētajiem finanšu instrumentiem, kas segmentu analīzē nav atsevišķi izdalīti, bet kas ietver finanšu instrumenta (piemēram, aizdevuma vai garantijas) komponenti un kapitāla atlaides komponenti.

40 Segmentu informācija (turpinājums)

Sabiedrības darbības segmentu analīze no 2022.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 31.decembrim, tūkstošos eiro:

	Aizdevumi	Garantijas	Riska kapitāla fondi	Granti	Zemes fonds	AKF pārvaldīšana	Pārējie pakalpojumi	Kopā
Procentu ieņēmumi pēc efektīvās procentu likmes (4.1.pielikums)	12 100	-	-	-	2 844	-	-	14 944
Citi procentu un līdzīgi ieņēmumi	1 680	3 218	12	1	7	-	72	4 990
<i>f.sk., procentu ieņēmumi no kredītiem (4.2.pielikums)</i>	<i>1 539</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>7</i>	<i>-</i>	<i>72</i>	<i>1 619</i>
<i>f.sk., procentu ieņēmumi no garantijām (4.2.pielikums)</i>	<i>-</i>	<i>3 061</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3 061</i>
Procentu izdevumi	(2 147)	(96)	(4)	-	(713)	-	-	(2 960)
Ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	818	1 195	3 405	587	-	-	88	6 093
Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	(735)	(530)	(3 151)	(587)	-	-	(88)	(5 091)
Peļņa no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	43	50	4	-	-	-	-	97
(Zaudējumu) daļa no ieguldījumiem kopuzņēmumā un asociētajā uzņēmumā	-	-	(1 732)	-	-	-	-	(1 732)
Peļņa, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos	-	-	3 075	-	-	-	-	3 075
Citi ieņēmumi	-	-	1 007	5	4 650	485	61	6 208
Citi izdevumi	(338)	(84)	(132)	(36)	(485)	(485)	(10)	(1 570)
Personāla izmaksas	(3 627)	(875)	(46)	(1 400)	(246)	-	(317)	(6 511)
Administratīvās izmaksas	(996)	(331)	9	(324)	(107)	-	(80)	(1 829)
Nemateriālo aktīvu un pamatīdzekļu nolietojums	(350)	(168)	(84)	(172)	(52)	-	(37)	(863)
Sagaidāmie kredītzaudējumi, neto	(3 230)	92	-	(407)	13	-	165	(3 367)
Peļņa no pārdošanai turēto aktīvu pārvērtēšanas	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā segmenta peļņa/(zaudējumi)	3 218	2 471	2 363	(2 333)	5 911	-	(146)	11 484
Ieguldījumi, kas novērtēti pēc pašu kapitāla metodes	-	-	50 703	-	-	-	-	50 703
Ieguldījumi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos	-	-	14 248	-	-	-	-	14 248
Pārējie ieguldījumi	-	-	11 097	-	-	-	-	11 097
Pamatīdzekļu, nemateriālo aktīvu un ieguldījumu īpašumu iegāde	217	68	17	94	3 920	-	17	4 333
Kopā segmenta aktīvi	555 335	151 112	162 433	74 252	89 970	-	66 486	1 099 588
Kopā segmenta saistības	404 004	112 089	38 780	73 835	74 088	-	809	703 605
Kopā segmenta ārpusbilance	61 060	481 013	73 989	47 824	173	31 209	-	695 268

41 Notikumi pēc bilances datuma

Laika periodā kopš finanšu pārskata pēdējās dienas līdz šī pārskata parakstīšanai nav notikuši nekādi notikumi ārpus parastās uzņēmējdarbības gaitas, kas būtiski ietekmētu Sabiedrības finansiālo stāvokli.

Neatkarīga revidenta ziņojums

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" akcionāram

Ziņojums par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu atzinums

Mūsaprāt, finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" ("Sabiedrība") finanšu stāvokli 2023. gada 31. decembrī un Sabiedrības darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmām par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā (ES) apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem.

Mūsu atzinums atbilst mūsu 2024. gada 2. aprīļa papildus ziņojumam Revīzijas komitejai.

Ko mēs esam revidējuši

Sabiedrības finanšu pārskati ietver:

- visaptverošo ienākumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī,
- finanšu stāvokļa pārskatu 2023. gada 31. decembrī,
- kapitāla un rezervju izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī,
- naudas plūsmu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, kā arī
- konsolidēto un Sabiedrības finanšu pārskatu pielikumus, kas ietver informāciju par būtiskām grāmatvedības politikām un citu paskaidrojošu informāciju.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

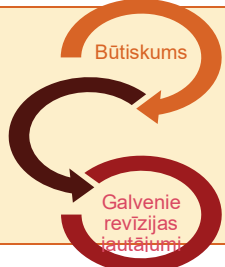
Mēs esam neatkarīgi no Sabiedrības saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGESP kodekss), un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar SGESP kodeksu un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

Balstoties uz mūsu zināšanām un pārlicību, mēs paziņojam, ka ar revīziju nesaistītie pakalpojumi, kurus mēs esam snieguši Sabiedrībai ir saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem un ka mēs neesam snieguši ar revīziju nesaistītus pakalpojumus, kas ir aizliegti saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likuma 37.6 pantu.

Laika periodā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim mēs neesam snieguši Sabiedrībai ar revīziju nesaistītus pakalpojumus.

Mūsu revīzijas pieeja

Pārskats

	<ul style="list-style-type: none">• Kopējais būtiskums Sabiedrības revīzijā: 11,800 tūkstoši eiro, kas ir apmēram 0.9% no neto aktīviem.
	<ul style="list-style-type: none">• Sagaidāmie kredītaudējumi kredītiem un finanšu garantijām.• Ieguldījumu riska kapitāla fondos novērtēšana.

Plānojot mūsu revīzijas procedūras mēs noteicām būtiskuma līmeni un izvērtējam finanšu pārskatiem piemītošos būtiskas neatbilstības riskus. Jo īpaši mēs izvērtējam, vai vadība ir veikusi subjektīvus pieņēmumus, piemēram, attiecībā uz nozīmīgām grāmatvedības aplēsēm, kas ietver pieņēmumus un nenoteiktību attiecībā uz nākotnes notikumiem. Tāpat kā citās mūsu veiktajās revīzijās, mēs izvērtējam vadības iekšējo kontroļu pārkāpšanas risku, tajā skaitā, vai ir pierādījumi par neobjektivitāti, kas norāda uz krāpšanas izraisītu būtiskas neatbilstības risku.

Būtiskums

Revīzijas apjoms ir atkarīgs no būtiskuma piemērošanas. Revīzija tiek plānota ar mērķi iegūt pietiekamu pārlicību par to, ka finanšu pārskati nesatur būtiskas neatbilstības. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā. Tās tiek uzskatītas par būtiskām, ja atsevišķi vai kopā tās varētu ietekmēt lietotāju ekonomisko lēmumu pieņemšanu, kas balstīti uz finanšu pārskatiem.

Balstoties uz mūsu profesionālo spriedumu, mēs noteicām konkrētus būtiskuma sliekšņus, tajā skaitā kopējo Sabiedrības būtiskuma apmēru, kas piemērojams Sabiedrības finanšu pārskatiem kopumā un ir atspoguļots zemāk esošajā tabulā. Tie, kopā ar kvalitatīvajiem apsvērumiem, palīdzēja mums noteikt revīzijas apjomu un revīzijas procedūru veidu, veikšanas laiku un apmēru, kā arī izvērtēt gan individuālo, gan apkopoto neatbilstību ietekmi uz finanšu pārskatiem kopumā.

Kopējais Sabiedrības būtiskuma apmērs	11,800 tūkstoši eiro
Kā mēs to noteicām	Kopējais būtiskums ir apmēram 0.9% Sabiedrības kopējiem aktīviem
Pamatojums būtiskuma kritēriju piemērošanai	<p>Mēs izvēlējamies Sabiedrības kopējos aktīvus, jo šis, mūsaprāt, ir kritērijs, kurš ir vispiemērotākais Sabiedrībai, kuras galvenais mērķis ir realizēt valsts atbalsta programmas un veicināt finanšu pieejamību, lai sekmētu tautsaimniecības attīstību, un ko vērtē finanšu pārskata lietotāji.</p> <p>Mēs izvēlējamies 0.9% no kopējiem aktīviem, kas iekļaujas kvantitatīvo robežlielumu skalā būtiskuma noteikšanai sabiedriskās nozīmes struktūrai</p>

Mēs vienojamies ar revīzijas komiteju, ka mēs tai ziņosim par mūsu revīzijas gaitā konstatētajām neatbilstībām, kas pārsniedz 590 tūkstošus eiro, kā arī par mazāka apmēra neatbilstībām, ja par tām, mūsaprāt, būtu jāziņo kvalitatīvu iemeslu dēļ.

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie jautājumi, kuri saskaņā ar mūsu profesionālo vērtējumu pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijā bija visbūtiskākie. Šie jautājumi tika risināti mūsu finanšu pārskatu revīzijas kopējā kontekstā, kā arī, veidojot mūsu revīzijas atzinumu. Mēs nesniedzam atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem.

Galvenais revīzijas jautājums	Kādas revīzijas procedūras mēs veicām attiecībā uz galveno revīzijas jautājumu
<p>Sagaidāmie kredītzaudējumi kredītiem un finanšu garantijām</p> <p>Skatīt finanšu pārskatu 2.(15), 13., 18. un 30. pielikumus.</p> <p>Mēs pievērsām uzmanību šai jomai, jo 9. SFPS "Finanšu instrumenti" sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) modeļa piemērošana kredītiem un finanšu garantijām ietver sarežģītus un subjektīvus vērtējumus gan attiecībā uz sagaidāmo kredītzaudējumu atzīšanas laiku, gan apmēru.</p> <p>Galvenās sagaidāmo kredītzaudējumu aprēķina modeļa iezīmes ietver kredītu un finanšu garantiju klasifikāciju 3 posmos, kredītriska parametru izvērtēšanu un nākotnes informācijas piemērošanu. Sabiedrība nosaka kredītzaudējumu apmēru kredītiem un finanšu garantijām, izmantojot SKZ modeli, kas ņem vērā kredītu un finanšu garantiju vērtību saistību nepildīšanas brīdī, saistību nepildīšanas iestāšanās varbūtību un citus zināmos riska faktorus, kas ietekmē katra aizņēmēja posmu. Tāpat tiek ņemtas vērā sagaidāmās naudas plūsmas no kredīta atmaksas vai ķīlas realizācijas (saistību nepildīšanas</p>	<p>Mēs izvērtējam, vai Sabiedrības uzskaites politikas attiecībā uz SKZ kredītiem un finanšu garantijām atbilst ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, izvērtējot katru būtisko modeļa komponenti: vērtību saistību nepildīšanas brīdī, saistību nepildīšanas iestāšanās varbūtību un saistību nepildīšanas zaudējumus un kredītriska būtiska pieauguma definīcijas, makroekonomisko scenāriju pielietošanu.</p> <p>Mēs izvērtējam kontroļu attiecībā uz atbilstošiem kredītu un finanšu garantiju datiem un SKZ aprēķiniem būtību un to darbības efektivitāti. Šīs kontroles ietvēra kontroles attiecībā uz SLZ modeļa ievaddatu pareizību, kredītu kvalitātes uzraudzību un izsniegto kredītu apstiprināšanu.</p> <p>Tāpat, mēs veicām detalizētas procedūras, lai pārliecinātos par kredītu un finanšu garantiju datu, kas tiek izmantoti SKZ aprēķinā 2023. gada 31. decembrī, ticamību, pārbaudot līgumu datumus, procentu likmes, ķīlu vērtības un veidus,</p>

Galvenais revīzijas jautājums

zaudējumi), kā arī korekcijas sagaidāmajos kredītzaudējumos nākotnes makroekonomisko scenāriju izmaiņu ietekmē.

Visiem kredītiem un finanšu garantijām, kas klasificētas 1. un 2. posmā, kā arī 3. posma individuāli nenozīmīgiem kredītiem, sagaidāmie kredītzaudējumi tiek aprēķināti piemērojot SKZ modeli. Individuāli nozīmīgajiem kredītiem SKZ tiek aprēķināti individuāli, izmantojot kredītu eksperta pieņēmumus, lai noteiktu saistību nepildīšanas iestāšanās varbūtību (PD) un zaudējumus iestājoties saistību neizpildei (LGD).

2023. gada 31. decembrī Sabiedrības sagaidāmie kredītzaudējumi no kredītiem bija EUR 25,490 tūkstoši (skatīt 18. pielikumu) un no finanšu garantijām EUR 43,560 tūkstoši (skatīt 18.1. pielikumu).

Kādas revīzijas procedūras mēs veicām attiecībā uz galveno revīzijas jautājumu

klasifikāciju posmos, kā arī kavējumu ilgumu, peļņu nesošu/nenesošu kredītu statusu un citus datus. Mēs veicām arī detalizētas procedūras attiecībā makroekonomikas faktoriem, kas tik izmantoti SKZ aprēķinos.

Izlases kārtā izvēlētiem individuāli nozīmīgajiem kredītiem mēs izvērtējam Sabiedrības kredītu eksperta pieņēmumu pamatotību attiecībā uz nākotnes naudas plūsmu scenārijiem, PD un LGD, SKZ aprēķina posma pamatotību, SKZ aprēķina pareizību un nodrošinājuma esamību un novērtējumu.

Mēs piesaistījām mūsu ekspertu lai novērtētu SKZ modeli un pārreķinātu SKZ kolektīvi novērtētajiem kredītiem un finanšu garantijām. Mēs arī veicām SKZ aprēķina modeli izmantoto datu pareizības pārbaudi.

Mēs arī pārbaudījām atklāto informāciju par kredītrisku.

Ieguldījumu riska kapitāla fondos novērtēšana

Skatīt finanšu pārskatu 2 (15), 17 un 20. pielikumus.

Sabiedrībai ir būtiski ieguldījumi Riska kapitāla fondos (RKF). Šie ieguldījumi finanšu pārskatos ir klasificēti kā ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un novērtēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos.

Ieguldījumu RKF patiesā vērtība tiek noteikta pamatojoties uz RKF veikto ieguldījumu patieso vērtību. RKF pārsvārā veic ieguldījumu parāda un kapitāla instrumentos, kas reti tiek tirgoti aktīvos tirgos. Sabiedrība izmanto diskonētās naudas plūsmas modeļus, lai noteiktu šo ieguldījumu patieso vērtību. Attiecīgi, tiek piemēroti būtiski spriedumi un aplēses, lai noteiktu RKF patieso vērtību, būtiskākie no tiem ir diskonta likmes un nākotnes naudas plūsmas.

2023.gada 31. decembrī RKF patiesā vērtība ir EUR 66,592 tūkstoši (skatīt 16.1 pielikumu).

Mēs izvērtējam, vai Sabiedrības uzskates politikas attiecībā uz ieguldījumu RKF novērtēšanu atbilst ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem.

Mēs esam izskatījuši izlase iekļauto RKF revidētos finanšu pārskatos un ieguvuši izpratni par to darbības rezultātiem un sagaidāmajām realizācijas vērtībām, kuras ir uzskatāmas par pierādījumu RKF veikto ieguldījumu patiesajām vērtībām, no Sabiedrības speciālistiem, kas atbildīgi par RKF veikto ieguldījumu uzraudzību.

Mēs saņēmām RKF veikto ieguldījumu patiesās vērtības aprēķinus, ko sagatavojuši RKF pārvaldnieki un kurus pārbaudījuši Sabiedrības vērtēšanas speciālisti.

Mēs arī iesaistījām savus vērtēšanas ekspertus, lai izskatītu ieguldījumu patiesās vērtības novērtēšanā izmantotās metodes un būtiskās aplēses: diskonta likmes un nākotnes naudas plūsmas. Mēs pārbaudījām aprēķinos izmantotās formulas un matemātisko pareizību.

Mēs izskatījām līgumu reģistru un pārbaudījām izlase iekļautos jaunus ieguldījumus, ko veikuši RKF. Mēs arī izvērtējam informāciju, kas iekļauta ieguldījumu aprakstos, kas sagatavoti pirms ieguldījums tiek veikts.

Mēs arī pārbaudījām atklāto informāciju par RKF.

Ziņošana par citu informāciju, tai skaitā par Vadības ziņojumu

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- Informāciju par Altum, kas sniegta gada pārskata 2. lappusē;
- Vadības ziņojumu, kas sniegts gada pārskatā no 3. līdz 13. lappusei;
- Informāciju par vadību, kas sniegta gada pārskata 14. lappusē;
- Paziņojumu par vadības atbildību, kas sniegts gada pārskata 15. lappusē;
- Galvenos finanšu un darbības rādītājus, kas sniegti gada pārskatā no 120. līdz 123. lappusei;
- Paziņojumu par korporatīvo pārvaldību par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, kas sniegts gada pārskatā no 123. līdz 164. lappusei,

bet tā neietver finanšu pārskatus vai mūsu revidenta ziņojumu par tiem.

Mūsu ziņojums par finanšu pārskatiem neattiecas uz gada pārskatā ietverto un augstāk norādīto citu informāciju.

Saistībā ar finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskatu informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar attiecīgo likumdošanu.

Papildus, saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu, attiecībā uz Paziņojumu par korporatīvo pārvaldību mūsu pienākums ir sniegt viedokli, vai Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, ir sniegta informācija saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.² panta trešās daļas prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt, visos būtiskajos aspektos:

- Informācija, kas sniegta citā iepriekš norādītajā informācijā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti finanšu pārskati, atbilst finanšu pārskatiem,
- Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām, un
- Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, ir sniegta informācija saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.² panta trešās daļas prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Sabiedrību un tās darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības Vadības ziņojumā vai citā informācijā, ko mēs esam saņēmuši pirms šī revidenta ziņojuma datuma. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatiem

Vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatus, vadības pienākums ir izvērtēt Sabiedrības spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Sabiedrības spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Sabiedrību, vai pārtraukt tās darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Sabiedrības likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta pārvaldība, ir atbildīgas par Sabiedrības finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidenta ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādīt informāciju, nepatiesi uzrādīt informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.

- legūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Sabiedrības spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Sabiedrība savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta pārvaldība, mēs arī sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību, kā arī sniedzam informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatoti uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams, par pasākumiem šādas ietekmes izslēgšanai vai piemērotajiem ietekmes ierobežošanas pasākumiem.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta pārvaldība, nosakām tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem finanšu pārskatu revīzijai šajā pārskata periodā un kas tādēļ uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstām šos jautājumus revidenta ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publicēt šādu informāciju, kā arī izņemot tos ļoti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publiskošanas neatsvērtu tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

Ziņojums par citām normatīvo aktu prasībām

Ziņojums par finanšu pārskatu ziņošanas atbilstību Vienotā elektroniskā ziņošanas formāta (ESEF) prasībām

Finanšu pārskatu ziņošanas metodi Sabiedrības valde ir piemērojusi, lai atbilstu 2018. gada 17. decembra Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/815 3. punkta prasībām, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/109/EK papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par vienotā elektroniskā ziņošanas formāta specifikāciju ("ESEF regula"). Piemērojamās prasības attiecībā uz finanšu pārskatu ziņošanu ir ietvertas ESEF regulā. Pamatojoties uz šīm prasībām finanšu pārskati ir jāsniedz XHTML formātā. Apliecinām, ka 2023. gada finanšu pārskatu elektroniskās atskaites formāts šajā ziņā atbilst ESEF regulai.

Iecelšana

Mēs tikām pirmo reizi iecelti par Sabiedrības revidentiem ar 2023. gada 14. decembra akcionāru lēmumu.

Revīzijas, kuras rezultātā ir sagatavots šis neatkarīgā revidenta ziņojums, atbildīgā partnere ir Ilandra Lejiņa.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168
Valdes locekle

Rīga, Latvija
2024. gada 2. aprīlī

Neatkarīga revidenta ziņojums parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Citi pielikumi Gada pārskatam

Galvenie finanšu un darbības rādītāji	120
Rādītāju definīcijas	121
Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2023.gadā	123

Citi pielikumi Gada pārskatam

GALVENIE FINANŠU UN DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Balsfīts uz attiecīgo gadu revidēto finanšu pārskatu datiem

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Galvenie finanšu dati						
Neto procentu ieņēmumi (EUR, tūkst.)	17 765	16 974	16 717	14 572	11 569	11 302 *
Peļņa no pamatdarbības	17 810	11 484	13 829	5 539	8 131	4 092
Peļņa pārskata periodā (EUR, tūkst.)	17 810	11 484	13 829	5 539	8 131	4 092
Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA)	26.34%	38.83%	39.46%	47.51%	52.58%	74.84%**
Darbinieku skaits	255	234	226	211	203	222
Kopā aktīvi (EUR, tūkst.)	1 316 086	1 099 588	976 204	850 704	560 061	495 939
Finanšu parādsaistības	599 305	458 382	360 909	342 490	217 943	177 249
Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) / Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA) ***	23.4%	27.0%	33.8%	33.6%	29.4%	31.7%
Kapitāls un rezerves (EUR, tūkst.)	389 353	395 983	440 736	382 594	232 738	221 590
Riska segums, kopā: (EUR, tūkst.)	370 211	297 218	285 954	180 205	87 456	77 815
Riska seguma rezerve	315 649	230 524	159 196	112 567	99 778	85 276
Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem	(42 078)	(38 039)	(29 496)	(28 197)	(27 829)	(19 268)
Portfeļa zaudējumu rezerve (speciālais rezerves kapitāls)	96 587	109 979	159 700	102 264	15 507	11 807
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada pārskata apstiprināšanas	53	(5 246)	(3 446)	(6 429)	-	-
Likviditātes rādītājs 180 dienām ****	430%	366%	518%	464%	582%	227%
Pamatdarbības neto naudas plūsma (EUR, tūkst.)	35 724	89 535	49 555	21 966	39 813	7 997
Neto naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	9 009	3 525	43 768	165 800	18 700	12 013
Neto naudas plūsma ieguldīšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	(18 467)	(8 437)	4 553	(4 016)	(11 230)	8 307
Atbalsta instrumenti kopā (bruto vērtībā EUR, tūkst.), no tiem	1 101 797	1 064 821	979 130	872 302	667 649	553 628
Finanšu instrumenti bruto vērtībā (EUR, tūkst.) *****						
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	359 246	311 844	315 674	302 481	225 144	210 208
Garantijas	480 025	481 013	414 978	359 605	284 232	236 895
Riska kapitāla fondi	97 456	90 277	85 973	73 165	68 331	59 698
Zemes fonds, t.sk.	96 938	80 542	79 163	68 258	39 634	21 717
- reversās nomas darījumi	28 692	27 089	32 999	31 500	15 268	6 923
- ieguldījumu īpašumi	68 246	53 453	46 164	36 758	24 366	14 794
Kopā	1 033 665	963 676	895 788	803 509	617 341	528 518
Līgumu skaits	35 260	33 796	30 978	26 578	22 437	18 603
Jaunu darījumu apjomi (EUR, tūkst.) (pa finanšu instrumentiem)						
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	141 993	95 820	100 966	138 238	64 320	59 608
Garantijas	99 440	153 067	126 997	137 425	98 240	88 765
Riska kapitāla fondi	23 920	18 526	29 158	14 014	9 022	4 149
Zemes fonds, t.sk. *****	17 676	7 414	10 595	28 191	16 384	10 823
- reversās nomas darījumi	7 916	3 105	3 254	16 796	7 239	6 835
- ieguldījumu īpašumi	9 760	4 309	7 341	11 395	9 145	3 988
Kopā	283 029	274 827	267 716	317 868	187 966	163 345
Līgumu skaits	4 846	6 539	6 579	6 147	5 559	5 590
Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību, pēc izsniegtajiem apjomiem pārskata periodā (EUR, tūkst.)	946 008	765 577	791 646	696 306	531 661	460 045
Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients	229%	123%	177%	114%	142%	162%
Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku (EUR, tūkst.)	4 054	4 118	3 964	3 808	3 041	2 381
Moody's Investors Service piešķirtais ilgtermiņa kredītreitings	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1

* Dēļ komisijas naudas ieņēmumu no kredītēšanas pārklasificēšanas atbilstoši industrijas praksei, netiek ielverti komisijas naudas ieņēmumi, kas nav saistīti ar kredītēšanu, atbilstoši koriģējot, ir mainīts 2018.gada rādītājs.

** Dēļ personāla un administratīvo izdevumu un ieņēmumu pārklasificēšanas uz kompensējamiem izdevumiem un ieņēmumiem par valsts atbalsta programmu īstenošanu, atbilstoši koriģējot, ir mainīts 2018.gada rādītājs.

*** KPA ņemot vērā ārpusbilancē uzskaitīto garantiju apjomu.

**** Likviditātes rādītāja aprēķinā ņemta vērā līdzšinējā pieredze un vadības aplēse par sagaidāmajiem garantiju pieprasījumu apmēriem un termiņiem.

***** Ņemot vērā apjoma būtiskumu, darbības apjomos tiek uzrādīts arī Zemes fonda portfelis, kurš sastāv no reversās nomas darījumiem un ieguldījumu īpašumiem. Tā kā reversās nomas darījumi pēc uzskaites principiem un atbilstības SFPS tiek uzskaitīti pie aizdevumiem, kredītu apjoms šajā tabulā tiek samazināts par reversās nomas darījumu apjomu, jo attiecīgi tiek uzrādīts Zemes fonda portfelis.

Rādītāju definīcijas

<i>Neto procentu ieņēmumi</i>	<p>"Neto procentu ieņēmumi" ir vienādi ar Visaptverošo ienākumu pārskata posteņi "Neto procentu ieņēmumi". Līdz 2018.gadam šajā pozīcijā tika ietverti šādi Visaptverošo ienākumu pārskata posteņi: "Neto procentu ieņēmumi" un "Neto komisijas ieņēmumi". 2019.gadā atbilstoši industrijas praksei komisijas naudas ieņēmumi, kas saistīti ar kredītēšanu, tiek uzskaitīti posteņi "Neto procentu ieņēmumi". Attiecīgi komisijas naudas ieņēmumi, kas nav saistīti ar kredītēšanu, tiek uzskaitīti posteņi "Citi ieņēmumi" un attiecīgi netiek ietverti šī rādītāja aprēķinā. Līdz ar to posteņi "Neto komisijas ieņēmumi" vairs netiek attiecināti uz Visaptverošo ienākumu pārskatu un rādītāji ir atbilstoši koriģēti. Altum šo rādītāju izmanto kā būtiskāko pelnītspējas rādītāju, novērtējot Altum neto ieņēmumu apjomu, ko ģenerē Finanšu instrumentu portfelis, un kas atspoguļots Visaptverošo ienākumu pārskatā. Altum vadība neto ieņēmumu apjoma faktisko izpildi ik ceturksni novērtē pret Altum budžetā apstiprināto apjomu.</p>
<i>Peļņa no pamatdarbības</i>	<p>"Peļņa no pamatdarbības" tiek aprēķināta, atskaitot "Pamatdarbības izdevumus" no "Pamatdarbības ienākumiem pirms pamatdarbības izdevumiem", kas atspoguļoti Visaptverošo ienākumu pārskatā. "Pamatdarbības izdevumi" tiek aprēķināti kā "Personāla izmaksu", "Administratīvo izmaksu", "Nemateriālo izmaksu un pamatlīdzekļu nolietojuma" un "Vērtības samazināšanās ienākumi/(zaudējumi), neto", kas atspoguļots Visaptverošo ienākumu pārskatā, summa.</p>
<i>Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA)</i>	<p>"Izdevumu un ieņēmumu attiecība" (IIA) tiek aprēķināta "Personāla izmaksu", "Administratīvo izdevumu" un "Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu nolietojuma summu" dalot ar "Pamatdarbības ienākumiem pirms pamatdarbības izdevumiem", kas atspoguļoti Visaptverošo ienākumu pārskatā. Altum IIA rādītāju izmanto, lai novērtētu Altum operacionālās darbības efektivitāti. Šis ir viens no darbības efektivitātes novērtēšanas rādītājiem, kuru Altum vadība ik ceturksni vērtē vadības atskaitēs, lai novērtētu dažādu aktivitāšu darbības rezultātus un efektivitāti uzlabojošo pasākumu rezultātus.</p>
<i>Finanšu parādsaistības</i>	<p>"Finanšu parādsaistības" tiek aprēķinātas kā "Saisības pret kredītiestādēm", "Saisības pret vispārējām valdībām", "Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības – emitētie parāda vērtspapīri" un "Atbalsta programmu finansējums", kas atspoguļoti Finanšu stāvokļa pārskatā, summa, no kuras atņemta starpība starp "Riska seguma rezervi" un "Riska seguma rezervi, kas izmantota uzkrājumiem".</p> <p>"Riska seguma rezerve" ir atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums". "Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem" ir "Riska seguma rezerves" apjoms, kas aločēts un izmantots uzkrājumiem aizdevumu portfeļa vērtības samazinājumam un uzkrājumiem garantijām, un tā attiecīgi atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums".</p>
<i>Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA)</i>	<p>"Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves" (KBPR) tiek aprēķināts no "Kopā kapitāls" atskaitot "Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi".</p> <p>"Kopējie pārvaldītie aktīvi" (KPA) iekļauj Altum kopējos aktīvus, pieskaitot ārpusbilancē uzskaitīto garantiju apjomu, ņemot vērā uzkrājumus garantijām, no kura atņemti "Nākamo periodu izdevumi", "Uzkrātie ieņēmumi", "Pamatlīdzekļi", "Nemateriālie aktīvi", "Pārējie aktīvi" un "Pārdošanai pieejamie aktīvi".</p> <p>Abu rādītāju (KBPR, KPA) aprēķinā izmantotie posteņi atspoguļoti Altum finanšu pārskatos: Pārskatā par finanšu stāvokli un Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskatā, pielikumos – Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības un Uzkrājumi. Altum rādītāju "KBPR/KPA" izmanto, lai novērtētu Altum kapitāla pietiekamību un lai novērtētu ieguldītā kapitāla īpatnību kopējos pārvaldāmajos aktīvos, pieskaitot ārpusbilancē uzskaitīto garantiju portfelī. Altum Aktīvu, pasīvu un riska vadības komiteja ik ceturksni vērtē šī rādītāja lielumu.</p>
<i>Riska segums, kopā</i>	<p>"Riska segums, kopā" ir fīrais finansējums, kas pieejams Altum ieviesto atbalsta programmu sagaidāmo kredītzaudējumu segumam. "Riska segums, kopā" ir "Riska seguma rezerves" un "Portfeļa zaudējumu rezerves" (speciālais rezerves kapitāls) kopsumma, no kuras atskaitīta "Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem" un "Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada pārskata apstiprināšanas". Sagaidāmie zaudējumi tiek aplēsti pirms attiecīgās atbalsta programmas ieviešanas un daļa no publiskā finansējuma, kas tiek saņemta attiecīgās atbalsta programmas ietvaros sagaidāmo kredītriska zaudējumu segumam, tiek novirzīta vai nu "Portfeļa zaudējumu rezervē", kas ir Altum speciālais rezerves kapitāls, vai uzskaitīta atsevišķi kā uzkrājumi riska segumam "Riska seguma rezervē" saistībā. "Portfeļa zaudējumu rezerve" (speciālais rezerves kapitāls) ir atspoguļots Altum finanšu pārskatu pielikumā "Rezerves", savukārt "Riska seguma rezerve" ir atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums". "Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem", ir "Riska seguma rezerves" apjoms, kas aločēts un izmantots uzkrājumiem aizdevumu portfeļa vērtības samazinājumam un uzkrājumiem garantijām, un tā attiecīgi atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums". "Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada pārskata apstiprināšanas" ir atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Rezerves".</p> <p>"Riska segums, kopā" ir pamatrādītājs, novērtējot riska segumu Altum ieviestajās atbalsta programmās, kā arī vērtējot Altum ilgtermiņa finanšu stabilitāti.</p>

Rādītāju definīcijas (turpinājums)

<i>Likviditātes rādītājs 180 dienām</i>	<p>"Likviditātes rādītājs 180 dienām" tiek aprēķināts, "Prasību pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi" ar termiņu līdz 1 mēnesim un "Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos un ieguldījumu vērtspapīros" summu dalot ar "Kopējo saistību ar maksājuma termiņu" līdz 6 mēnešiem un "Kopējo finansālo saistību" ar maksājuma termiņu līdz 6 mēnešiem (ārpusbilances postenis) summu. "Likviditātes rādītāja 180 dienas" aprēķinam nepieciešamie dati ir atspoguļoti Altum finanšu pārskatos: Pārskatā par finanšu stāvokli un sekojošos pielikumos – Riska vadības sadaļā Aktīvu un saistību sadalījums pēc to atlikušās atmaksas un dzēšanas termiņa, Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības. Altum "Likviditātes rādītājs 180 dienām" izmanto, lai novērtētu un uzraudzītu Altum spēju ar tā rīcībā esošajiem likvidajiem aktīviem segt klientu un citu kreditoru juridiski pamatotās prasības vai iespējamās saistības, kas iestāsies tuvākajos 6 (sešos) mēnešos. "Likviditātes rādītājs 180 dienām" palīdz vadīt Altum likviditātes risku atbilstoši Altum resursu vadības stratēģijai un risku pārvaldīšanas stratēģijai. Šī rādītāja līmeni ik ceturksni vērtē Altum Aktīvu, pasīvu un risku vadības komiteja.</p>
<i>Atbalsta instrumenti kopā</i>	<p>"Atbalsta instrumenti kopā" tiek aprēķināta kā Altum apkalpoto grantu, kredītu, garantiju, riska kapitāla fondu un Zemes fonda portfeļu bruto vērtību kopsumma</p>
<i>Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību, EUR tūkst.</i>	<p>"Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību", tiek aprēķināts, pie Altum ieguldītā finansējuma pieskaitot finansējumu, ko ir ieguldījis privātais līdzfinansētājs un projekta īstenotājs</p>
<i>Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients</i>	<p>"Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients" parāda projektā papildus Altum finansējumam ieguldītā privātā finansējuma apjomu. Koeficients tiek noteikts, ņemot vērā finansējumu, kuru papildus Altum finansējumam ir ieguldījis privātais līdzfinansētājs un projekta īstenotājs, kas vidēji aizdevumiem ir līdz pat 50 procentiem, garantijām un riska kapitālam līdz pat 70 procentiem (izņemot mājokļu aizdevumu garantijas programmas pirmajai iemaksai, kur šis koeficients ir 795 procenti).</p>
<i>Darbinieku skaits</i>	<p>Vidējais darbinieku skaits pārskata periodā, neiekļaujot Padomes un Revīzijas komitejas locekļus.</p>
<i>Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku, tūkst. EUR</i>	<p>"Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku" tiek aprēķināts, Finanšu instrumentu portfeļa bruto vērtību dalot ar vidējo darbinieku skaitu periodā, neiekļaujot Padomes un Revīzijas komitejas locekļus</p>
<i>Riska kapitāla fondi</i>	<p>Riska kapitāla fondi ir uzrādīti to bruto vērtībā.</p>

AS "ATTĪSTĪBAS FINANŠU INSTITŪCIJA ALTUM"

PAZIŅOJUMS PAR KORPORATĪVO PĀRVALDĪBU

par gadu, kas noslēdzās 2023.gada 31.decembrī

Satura rādītājs

Vispārējā informācija.....	125
Stratēģija 2022-2024.....	126
Finanšu un nefinanšu mērķi.....	127
Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā.....	129
Iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēma.....	130
Iekšējā kontrole.....	130
Risku pārvaldība.....	131
Neatkarīga revīzija.....	131
Ieguldījums ilgtspējā.....	133
Ilgtspējīgs finansējums.....	133
Būtiskuma matrica.....	136
ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem.....	136
Projekti, kas sekmē vides mērķu sasniegšanu.....	136
Sociālie projekti ALTUM aizdevumu portfelī.....	137
ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance).....	140
Augstākās vadības institūciju nominēšana un izvēle.....	140
Pārvaldības modelis.....	141
Uzņēmuma darbības caurskatāmība.....	143
Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība.....	143
Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība (turpinājums).....	144
Sadarbība ar ietekmes pusēm.....	144
Svarīgākie notikumi un sasniegumi 2023.....	146
ESG - Vides aspekts (Environmental).....	147
ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim.....	147
Tiešās ietekmes mazināšana.....	150
Netiešās ietekmes mazināšana.....	151
ESG - Sociālais aspekts (Social).....	152
Personāla pārvalde.....	152
Dažādība, iekļaujoša darba vide un cilvēktiesības.....	152
Darbinieku veselība, drošība un labbūtība.....	154
Izglītība un apmācība.....	155
Sadarbības partneru vērtējums.....	156
Banku darbinieku apmierinātība.....	156
Klientu apmierinātība.....	156
Klientu apkalpošana.....	156
Sūdzības 157	
Klientu izglītošana.....	157
Pieklūstamība.....	158
Digitālā pieklūstamība.....	158
Telpu pieklūstamība.....	158
Pakalpojumu pieklūstamība.....	158
Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās.....	159
Sabiedrības atbalsts, ieguldījums vietējās kopienas attīstībā.....	161

Vispārējā informācija

AS "Atfīstības finanšu institūcija ALTUM" (turpmāk tekstā – ALTUM), vienotais reģistrācijas Nr.50103744891, *Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2023. gadā* sagatavots atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.2 panta trešās daļas prasībām, kā arī pamatojoties uz Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes izstrādātajiem labas korporatīvās pārvaldības ieteikumiem kapitālsabiedrībām Latvijā Korporatīvās pārvaldības kodekss (2021. gada janvāris), (turpmāk – Kodekss). Minētie ieteikumi ir izstrādāti, ņemot vērā Latvijas Republikas normatīvajos aktos uzņēmumiem izvirzītās prasības, kā arī Ekonomiskās sadarbības un atfīstības organizācijas ieteikumus uzņēmumu korporatīvajai pārvaldībai. Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ir iekļauti arī vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības (turpmāk – ESG) aspekti, balstoties uz Nasdaq ESG Reporting Guide 2.0 (2019.gada maijs), savukārt ESG risku pārvaldības principi un atspoguļojumā informācija balstīti ECB (Eiropas Centrālās Bankas) vadlīnijās un TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) Rekomendācijās.

ALTUM ir valsts kapitālsabiedrība, kas ar finanšu instrumentiem – aizdevumiem, garantijām, ieguldījumiem riska kapitāla fondos – nodrošina uzņēmumiem un mājsaimniecībām finanšu pieejamību jomās, kuras valsts ir izvirzījusi kā svarīgas un atbalstāmas, bet kurās pietrūkst privātā sektora finansējuma, tādejādi atfīstot tautsaimniecību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanos.

ALTUM savā ikdienas darbībā, īstenojot valsts uzticētās funkcijas tautsaimniecības atfīstības veicināšanai, kā arī uzņemoties brīvprātīgu atbildību par savu ietekmi uz sabiedrību un vidi, rīkojas atbilstoši organizācijas stratēģijai un vērtībām. Mūsu vērtības definē mūsu ikdienas darbības, atspoguļojas mūsu rīcībā un uzvedībā un pilnībā caurvij pozitīvu attieksmi un atvērtību pārmaiņām un inovācijām. ALTUM vērtību sistēma ir izstrādāta tā, lai sniegtu skaidru vīziju par ALTUM gan mūsu ārējiem partneriem un klientiem, gan darbiniekiem.

KOMANDA

Profesionāli strādājam vienotā komandā ar klientiem un partneriem, radot un īstenojot efektīvas un klientu vajadzībām atbilstošas valsts atbalsta programmas

IZCILĪBA

Izmantojot pieredzi un radošu skatījumu, tiecamies uz izcilību it visā, ko darām.

Nemiļīgi attīstāmies, izdarām labāk, nekā no mums sagaida, uz lietām un izaicinājumiem raugāmies radoši.

ATBILDĪBA

Ikdienas darbā rīkojamies efektīvi, cieņpilni un godprātīgi

ALTUM ir arī Latvijas Bankā (Līdz 2022. gada 31. decembrim - Finanšu un kapitāla tirgus komisijā) reģistrēts AIF "ALTUM kapitāla fonds" (turpmāk – Fonds) pārvaldnieks. Fonds tika izveidots 2020. gada pavasarī Covid-19 ietekmes pārvarēšanas atbalstam). Tā mērķis ir atbalstīt labi pārvaldītus, perspektīvus lielos uzņēmumus (Midcap un lielos MVU), kas vīrusa ietekmes rezultātā ir gatavi pielāgot līdzšinējo darbību, mainot biznesa modeli, pielāgojot produktu izstrādi, ieviešot jaunas tehnoloģijas, izejot jaunus eksporta tirgus, veicinot šo uzņēmumu izaugsmi.

Stratēģija 2022-2024

2022. gada 9. martā ALTUM Padome apstiprināja ALTUM [Vidēja termiņa darbības stratēģiju 2022 - 2024.gadam](#) (turpmāk Stratēģija), uzsverot ilgtspējīga finansējuma un ESG aspektu nozīmi gan produktu līmenī, gan ESG aspektu pilnīgu integrāciju ALTUM kredītriska pārvaldībā.

ALTUM turpina stiprināt savu lomu kā galvenais valdības partneris finanšu instrumentu programmu īstenošanai un kopā ar atbildīgajām ministrijām aktīvi iesaistās jaunu finanšu instrumentu programmu izstrādē.

Saskaņā ar ALTUM Stratēģiju, kopš 2022.gada 4.ceturkšņa ir pieejamas programmas ar finansējumu no [Eiropas Atjaunošanas un noturības mehānisma plāna](#) (turpmāk - ANM), kas tiek novirzīts īpaši atbalstāmiem virzieniem: klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas risinājumiem - energoefektivitātes uzlabošanai daudzdzīvokļu ēkām un pārejai uz atjaunojamās enerģijas tehnoloģijām, energoefektivitātes uzlabošanai uzņēmumos, īres namu būvniecībai, kā arī uzņēmumu digitalizācijas projektu īstenošanai, kas tika uzsākta 2023.gada februārī.

Stratēģijas periodā, 2022.gada decembrī ir uzsākta un 2023.gadā turpinājās aizdevumu ar kapitāla atlaidi piešķiršana lielajiem investīciju projektiem. 2023.gada beigās uzsāktas programmas, kuras tiek finansētas no ES fondu jaunā plānošanas perioda (2021 - 2027) finansējuma. Plānota 5.paaudzes riska kapitāla fondu izveide un to darbības uzsākšana. Tiek turpinātas gan esošās atbalsta programmas uzņēmējiem, gan ieviestas pavisam jaunas, kas vērstas uz atbalstu uzņēmējdarbības produktivitātes veicināšanai, pētniecībai un inovācijām. No ES fondu finansējuma tiek turpināts energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsts gan daudzdzīvokļu ēkām, gan privātmājām. Ar [Eiropas Lauksaimniecības Fondu lauku attīstībai](#) (ELFLA) pārejas perioda finansējumu paredzēts nodrošināt papildus finansējumu lauksaimnieku garantiju programmai un programmai Mazie aizdevumi lauku teritorijās, bet ar [Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna](#) 2023. - 2027. gada finansējumu paredzēts ieviest jaunu pasākumu - aizdevumus ar kapitāla atlaidi maziem lauku uzņēmējiem.

ALTUM turpina realizēt arī citas uzsāktās valsts atbalsta programmas jomās, kuras valsts izvirzījusi kā atbalstāmas un prioritāras, nodrošinot finanšu pieejamību uzņēmumiem dažādās attīstības stadijās un konkrētām iedzīvotāju mērķa grupām.

ALTUM seko pieprasījumam finanšu tirgū un aktuālajām tirgus nepilnībām, pilnveidojot un pielāgojot valsts atbalsta instrumentus klientu un sadarbības partneru vajadzībām, kā arī tautsaimniecības politikas prioritātēm.

Lai sagatavotos Eiropas Savienības InvestEU programmas ieviešanai, 2023.gada 1.pusgadā sadarbībā ar atlasīto neatkarīgo auditoru ir veikts ALTUM atbilstības novērtējums (Pillar Assessment). Atbilstības novērtējums ir priekšnosacījums, lai ALTUM varētu pieteikties InvestEU ieviešanas partnera lomai un nākotnē – arī sadarbības partnera lomai ES fondu ieviešanā, tādējādi palielinot jaunu specializētu un piemērotu finanšu instrumentu piedāvājumu Latvijas uzņēmumiem. Novērtējuma pirmais posms tika pabeigts 2023.gada novembrī, iesniedzot Eiropas Komisijai ziņojuma projektu. Pēc ziņojuma projekta saskaņošanas ar Eiropas Komisiju tiks identificētas būtiskās rekomendācijas, kas ALTUM būs jāievieš. Novērtējumu plānots noslēgt 2024.gadā pēc tam, kad Eiropas Komisija, pamatojoties uz ALTUM sniegto informāciju un auditoru atzinumu, būs guvusi pietiekamu pārlicību par rekomendāciju ieviešanu. Lēmums par pieteikuma InvestEU ieviešanas partnera lomai iesniegšanu vēl nav pieņemts.

Saskaņā ar apstiprināto Stratēģiju, ir izvirzīti sekojoši stratēģiskās attīstības virzieni un būtiskākie ilgtermiņa mērķi:

- galvenais finanšu mērķis ir, realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu ALTUM kapitāla atdevi;
- galvenais nefinanšu mērķis ir atbalstīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību;
- ALTUM prioritārie virzieni ietver garantiju un aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, ieguldījumus iespējkapitāla fondos dažādās izaugsmes stadijās, klimata pārmaiņu ietekmes samazināšanas risinājumus, tai skaitā, energoefektivitātes programmu īstenošanu gan dzīvojamo ēku, gan uzņēmumu segmentā, jaunu projektu uzsākšanu, attīstot piedāvāto finanšu instrumentu klāstu, kā arī Latvijas Zemes fonda attīstību;
- galvenie darbības virzieni: atbalsts uzņēmējiem, lauksaimniekiem un noteiktām personu kategorijām; energoefektivitāte; Latvijas Zemes fonda pārvaldība;
- ALTUM īpašu uzmanību pievērš vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības ("ESG") izvērtējumam, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan ALTUM iekšējos procesos.

ALTUM mērķis arī turpmāk ir nodrošināt pēc iespējas augstāku kredītreitingu līmeni, kas nav zemāks par divām pakāpēm par Latvijas valsts reitingu, ko piešķir Starptautiskā kredītreitingu aģentūras [Moody's Investors Service](#) (turpmāk - Moody's).

Finanšu un nefinanšu mērķi

Saskaņā ar Stratēģiju tika izvirzīti sekojoši galvenie finanšu mērķi, kas saistīti ar ALTUM finanšu darbības stāvokli, un nefinanšu mērķi, kas izriet no ALTUM noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, normatīviem aktiem un politikas plānošanas dokumentiem un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu:

- Stratēģijā noteikts mērķis jauno darījumu apjomu mērķa rādītāju pieaugums, jauno darījumu apjomam līdz 2024. gadam palielinoties par 3.24%;
- ALTUM finanšu instrumentu bruto portfeli pieaugums plānots vidēji 10% gadā, nodrošinot līdz 2024. gada beigām kopējo portfela apjomu 1.3 miljardi EUR apmērā;
- ALTUM jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā raksturo plānoto ALTUM ietekmes pieaugumu uz tautsaimniecības attīstību, sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu atbalstāmās jomās. 2024. gadā šis rādītājs plānots 773 milj. EUR;
- Stratēģijas īstenošanas periodā *Kapitāla atdeves* (ROE) rādītāju plānots saglabāt virs 1.3%;
- finanšu mērķa rādītājs *Pašu kapitāls* pārskata gada beigās plānots ar pozitīvu dinamiku;
- lai nodrošinātu ALTUM finanšu efektivitāti, izdevumu attiecībai pret ieņēmumiem plānots nodrošināt ne vairāk kā 65% apmērā.

Informācija par Stratēģijā noteikto nefinanšu mērķu izpildi 2023. gadā

- **Jauno darījumu (ar grantiem) apjomi** 2023. gadā sasniedza **289 milj. EUR**, kas ir par 42 milj. EUR (-13%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktie 331 milj. EUR. Stratēģijā noteiktā rādītāja izpildi ietekmēja mazāki jauno darījumu apjomi jaunajās atbalsta programmās - investīciju aizdevumu lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atlaidi programmā (-13 milj. EUR) un Atjaunošanas un noturības mehānisma (ANM) programmās (-31 milj. EUR), vairākās esošajās atbalsta programmās, kā piemēram, mājokļu garantiju programmās (-10 milj. EUR) un garantiju programmā lielajiem uzņēmumiem (-11 milj. EUR), ko savukārt ietekmēja augstās procentu likmes, kas turpināja pieaugt kopš 2022.gada beigām arī 2023.gada pirmajā pusgadā, kā arī Covid-19 atbalsta programmās (-20 milj. EUR), kurā 2023.gadā nebija jauno darījumu, jo atbalsta programmas noslēdzās 2022.gada beigās, jo nebija pieprasījuma. Mazāks jauno darījumu apjoms (-9 milj. EUR) nekā Stratēģijā plānots bija arī grantu programmās. Savukārt lielāks jauno darījumu apjoms nekā tika plānots, sagatavojot Stratēģiju, kas daļēji kompensēja jauno darījumu apjoma samazinājumu, bija vairākās esošajās atbalsta programmās, kā piemēram, lauksaimniecības apgrozāmo līdzekļu aizdevumu programmā (+7 milj. EUR), daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumu programmā (+20 milj. EUR), MVU energoefektivitātes aizdevumu programmā (+17 milj. EUR), kredītu garantiju programmā (+7 milj. EUR) un riska kapitāla instrumentu programmās (+8 milj. EUR), kā arī Ukrainas kara seku mazināšanas programmās (+13 milj. EUR), kas, sagatavojot Stratēģiju, nebija plānota.
- **Bruto portfeli uz 2023. gada beigām (ar grantiem)** sastāda **1'102 milj. EUR**, kas ir par 93 milj. EUR (-8%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais 1'194 milj. EUR. Lielāko ietekmi uz atbalsta instrumentu bruto portfeli (ar grantiem) atstāja grantu portfeli, kas 2023.gada beigās bija par 61 milj. EUR mazāks (-47%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (129 milj. EUR) un kredītporfeli (atskaitot reversās nomas darījumus, kas ir iekļauti Zemes fonda portfeli), kas 2023.gada beigās bija par 49 milj. EUR mazāks (-12%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (409 milj. EUR), kā arī riska kapitāla instrumentu portfeli, kas 2023.gada beigās bija par 20 milj. EUR mazāks (-17%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (117 milj. EUR). Mazākus portfela apjomus 2023.gada beigās ietekmēja mazāki jauno darījumu apjomi, ko savukārt ietekmēja augstās procentu likmes, inflācija un uzņēmēju un privātpersonu nogaidošā attieksme pret jaunu kredītsaistību uzņemšanu. Neskatoties uz nelabvēlīgajiem ekonomiskajiem apstākļiem, kas ietekmēja arī garantiju portfeli un Zemes fonda portfeli, 2023.gada beigās garantiju portfeli un Zemes fonda portfeli bija par attiecīgi 30 milj. EUR (+7%) un 7 milj. EUR (+7%) lielāks nekā Stratēģijā noteiktais (attiecīgi 450 milj. EUR un 90 milj. EUR).

Finanšu un nefinanšu mērķi (turpinājums)

Segmentu griezumā lielākais portfelis izveidots Mazo, vidējo un lielo uzņēmumu (MVU un lielo uzņēmumu) segmentā – 32.3% (2022.gada 31.decembrī: 35.1%), tālāk seko Privātpersonas – 31.5% (2022.gada 31.decembrī: 29.2%), Lauksaimnieki – 26.7% (2022.gada 31.decembrī: 26.2%) un Finanšu starpnieki – 9.5% (2022.gada 31.decembrī: 9.4%).

- **Moody's piešķirtais kredītreitings** Stratēģijā noteikts divas pakāpes zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga pēc Moody's novērtējuma. Moody's 2024. gada 2. februārī pārapspīrināja ALTUM ilgtermiņa kredītreitingu **Baa1** ar stabilu perspektīvas novērtējumu, kas ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts 2022. gada 16. decembrī. Atbilstoši Moody's aktualizētajai ar valdību-saistītu emitentu metodikai (Government-Related Issuers Methodology), kas publicēta 2024.gada 25.janvārī, Moody's vairāk neklasificē ALTUM kā ar valdību-saistītu emitentu (government-related issuer) un atsaucis tā bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment) baa3. Turpmāk ALTUM kredītreitings novērtējums tiek veikts balstoties tikai uz Moody's Finanšu institūciju metodiku (Finance Companies Methodology). No 2024.gada 2.februāra ALTUM noteikts atsevišķais kredītnovērtējums (standalone assessment) līdzšinējā baa3 līmenī, kas aizstāj atsaukto bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment).

Moody's apstiprinātais ALTUM ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir vienu pakāpi zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga, kas 2023. gada beigās bija A3, un ALTUM tas ir labāks par Stratēģijā noteikto sliekšni.

ALTUM ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem un tas ļauj sekmīgāk realizēt ALTUM ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaisti, esot regulāram kapitāla tirgus dalībniekam un emitējot obligācijas.

- ALTUM **jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā** 2023. gadā sasniedza **946 milj. EUR**, kas ir par 156 milj. EUR vairāk (+20%) nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais rādītājs (790 milj. EUR).
- **Valsts atbalsta programmu (ar grantiem) apjoms uz 1 darbinieku** sastāda **4.5 milj. EUR**, kas ir par 0.6 milj. EUR (-11%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais rādītājs (5.1 milj. EUR).
- **Brīvprātīgi aizgājušo darbinieku mainība** sastāda **8%** un ir mazāka par Stratēģijā plānoto rādītāju (<10%), +0.7% salīdzinot ar 2022. gadu.
- **Apmācīto darbinieku skaits** gadā sasniedz **96%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju (>70%), -2% salīdzinot ar 2022. gadu.

2023. gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais ALTUM galvenais nefinanšu mērķis: **atbalsēt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību.**

Informācija par Stratēģijā noteikto finanšu mērķu izpildi 2023. gadā

- **kapitāla atdeve ROE** 2023. gadā sasniedza **4.7%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\geq 1.3\%$), +1.8% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2022. gadu);
- **peļņa 17.8 milj. EUR**, pārsniedz Stratēģijā 2023. gadam plānoto rādītāju (8.9 milj. EUR, +6.3 milj. EUR salīdzinot ar 2022. gadu);
- **pašu kapitāls (gada beigās) ir 390 milj. EUR** (Stratēģijā 2023. gadam plānots 414 milj. EUR, -6 milj. EUR salīdzinot ar 2022. gadu). Mazāks pašu kapitāls 2023.gada beigās salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto skaidrojams ar finansējuma pārdali no speciālā rezerves kapitāla, kas bija paredzēts Covid-19 atbalsta programmu riska segumam, uz saistībām investīciju aizdevumu lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atļaidi programmai, palielinot programmas apjomus un saglabājot to pašu finansējuma būvību – finansējums jaunas atbalsta programmas īstenošanai un sagaidāmo zaudējumu segšanai.
- **izdevumu/ieņēmumu attiecība sastāda 26%** un ir zemāka par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\leq 65\%$), -12% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2022. gadu);
- **6 mēnešu likviditātes rādītājs 402%** ir augstāks par plānoto rādītāju ($\geq 100\%$), +36% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2022. gadu). 2023.gadā ALTUM saņēma finansējumu no vairākiem ES fondiem – 2023.gada sākumā Atjaunošanas un noturības mehānisma finansējumu un 2023.gada beigās jaunā ES fondu perioda 2021-2027 finansējumu, kā arī visa 2023.gada laikā ES fondu perioda 2014-2020 finansējumu, kas palielināja ALTUM likvidos līdzekļus. ALTUM saglabā augstu likviditātes līmeni;
- rādītājs **Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA)** sastāda **23%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\geq 20\%$). Salīdzinājumā ar 2022.gadu, šis rādītājs ir samazinājies par 4% absolūtā izteiksmē, ko ietekmēja pašu kapitāla izmaiņas (skatīt komentāru rādītājam "Pašu kapitāls (gada beigās)") un kopējo

Finanšu un nefinanšu mērķi (turpinājums)

pārvaldīto aktīvu pieaugumu 2023. gadā par 217 milj. EUR (+20%). Minētais rādītājs parāda, ka ALTUM ir pietiekams pašu kapitāls ar ALTUM darbību saistīto risku segumam.

2023. gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais ALTUM galvenais finanšu mērķis: **realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu ALTUM kapitāla atdevi.**

Atsevišķu rādītāju novirzes no Stratēģijā plānotajiem rādītājiem nav raksturojamas kā būtiskas un nav negatīvi ietekmējušas ALTUM galveno uzdevumu izpildi un Stratēģijas īstenošanu.

Papildus informācija par nefinanšu un finanšu mērķu īstenošanu ir pieejama Gada pārskatā par 2023. gadu (turpmāk - Gada pārskats) - Vadības ziņojumā un Gada pārskata Citos pielikumos.

Akcionāru sapulce, apstiprinot ALTUM darbības plānu un budžetu 2024. gadam, saskaņā ar Stratēģiju, izvirzīja šādus ALTUM būtiskākos mērķus un uzdevumus 2024. gadā:

galvenais uzdevums – realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt ALTUM portfeļa pieaugumu, saglabājot pozitīvu kapitāla atdevi un efektivitāti;

mērķi un uzdevumi:

<p>Sagaidāms, ka 2024.gadā turpināsies resursu dārdzības ietekmēta uzņēmēju piesardzīga un nogaidoša attieksme pret jaunām investīcijām un kredītsaistību uzņemšanos, tāpēc tiek plānota lielāka ALTUM iesaiste tiešajā kredītēšanā tajās jomās, kurās kredītēšana ir nepietiekama. Vienlaikus ALTUM plāno saglabāt fokusu uz jaunā ES fondu plānošanas perioda 2021.-2027.gadam programmu uzsākšanu, kā arī turpināt īstenot Atvērto Atvērto ANM fonda programmas un lielo investīciju aizdevumu programmu ar kapitāla atlaidi.</p>	<p>Lai veicinātu finansējuma pieejamību un padošību aizdevumu piešķiršanu vēl efektīvāku un ātrāku, aizdevumu pieteikumiem apjomā līdz 100 tūkstošiem eiro plānots ieviest automatizētu izskatīšanas procesu.</p>	<p>Iespējkapitāla instrumentu lomas palielināšana, ieviešot 5.paaudzes iespējkapitāla fondus, kas būs nozīmīgs atbalsts inovatīvu, tehnoloģisku un ar lielu izaugsmes potenciālu apveltītu uzņēmumu izaugsmei un attīstībai, kā arī IPO fondu, lai veicinātu gan uzņēmumu dalību kapitāla tirgū, gan darījumu aktivitāti tajā.</p>

Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā

Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā pēc ALTUM izsniegtajiem apjomiem pārskata periodā:

2023. gadā 946 milj. EUR;

2022. gadā 766 milj. EUR;

2021. gadā 792 milj. EUR.

Iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēma

Iekšējā kontrole

Iekšējās kontroles sistēmas mērķis ir nodrošināt uzņēmuma efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem.

ALTUM iekšējās kontroles sistēma ir veidota, lai nodrošinātu uzņēmuma efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem, lai sniegtu pamatotu un pietiekamu pārliecību, ka ALTUM aktīvi ir nodrošināti pret zaudējumiem un nesankcionētu valdīšanu un lietošanu, darbības riski tiek pastāvīgi apzināti, uzraudzīti un pārvaldīti, kapitāla apmērs ir pietiekams ALTUM darbībai piemītošo, apzināto risku segšanai, darījumi notiek saskaņā ar ALTUM noteikto kārtību, ALTUM darbojas saprātīgi, piesardzīgi un efektīvi, ievērojot likumu un citu normatīvo aktu prasības, kā arī, ka ALTUM pārvaldē konstatētie trūkumi tiek savlaicīgi novērsti.

ALTUM vadība ir atbildīga par visaptverošas iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu, tās efektīvas darbības nodrošināšanu. Attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un finanšu pārskatos paustās informācijas patiesumu, objektivitāti, saprotamību un pilnīgumu, šī atbildība tiek īstenota, izraugoties piemērotus uzskaites principus, kuri ir aprakstīti iekšējos normatīvajos dokumentos.

ALTUM iekšējās kontroles sistēmas uzraudzību, tās pietiekamības un efektivitātes novērtēšanu veic **iekšējā audita daļa**, kura ir neatkarīga struktūrvienība, kas ir pakļauta ALTUM Padomei, un kuras vadītājs iecelts ar ALTUM akcionāru sapulces lēmumu. Iekšējā audita daļas darbības mērķis ir stiprināt ALTUM vērtību un ar neatkarīgu un objektīvu vērtējumu palīdzēt uzņēmuma padomei, valdei un struktūrvienību vadītājiem efektīvāk sasniegt izvirzītos stratēģiskos un biznesa mērķus. Akcionāru sapulce ik gadu apstiprina iekšējā audita daļas gada darbības plānu, par kura izpildi iekšējā audita daļa ziņo Akcionāru sapulcei. Padome veic uzraudzību tam, kā valde nodrošina iekšējās kontroles sistēmas izveidi un nodrošina tās efektīvu darbību.

Iekšējā audita daļa 2023.gadā atbilstoši saskaņotajam darbības plānam sagatavoja 12 (2022: 11) audita ziņojumus, kuros tika sniegts procesu vadības un kontroles sistēmas darbību novērtējums, un par ko tika informēta ALTUM Padome. Pārskata gadā tika sniegti 47 (2022: 63) audita ieteikumi, un visi ieteikumi, kuriem bija pienācis ieviešanas termiņš, ir ieviesti. Ar audita ziņojumiem sniegta pārliecība ALTUM vadībai par biznesa procesiem, piemēram – Aizdevumu programmu Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu radīto seku uz ekonomiku mazināšanai, Lielo un vidējo komersantu investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi, NILLTPF novērsšanas un sankciju prasību ieviešanas iekšējās kontroles sistēmas atbilstība normatīvo aktu prasībām un tās darbības efektivitāte AS Atfīstības finanšu institūcijā ALTUM, Personas datu aizsardzība, Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai, Riska kapitāla un ieguldījumu veikšanas procesa pēcpārbaude, ieviesto audita ieteikumu izvērtējums un to ietekme uz procesa pārmaiņām un citi auditi.

Iekšējā audita daļa savus pienākumus veic atbilstoši piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, ievērojot iekšēja audita profesionālās prakses starptautiskos standartus, un ALTUM iekšējiem normatīvajiem aktiem. Iekšējā audita daļa vismaz reizi gadā sagatavo un iesniedz Akcionāru sapulcei pārskatu par veiktajām pārbaudēm, galvenajām atklātajām problēmām un tūkumiem, novērtējot iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un izsakot viedokli par veicamajiem pasākumiem iekšējās kontroles sistēmas darbības uzlabošanai.

ALTUM kopš 2017.gada 1.decembra ir izveidota Revīzijas komiteja, kura, cita starpā, uzrauga iekšējās kontroles un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti, ciktāl tā attiecas uz finanšu pārskatu un objektivitātes nodrošināšanu. Revīzijas komiteja atbilstoši [Finanšu instrumentu tirgus likuma](#) prasībām uzrauga ALTUM finanšu pārskatu sagatavošanas procesu un veic citus tai normatīvajos aktos noteiktos pienākumus. Revīzijas komiteja cieši sadarbojās ar Iekšējā audita daļu. 2023. gadā norisinājās 9 revīzijas komitejas sēdes, kurās tika izskatīti 12 jautājumi (2022. gadā 10 komitejas sēdes, kurās izskatīti 13 jautājumi).

ALTUM ir izstrādāta *Grāmatvedības politika* un *Uzkrājumu veidošanas politika*, kuru mērķis ir noteikt darījumu, faktu, notikumu un finanšu pārskata posteņu uzskaites, novērtēšanas un atspoguļošanas principus, metodes un noteikumus. ALTUM vadība noteikusi finanšu uzskaites principus, kas nodrošina, ka finanšu pārskati sniedz informāciju, kas ir ticama un nodevīga finanšu pārskatu lietotājiem lēmumu pieņemšanai. Piemērotā *Grāmatvedības politika* un *Uzkrājumu veidošanas politika* nodrošina, ka ALTUM finanšu pārskatos paustā informācija ir patiesa, salīdzināma, savlaicīga, nozīmīga, saprotama, atbilstīga un pilnīga. ALTUM ir izstrādāti iekšējie normatīvie dokumenti, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanas kārtību.

ALTUM ieviestie personas datu apstrādes principi, t.sk. personāla atlases procesos sniedz informāciju par to, kā ALTUM rīkojas ar personas datiem, izmantojot savus iekšējos resursus, tostarp informācijas sistēmas. Personas dati ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu. Lai informētu par personas datu apstrādi, ALTUM interneta mājas lapā sadaļā "[Privātuma politika](#)" sniedz iepriekš norādīto informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes [regulu \(ES\) 2016/679 \(2016.gada 27.aprīlis\)](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti.

Risku pārvaldība

Risku pārvaldības mērķis ir identificēt, novērtēt, vadīt un kontrolēt potenciālos notikumus un situācijas, lai nodrošinātu pārliecību par uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanu.

ALTUM risku pārvaldībai ir izveidota risku vadības sistēma, ņemot vērā ALTUM lielumu, struktūru un darbības specifiku, kā arī ņemot vērā ierobežotās iespējas vadīt atsevišķus riskus. ALTUM īsteno tās darbību ietekmējošo risku pārvaldīšanu atbilstoši ALTUM apstiprinātajiem risku vadības iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, kas apraksta un nosaka līdzekļu kopumu, kādi tiek izmantoti tās darbībai piemītošo risku vadībai.

Risku pārvaldībā tiek ievēroti šādi galvenie principi:

- risku pārvaldība ir ikdienas funkciju sastāvdaļa;
- ALTUM nosaka un novērtē iespējamus riskus pirms jaunu produktu vai pakalpojumu ieviešanas;
- uzņemoties riskus, ALTUM saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tās darbībai noteiktos mērķus un uzdevumus;
- ALTUM neiesaistās darījumos, neveic darbības u.tml., kas rada riskus, kuri apdraud ALTUM darbības stabilitāti, vai arī kas ievērojami var kaitēt ALTUM reputācijai.

Risku pārvaldībai ALTUM pielieto dažādas risku analīzes metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus.

Samazinoties Covid-19 ietekmei, ALTUM turpināja uzraudzīt Covid-19 ietekmei pakļautos portfeļus. Darījumi, kuriem Covid-19 ietekmes rezultātā tika sniegti atvieglojumi, pēc atvieglojumu termiņa beigām spēj pildīt savas saistības un nav novērojams būtisks saistību neizpildes gadījumu pieaugums. Covid-19 atbalsta instrumentu portfeļa apjoms 2023.gadā būtiski samazinājies, 2023.gada beigās sasniedzot 14 milj. eiro (31.12.2022.: 48 milj. eiro).

Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā 2022.gada februārī, ALTUM ierobežoja jebkāda veida sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas valsts piederīgajiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem, tostarp veica izmaiņus ALTUM noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ieviešanas politikā, nosakot, ka ALTUM atturas no sadarbības ar klientiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas vai Baltkrievijas pilsoņi. Krievijas iebrukuma Ukrainā rezultātā tika ieviestas plašas sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju un to tiesību subjektiem, un, sankciju riska mazināšanas nolūkā, ALTUM noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā. Turpinot 2022. gadā iesāktu, tāpat būtiska papildu uzmanība tiek pievērsta "Zini savu klientu" pieejai, t.sk. izvērtējot klienta reputāciju, personisko un saimniecisko darbību. ALTUM nefinansē darījumus, kuru mērķis ir preču/pakalpojumu iegāde no Krievijā vai Baltkrievijā reģistrētām personām.

ALTUM veic nepārtrauktu sankciju izmaiņu monitoringu, kā arī nepārtraukti un ar uzmanību seko līdz situācijas attīstībai Ukrainā. ALTUM veic uzraudzības pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu iespējamo tiešo vai netiešo ietekmi uz ALTUM darbību no notikumiem Ukrainā vai sankciju pret Krieviju un Baltkrieviju rezultātā, t.sk., bet ne tikai papildus uzrauga darījumus ar klientiem, kuru pamatdarbību varētu ietekmēt gan notikumi Ukrainā, gan ieviestās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju. Sankciju riska vadības ietvaros ALTUM padziļināti analizē klientus un to sadarbības partnerus, kur novērojama saikne ar valstīm, par kurām ir informācija, ka tās iesaistās vai varētu tikt iesaistītas noteikto sankciju pret Krieviju un Baltkrieviju apiešanā.

Līdztekus iepriekšminētajam ALTUM 2023. gadā turpināja veikt pasākumus, lai identificētu potenciālos grūtībās nonākušos klientus un novērtētu, vai energoresursu sadārdzinājums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējušas vai var būtiski ietekmēt klientu maksātspēju, kā arī lai nodrošinātu tiešās vai netiešās ietekmes kvantificēšanu un atbilstošu uzkrājumu izveidošanu. Tāpat ALTUM 2023.gadā, ņemot vērā strauji pieaugušās procentu likmes, veica novērtējumu procentu likmju pieauguma ietekmei uz klientu spēju apkalpot savus parādus, pieaugot izmaksām un izveidoja vispārējo uzkrājuma rezervi.

Par ESG risku pārvaldību Altum kredītportfelim un garantiju portfelim skatīt sadaļā "**ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim**".

ALTUM pārvaldot Fondu, tiek izmantota privātā un riska kapitāla nozares labākā prakse – ieguldījumu komitejā, kas veic ieguldījumu izvērtēšanu un ieguldījumu lēmumu pieņemšanu, ir piesaistīti arī neatkarīgi nozares eksperti, ziņošana Fonda ieguldītājiem tiek veikta saskaņā ar [Invest Europe vadlīnijām](#), savukārt ieguldījumu vērtēšana tiek veikta saskaņā ar izstrādātu iekšēju procedūru, kas balstīta uz [IPEV Padomes apstiprinātajām novērtēšanas vadlīnijām](#).

Gada pārskats latviešu un angļu valodā ir publiski pieejams ALTUM telpās Doma laukumā 4, Rīgā un elektroniskā veidā – interneta mājas lapā www.ALTUM.lv, sadaļas „INVESTORIEM” apakšsadaļā "[FINANŠU INFORMĀCIJA](#)” un sadaļas “PAR ALTUM” apakšsadaļā "[FINANŠU INFORMĀCIJA](#)".

Neatkarīga revīzija

ALTUM gada finanšu pārskatiem tiek veikta neatkarīga revīzija, kuras ietvaros neatkarīgi revidenti sniedz atzinumu par to, vai, viņuprāt, ALTUM finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par ALTUM finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem [Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem](#). Par ALTUM

finanšu pārskatu revidentu 2023. - 2025. gadam ir apstiprināta PricewaterhouseCoopers SIA. Ievērojot [ES regulas Nr.537/2014](#)

Risku pārvaldība (turpinājums)

prasības par obligāto revidentu vai revīzijas uzņēmumu iecelšanu sabiedriskas nozīmes struktūrās (ALTUM ir sabiedriskās nozīmes struktūra, jo ALTUM emitētās obligācijas ir regulētajos kapitāla tirgos), revidenta izvēles procesā tika iesaistīta ALTUM Revīzijas komiteja. Revidenta izvēle tika veikta [Publisko iepirkumu likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Veicot revidenta atlasi, tika izvērtēti šādi kvalifikācijas kritēriji:

- Pretendents ir reģistrēts atbilstoši reģistrācijas vai pastāvīgās dzīvesvietas valsts normatīvo aktu prasībām. Prasība attiecas arī uz personālsabiedrību un visiem personālsabiedrības biedriem (ja piedāvājumu iesniedz personālsabiedrība) vai visiem piegādātāju apvienības dalībniekiem (ja piedāvājumu iesniedz piegādātāju apvienība), kā arī apakšuzņēmējiem (ja pretendents plāno piesaistīt apakšuzņēmējus);
- iepriekšējo 3 (trīs) gadu laikā (2020., 2021., 2022. un 2023. līdz piedāvājuma iesniegšanas brīdim) ir pieredze vismaz 3 (trīs) veiktām revīzijām ES kredītiestāžu gada pārskatiem, kas sagatavoti saskaņā ar SFPS prasībām, kur kredītiestādes kredītportfeļa bilances vērtība ir ne mazāka par 200 milj. EUR;
- ir licence zvērinātu revidentu pakalpojumu sniegšanai;
- atbildīgajam revidentam ir zvērināta revidenta sertifikāts;
- pretendents nepastāv interešu konflikti revīzijas pakalpojumu sniegšanai;
- pretendents kā arī jebkurš pretendenta revidentu komercsabiedrību fīkla sadarbības partneris (ja pretendents ir revidentu komercsabiedrību fīkla sadarbības partneris), nav sniedzis ALTUM Eiropas Parlamenta un padomes regulas Nr. 537/2014 5.panta 1.punkta otrajā daļā minētos ar revīziju nesaistītus aizliegtus pakalpojumus 5.panta 1.punkta pirmajā daļā norādītajā laikposmā un atbilst Eiropas Parlamenta un padomes regulas Nr.537/2014 4. un 5.pantā minētajām prasībām.

Revidenta izvēlei tika piemēroti šādi kritēriji:

- saimnieciski izdevīgākais piedāvājums ar viszemāko cenu;
- līguma izpildē tiek iesaistīts tehniskais Starptautisko finanšu pārskatu standartu eksperts no ārpus Baltijas valstīm bāzēta Pretendenta asociētā biroja tehniskās kompetences centra.

Ieguldījums ilgtspējā

Finanšu nozarei ir izšķiroša nozīme Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā, tostarp pārejā uz klimatneitrālu, klimatnoturīgu, resursefektīvu un taisnīgu ekonomiku. Ilgtspēja ir galvenā ALTUM uzņēmējdarbības un stratēģijas daļa, un tā kļuvusi par svarīgu stratēģisko virzītājspēku banku nozarē, kā arī attīstības finanšu institūcijām Eiropā. ALTUM uzņemas atbildību par savas ikdienas darbības ilgtermiņa ekonomisko, vides un sociālo ietekmi un pastāvīgi strādā, lai ar pieņemtajiem ieguldījuma lēmumiem, veidojot portfeli, sekmētu ilgtspējīgu attīstību, neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz ilgtspējas faktoriem un sniegtu pozitīvu ieguldījumu uzņēmumu transformācijā uz ilgtspējīgu ekonomiku un veicinātu rīkoties atbildīgi savā uzņēmējdarbībā.

Atbalstot pasaules kopīgo plānu klimata pārmaiņu mazināšanai, nabadzības izskaušanai un nevienlīdzības apkarošanai līdz 2030.gadam, ALTUM seko tiem uzņēmumiem, kuri ir apņēmušies sniegt ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā, un ir noteicis prioritāros ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (turpmāk - ANO IAM), kas ir cieši saistīti ar uzņēmuma darbību un stratēģiskajiem mērķiem. ANO IAM izvirzīti, balstoties uz ALTUM Būtiskuma matricu.

Ietekme	Būtiskuma aspekts	ANO IAM
Klimata jautājumi	<p>Klimata pārmaiņu mazināšanai radīti finanšu instrumenti</p> <p>Noturības pret klimata pārmaiņām izvērtēšana visos finansēšanas lēmumos</p> <p>Izpratnes veicināšana pret klimata pārmaiņām, noturību pret tām</p> <p>Pašu ikdienas darbību ietekme uz klimatu</p>	
Pārvaldība	<p>Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana</p> <p>Atklāta komunikācija un ieinteresēto pušu iesaiste</p> <p>Ilgtspējīgi iepirkumi</p> <p>Kiberdrošība, tiesības uz privātumu un datu aizsardzība</p>	
Pakalpojumi	<p>Uzņēmējdarbības, nodarbinātības veicināšana</p> <p>Pārvaldības lēmumi visos finansēšanas lēmumos</p> <p>Sociālie apsvērumi visos finansēšanas lēmumos</p>	
Darba vide	<p>Darbinieku veselība un drošība</p> <p>Godīga attieksme pret darbiniekiem</p> <p>Darbinieku izglītība un attīstība</p> <p>Daudzveidīga un iekļaujoša darba vide, dzimuma līdztiesība</p>	
Sabiedrība	<p>Uzņēmējdarbības gara sekmēšana un stiprināšana</p> <p>Finanšu prafības veicināšana sabiedrībā</p> <p>Sieviešu ekonomiskā stāvokļa uzlabošana</p>	

Ilgtspējīgs finansējums

ALTUM efektīvu darbību ilgtermiņā iespējams nodrošināt tikai ievērojot ilgtspējīgas komercdarbības principu, ko veido trīs savstarpēji saistīti un vienlīdz būtiski ESG aspekti – vides (*environmental*), sociālais (*social*) un korporatīvās pārvaldības (*governance*).

Sākot ar 2021.gada sākumu, ALTUM vadība kā vienu no prioritātēm ir izvirzījusi ilgtspējīgu finansējumu un ESG aspektu integrāciju kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Tas ir arī viens no ALTUM Stratēģijas 2022.-2024.gada mērķiem.

2022. gadā [Latvijas Banka](#) (līdz 2022. gada 31. decembrim Finanšu un kapitāla tirgus komisija) izstrādāja Latvijas [finanšu sektora ilgtspējas ceļa karti](#), lai skaidrotu finanšu sektora uzrauga ekspektācijas par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku nostāju un rīcību ilgtspējas risku identificēšanas un pārvaldības jomā. Ceļa kartes mērķis ir veicināt vienotu izpratni par finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem noteiktiem veicamajiem soļiem ilgtspējas risku identificēšanas un pārvaldības jomā.

ALTUM 2022. gada sākumā izstrādātajā detalizētajā ceļa kartē iekļautie aspekti un soļi uz ilgtspējīgām finansēm atbilst FKTK izstrādātajai ceļa kartei.

Ilgtspējīgs finansējums (turpinājums)

notiek darbs pie ilgtspējīgu finanšu instrumentu klāsta paplašināšanas

tiek veicināta MVU un MidCap virzība ilgtspējīgā attīstībā, nodrošinot tiem atbilstošu finansējuma pieejamību un noteiktus stimulus ilgtspējas rezultātu sasniegšanā

kopumā tiek palielināts finanšu sektora un valsts atbalsts, lai paātrinātu uzņēmumu parēju uz ilgtspējīgu ekonomiku

tiek pārskatīti iekšējie procesi, lai integrētu ESG aspektus, pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus un tālākā portfeļa uzraudzībā

tiek pilnveidos darbinieku kompetences ilgtspējīga finansējuma un ESG aspektu integrācijā risku pārvaldībā

ALTUM ambīciju līmenis attiecībā uz ilgtspējīgu finansējumu tiek īstenots brīvprātīgi, un to nosaka (i) ieinteresēto pušu, piemēram, investoru, kredītreitingu aģentūru, starptautisko aizdevēju, [Nasdaq](#), gaidas uz ALTUM kā Latvijas attīstības finanšu institūciju, kam ir ļoti būtiska ietekme uz Latvijas tautsaimniecību, un (ii) atbilstības prasības publiskajam finansējumam, kas pieejams no ES Kohēzijas politikas un/vai ANM instrumenta, kas sniedz ieguldījumu ilgtspējīgas Eiropas investīciju plānā/zaļā kursa investīciju plānā, kur ALTUM ieņem kritiski svarīgu lomu finanšu instrumentu īstenošanā MVU sektorā Latvijā. ALTUM ambīciju līmeni ietekmē arī ilgtspējīgas finansēšanas regulējums, kas jau ir spēkā daļai ALTUM portfeļa (kā piemēram, portfelim, kas finansēts saskaņā ar ALTUM [Zaļo obligāciju ietvaru 2021](#) (iepriekš [Zaļo obligāciju ietvars 2017](#)), ņemot vērā [Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas](#) (ICMA) publicētos Zaļo un sociālo obligāciju principus. Lai arī nav saistoši ALTUM, taču ALTUM savā ikdienas darbībā ievēro starptautisko finanšu institūciju sektora praksi, tādejādi šobrīd ir izskatītas EBA (Eiropas Banku iestādes) un ECB (Eiropas Centrālās Bankas) vadlīnijas par ESG aspektu integrāciju kredītriska pārvaldībā, tostarp aizdevumu izsniegšanā un uzraudzībā, kā arī klimata risku (Pārejas risku un klimata fizisko risku) pārvaldību un noris to tālākā integrācija ALTUM iekšējos procesos.

Ilgtspējīgs finansējums (turpinājums)

Vadoties pēc sastādītās detalizētās ESG ceļa kartes, 2023. gadā turpinājās aktīvs darbs pie ceļa kartes soļiem, kas skar ESG aspektu integrāciju kredītriska vadībā Altum aizdevumu, nodrošinājuma un garantiju portfeļiem MVU, Midcap un lauksaimnieku segmentos, 2023.gada 2.ceturksnī tika izstrādāta ESG risku būtiskuma analīzes metodoloģija un veikts izvērtējums MVU un lauksaimnieku segmentu aizdevumu un garantiju portfeļu jūtīgumam pret pārejas riskiem un dažādiem klimata fiziskajiem riskiem. Tas ir izejas punkts gan pārejas risku, gan klimata fizisko risku pārvaldībā, lai pieņemtie lēmumi varētu būt balstīti datos. Papildus, šis izvērtējums veicināja jaunu ilgtspējīga finansējuma produktu piedāvājuma izstrādi, lai sekmētu uzņēmumu veiksmīgu pāreju uz klimata neitrālu ekonomiku, kā arī spējā sekmīgi darboties piegāžu ķēdēs, ņemot vērā būtiskās izmaiņas uzņēmumu vērtības ķēžu ilgtspējas prasībās.

2023. gada augustā esošie Altum ilgtspējīga finansējuma segmentus, kas noteikti, ievērojot Zaļo obligāciju ietvaru 2021 – energoefektivitāte, atjaunīgie energoresursi, pasīvās mājas un ilgtspējīgs transports, tika papildināti ar jaunu segmentu – “sekmēt uzņēmumu pāreju uz klimata neitrālu ekonomiku”. Tas ietver ilgtspējīgu finansējumu, kas veicina uzņēmumu noturību pārejas riskiem, lai uzlabotu konkurenci un nezaudētu tirgus daļu un ieņēmumus, mainoties vērtības ķēžu prasībām ilgtspējas jomā. Jo sevišķi tas skar “jūtīgās” nozares (CO₂ ietilpīgās nozares) – nozares ar augstu fosilo resursu patēriņu un/vai augstu jūtīgumu pret pārejas riskiem. Ilgtspējīga finansējuma risinājumi ietver gan uzņēmumu piegādes ķēžu dekarbonizāciju, gan investīcijas uzņēmuma produkta dzīves cikla dekarbonizācijai, gan tehnoloģijas ar mazāku CO₂ emisiju ražošanas nozarēm, kas spiestas izmantot fosilos resursus, lai nodrošinātu augstu temperatūru savos ražošanas procesos, kā arī investīcijas klimata fizisko risku ietekmes mazināšanai.

2023.gada 2.pusgadā pabeigts darbs pie ESG risku novērtēšanas matricas, ESG skoringa modeļa izstrādes un pielāgotas klientu anketas izstrādes, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem klientu ilgtspējas indikatoriem.

Tāpat 2023.gadā tika izstrādāta aizdevuma portfeļa marķēšanas metodoloģija MVU / Lielo uzņēmumu un lauksaimnieku segmentiem, kas ļaus noteikt projektus, kas (i) atbilstoši Taksonomijas prasībām, (ii) klasificējami kā ilgtspējīgi projekti, (iii) atbilst Zaļo obligāciju ietvaram 2021, (iv) klasificējami kā “brūnie” un (v) pārējie projekti. Aizdevuma portfeļa projektu marķēšana, tāpat kā aizdevuma portfeļa radītās CO₂ izmešu pēdas noteikšana ir 2024. gada aktivitātes.

Savukārt Altum pārvaldītajā Fondā jau kopš 2021.gada vasaras ieguldījumi tiek veikti, pievēršot pienācīgu rūpību mērķa uzņēmuma darbībai ESG jomā un saistīto ekonomikas izmaiņu sagaidāmai ietekmei uz uzņēmuma piegāžu un vērtību ķēdēm. Ievērojot [Regulas par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē](#) (SFDR) prasības, 2022.gada nogalē tika publicētas Fonda nostādnes, kas atspoguļo to, kā Altum izvērtē tās ieguldījumu lēmumu svarīgāko nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem (Principal Adverse Impact report), saskaņā ar SFDR 4.panta prasībām. Nolemjot ņemt vērā Altum ieguldījumu lēmumu svarīgāko negatīvo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem, Altum ir identificējis ilgtspējas faktorus, kurus tā ieguldījuma lēmumi varētu ietekmēt. Vienlaikus Altum ir noteicis būtiskākās ietekmes aspektus, proti, šīs ietekmes izpausmi, jo, zinot to, Altum var apsvērt pasākumus, ar kuriem tā spēj pēc iespējas samazināt minēto ietekmi. 2024. gada sākumā tika apkopotī Fonda portfela kompāniju svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes indikatori par 2023.gadu. Svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes indikatori ir veids kā novērtēt ieguldījumu lēmumu nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem. Jāatzīmē, ka Fonda pārvaldītā portfeļa svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes indikatori neliecina par ieguldījumu lēmumu negatīvo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem.

Altum apņemas sekot labākajiem nozares piemēriem Eiropā, kas ir paduši savu stingru nostāju, definējot sasniedzamos mērķus un neatbalstāmās nozares un projektus neatkarīgi no finansējuma izcelsmes un kas jau šobrīd nefinansē enerģijas ražošanas projektus, kuros izmanto fosilo kurināmo. Ņemot vērā 2023.gadā veiktās ESG risku būtiskuma analīzes rezultātus, tiek izstrādāta ilgtspējas stratēģija, kuru plānots apstiprināt 2024.gada pavasarī. Cita starpā, esošais klientu portfelis tiks pārskatīts, stimulējot klientu pāreju uz ilgtspējīgu attīstību, kā arī pakāpeniski atsakoties no tādu projektu finansēšanas, kas neatbilst Altum noteiktajiem ESG aspektiem kredītriska pārvaldībā.

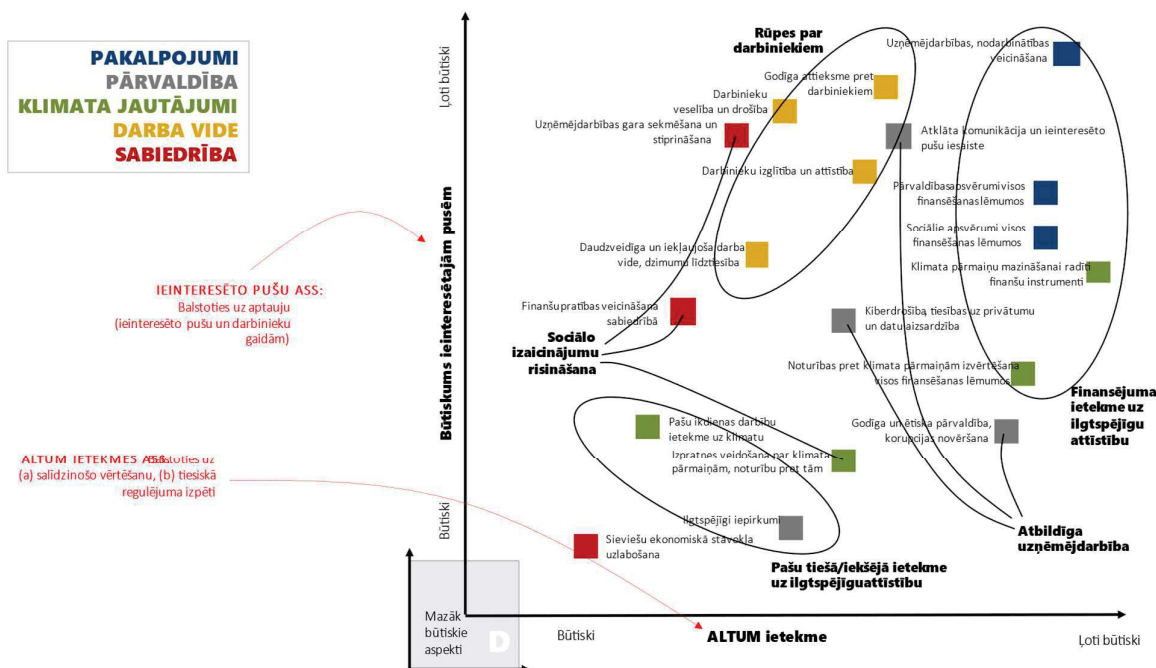
Būtiskuma matrica

ALTUM ir identificējis un īsteno ciešu sadarbību ar ALTUM ieinteresētajām pusēm, apzinoties ALTUM īpašo lomu tautsaimniecībā, kā arī ieinteresēto pušu vajadzības un risinot tās. ALTUM apzinās un izvērtē savas darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi un iesaista ieinteresētās puses abpusēji būtisku jautājumu risināšanā. Veidojot attiecības ar iesaistītajām pusēm, ALTUM organizē un iesaistās konsultācijās, veido partnerības, rīko informatīvus un izglītojošus pasākumus.

Lai sastādītu ALTUM ilgtspējas būtiskuma matricu un nodefinētu ambīciju līmeni attiecībā uz ilgtspējīgu finansējumu aizdevumu portfeli, 2021.gada nogalē tika veikta ieinteresēto pušu apzināšana, kartēšana un aptauja, kas ļāva identificēt ilgtspējas saturā ietveramos būtiskos aspektus.

Šī procesa rezultātā ir identificētas nozīmīgākās ietekmes jomas un būtiskuma aspekti, sastādot Būtiskuma matricu.

Vairāk informācijas var meklēt ALTUM mājaslapā sadaļas "Ilgtspēja un pārvaldība" apakšsadaļā "[Būtiskuma matrica](#)"

2024. gadā plānots atjaunot Būtiskuma matricu, lai sekotu līdzi izmaiņām ietekmes pušu gaidās, kā arī ievērotu jauno ESRS (European Sustainability Reporting standards) prasības, kas ALTUM būs saistošas no 2026. gada.

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem

Projekti, kas sekmē vides mērķu sasniegšanu

2017.gada oktobrī ALTUM veica zaļo obligāciju emisiju 20 milj. EUR apmērā, kļūstot par pirmo Centrālās un Austrumeiropas nacionālo valstu atīstības institūciju, kas izlaidusi zaļās obligācijas.

Piesaisītais finansējums no zaļo obligāciju emisijas tiek izmantots ilgtspējīgu uzņēmējdarbības projektu finansēšanai energoefektivitātes, enerģijas ieguves no atjaunojamiem energoresursiem, "zaļo" ēku un ilgtspējīga transporta jomās, tostarp energoservisa kompānijām (ESKO), kas darbojas uzņēmumu apkalpošanas sektorā šajās jomās. Lai investori varētu sekot ALTUM Zaļo obligāciju ieguldījumiem un lai iegūtu ieskatu par finansētajiem projektiem, ALTUM publicē ikgadējo [Zaļo obligāciju Investoru pārskatu](#).

Lai nodrošinātu investoriem pārliecību, ka zaļo obligāciju finansējumu ALTUM ieguldīs videi draudzīgos projektos un nodrošinās noteiktu vides mērķu sasniegšanu, [CICERO](#) (Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs/ Center for International Climate and Environmental Research, Oslo, kopš 2022. gada daļa no kredītreitinga aģentūras S&P Global) 2017. gada septembrī sniedza neatkarīgu atzinumu par ALTUM Zaļo obligāciju ietvaru 2017 un saņēma CICERO [Vidēji zaļo vērtējumu](#).

2021.gada 2.pusgadā tika aktualizēts ALTUM [Zaļo obligāciju ietvars 2021](#), ņemot vērā 2021.gada jūnijā [Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas \(ICMA\)](#) publicētos Zaļo un sociālo obligāciju principus, par ko 2021. gada decembrī atkārtoti tika saņemts CICERO [Vidēji zaļais vērtējums](#). "

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem (turpinājums)

2021.gada septembrī, kā pirmais uzņēmums no Latvijas, ALTUM ar savu zaļo obligāciju emisiju pievienojās [Nasdaq Sustainable Bond Network](#) pasaulē.

Visas jaunās programmas, kuru ietvaros ir pieejams finansējums no ANM, no atbalstāmo aktivitāšu viedokļa ir ar ilgtspējas uzsvāru, tikai dažādos aspektos, un ir iedalāmas (i) klimata programmas, nodrošinot DNSH principa ievērošanu Taksonomijā noteiktām vides mērķu prasībām, (ii) digitalizācijas programma ar mērķi celt produktivitāti un (iii) tīres namu programma ar sociālo mērķi – mazināt nevienlīdzību.

Vairāk par ALTUM programmām uzņēmumu energoefektivitātei un ilgtspējai var lasīt [šeit](#), bet par daudzīvokļu māju energoefektivitātes programmu pieejama [šeit](#).

Altum [Energoefektivitātes tehniskā kompetences centra komanda](#) konsultē uzņēmumus par energoefektivitātes izpēti un energoauditu veikšanu, kā arī investīciju projektu tehniskās dokumentācijas sagatavošanu. Mūsu komandas pieredze veidojusies kopš 2017. gada, kad Altum izlaida Zaļās obligācijas, lai piesaistītu līdzekļus ilgtspējīgu projektu finansēšanai. Komandas zināšanas par energoefektivitātes risinājumiem un tirgus tendencēm neaprobežojas tikai ar standarta risinājumiem, veidojot papildus pievienoto vērtību klientiem. Kopumā četrus gadus laikā konsultēti uzņēmumu projekti, kuru kopējais pienesums ilgtspējā, ja tiktu realizēti visi energoauditu ieteikumi, dotu 16 000 t CO2e ietaupījumu gadā. Vairāk par Energograntu skatīt [šeit](#).

Sociālie projekti ALTUM aizdevumu portfeli

ALTUM kā attīstības finanšu institūcija dažādību un vienlīdzīgas iespējas nodrošina ne tikai organizācijas iekšējā vidē, bet arī daudz plašākā tvērumā, ar pozitīvu un jēgpilnu ilgtermiņa ietekmi uz būtiski plašāku indivīdu loku un visu sabiedrību kopumā.

Sniedzot savu tiešu ieguldījumu Latvijas sabiedrības attīstībā, ALTUM nodrošina vienlīdzīgas iespējas finansējuma pieejamībai

- (i) sociāli nozīmīgu projektu realizēšanai,
- (ii) sociāli jūtīgām iedzīvotāju grupām,
- (iii) biznesa uzsākšanai un attīstībai lauku teritorijās neatkarīgi no profesijas vai vecuma, kā arī
- (iv) sociālajiem uzņēmumiem, attīstot sociālo uzņēmējdarbību un iesaistot darba tirgū cilvēkus, kam citādi nebūtu iespējas pilnvērtīgi integrēties sabiedrībā.

Finansējot sociāli nozīmīgus projektus, ALTUM darbības pozitīvā ietekme dažādības un vienlīdzības veicināšanā sniedzas tālu ārpus organizācijas robežām.

Sociālie mērķi tiek realizēti līdz ar ikdienas atbalsta finanšu instrumentiem - aizdevumiem, garantijām un ieguldījumiem iespējkapitāla fondos, kas nodrošina finanšu resursu pieejamību uzņēmumiem un mājsaimniecībām. Finansējums tiek piešķirts jomās, kuras valsts izvirzījusi kā atbalstāmas un svarīgas, tādejādi veicinot tautsaimniecības attīstību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu. ALTUM sociālās uzņēmējdarbības programmas kopējais apjoms ir 12.6 milj. EUR un atbalsts sniegts 206 projektiem.

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem (turpinājums)

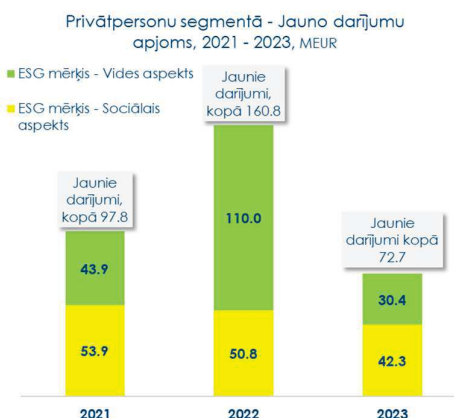
Viens no ALTUM finansētajiem sociālās ietekmes projektiem, kas realizēts 2023. gadā, ir sociālās aprūpes centrs "Rūre" Liepājā, kas nodrošina ilgstošu sociālo aprūpi, sociālo rehabilitāciju un medicīnu vienuviet. Centrs rada integrētas aprūpes piemēru un jaunu pakalpojumu modeli, kas uzstāda jaunus standartus Latvijas sociālās aprūpes nozarei.

Jau vairākus gadus ALTUM īsteno programmu Mazie aizdevumi lauku teritorijās nodrošinot iespējas biznesa uzsākšanai lauku reģionos, tai skaitā palīdzot mazināt nevienlīdzību starp pilsētām un lauku reģioniem, kā arī akcentējot vienlīdzīgas iespējas sākt biznesu neatkarīgi no profesijas vai vecuma. Mazie aizdevumi lauku teritorijās mērķēti specifiski uz lauku teritorijām (ārpus pilsētām!), kur kredītēšanas piedāvājums no banku sektora ir būtiski mazāks. Ar ļoti pieejamiem nosacījumiem un zemām

procentu likmēm ir panākts, ka uzņēmēji projektus realizē arī nelielos ciematos un pierobežas teritorijās. Ikgadējais izsniegto aizdevumu apjoms ir no 7 līdz 9 milj. EUR, ar vidējo aizdevuma apjomu aptuveni 30 tūkst. EUR.

Zemāk atspoguļots **Kopsavilkums par ALTUM jauno darījumu, kas sekmē Vides un Sociālo mērķu sasniegšanu, apjomu pēdējos trīs gados:**

Jau kopš 2016. gada ALTUM aktīvi strādā pie Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanas. Pēdējos gados klientu interese un atbalsta izmantošanas aktivitāte ir ļoti strauji augusi. Jāatzīmē, ka 2022. gadā klientu pieaugošās aktivitātes sakrīta arī ar ES programmu nomainīgu ES plānošanas periodu maiņas rezultātā, kas attiecīgi veicināja ievērojamu pieteikšanās aktivitāti līdzšinējās programmas noslēgumā. Tas rezultējās būtiskos jauno darījumu apjomos 2022. gadā Privātpersonu segmentā, kas sekmē Vides mērķu sasniegšanu.

Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes segmentā 2023.gads lielā mērā bija pārejas gads, kad daudzi jaunās, ES Atvēršanas fonda programmas potenciālie dalībnieki strādā pie projekta tehniskās dokumentācijas izstrādes un organizē projekta sākšanai nepieciešamo iedzīvotāju lēmumu pieņemšanu, ko joprojām ietekmē globālā procentu likmju kāpuma un ģeopolitisko notikumu izraisīta nenoteiktība. Jāņem vērā, ka 2023.gadā turpinājās iepriekšējā, ES plānošanas perioda projektu īstenošana, kas ietekmēja pilnvaroto personu kapacitāti vienlaikus gatavot un iesniegt projektus jaunajā Atvēršanas fonda programmā. Pirmie pieteikumi tajā tika iesniegti 2023.gadā, savukārt 2024.gada būvniecības sezonā tiks sākti pirmo projektu būvniecības darbi. Ņemot vērā salīdzinoši laikietilpīgu projekta sagatavošanas procesu, noslēgto darījumu un pabeigto projektu straujāks kāpums sagaidāms 2024. – 2026.gada periodā

Daudzdzīvokļu māju un privātmāju energoefektivitātes programmu 2023. gada jauno darījumu rezultātā

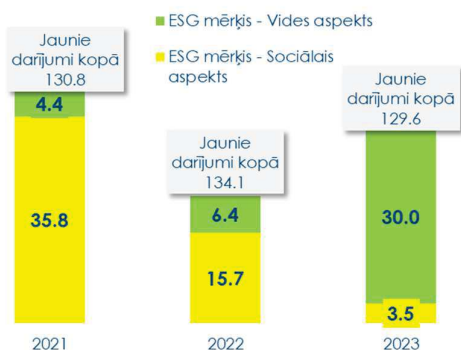
3 089 tCO₂e samazinājums gadā

(projektu plānotā kopējā ietekme)

ALTUM finansēto projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem (turpinājums)

MVU segmentā - Jauno darījumu apjoms, 2021 - 2023, MEUR

Jau kopš Zaļo obligāciju emitēšanas 2017. gadā ir uzsākts ļoti aktīvs darbs pie ilgtspējīgu projektu finansēšanas un tirgus izglītošanas.

Covid-19 pandēmija būtiski piebremzēja MVU segmenta interesi par energoefektivitāti uzlabojošiem, atjaunīgo energoresursu un ilgtspējīga transporta projektiem. Piesardzība turpinājās arī 2022. gadā, sākoties Krievijas karam Ukrainā. Tikai līdz ar energoresursu krīzi, uzņēmēju aktivitāte atjaunojās, taču samērā nogaidoši, cerot uz ātrāku ANM energoefektivitātes programmas sākumu. Tas izskaidro relatīvi nelielos izsniegtos apjomus 2022. gadā. Tā kā šādu projektu realizācijā ir visai liels laika posms starp finansējuma piešķiršanu un projekta realizāciju, tad 2022. gada laikā piešķirtais, bet vēl neizsniegtais finansējums sastādīja 10.9 milj. EUR.

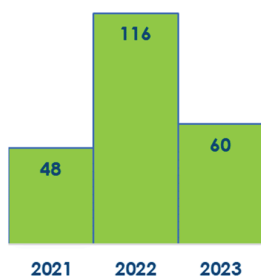
Taču pateicoties aktīvai darbībai un klientam pieejamām finansējuma līkmēm 2023. gadā vērojams būtiski augstāks izsniegto aizdevumu apjoms MVU segmentā ilgtspējīgo projektu realizācijai - 28.1 milj. EUR (2022: 6.4 milj. EUR).

2023. gadā izsniegtais finansējums lielākoties ir Atjaunīgo energoresursu segmentā (51%), kam seko Energoefektivitātes segments (48%) ar pavisam nelielu apjomu Ilgtspējīgā transporta segmentā (1%).

2023. gada jaunus izsniegtos apjomus pozitīvi ietekmēja arī 2023. gada 2. pusgadā uzsāktā ANM energoefektivitātes programmas ar kapitāla atlaidi, kur izsniegšanas apjoms sastāda 4.2 milj. EUR. Papildus jāatzīmē, ka 2023. gadā izsniegtie aizdevumi MVU segmentā ir ar augstu CO₂ pēdas samazinājuma intensitāti.

Augstāk minētās aktivitātes sniedzot aizdevumus, garantijas un grantus daudzdzīvokļu māju un privātmāju energoefektivitātes uzlabošanas programmās Privātpersonu segmentā un aizdevumus ilgtspējīgu projektu realizācijai MVU segmentā rezultējušās sekojošos jauno darījumu apjomos Vides mērķu sasniegšanā:

Jaunie darījumi, kas sekmē Vides mērķu sasniegšanu 2021 - 2023, MEUR

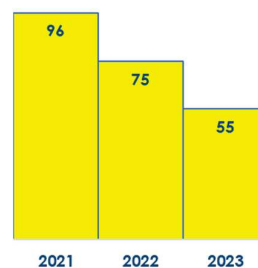
2023. gada jauno darījumu rezultātā

636 tCO₂e uz 1 MEUR samazinājums gadā
 (projektu kopējā plānotā ietekme)

Savukārt aktīvi sniedzot garantijas mājokļa iegādei (Privātpersonu segments) un nodrošinot uzņēmumiem pilnu spektru valsts atbalsta finanšu instrumentus Covid pandēmijas seku pārvarēšanai (būtiski ietekmē 2021. gada apjomus) ALTUM jauno darījumu apjomi Sociālo mērķu sasniegšanā ir sekojoši:

Jaunie darījumi, kas sekmē Sociālo mērķu sasniegšanu 2021 - 2023, MEUR

Zemāk atspoguļots jauno darījumu kopasvilkums Privātpersonu, Lauksaimnieku un MVU segmentos pēdējo trīs gadu laikā.

ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance)

Lai nodrošinātu ALTUM stratēģisko mērķu sasniegšanu un ilgtspēju, ir izstrādāts un pilnveidots korporatīvās pārvaldības modelis. ALTUM jau no 2021.gada piemēro Korporatīvās pārvaldības ieteikumus, kas ietverti Kodeksā.

Kodeksā noteikto korporatīvās pārvaldības principu ievērošana veicina uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu, to efektīvu pārvaldību un darbības caurskatāmību un ir attiecināma visos ALTUM līmeņos, veidojot sekmīgu savstarpējo attiecību sistēmu starp akcionāru, padomi, valdi, darbiniekiem, klientiem un pārējo sabiedrību. ALTUM ikdienas darbībā veido atvērtu un uzticamu komunikāciju ar visām iesaistītajām pusēm, kā arī nodrošina atbilstību Latvijas un starptautiskajām likumdošanas normām un ētikas standartiem.

Izvērtējot ALTUM korporatīvās pārvaldības sistēmas atbilstību Kodeksā noteiktajiem korporatīvās pārvaldības principiem un šo principu ievērošanu ALTUM darbībā, ALTUM pilnībā ievēro Kodeksā noteiktos korporatīvās pārvaldības principus, izņemot principu "Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi".

Augstākās vadības institūciju nominēšana un izvēle

Kompetenta un pieredzējusi uzņēmuma vadība ir priekšnoteikums uzņēmuma efektīvai darbībai un lēmumu pieņemšanai, kas sekmē uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu.

ALTUM pārvaldības modelis ir veidots, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi, kas ietverta Kodeksā, nodalot stratēģisko un operatīvo vadību. Uzņēmumā ir trīs pakāpju pārvaldes struktūra. ALTUM pārvaldību īsteno akcionāru sapulce, padome un valde. [Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā](#) noteiktajos gadījumos lēmumus pieņem arī [Ministru kabinets](#) kā augstākā lēmējinstiitūcija. Saskaņā ar [Komerclikumu](#) gan valdei, gan padomei noteikta solidāra atbildība.

Izvērtējot ALTUM korporatīvās pārvaldības sistēmas atbilstību Kodeksā noteiktajiem korporatīvās pārvaldības principiem un šo principu ievērošanu ALTUM darbībā, ALTUM pilnībā ievēro Kodeksā noteiktos korporatīvās pārvaldības principus, izņemot principu "Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi". ALTUM padomes un valdes sastāvu un darbības laiku nosaka [Atfīsības finanšu institūcijas likums](#) (turpmāk AFI likums).

Saskaņā ar AFI likuma 7.pantu uz ALTUM padomes un valdes locekļiem ir attiecināmas prasības, kādas noteiktas [Kredītiestāžu likumā](#) kredītiestādes padomes un valdes locekļiem.

ALTUM padomes sastāvu veido trīs padomes locekļi. Katrs akciju turētājs ir tiesīgs izvirzīt vienu padomes locekļa kandidātu. Padomes priekšsēdētājs ir [Finanšu ministrijas](#) izvirzīts padomes loceklis. ALTUM valdē nevar būt vairāk par pieciem valdes locekļiem. Padome ievēl valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus. Padomes un valdes locekļu pilnvaru termiņš ir trīs gadi.

Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtību nosaka Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un Ministru kabineta noteikumi "[Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātajai publikai personai](#)". Valdes vai padomes locekļu kandidātu izvērtēšanai valsts kapitāla daļu turētājs vai kapitālsabiedrības padome izveido nominācijas komisiju. Nominācijas komisijā iekļauj valsts kapitāla daļu turētāja vai padomes un Pārresoru koordinācijas centra (no 2023. gada 1. marta Valsts kancelejas Pārresoru koordinācijas departaments) (turpmāk - PKC) izvirzītos pārstāvjus, kā arī neatkarīgus ekspertus un, ja nepieciešams, novērotājus ar padomdevēja tiesībām.

Iespējamie valdes un padomes locekļu kandidāti tiek atlasīti, organizējot kandidātu pieteikšanās procedūru. Izņēmums pieļaujams tikai likumā paredzētos gadījumos, ja padomes vai valdes locekli pārvel uz jaunu pilnvaru termiņu vai personu nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu padomes vai valdes rīcībspēju.

Ja padomes vai valdes locekļa kandidātu noteiktajā kārtībā nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu institūcijas rīcībspēju, par padomes vai valdes locekli ieceļ kandidātu, kas atbilst attiecīgajam nepieciešamās profesionalitātes un kompetences kritērijiem. Šādā kārtībā ievēlētā persona amata pienākumus pilda līdz brīdim, kad likumā noteiktajā nominēšanas kārtībā amatā tiek ievēlēts padomes vai valdes loceklis, bet ne ilgāk kā vienu gadu.

ALTUM padomes un valdes locekļu nominēšanas kārtība nodrošina Kodeksa korporatīvās pārvaldības ieteikumu mērķi un veicina labu korporatīvo pārvaldību kapitālsabiedrībā.

Pārvaldības modelis

Akcionārs

Akcionāru efektīva iesaistīšana lēmumu pieņemšanā palīdz sasniegt uzņēmuma finanšu un nefinanšu mērķus, kā arī nodrošina uzņēmuma ilgtspējīgu darbību.

Finanšu ministrija

ALTUM kapitāla daļu turētāju pārstāvja amatā turpina strādāt [Finanšu ministrijas valsts sekretāre](#)

Baiba Bāne

Ekonomikas ministrija

ALTUM kapitāla daļu turētāju pārstāvja amatā turpina strādāt [Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs](#)

Edmunds Valantis

Zemkopības ministrija

ALTUM kapitāla daļu turētāja pārstāvja amatā ir stājies [Zemkopības ministrijas valsts sekretārs](#)

Raivis Kronbergs,

kuru Ministru kabinets Zemkopības ministrijas valsts sekretāra amatā apstiprināja ar 2022.gada 3.janvāri

Padome

ALTUM padomes locekļiem ir atbilstoša pieredze un kompetence, piemīt prasmju un zināšanu kopums, tostarp par finanšu nozari, biznesa attīstības vadību, kā arī uzņēmuma stratēģiju un finanšu vadību. Padomē ir pārstāvēti abi dzimumi, ievēroti dažādības principi.

Līga Kļaviņa

Padomes priekšsēdētāja.

Valsts sekretāra vietniece finanšu politikas jautājumos Latvijas Republikas [Finanšu ministrijā](#). Līdz tam ieņēmusi vairākus vadošos amatus Finanšu ministrijā, pārstāvēt Latvijas valsts intereses valsts kapitālsabiedrībās, kā arī ilgstoši darbojusies starptautiskajās finanšu institūcijās.

Ieguvusi maģistra grādu jurisprudencē Latvijas Universitātes Starptautisko attiecību institūtā.

Pilnvaru termiņš: 26.12.2025.

Ilze Baltābola

Padomes locekle

Pieredzi uzņēmējdarbības vides uzlabošanas politikas koordinēšanā un uzņēmējdarbības atbalsta programmu ieviešanā Latvijā.

[Ekonomikas ministrijas](#) Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta direktora vietniece.

Absolvējusi Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultāti, iegūstot maģistra grādu Eiropas studijās.

Pilnvaru termiņš: uz laiku, līdz tiks atlasīts kandidāts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajā kārtībā.

Jānis Šnore

Padomes loceklis

15 gadu pieredze finanšu vadībā un plānošanā, patlaban ir Latvijas Republikas [Zemkopības ministrijas](#) valsts sekretāra vietnieks.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (agrāk Latvijas Lauksaimniecības universitāte) ieguvis maģistra grādu lauksaimniecības zinātnē, kā arī Latvijas Universitātes Starptautisko attiecību institūta diplomu par profesionālās izglītības kursu starptautiskajās ekonomiskajās attiecībās.

Pilnvaru termiņš: uz laiku, līdz tiks atlasīts kandidāts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajā kārtībā.

ALTUM ir noteikta un saprotama padomes darba organizācija un savlaicīgas, kvalitatīvas un atbilstošas informācijas pieejamība, kas veicina padomes uzdevumu efektīvu izpildi un padomes locekļu pilnvērtīgu iesaisti lēmumu pieņemšanā. 2023.gadā notika 8 padomes sēdes, kurās tika izskatīti jautājumi par ALTUM darbības uzraudzību un pārvaldību, kā arī vērtēts Revīzijas komitejas darbs, lektējā audita daļas darbība un neatkarība, skatīti jautājumi, kas saistīti ar lektējās kontroles sistēmas darbību, valsts atbalsta programmu ieviešanu, īstenošanu un uzraudzību. Padome aktīvi iesaistījās Stratēģijas izstrādes procesā.

Pārvaldības modelis (turpinājums)

Valde

Reinis Bērziņš

Valdes priekšsēdētājs

Biznesa vadības un finanšu profesionālis ar ievērojamu pieredzi uzņēmumu un iestāžu vadībā.

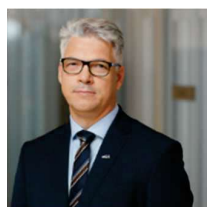
Ieguvis maģistra grādu starptautiskajās finansēs un banku darbībā Banku augstskolā, kā arī biznesa vadībā Šveices Biznesa skolā un tiesību zinātnēs Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: finanšu un resursu vadība, ilgtspējas vadība.

Starptautiska investīciju fonda "Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds" Uzraudzības padomes loceklis. Banku augstskolas Padomnieku konventa priekšsēdētājs. RSU padomes priekšsēdētājs.

ALTUM vada no 2015.gada 12.oktobra.

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Jēkabs Krieviņš

Valdes loceklis

Finanšu jomas eksperts ar vairāk nekā 25 gadu pieredzi uzņēmējdarbības kreditēšanas procesu organizēšanā un vadīšanā, kas gūta, strādājot gan komercbanku, gan valsts finanšu iestāžu sektorā.

Ieguvis maģistra grādu uzņēmējdarbības un iestāžu vadībā Rīgas Biznesa skolā, banku darbinieka sertifikātu Banku augstskolā un bakalaura grādu ekonomikā Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (agrāk Latvijas Lauksaimniecības universitāte)

Galvenās atbildības jomas: IT un tehnoloģiju atfīsība, ALTUM klientu un reģionālo pakalpojumu centri, privātpersonu mājokļu garantijas, Latvijas Zemes fonda pārraudzība.

Eiropas Garantiju institūciju asociācijas (AECM) valdes loceklis

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Inese Zīle

Valdes locekle

20 gadu darba pieredze finanšu sektorā, tai skaitā vairāk nekā 15 gadu pieredze, vadot dažādus departamentus, kā arī darba pieredze valsts sektorā.

Ieguvisi maģistra grādu starptautiskajā ekonomikā un uzņēmējdarbībā Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: ALTUM valsts atbalsta programmu izstrāde un ieviešana, dzīvojamo ēku energoefektivitāte, korporatīvo klientu apkalpošana, mārketinga un sabiedriskās attiecības.

Kā ALTUM pārstāve Latvijas Finanšu nozares asociācijas padomē. AS "Sadales fiks" padomes locekle.

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Ieva Jansone-Buka

Valdes locekle

Darba pieredze saistīta ar finanšu nozari, strādājot vadošos amatos gan komercbanku sektorā, gan uzņēmumos.

Ieguvisi profesionālā maģistra grādu uzņēmējdarbībā Rīgas Ekonomikas Augstskolā, sociālo zinātņu bakalaura grādu vadības zinātnē un politikas zinātnē Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: riska kapitāla finanšu instrumenti, kreditēšanas procesa organizēšana un vadīšana, eksporta garantijas, sociālā uzņēmējdarbības un uzņēmumu energoefektivitātes programmas īstenošana.

SIA "Tet" padomes locekle.

Pilnvaru termiņš:
17.03.2024.*

Juris Jansons

Valdes loceklis

Vairāk nekā 20 gadu pieredze darbības atbilstības, finanšu noziegumu novēršanā un risku vadībā, kas gūta, ieņemot vadošus amatus komercbanku sektorā.

Ieguvis maģistra grādu tiesību zinātnēs Latvijas Universitātē. Papildus ilggadējai pieredzei noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, ir iegūts CAMS sertifikāts,

Galvenās atbildības jomas: riska vadība, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana, juridiskā un administratīvā pārvaldība, klientu saistību izpilde un kontrole, personāla vadība.

Pilnvaru termiņš:
08.01.2026 .

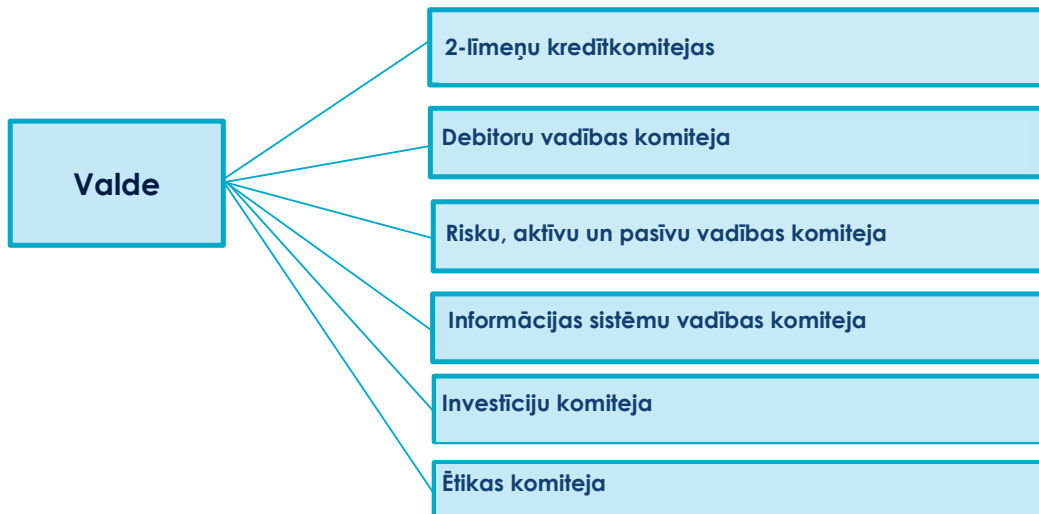
Pārskata periodā notikušas izmaiņas Sabiedrības valdē. 2023.gada 9.janvārī padome valdes locekļa amatā ievēlēja Juri Jansonu.

* 2024.gada 25.janvārī padome valdes locekļa amatā pārpastiprināja Ievu Jansoni-Buku, nosakot jaunu pilnvaru termiņu no 2024.gada 18.marta līdz 2027.gada 17.martam.

Pārvaldības modelis (turpinājums)

2023.gadā valde sanāca uz 71 valdes sēdi.

Ar valdes lēmumu ALTUM ir izveidotas Komitejas. To pamatuzdevumi, tiesības un atbildība, darbības principi, kā arī Komiteju locekļu tiesības un pienākumi ir noteikti Komiteju nolikumos.

Informācija par ALTUM vadību, ALTUM kapitāla daļu turētāju pārstāvjiem, ALTUM Revīzijas komiteju un ALTUM pārvaldību ir pieejama ALTUM interneta mājas lapā www.ALTUM.lv, sadaļas „PAR ALTUM” apakšsadaļā “Korporatīvā pārvaldība”.

Padomes un valdes atalgojumu nosaka Latvijas Republikas tiesību akti – Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi. Tiesību aktos ir noteikts vienots regulējums publiskas personas kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atbildībai. PKC izstrādātais regulējums Vadlīnijas publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atbildības noteikšanai definē prēmijas jeb atbildības mainīgas daļas izmaksāšanas kārtību valdei pēc gada pārskata apstiprināšanas un kapitālsabiedrības, tās valdes un padomes darbības rezultātu pārskata gadā izvērtēšanas.

Uzņēmuma darbības caurskatāmība

Uzņēmuma darbības caurskatāmība ir pamats efektīvām investoru attiecībām un veiksmīgai komunikācijai ar akcionāriem un citām ieinteresētajām pusēm. ALTUM regulāri un laikus informē akcionārus un citas ieinteresētās puses par uzņēmuma saimniecisko darbību, finanšu rezultātiem, pārvaldību un citiem aktuālajiem jautājumiem, atklājot precīzu, pilnīgu, objektīvu, aktuālu un patiesu informāciju. Uzņēmuma mājas lapā tiek publiskota informācija par pārvaldību, stratēģiju un darbības virzieniem, gada pārskats, kā arī statūti, ētikas kodeksa vadlīnijas, būtiskākās uzņēmuma politikas, korporatīvās pārvaldības ziņojums.

Informācija tiek atklāta likumā noteiktajos termiņos vai arī nekavējoties pēc tāda notikuma iestāšanās, kurš prasa nodrošināt informācijas atklāšanu. Informācija tiek publiskota latviešu un angļu valodā.

ALTUM ir izveidota un neregulēta informācijas kārtība, kā arī kārtība iekšējai un ārējai komunikācijai. Ir noteiktas konkrētas personas, kuras uzņēmuma vārdā atbild uz investoru un ieinteresēto pušu jautājumiem, kā arī kontaktējas ar masu medijiem. Tā kā 2017.gada oktobrī ALTUM uzsāka kotāciju [Nasdaq Riga](http://Nasdaq.Riga), ALTUM regulāri atklāj informāciju saskaņā ar “Kārtība, kādā NASDAQ OMX Riga tirzniecības sistēmās iekļauto un/vai tirgojamo finanšu instrumentu emitenti atklāj informāciju” un ALTUM iekšējiem noteikumiem.

Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība

ALTUM ir nulles tolerance pret kukuļošanas un korupcijas darbībām un to aizliegums jebkurā formā gan tieši, gan netieši. ALTUM neiesaistās koruptīvos darījumos un pilnībā tādus nosoda. Atbilstošas korupcijas, kukuļošanas un interešu konfliktu risku pārvaldības nodrošināšanai ALTUM ir izveidota iekšējā kontroles sistēma, kas nodrošina preventīvu risku vadību, un kontroles vide, kas ir vērsta uz korupcijas risku novēršanu, nepieļaujot interešu konfliktu un koruptīvas darbības, un kukuļošanu lēmumu pieņemšanā un darba vidē kopumā.

ALTUM ētikas normu pamatprincipi ir noteikti Ētikas kodeksā un kalpo kā uzvedības standarts ALTUM vadībai un visiem darbiniekiem. Ētikas kodekss ietver vadlīnijas darbiniekiem to ikdienas saskarsmē ar kolēģiem, klientiem, sadarbības partneriem, un tas palīdz veidot atbildīgu, drošu, ērtu darba vidi, kas savukārt veicina darbinieku uzticību un ētisku uzvedību, tādējādi arī

Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība (turpinājums)

nodrošinot uzņēmuma ilgtermiņa mērķu īstenošanu.

Lai konstatētu jebkuru iespējamo kukuļošanas vai korupcijas darbību, jebkuru korupcijas novēršanas likumu un noteikumu pārkāpumu rīcību, ALTUM nodrošina vairākus drošus un aizsargātus kanālus, tai skaitā [trauksmes ziņošanu](#). 2023.gadā nav saņemtas sūdzības par korupciju un trauksmes ziņojumi.

Sadarbība ar ietekmes pusēm

Regulāra un jēgpilna komunikācija ar dažādām ALTUM ietekmes pusēm ir viens no svarīgiem instrumentiem, lai identificētu ietekmēs pusēm būtiskus jautājumus un risinātu tos iesaistītajām pusēm vislabākajā veidā. ALTUM būtiskākās ietekmes puses noteiktas, ievērojot unikālo ALTUM kā atfīstības finanšu institūcijas lomu tautsaimniecības atfīstībā, ar finanšu instrumentiem nodrošinot finanšu pieejamību valsts definētām uzņēmēju un privātpersonu grupām, kuru atbalsts sniedz pozitīvu un jēgpilnu ilgtermiņa ietekmi uz visu sabiedrību kopumā. Ietekmes pušu noteikšanā tiek ievēroti ALTUM biznesa procesi, un, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību, ALTUM praktizē katrai grupai piemērotus sadarbības un komunikācijas veidus.

- **Klienti**

ALTUM klientu apkalpošanas tīkla darbība ir pakārtota uzņēmuma galvenajam nefinanšu mērķim – veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā. Tas tiek efektīvi nodrošināts ar konsultāciju maksimālu pieejamību visiem klientu segmentiem – gan klātienē, gan attālināti.

Klientiem tiek nodrošinātas klātienē konsultācijas visos Latvijas reģionos, tai skaitā, lai vēl labāk izprastu klientu darbības specifiku, ALTUM darījumu eksperti regulāri apmeklē klientus arī klātienē uzņēmumos.

Ir izveidota efektīva apkalpošanas sistēma klientiem, kuri izvēlas attālinātu saziņu. ALTUM šiem klientiem nodrošina pilnībā attālinātu apkalpošanu no konsultācijas un aizdevuma pieteikuma iesniegšanas līdz pat lēmuma pieņemšanai.

Pilnveidojot attālināto apkalpošanu un rūpējoties par papīra dokumentu aprītes mazināšanu, ALTUM mudina klientus lietot elektronisko parakstu un nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu.

Klientu apmierinātību vērtējam klientu tiešsaistes aptaujās, kuras piedalīties tiek aicināti visi kredītēšanas pakalpojumu klienti. Aptaujā noskaidrojam klientu viedokli par kredītēšanas procesa vienkāršību un saprotamību, darbinieku kompetenci un atsaucību, klientu portāla lietojamību, lēmumu pieņemšanas ātrumu un citiem būtiskiem klientu apkalpošanas aspektiem.

- **Darbinieki**

Darbinieku iesaiste ir būtiska gan ALTUM darba vides, darba drošības, mācību procesu u.c. jomu pilnveidošanai, gan jaunu darbības virzienu atfīstībai, atbalsta programmu īstenošanai un pilnveidei. Darbinieku viedokļi tiek apzināti darbinieku aptaujās, sadarbībā ar darbinieku pilnvarotajiem pārstāvjiem, kā arī iesaistot darba grupās, hakeronos un citās sadarbības formās gan struktūrvienību ietvaros, gan starp tām, nodrošinot viedokļu apmaiņu, savstarpēju atbalstu, jaunu ideju un risinājumu ģenerēšanu, u.c.

- **Padome un Akcionāri**

Akcionāri

ALTUM darbības caurskatāmība ir pamats komunikācijai ar akcionāriem, padomi un citām ietekmes pusēm. ALTUM regulāri un laikus informē akcionārus un padomi par uzņēmuma saimniecisko darbību, finanšu rezultātiem, pārvaldību un citiem aktuālajiem jautājumiem, atklājot precīzu, pilnīgu, objektīvu, aktuālu un patiesu informāciju.

Akcionāru efektīva iesaistīšana lēmumu pieņemšanā palīdz sasniegt uzņēmuma finanšu un nefinanšu mērķus, kā arī nodrošina uzņēmuma ilgtermiņa darbību.

Padome

ALTUM padome pārstāv akcionāra intereses, pārrauga valdes darbību un iesaistās ALTUM stratēģiskajā atfīstībā, kā arī finanšu un risku pārvaldības uzraudzībā. ALTUM ir noteikta un saprotama padomes darba organizācija un savlaicīgas, kvalitatīvas un atbilstošas informācijas pieejamība, kas veicina padomes uzdevumu efektīvu izpildi un padomes locekļu pilnvērtīgu iesaisti lēmumu pieņemšanā.

Sadarbība ar ietekmes pusēm (turpinājums)

Padomes darbības principus, kā arī galvenos pienākumus nosaka statūti un padomes darba organizēšanas kārtība. Padomes uzdevumus un atbildību regulē normatīvie akti.

Informācija par ALTUM Padomi un Akcionāriem ir pieejama apakšsadaļā "Pārvaldības modelis".

- **Investori**

Labā ALTUM finanšu, risku un korporatīvā pārvaldība ir priekšnoteikums labām un kvalitatīvi organizētām investoru attiecībām. ALTUM ir aktīvs kapitāla tirgus dalībnieks kopš 2017. gada ar regulārām obligāciju emisijām Nasdaq obligāciju regulētajā tirgū. Investoru izbraukumu prezentācijas (road show) un investoru regulāri savani ir neatņemama katras obligāciju emisijas priekšdarbu sastāvdaļa. Kvalitatīva ceturkšņu finanšu un darbības informācija, kā arī regulāri paziņojumi biržā par ALTUM darbībai būtiskiem notikumiem ir neatņemama ikdienas investoru attiecību sastāvdaļa, kuru ALTUM veic ar rūpību un atbildību.

- **Finanšu sektors**

Sadarbības partneru – banku – iesaistes novērtējumam ALTUM veic ikgadēju sadarbības partneru aptauju, kur banku darbinieki sniedz atgriezenisko saiti par ALTUM sniegtajiem pakalpojumiem, darbinieku kompetenci un novērtē līdzšinējo sadarbību.

- **Politikas veidotāji, valsts vai uzraudzības iestādes**

ALTUM regulāri sadarbojas ar Latvijas Republikas nozaru ministrijām, lai apzinātu politikas veidotāju prioritātes, nozaru problemātiku un vajadzības un efektīvi līdzdarbotos atbalsta programmu izveidošanā attiecīgajām nozarēm.

- **Piegādātāji**

ALTUM strādā pie Piegādātāju kodeksa izveides, lai nodrošinātu vides, sociālajiem un pārvaldības aspektiem pielāgotu sadarbību.

- **Profesionālās asociācijas, izglītības iestādes**

Veicinot zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbību, jauniešu iesaisti zinātniskajos pētījumos, pētniecības kvalitāti un inovatīvu ideju komercializāciju, ALTUM sadarbojas ar [Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti](#), [Banku augstskolu](#), [Rēzeknes Tehnoloģiju augstskolu](#) un [Vidzemes augstskolu](#).

Finansiāli atbalstot labāko Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas zinātnisko pētījumu autorus, ALTUM veicina inovatīvu lauksaimniecības risinājumu rašanos un to ieviešanu dzīvē. Sadarbība ar Banku augstskolu nodrošina topošo finanšu jomas profesionāļu reālu iesaisti praktiskos finanšu pieejamības un finanšu instrumentu efektivitātes pētījumos, tādējādi veicinot vēl jēgpilnāku studiju saikni ar finanšu sektora attīstību.

- **NVO, eksperti un profesionālās asociācijas**

ALTUM regulāri sadarbojas ar nozaru ekspertiem un uzņēmējdarbības atbalsta un interešu aizstāvības organizācijām, lai izveidotu uzņēmēju un citām klientu grupu vajadzībām atbilstošus finanšu produktus. ALTUM ir atvērts ekspertu un profesionālo organizāciju viedokļiem, veidojot jaunus finanšu produktus un pilnveidojot esošos.

Svarīgākie notikumi un sasniegumi 2023

Ilgtermiņa kredītreitings Baa1	Nominācijā Labākās investoru attiecības obligāciju tirgū Baltijā 3.vieta	Figure Baltic Advisory apbalvojums "Taisnīgs maksātājs" 2. vieta	Bronzas statuss SIF novērtējumā "Dažādībai atvērts darba devējs"	Plafina novērtējums "Ilgspējas indeksā"
--------------------------------	--	--	--	---

Moody's 2024. gada 2. februārī pārapsīrināja **ALTUM ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ar stabilu perspektīvas novērtējumu**, kas ir tādā pašā līmenī, kāds tika apstiprināts 2022. gada 16. decembrī. Atbilstoši Moody's aktualizētajai ar valdību-saisītu emitentu metodikai (Government-Related Issuers Methodology), kas publicēta 2024.gada 25.janvārī, Moody's vairs neklasificē ALTUM kā ar valdību-saisītu emitentu (government-related issuer) un atsaucis tā bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment) baa3. No 2024.gada 2.februāra ALTUM noteikts atsevišķais kredītnovērtējums (standalone assessment) līdzšinējā baa3 līmenī, kas aizstāj atsaukto bāzes kredītnovērtējumu. Moody's ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ALTUM sākotnēji saņēma 2017. gadā, un tas ir viens no augstākajiem starp Latvijas valsts kapitālsabiedrībām piešķirtajiem. Augstais reitings ļauj ALTUM sekmīgi īstenot ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaistei, regulāri emitējot obligācijas. Finanšu piesaiste Resursu piesaiste finanšu tirgos nodrošina ALTUM finansējuma avotu diversifikāciju, palīdz būt ilgtspējīgiem un pašpietiekamiem finansējuma piesaistē, vienlaikus sekmējot Baltijas kapitāla tirgus attīstību.

Nasdaq Baltija biržu uzņēmumu balvas "[Nasdaq Baltic Awards 2023](#)" nominācijā par labākajām investoru attiecībām obligāciju tirgū Baltijā Altum ieguva 3.vietu. Lai saņemtu balvas, Nasdaq Baltija biržās kotētie uzņēmumi tika vērtēti, pamatojoties uz to sasniegumiem caurskatāmības, investoru attiecību un labas korporatīvās pārvaldības prakses jomā. Papildus tika izvērtēta uzņēmumu tirdzniecības aktivitāte, ņemts vērā tirgus analītiķu un investoru vērtējums.

2023. gadā ALTUM saņēma augstu novērtējumu par taisnīgu un vienlīdzīgu pieeju atalgojuma noteikšanā. Atalgojuma pēfījumu un vadības konsultāciju uzņēmuma Figure Baltic Advisory (agrāk pazīstams kā "Fontes") pēfījumā "Taisnīgs maksātājs 2023" ALTUM mazo un vidējo uzņēmumu kategorijā ieguva augsto 2.vietu. Analizējot uzņēmumus, tika vērtēti vairāki aspekti: iekšējais taisnīgums (atalgojums vienādiem vai līdzīgas vērtības amatiem uzņēmuma iekšienē), ārējais taisnīgums (uzņēmuma maksātais atalgojums attiecībā pret līdzīgiem amatiem darba tirgū) un sociālais taisnīgums (atšķirība starp vīriešu un sievietes atalgojumu vienādos amatos). Starp kritērijiem ir arī attiecība vīriešu un sievietes īpatsvars vadītāju amatos, sākot no vidēja līmeņa vadītājiem.

Tāpat 2023.gadā atzinīgi novērtēts ALTUM sniegums dažādības veicināšanā. Sabiedrības integrācijas fonda novērtējumā "Dažādībai atvērts darba devējs 2023" ALTUM saņēma bronzas statusu, kas apliecina ALTUM sniegumu dažādības principu ieviešanā un apņemību ceļā uz izcilību iekļaujošas darba vides veidošanā. Apbalvojums veidots, lai veicinātu toleranci pret dažādību Latvijas uzņēmumos un darba tirgū, kā arī veidot sabiedrības izpratni par dažādības jēdzienu, kā arī dalīties ar labās prakses piemēriem.

Savukārt Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta (Institute for Corporate Sustainability and Responsibility) organizētajā [Ilgspējas indeksā](#), kas novērtē uzņēmuma ilgtspēju atbilstoši starptautiskajām prasībām visās korporatīvās sociālās atbildības jomās, ALTUM jau trešo gadu pēc kārtas ieguva augsto plafina novērtējumu.

Ilgspējas indeksa vērtējums ir viena no uzskatāmām izpausmēm tam neredzamajam ikdienas darbam, ko uzņēmumi realizē, ievērojot korporatīvās ilgtspējas un atbildības principus, sabalansējot akcionāru, darbinieku, klientu, apkārtējās vides, biznesa partneru un citu pušu intereses ar ilgtspējīgas darbības nosacījumiem, tādā veidā kļūstot par līderiem un paraugu citiem uzņēmumiem.

ESG - Vides aspekts (Enviromental)

ALTUM īsteno pastāvīgu vides pārvaldības un darbības uzlabojumu ciklu, tostarp pārskatot ilgtermiņa un īstermiņa darbības mērķus vides jomā, lai rastu līdzsvaru starp uzņēmējdarbības efektivitāti un to ietekmi uz vidi un dzīves kvalitāti.

ALTUM apzinās savu ietekmi uz klimata pārmaiņām, kā arī klimata pārmaiņu ietekmi uz ALTUM darbību. ALTUM vides politika pauž mērķus un apņemšanos īstenot savu darbību, radot pēc iespējas mazāku negatīvu ietekmi uz vidi tiešā un netiešā veidā.

ALTUM kā Latvijas atbilstības finanšu institūcijas radītā ietekme uz vidi lielākoties ir netieša un tā rodas, nodrošinot klientiem atbalsta programmas. ALTUM apzinās savu kā valsts kapitālsabiedrības un finanšu sektora dalībnieka lielo nozīmi [Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021. - 2030.gadam](#) noteikto ambiciozo mērķu sasniegšanā. ALTUM kredītpolitika, kā arī sadarbība ar citiem finanšu sektora dalībniekiem tiek regulāri pārskatīta atbilstoši šiem izaicinājumiem.

ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim

Vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības jēdziens (ESG) apzīmē pieeju, kas nosaka atbilstošu organizācijas uzvedības modeli. Pēdējo gadu laikā ESG ir kļuvis arvien nozīmīgāks, politikas veidotāji, finanšu sektors un sabiedrība ir sākuši pievērst arvien lielāku uzmanību uzņēmumu ietekmei uz sabiedrības labklājību un savu ietekmi klimata pārmaiņu mazināšanā. Iestājoties ESG riskiem, var būt negatīva ietekme uz kredītrisku, aktīviem, finanšu un peļņas rādītājiem vai ALTUM reputāciju.

ALTUM ESG risku būtiskuma analīze. 2023.gadā ir izstrādāta ALTUM ESG risku būtiskuma analīzes metodoloģija un pēc tās veikta ALTUM ESG risku būtiskuma analīze. ESG risku būtiskuma analīze primāri atspoguļo riskus, kas var ietekmēt ALTUM kredītportfeli (aizdevumu kredītportfeli, aizdevumu nodrošinājumu portfeli un garantiju portfeli) un var rasties no tā klientiem, izejot no viņu darbības industrijas, finansēto projektu industrijas un klientu vai projektu ģeogrāfiskā izvietojuma. ESG risku būtiskuma analīzes ietvaros ALTUM kredītportfelis tiek izvērtēts no klimata risku aspekta – pārejas risku un klimata fizisko risku griezumā par aizdevumu kredītportfeli, aizdevumu nodrošinājumu portfeli un garantiju portfeli MVU / Lielo uzņēmumu un Lauksaimnieku segmentos. Ņemot vērā ALTUM aizdevuma portfeļa amortizācijas struktūru klimata riski tiek vērtēti sekojošos laika nogriežņos – (i) līdz 2025.gadam, 2026. – 2040.gads un (iii) pēc 2040.gada.

Pārejas riski būtiski ietekmē uzņēmumu ekonomisko aktivitāti, kas savukārt rada tiešu ietekmi uz ALTUM uzņēmumu spēju veikt aizdevumu atmaksu vai arī saglabāt nodrošinājuma tirgus vērtību. Tie var tieši vai netieši rasties saistībā ar klientu pielāgošanās procesu, pārejot uz zemu oglekļa emisiju un ilgtspējīgāku ekonomiku. Pārejas risku var paaugstināt, piemēram, strauja jaunas klimata un vides politikas pieņemšana attiecībā par SEG emisiju samazinājumu, konkurentu tehnoloģiskais progress vai tirgus un patērētāju paradumu maiņa, kad klienta spēja pielāgoties lielā mērā atkarīga no nepieciešamo pielāgošanās investīciju projektu savlaicīgas realizācijas.

Metodoloģija ESG risku būtiskuma analīzei Pārejas risku izvērtēšanai balstīta uz ECB vadlīnijām, ECB stresestu ziņojumiem un UNEP FI Pārejas risku metodoloģiju, kas savukārt balstīta TCFD Rekomendācijās. Izmantojot šo metodoloģiju, katra projekta pārejas riska pakāpe izvērtēta sektora / nozares līmenī (NACE kodu 4.līmenis) 5 balļu skalā Zems – Ļoti augsts. Tabulā redzams aizdevumu kredītportfelis ar Augstu un Ļoti augstu Pārejas riska pakāpi, uz 2022. un 2023. gada beigām, balstoties uz veikto izvērtējumu sektora / nozares līmenī.

Tab.1. : Aizdevumu kredītportfelis ar Augstu / Ļoti augstu Pārejas riska pakāpi nozares sektoru griezumā

	31.12.2023		31.12.2022	
	tūkst. EUR	% no kopējā portfeļa	tūkst. EUR	% no kopējā portfeļa
Lauksaimniecība	29 854	6%	30 731	8%
Koksnes un papīra izstrādājumu ražošana	49 913	10%	27 664	7%
Pārtikas un dzērienu ražošana	11 540	2%	11 434	3%
Ķīmijas izstrādājumu ražošana	12 249	3%	4 126	1%
Būvmateriālu ražošana	6 425	1%	4 947	1%
Metāla izstrādājumu ražošana	5 031	1%	13 829	3%
Patēriņa preces	1 310	0.3%	1 115	0.3%
Loģistika	940	0.2%	1 522	0.4%
Cits	1 863	0.4%	3 901	1%
Ar Augsta / Ļoti augsta Pārejas riska pakāpi	119 125	25%	99 269	25%
Kopējais kredītportfelis*:	477 576	100%	400 166	100%

* Kopējais kredītportfelis: bruto kredītportfelis un ārpusbilances saistības par piešķirtajiem aizdevumiem uz pārskata perioda beigām

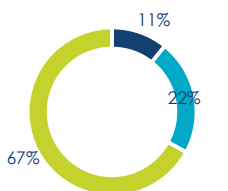
ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim (turpinājums)

Tiek izdalīti sekojoši klimata fizisko risku tipi – karstuma viļņi / sausums, plūdi, stipri nokrišņi, jūras līmeņa paaugstināšanās, snigšanas samazinājums. Metodoloģija klimata fizisko risku izvērtēšanai balstīta uz ECB vadlīnijām un TCFD rekomendācijām.

Lai noteiktu klimata fizisko risku līmeni kādā no sekojošiem trīs klimata fizisko risku tipiem - karstuma viļņi / sausums, stipri nokrišņi un snigšanas samazinājums, katrs projekts tiek vērtēts gan saistītās nozares griezumā, gan balstoties uz projektam piesaistīto ģeogrāfisko novietojumu. Tajā skaitā, šīs ESG risku būtiskuma analīzes ietvaros, tiek definētas tās darbības nozares, kurām ir augsts konkrētā klimata fiziskā riska līmenis. Klimata fizisko risku izvērtēšanai tiek izmantoti dati par klientu projektu adresēm (ģeogrāfiskais novietojums) un projektu nozarēm (NACE kods). Klimata fizisko risku ietekme uz industrijām ir izvērtēta ņemot vērā katra klimata fiziskā riska tipa ietekmi uz konkrēto nozari un vadoties pēc SASB Klimata Riska Karšu metodoloģiju (SASB Climate Risk Technical Bulletin). Klimata fizisko risku ietekme uz ģeogrāfisko izvietojumu ir izvērtēta ņemot vērā LVGMC Klimata pārmaiņu analīzes rīku un LVGMC plūdu kartes (GIS formātā), kas balstīti uz RCP 4.5 scenāriju, kuru IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) raksturo kā starpposma scenāriju, kura ietvaros ir paredzams temperatūras pieaugums 2 līdz 3 Celsija grādu robežās līdz 2100.gadam. Izmantojot šo metodoloģiju, ir izvērtēta katra klimata fiziskā riska tipa ietekme uz konkrēto projektu pēc tā ģeogrāfiskā novietojuma un darbības nozares 3 baļļu skalā Zems – Augsts. Ja darbības nozarei konkrētais klimata fiziskā riska tips nav ar augsta riska pakāpi, tad konkrētais klimata fiziskā riska tips netiek kartēts un tiek klasificēts kā Praktiski neesošs. Savukārt klimata fizisko risku tipiem - plūdiem un jūras līmeņa paaugstināšanās konkrēta klimata fiziskā riska pakāpe tiek noteikta balstoties uz projektam piesaistīto ģeogrāfisko novietojumu kā aprakstīts augstāk, neatkarīgi no saistītās nozares.

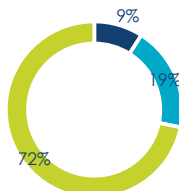
Zemāk atspoguļots **Aizdevumu kredītportfeļa** uz 2022. gada 31. decembrī jūtīguma analīze (risku līmeņu sadalījums) par katru no klimata fiziskajiem riskiem. Šobrīd tiek veikta aizdevumu kredītportfeļa uz 2023. gada 31. decembrī klimata fizisko risku jūtīguma analīze, kas tiks publicēta ALTUM saīsinātajos pārskatos par 2024. gada 1. ceturksnī.

Karstuma viļņi/sausums

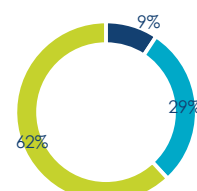
■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

Spēcīgi nokrišņi

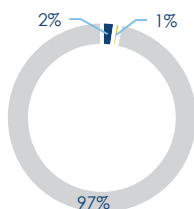
■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

Sniega samazinājums

■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

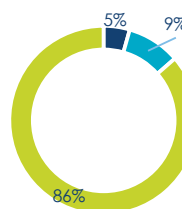
Jūras līmeņa paaugstināšanās

■ Augsts
 ■ Zems

■ Vidējs
 ■ Neatstāj ietekmi

Plūdi

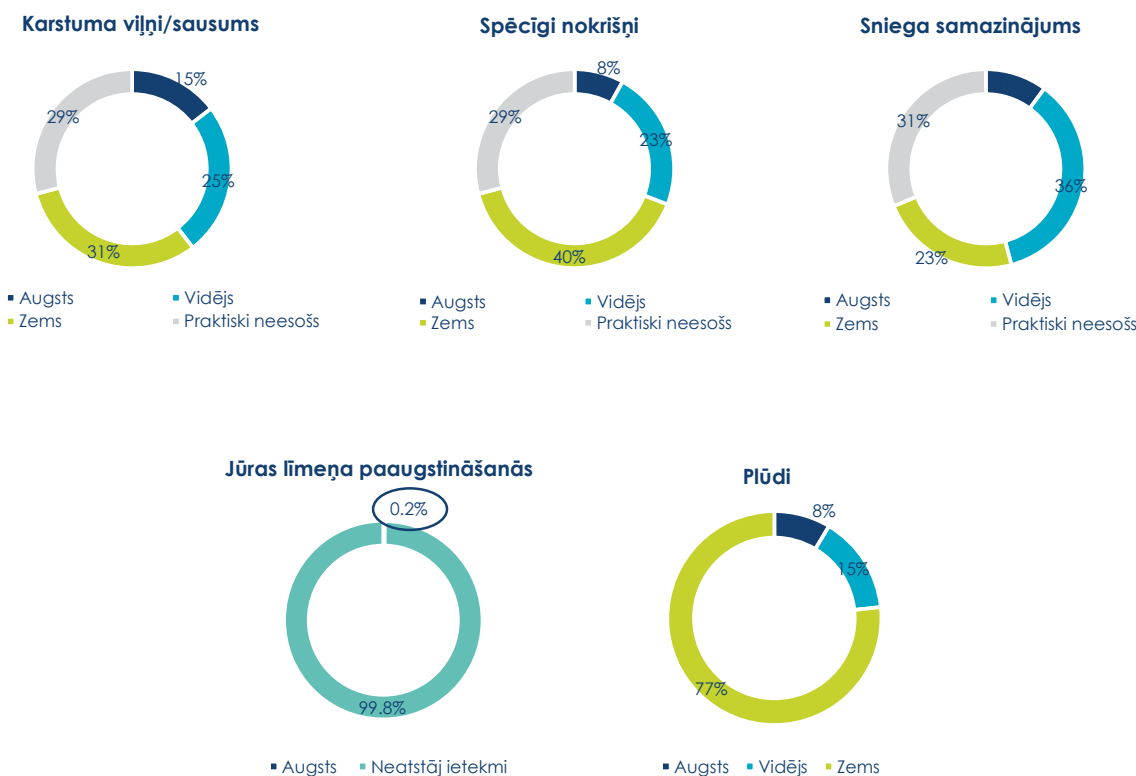

■ Augsts ■ Vidējs ■ Zems

ESG risku pārvaldība ALTUM kredītportfelim un garantiju portfelim (turpinājums)

Savukārt nodrošinājuma gadījumā tiek pielietota diferencēta pieeja klimata fizisko risku tipu attiecināšanai uz nodrošinājumu veidiem. Plūdu un jūras līmeņa paaugstināšanās riski ietekmē visus nodrošinājumu veidus, savukārt karstuma viļņu / sausuma, stipru nokrišņu un snigšanas samazinājuma riski ietekmē tikai tos nodrošinājumu veidus, kas saistīti ar noteiktām ietekmētajām industrijām. Neatkarīgi no klimata fiziskā riska veida attiecīgā klimata fiziskā riska pakāpe tiek noteikta tikai nodrošinājumam, kas klasificēts kā nekustamais īpašums.

Zemāk atspoguļots **nodrošinājuma portfeļa** uz 2022. gada 31. decembri jūfīguma analīze (risku līmeņu sadalījums) par katru no klimata fiziskajiem riskiem. Šobrīd tiek veikta aizdevumu kredītportfeļa uz 2023. gada 31. decembri klimata fizisko risku jūfīguma analīze, kas tiks publicēta ALTUM saīsinātajos pārskatos par 2024. gada 1. ceturksnī.

ESG skoringa modelis. Balstoties uz ALTUM ESG risku būtiskuma analīzes datiem tālāk 2023.gadā ir izstrādāts ESG skoringa modelis, kas tiks pielietots MVU / Lielo uzņēmumu un Lauksaimnieku segmentos jaunu darījumu izvērtēšanas procesā virs noteikta būtiskuma sliekšņa, kā arī pie esošā portfeļa un ķīlu novērtējuma uzraudzības. ESG scoring modelis ļaus arī noteikt pārejas riska pakāpi individuālajā darījumu līmenī. ESG scoring modeļa ieviešana notiks pakāpeniski un tiks uzsākta 2024. gadā, ņemot vērā klientu gatavību aizpildīt vienotu banku ESG anketu, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem klientu ilgtspējas indikatoriem.

Tiešās ietekmes mazināšana

Lai gan ALTUM kā atbilstības finanšu institūcijas tiešā ietekme uz vidi ir salīdzinoši neliela, neskatoties uz to, ALTUM ir mērķis turpināt samazināt pašu radīto ietekmi uz apkārtējo vidi.

Viens no pasaulē plašāk lietotajiem aprēķinu ietvariem CO₂ jeb siltumnīcefektu radošos gāzu (SEG) emisiju mērīšanai ir [Greenhouse Gas Protocol](#) (GHGP) izstrādātais standarts jeb SEG protokols, kas ir brīvprātīgs uzskaites un ziņošanas mehānisms attiecībā uz SEG emisijām. ALTUM izmanto to par pamatu, lai brīvprātīgi veiktu uzņēmuma CO₂ pēdas aprēķinus, datu uzskaiti un attiecīgi vēlākā posmā salīdzināšanu un publiski ziņotu par saviem rezultātiem. Lai datu apkopošana būtu strukturēta un salīdzināma, SEG protokols tiek balstīts uz 3 tvērumiem jeb Scopes:

1. tvēruma emisijas (Scope 1)	tiešās emisijas jeb SEG emisijas, kuras rodas un tiek ražotas uzņēmumā un kuras tas kontrolē. Tvērums attiecas uz siltumnīcefekta gāzēm, kas tiek emitētas, veicot savu uzņēmējdarbību vai ražojot produktus;
2. tvēruma emisijas (Scope 2)	netiešās SEG emisijas no iepirktās elektroenerģijas, siltumenerģijas vai dzesēšanas;
3. tvēruma emisijas (Scope 3)	visas pārējās netiešās emisijas vērtību ķēdē, sākot ar loģistiku, piegādātājiem, produktu izmantošanas u. c. emisijas ārpus uzņēmuma.

Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību 2023.gadā ALTUM iekļauj datus par Scope 1 un Scope 2.

CO₂ pēdas nospiedums ir kopējā oglekļa dioksīda emisijas mērs, kas tieši un netieši tiek izraisīts ar ALTUM darbību. ALTUM mēra savu CO₂ pēdu kopš 2018.gada un aprēķini tiek veikti saskaņā ar MK 2018.gada 23.janvāra noteikumiem Nr.42 "[Siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķina metodika](#)", kas nosaka aprēķina metodiku un CO₂ emisijas faktorus transporta degvielai, centralizētajai siltumenerģijas apgādei un elektroenerģijai.

2023.gadā (Scope 1 un Scope 2) **radīto emisiju apjoms sastāda 89 tCO₂e, (2022: 99 tCO₂e)**, kas ir par 58.6% mazāk nekā 2018.gadā (216 tCO₂e). Salīdzinot ar 2022. gadu, Scope 1 un Scope 2 radīto emisiju apjoms samazinājies par 10%.

	benzīns	28 tCO ₂ e		elektroenerģija	18 tCO ₂ e
	dīzeļdegviela	0.7 tCO ₂ e		siltumenerģija	43 tCO ₂ e
Kopā: 29 tCO₂e			Kopā: 61 tCO₂e		

Lai sasniegtu savu nodomu samazināt SEG emisijas, 2018.gadā tika veikts arī uzņēmuma energoaudits, kura ietvaros tika analizēts uzņēmuma dabasgāzes, transporta un elektroenerģijas patēriņš un definēti iespējamie energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi. Balstoties uz energoaudita secinājumiem un rekomendācijām, ALTUM ik gadu īsteno uzņēmuma energoefektivitātes paaugstināšanas mērķētus pasākumus: tiek veikti darbi, kas vērsti uz darbību un ēku energoefektivitātes uzlabošanu, komandējumu skaita samazināšanu, izmantojot attālināto sapulču formātu, attālinātu darbu un pāriešanu uz energoefektīvu autoparku uzņēmuma vajadzībām. Īpašs uzsvars tiek likts uz darbinieku izglītošanu, veicinot viņu attieksmes maiņu un palielinot apņemšanos mazināt arī savu individuālo ietekmi uz vidi.

Vērtējot CO₂ emisiju intensitāti:

uz vienu ALTUM darbinieku **2023.gadā radījām 0.42 tCO₂** (rādītājs palicis nemainīgs kopš 2022. gada), kas ir par 57% mazāk kā 2018. gadā (2018: 0.97 tCO₂e). Uz EUR 1 miljonu ALTUM bruto finanšu instrumentu portfeli, **2023. gadā tika saražots 0.08 tCO₂**, kas ir par 20% mazāk nekā 2022. gadā (2022: 0.1 tCO₂e emisijas uz 1 milj. EUR finanšu instrumentu portfeli). **Kopš 2018. gada reģistrēts 80% samazinājums** (2018: 0.41 tCO₂e emisijas uz 1 milj. EUR finanšu instrumentu portfeli). Kopš 2018. gada ALTUM ne tikai samazinājis radīto emisiju apjomu, bet arī palielinājis bruto kredītporfeļa apjomu.

Atzinumu par siltumnīcefekta gāzu emisijas apjomiem ALTUM izstrādāja un 2024.gada februārī apstiprināja tehnisko ekspertu SIA "[TUV NORD Baltic](#)".

ALTUM cenšas pēc iespējas samazināt radīto atkritumu daudzumu, šķiro atkritumus, nodrošina birojos atsevišķas atkritumu tvertnes baterijām (bīstamajiem atkritumiem), cenšas veicināt otrreizējo pārstrādi un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas ir tieši saistītas ar ALTUM darbību.

Tiešās ietekmes mazināšana (turpinājums)

Galvenās darbības, kas tiek īstenotas:

Nomainīta un uzlabota apkures sistēma centrālajā birojā

Nomainīts autoparks, būtiski samazinot degvielas patēriņu un CO₂ izmešu daudzumu

LED apgaismojuma uzstādīšana biros, kā arī uzstādīti kustību sensori noteiktās zonās

Nodrošināta atkritumu šķirošana

Ieviesta digitāla dokumentu vadības sistēma

Samazināts biroja papīra patēriņš un pastāvīga izlietotā papīra nodošana otrreizējai pārstrādei

Uzstādīti dzeramā ūdens filtri, atsakoties no ūdens PET pudelēs

Nodrošināts telpu uzkopšanas pakalpojums, iekļaujot videi draudzīgu līdzekļu lietošanu

Jumta siltināšanas darbi, kas būtiski samazina siltuma zudumu

Izveidota velo stāvvietā un dušas telpas

Netiešās ietekmes mazināšana

ALTUM nodrošina plašu atbalsta iespēju klāstu iedzīvotājiem un uzņēmumiem energoefektivitātes uzlabošanai. Mēs esam guvuši spēcīgu pārliedību, ka ilgtspēja ir nākotne Latvijas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un mums pašiem. ALTUM definē biznesa ilgtspēju kā ilgtermiņa vērtības radīšanu, ņemot vērā ekonomiskos, ētiskos, sociālos un vides apsvērumus. Mēs esam apzinājuši jaunus normatīvos aktus un to prasības, kas veicina klimata pārmaiņu ietekmes uzraudzību un mazināšanu. ALTUM ir uzsākts darbs, lai novērstu ar ESG faktoriem saistītos riskus kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Pareiza ESG risku pārvaldība ir laba uzņēmējdarbības prakse, kas jāīsteno gan ALTUM, gan klientiem, gan sadarbības partneriem.

ALTUM fokusējas uz ilgtspējīgu attīstību un inovatīviem risinājumiem finanšu stabilitātes nodrošināšanai. Vairāk par ALTUM netiešās ietekmes mazināšanu lasīt sadaļā "**ALTUM projektu ietekme uz vides un sociālajiem aspektiem**".

ESG - Sociālais aspekts (Social)

Personāla pārvalde

ALTUM Personāla politika nosaka ilgtspējīgas personāla vadības pamatprincipus. Tās mērķis ir nodrošināt vienotu, efektīvu personāla vadību, lai piesaistītu, saglabātu un attīstītu kvalificētus, profesionālus un motivētus darbiniekus augstas uzņēmuma darbības efektivitātes sasniegšanai, kā arī lai nodrošinātu tiesību normu ievērošanu darba attiecībās, darba organizācijas pilnveidošanu un veicinātu darbinieku attīstību un lojalitāti ALTUM.

Dažādība, iekļaujoša darba vide un cilvēktiesības

Saskaņā ar [Dažādības, vienlīdzības un iekļaušanas politiku](#) ALTUM atbalsta daudzveidību un vienlīdzīgas tiesības personāla atlasē, izaugsmē un attīstībā, nekādā veidā neatbalstot vai neveicinot indivīdu diskrimināciju rases, reliģijas, vecuma, izcelsmes, dzimumorientācijas, invaliditātes u.c. aspektu dēļ.

ALTUM tiecas uz ilgstošām darba attiecībām, un esam gandarīti ar salīdzinoši zemu darbinieku mainības līmeni, kā arī daudzu mūsu darbinieku ievērojamo darba stāžu uzņēmumā. **2023. gadā dabīgā darbinieku mainība (brīvprātīga darba uzteikšana) bija 8% (2022: 12.4%). Vidējais darba stāžs uzņēmumā ir 9 gadi (2022: 10 gadi) , ilgākais darba stāžs 30 gadi.**

ALTUM raksturo dažādība, vienlīdzīga un nediskriminējoša attieksme. Mūsu mērķis ir veidot iekļaujošu darba vidi, kurā darbinieki varētu pilnībā realizēt savu potenciālu. Cieņa un taisnīgums ir pamatprincipi, kas iekļauti ALTUM Ētikas kodeksā. ALTUM pieeja iekļaušanas, dažādības un cilvēktiesību jautājumos, kā arī trauksmes celšanas mehānisms ir definēts Ētikas kodeksā. 2023. gadā Ētikas kodeksa ziņošanas mehānisma ietvaros nav saņemts neviens ziņojums (2022: neviens ziņojums).

ALTUM nodrošina iekļaujošu darba vidi, kas atbalsta dažādību un nepieļauj diskrimināciju, kas balstīta cilvēku etniskajā piederībā, vecumā, dzimumā, invaliditātē, seksuālajā orientācijā, reliģiskajā pārliecībā, politiskajā viedoklī, ģimenes statusā, sociālajā izcelsmē vai citās līdzīgās īpašībās. ALTUM iekšējā kultūra ir vēsta uz sadarbību, atbalstu un cieņu, tādējādi īstenojot vienu no ALTUM vērtībām – "komanda".

ALTUM seko dažādības un iekļaušanas rādītājiem dažādos tvērumos. Tas palīdz analizēt esošo situāciju un pievērst uzmanību izaicinājuma jomām, tostarp atalgojuma atšķirībām sievietes un vīriešu vidū, dzimumu līdzsvaram, vecuma rādītājiem.

ALTUM darbinieku dažādībai ir nozīmīga vērtība, jo viņi ar savu unikālo profesionālo un dzīves pieredzi sniedz nenovērtējamu piensumu uzņēmuma izaugsmei un attīstībai. ALTUM ir Latvijas Dažādības hartas dalībnieks – strādājot gan pie iekļaujošas vides izveides uzņēmumā un atbalstām hartas aktivitātes. Esam arī pievienojušies Sabiedrības integrācijas fonda iniciētajai darba devēju kustībai "Dažādība ir spēks" ar mērķi atbalstīt un dalīties pieredzē par dažādības vadību, kā arī mācīties praktizēt dažādības vadību.

2023. gadā ALTUM saņēma dažādības vadības novērtējuma "Dažādībai atvērts darba devējs" bronzas statusu par pozitīvu sniegumu dažādības principu ieviešanā un apņēmību ceļā uz izcilību iekļaujošas darba vides veidošanā.

ALTUM ir piešķirts Sabiedrības integrācijas fonda statuss "Ģimenei draudzīga uzņēmums".

Vidējais darbinieku skaits 2023. gadā bija 250 darbinieku – 70% sievietes un 30% vīriešu. ALTUM ir aptverta plaša darbinieku vecumu amplitūda. 11% vecumā līdz 30 gadiem, 66% vecumā no 31 līdz 50 gadiem, 23% darbinieki vecāki par 51 gadu. ALTUM jaunākajam darbiniekam 2023. gadā bija 21 gads un vecākajam 70 gadi. Vidējais ALTUM darbinieku vecums ir 46 gadi.

Augstākā un vidējā līmeņa vadītāju skaits 2023. gadā ALTUM bija 51 darbinieks – 68% sievietes un 33% vīrieši:

- 71% vadītāju – no 31 līdz 50 gadiem;
- 29% vadītāju vecāki par 51 gadu.

Speciālistu skaits 2023. gadā bija 199 darbinieki, no kuriem 72% sievietes un 28% vīrieši:

- 14% darbinieku vecums ir līdz 30 gadiem;
- 63% darbinieku vecumā no 31 līdz 50 gadiem;
- 23% darbinieku vecāki par 51 gadu.

ALTUM ir svarīga darbinieku profesionālā izaugsme uzņēmuma ietvaros – vakancu gadījumā sākotnēji tiek izvērtēts esošo darbinieku potenciāls. Pēc tika izsludināta kandidātu pieteikšanās 35 amatu vakancēm. 2023. gadā izsludinātās vakances ir fikušas savlaicīgi aizpildītas, kas liecina par pozitīvu ALTUM darba devēja tēlu un kvalitatīvu personāla atlases procesu. Visiem ALTUM darbiniekiem ir bijusi iespēja piedalīties 10 iekšējos personāla atlases konkursos, tādējādi 4 vakances aizpildīja kandidāti no ALTUM darbinieku vidus. Novērtējot profesionālo izaugsmi, 2023. gadā 11% jeb 28 darbinieki ir saņēmuši paaugstinājumu amatā.

Personāla pārvalde (turpinājums)

Ar visiem ALTUM darbiniekiem ir rakstiski noslēgti darba līgumi un nodrošināta oficiāla darba tiesisko attiecību reģistrēšana, sniedzot visu nepieciešamo informāciju iesaistītajām valsts institūcijām.

2023. gadā ALTUM vidēji tika nodarbināti 232 darbinieki (2022: 208) ar noslēgtu darba līgumu uz nenoteiktu laiku un 26 darbinieki ar terminētu darba līgumu. ALTUM darba specifika atļauj darbiniekiem piedāvāt pilnas un nepilnas slodzes darbu. Darbiniekiem pieejams elastīgs darba laiks un attālināta darba iespējas (hibrīddarbs).

Darba apstākļi, atalgojums, labumi un citi darba nosacījumi ir izstrādāti ar mērķi nodrošināt vienlīdzīgas iespējas visiem darbiniekiem un arī atvieglot iespējas apvienot darbu, privāto dzīvi un vecāku pienākumus. Sūdzības par darba laika, atalgojuma vai prombūtnes pārkāpumiem, kas atbilstu cilvēktiesību pārkāpumu statusam 2023. gadā ALTUM nav saņēmtas.

ALTUM atalgojuma sistēma paredz vienlīdzīgu atalgojumu par vienādas nozīmes darbu gan sievietēm, gan vīriešiem neatkarīgi no vecuma. Tā ir balstīta tikai uz kompetenču, tirgus situācijas un nepieciešamo prasmju novērtējumu. Rūpējoties par konkurētspējīgu atalgojumu noteikšanu atbilstoši uzņēmuma finansiālajām iespējām, tiek izmantoti kvalitatīvi dati par atalgojumu darba tirgū un atalgojuma pētījumi. Ik gadu ALTUM piedalās Figure Baltic Advisory (iepriekš – Fontes) atalgojuma pētījumā, lai izvērtētu darbinieku atalgojumu pret darba tirgu.

ALTUM atalgojuma sistēmu veido atbildība par darbu, dažādi papildu labumi un pabalsti. Atalgojuma sistēma un papildus labumu piešķiršanas kārtība un kritēriji noteikti uzņēmuma iekšējos normatīvajos dokumentos atbilstoši darba tiesiskās attiecības regulējošiem tiesību aktiem. Visiem uzņēmuma pastāvīgajiem darbiniekiem ir noslēgts Darba koplīgums, kas ir pamats ALTUM papildu labumu un pabalstu klāstam, kas veidots, lai sniegtu atbalstu un rūpes mūsu darbiniekiem. ALTUM atbalsta savus darbiniekus svarīgos dzīves notikumos, piedāvā arī papildu brīvdienas, ko darbinieks var izmantot pēc saviem ieskaatiem un nepieciešamības – ģimenes locekļu aprūpēšanai, reliģiskiem svētkiem, atpūtai un veselības stiprināšanai vai citām vajadzībām.

ALTUM pastāvīgi strādā pie atalgojuma atšķirības mazināšanas sievietēm un vīriešiem. 2023. gadā personālvadības konsultāciju un pētījumu uzņēmuma Figure Baltic Advisory noteiktā „Taisnīgas darba algas maksātāju” topā ALTUM ieņēma 3. vietu mazo un vidējo uzņēmumu kategorijā, iegūstot novērtējumu par ieguldīto darbu dzimumu līdztiesības jomā.

ALTUM publisko informāciju par atalgojuma politikas principiem, šī informācija, kā arī ALTUM profesionālās ētikas galvenie pamatprincipi ir pieejami www.ALTUM.lv, sadaļas „PAR ALTUM” apakšsadaļā “[Personāls/Vakances](#)”.

2023. gadā 7 (2022: 5) darbinieki bija bērna kopšanas atvaļinājumā – 100% sievietes. Visas darbinieces, kas atradās bērna kopšanas atvaļinājumā, atgriezās pie saviem profesionālajiem pienākumiem uzņēmumā.

Veicinot jauno talantu piesaisti nākotnē, kā arī nodrošinot metodoloģisko bāzi studentiem praktisko iemaņu apgūšanai specialitātēs, ALTUM ir pieejamas prakses iespējas, gūstot vērtīgu pieredzi finanšu, risku vadības jomā, komunikācijā, energoefektivitātes, valsts atbalsta programmu īstenošanā, informācijas tehnoloģijā, mārketingā un citās jomās.

Sadarbībā ar lielākajām valsts akreditētajām augstskolām 2023. gadā ALTUM nodrošināja prakses vietas 6 studentiem no 5 augstākajām izglītības iestādēm – [Banku augstskolas](#), [Latvijas Universitātes](#), [Rīgas Tehniskās universitātes](#), [Ventspils augstskolas](#), kā arī [Mičiganas štata Universitātes \(ASV\)](#). Praktikanči darbojās šādās jomās: informācijas tehnoloģijā, energoefektivitātē, projektu vadībā, risku vadībā un risku kapitāla jomā. Ar diviem praktikančiem pēc prakses laika, gūstot atzinīgu novērtējumu par sadarbību, nodibinātas darba tiesiskās attiecības.

Personāla pārvalde (turpinājums)

Darbinieku veselība, drošība un labbūvība

Rūpes par darbinieku veselību un to, lai darbinieki justos labi un droši, ir viena no ALTUM prioritātēm. Darbinieku veselības uzturēšanai un veicināšanai ALTUM nodrošina veselības apdrošināšanu visiem pastāvīgajiem darbiniekiem uzreiz pēc pārbaudes laika beigām, kas nepieciešamības gadījumā ļauj saņemt gan ambulatoro, gan plašu stacionārās aprūpes pakalpojumu klāstu, atfīdzina daļu medikamentu izmaksu, dod iespēju saņemt dažādu speciālistu, tai skaitā, psihologa un psihoterapeita, konsultāciju. Visi darbinieki ir apdrošināti pret nelaimes gadījumiem no pirmās darba dienas.

2023. gadā ALTUM turpināja pievērst īpašu uzmanību savu darbinieku garīgajai veselībai un labbūvībai. Ikgadējā projekta "Veselības mēnesis" ietvaros tika organizētas apmācības par psiholoģijas jautājumiem, veselīga dzīves veida paradumiem un praksēm. Rudenī darbiniekiem bija nodrošināta pieeja forumam "Dzīves balanss", kur 14 Latvijā zināmi eksperti runāja par tādām tēmām kā "Balanss darbā", "Balanss ģimenē" un "Mierā ar sevi". Atbalstot darbiniekus, kuru ģimenēs aug bērni, ALTUM piedāvāja darbiniekiem piedalīties lekcijās par tēmu "Bērni. Pedagoģija. Audzināšana", kurās varēja gūt atziņas, kā būt ar bērniem tā, lai palīdzētu viņiem izaugt par gudriem, patstāvīgiem un pozitīviem jauniem cilvēkiem, sniegt kvalitatīvu atbalstu viņu skolas gaitās. Pilnveidojot darbinieku izpratni par dažādības jautājumiem un iekļaujošu darba vidi, tika organizētas apmācības "Dažādība un dažādības kompetences. Kāpēc tas ir svarīgi darba vidē?".

Veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšanai iepriekšējos gados un arī 2023. gadā ALTUM darbiniekiem ir bijusi iespēja pieteikties uzņēmuma komandā un startēt Rīgas maratonā un Pasaules skriešanas čempionātā. Aprikojot ALTUM galvenās atrašanās vietas ar drošiem velosipēdu statīviem un dušām, ALTUM atbalsta velosipēdu kā ikdienas pārvietošanās līdzekli.

Darbinieki regulāri tiek iepazīstināti ar darba aizsardzības prasībām. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām tiek nodrošinātas ievadapmācības, sākotnējās instruktažas darba vietā, atkārtotās, neplānotās instruktažas, kā arī mērķa un specifiskas tematiskās apmācības. Atbilstoši amatam, darba vides risku novērtējumam un normatīvo aktu prasībām darbinieki tiek nosūtīti uz obligātajām veselības pārbaudēm. Ik gadu ALTUM tiek novērtēti darba vides riski, kā arī izstrādāts darba aizsardzības pasākumu plāns, nosakot konkrētas darbības, kas veicamas attiecīgajā gadā. ALTUM tiek nodrošinātas arī regulāras darba vides uzraudzības pārbaudes, kuru laikā notiek pārrunas ar nodarbinātajiem, lai pēc iespējas ātrāk identificētu riska faktorus, kā arī veicinātu sadarbību un darbinieku iesaisti darba vides uzlabošanā. 2023. gadā tika veikta darbinieku aptauja par darba vides iekārtošanas jautājumiem, tai skaitā gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem darba vietā.

ALTUM tiek organizēti vakcinācijas veicināšanas pasākumi un organizētas kolektīvas vakcinācijas oktobrī (pirms rudens vīrusu sezonas) un martā (vakcinācija pret ērcu encefalītu). ALTUM nodrošina darbiniekus ar individuāliem aizsardzības līdzekļiem un tehniskajiem resursiem. Darbiniekiem ir pieejami Covid-19 antigēna paštesti, ir nodrošinātas roku dezinfekcijas un temperatūras mērīšanas ierīces.

Visiem ALTUM darbiniekiem ir nodrošinātas energoefektīvas darba vietas, kas atbalsta mūsdienu darba paradumus, t.sk. digitālās iespējas. Ik gadu ALTUM pastāvīgi pilnveido darba vidi. 2023. gadā jaunas mūsdienīgas un energoefektīvas biroja telpas ieguvis Liepājas reģionālais centrs (Jelgavas ielā 41, Liepājā), Valmieras reģionālais centrs (Cēsu ielā 2, Valmierā) un Centra reģionālais centrs (Dēļu ielā 2, Rīgā).

2023. gadā ALTUM darbinieki iesaistījās brīvprātīgajā darbā, ziedojot savu darba stundas dažādās sabiedriskajās iniciatīvās. 2023. gadā dalījāmies ar profesionālajām zināšanām un pieredzi, t.sk., iesaistoties studentu zinātnisko darbu projektu vērtēšanā, kā vērtēšanas komisijas locekļiem piedaloties kopienas projektu konkursos u.c., aktīvi ziedojām asinis, labdarības akcijā atbalstījām ar noderīgiem materiāliem darbam sociālo uzņēmumu "Visi var".

Personāla pārvalde (turpinājums)

Izglītība un apmācība

ALTUM mērķis ir veicināt mācīšanās un zināšanu apmaiņas kultūru, vērstu uz darbinieku izaugsmi, iesaisti un savstarpējo sadarbību, kas nodrošina augstu veiktspēju un uzņēmuma konkurētspēju. Uzņēmumā tiek nodrošinātas iekšējās un ārējās apmācības, mācības gan individuāli, gan komandām. Pilnveidot prasmes un zināšanas darbinieki var gan pēc vadītāju ieteikumiem, gan pašu iniciatīvas.

Atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem ALTUM rūpējas par darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, nepārtrauktu prasmju un zināšanu attīstību, iespēju gūt daudzveidīgu pieredzi uzņēmuma ietvaros. Personāla apmācības mērķis ir uzlabot darba sniegumu un efektivitāti, attīstīt darbam nepieciešamās prasmes, sniegt papildu prasmes profesionālajai izaugsmei un sagatavot darbiniekus jauniem amatiem un pienākumiem.

2023. gada laikā darbinieki piedalījies vairāk kā 124 dažādos mācību pasākumos, semināros, konferencēs un pieredzes apmaiņas pasākumos. Viens uzņēmuma darbinieks gada laikā vēlējās vidēji 16 stundas zināšanu pilnveidei.

Mācību procesa organizēšanā tiek izmantoti piemērotākie risinājumi profesionālās attīstības un kompetences paaugstināšanai. Uzņēmumā ieviesta piektā dienas mācību stunda, kurā atbilstoši biznesa vajadzībām mācības vada nozares speciālisti, procesu īpašnieki, kā arī savā pieredzē dalās paši darbinieki. Mācībās darbinieki tiek informēti par aktualitātēm, tiek skaidrotas izmaiņas normatīvajos dokumentos un atbildēts un neskaidrajiem jautājumiem attiecīgajā darba procesā. Šī ir iespēja dokumentu izstrādātājiem iegūt atgriezenisko saikni no to lietotājiem un pielietot to procesu uzlabošanā.

Visiem darbiniekiem paredzēta obligāta dalība mācībās par ugunsdrošību un darba aizsardzību, par personu datu aizsardzības un apstrādes jautājumiem un informācijas tehnoloģiju drošības jautājumiem. Tāpat 2023. gadā tika aktualizētas zināšanas korupcijas novēršanas un risku pārvaldības pamatjautājumos, ilgtspējīgas kreditēšanas un ESG tēmu u.c. Vairāku mācību noslēgumā darbiniekiem bija jāapliecina apgūtās zināšanas pārbaudes testā.

Viena no svarīgajām prioritātēm ir uzņēmuma digitālā transformācija un darbinieku digitālo prasmju attīstība. 2023. gadā tika organizētas mācības par digitālo rīku lietošanas drošību, par to funkcijām un iespējām, ko darbinieks var pielietot darba procesa efektivizācijai. MS Teams platforma tiek izmantota ne vien kā saziņas un aktualitāšu publicēšanas vieta, bet arī kā mācību krātuve. MS Teams sadaļā "ALTUM Akadēmija" apkopoti dažādu formātu digitālie mācību materiāli, tostarp vebināru ieraksti, prezentācijas, audioieraksti, video treniņi u. c. Interaktīvais formāts veicina darbinieku iesaisti mācībās, līdz ar to uzlabo spējas nostiprināt un pielietot praksē jauniegūtās zināšanas. Īpaši būtiska šī platforma ir darbiniekiem, kuri izvēlas strādāt attālināti, jaunas zināšanas apgūstot sev ērtā laikā un vietā.

MS Teams sadaļa "Esi sveicināts ALTUM!" apkopota svarīgākā informācija jaunajiem ALTUM darbiniekiem. Līdz ar to jaunais darbinieks saņem ne vien mentora pastāvīgas konsultācijas un mācību plānu, bet arī iespēju patstāvīgi iegūt kompetenci un jaunu informāciju, lai veiksmīgāk integrētos uzņēmumā.

Līderības un vadības prasmju attīstībai un efektīva darba organizēšanai rīkoti semināri, koučinga sesijas, diskusijas un darba grupas vidējā un augstākā līmeņa vadītājiem. Piemēram, lai pilnveidotu attīstības un novērtēšanas pārrunu procesu, vadītājiem organizētas mācības pirms darba izpildes novērtēšanas sarunām un pēc tām – par atgriezeniskās saites iegūšanu.

Darbinieki zināšanas un prasmes pilnveido gan publiskās mācību grupās, gan mācību grupās uzņēmumā, gan apgūstot īpaši pielāgotas mācību programmas. Darbiniekiem tiek organizētas dažādas mācības, izmantojot publiskās mācību platformas, piemēram, "Open". ALTUM finansiāli atbalsta angļu valodas zināšanu uzlabošanu, papildu specialitāšu apgūšanu profesionālās tālākizglītības mācību programmās, kas tiek organizētas valsts akreditētās mācību iestādēs ar Eiropas Savienības fondu līdzfinansējumu. ALTUM uzskata, ka šādu zināšanu apgūšana dod papildu ieguvumus efektīvai darba izpildei pamatpienākumu jomās un tā ir daļa no darbinieku labumu klāsta.

Sadarbības partneru vērtējums

Banku darbinieku apmierinātība

ALTUM sadarbības partneru – banku – ikgadējā iesaistes novērtējumā 2023.gadā tika sasniegti augsti rezultāti – 88% šī gada interneta aptaujas banku darbinieki norādīja, ka 2023.gada ietvaros ir izmantojuši ALTUM kredītgarantijas.

Svarīgākie aspekti sadarbībā ar ALTUM kredītgarantiju jomā bankām ir palikuši nemainīgi un arī 2023.gadā ALTUM saņēma augstus vērtējumus katrā no tiem:

- viegla komunikācija;
- skaidri kritēriji, ko vērtē ALTUM;
- lēmuma ātrums.

Sekojoš gadu iepriekš secinātajam, ka vieglas komunikācijas nozīmība starp banku un ALTUM pieaug, 2023. gadā ALTUM ieviesa vairākus pasākumus, lai veicinātu darbinieku sasniedzamību un komunikāciju – par to vairāk izklāstīts apakšsadaļā "Klientu apmierinātība".

Banku darbinieki tikpat lielā mērā kā 2022.gadā gadā uzskata, ka ALTUM garantijas ļauj notikt darījumiem, kas citādi nebūtu notikuši (88%). 2023.gadā 79% bankas pārstāvju uzskatīja, ka ALTUM reputācija ir izcila un ļoti augsta, savukārt 2022.gadā tā uzskatīja 83% un 2021.gadā – 82%.

Klientu apmierinātība

Jau trīs gadus ALTUM vērtē klientu apmierinātību pēc klientu atsauksmēm on-line aptaujā, kuru aicinām aizpildīt visiem kredītēšanas pakalpojumu klientiem. Aptaujā lūdzam klientiem izteikt viedokli par procesu vienkāršību un saprotamību, par darbinieku kompetenci un atsaucību, par klientu portāla darbību, par lēmumu pieņemšanas ātrumu un citiem būtiskiem klientu apkalpošanas aspektiem.

Klientu vērtējums 2023. gadā saglabājies augsts, tāpat kā gadu iepriekš. Vairums klientu (92%) augstu novērtē sadarbību ar ALTUM un ir gatavi ieteikt ALTUM ģimenei, draugiem un paziņām.

Būtiskākā kritika savukārt saņemta par nepieciešamo dokumentu apjomu un to sagatavošanai nepieciešamo laiku. Tas lielā mērā skaidrojams ar ES Atveseļošanas fonda programmu ieviešanu, kurām ir sarežģītāks īstenošanas process. Pieaugums kritiskos vērtējumos redzams atbildēs uz jautājumu "Vai darījuma izskatīšanas ātrums atbilst tam, ko bijāt iedomājies?" un lielākais negatīvo atbilžu skaits bijis no klientiem reģionos. 2023. gada laikā ALTUM ieviesa vairākus pasākumus, lai veicinātu ātrāku aizdevumu pieteikumu izskatīšanas procesu. Tā piemēram, efektīvāks tika padarīts pieteikumu izskatīšanas process aizdevumiem apjomā līdz 50 tūkst. EUR, samazinot aizdevumu pieteikumu izskatīšanas laiku vidēji līdz 11 darbadienām 2023.gada nogalē. 2023.gadā 25% (2022.gadā: 24%) no piešķirto aizdevumu skaita tika izvērtēti attālināti, neiesaistot pieteikumu izvērtēšanas procesā reģionu darbiniekus, izbīvējot reģionu darbinieku kapacitāti sarežģītāku atbalsta programmu apkalpošanā.

Vērtējot ALTUM darbinieku attieksmi un kompetenci, pozitīvo atbilžu skaits 2023. gadā saglabājies augsts.

Klientu apkalpošana

ALTUM klientu apkalpošanas tīkla darbība ir pakārtota uzņēmuma galvenajam nefinanšu mērķim – veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā. Tas tiek panākts ar darbinieku konsultāciju maksimālu pieejamību visiem klientu segmentiem – gan klātienē, gan attālināti.

Klientiem tiek piedāvātas klātienē konsultācijas visos Latvijas reģionos, darbinieki regulāri izbrauc pie klientiem, lai labāk iepazītu viņu biznesa specifiku. Tāpat ir izveidota efektīva klientu apkalpošanas sistēma klientiem, kuri vēlas komunicēt attālināti. ALTUM piedāvā pilnībā attālinātu klientu apkalpošanu no konsultācijas sniegšanas un aizdevuma pieteikuma iesniegšanas līdz lēmuma pieņemšanai. Pilnveidojot attālinātās apkalpošanas iespējas un rūpējoties par papīra dokumentu aprītes mazināšanu, darbinieki mudina klientus arvien vairāk lietot elektronisko parakstu

Klientu apkalpošana (turpinājums)

Sūdzības

Klientu sūdzības vai neapmierinātība par ALTUM kompetencē esošiem jautājumiem vai darbinieku rīcību rada iespēju pilnveidot sniegtos pakalpojumus, uzlabot sadarbību ar klientiem, kā arī attīstīt uzņēmuma iekšējos procesus.

2023. gadā nav fiksēta neviena sūdzība, kas saistīta ar klientu privātuma un personas datu apstrādes pārkāpumiem. 2023. gadā nav fiksēti arī tādi gadījumi, kas būtu saistīti ar klientu datu pazaudēšanu, noplūdi vai zādībām.

Klientu izglītošana

ALTUM regulāri rīko un piedalās sadarbības partneru rīkotos izglītojošos pasākumos tiešsaistē, klātienē, kā arī hibrīdformātā. ALTUM pārstāvji dažādas auditorijas regulāri informē par ALTUM atbalsta programmu aktualitātēm un pieejamību, konsultē uzņēmējus un sniedz praktisku informāciju par dokumentu sagatavošanu.

Lai īstenotu Latvijas iedzīvotāju finanšu prafības stratēģiju 2021.–2027. gadam, 20 partneri no valsts, privātā un nevalstiskā sektora, tostarp ALTUM, ir parakstījuši sadarbības memorandu. Partneri apņemas kopīgiem spēkiem paaugstināt Latvijas iedzīvotāju finanšu prafību, uzlabojot iedzīvotāju kompetences, veidojot ilgtspējīgu finanšu prafības kultūru, nodrošinot kvalitatīvu finanšu vidi un veidojot stratēģisku un uz sadarbību vērstu institūciju pieeju finanšu prafības pilnveidošanā.

ALTUM reģionu tīkla darbinieki ikdienā veic vairākas izglītojošas aktivitātes ar mērķi **paaugstināt Latvijas iedzīvotāju, īpaši, topošo uzņēmēju, finanšu prafību**. 2023. gadā ALTUM pārstāvji sadarbojās ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecībām reģionos, veicinot finanšu prafību un tādējādi iedrošinot jaunus uzņēmējus uzsākt uzņēmējdarbību. ALTUM darbinieki piedalās pašu un sadarbības partneru organizētos semināros/vebināros, uzlabojot uzņēmēju zināšanas par finansēm un prasmes tās izmantot, lai veidotu savu/uzņēmuma finansiālo labklājību nākotnē.

Lekcijas par šīm tēmām notiek arī mācību iestādēs, piemēram, Latvijas Universitāte, RISEBA, Biznesa augstskola TURĪBA, Rīgas Tehniskā koledža, Rīgas Stradiņa universitāte u.c.

2023. gadā ALTUM klientus un potenciālos klientus informēja par aktualitātēm visās atbalsta programmās, vienlaikus īpaši liela uzmanība tika veltīta jaunajām ES Atveseļošanās fonda programmām, lai skaidrotu to sniegtās iespējas un nosacījumus atbalsta saņemšanai. Piemēram, liels skaits aktivitāšu bija **digitalizācijas aizdevuma programmai** - sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Eiropas Digitālo Inovāciju centru notika programmas atklāšanas pasākums, savukārt gada ietvaros tika turpināta virkne reģionālu pasākumu, kurus rīkoja gan ALTUM, gan partneru organizācijas (Rēzeknē, Liepājā, Smiltēnē, Saldū u.c.). Tāpat notika digitalizācijas programmai veltīti tiešsaistes vebināri. Plašas informēšanas aktivitātes notika arī ES Atveseļošanās fonda programmu uzņēmumu energoefektivitātei, kuros ALTUM turpināja informēt klientus par **energoefektivitātes uzlabošanas iespējām, pieejam atbalstu atjaunīgajai enerģijai un atbalstu elektroauto iegādei**, tai skaitā rīkojot kārtējās projektu kārtas atvēršanas pasākumu. Papildus tam, visa gada garumā ALTUM eksperti piedalījās dažādos ar uzņēmumu energoefektivitāti saistītos semināros un konferencēs, Turpinot strādāt pie **ilgtspējīga finansējuma** pieejamības un popularizēšanas, ALTUM pārstāvji piedalījās ar ilgtspēju un ESG aspektiem saistītās konferencēs.

2023. gadā turpinājās potenciālo klientu informēšanas par **daudzīvokļu māju energoefektivitātes programmu**. ALTUM rīkoja pasākumus, lai informētu klientus par finansējuma pieejamību, projekta sagatavošanu, piedalījās izstādē "Māja". ALTUM pārstāvji piedalījās arī sadarbības partneru organizētos informatīvajos pasākumos (piemēram, konference "Mājoklis" vai Rīgas Namu Pārvaldnieka organizētais pasākums par māju siltināšanu, u.c.). Informatīvi pasākumi notika arī iespējkapitāla jomā, kur jāizceļ ALTUM rīkotais informatīvais seminārs "5. paaudzes pirmssēklas un sēklas kapitāla fondu pārvaldnieku atlase", kas izraisīja lielu dalībnieku interesi. Par **iespēju kapitālu** 2023. gadā ALTUM pārstāvji dalījās ar aktuālāko informāciju vairākos publiskos pasākumos, piemēram, Latvia Fintech Forum 2023, Baltijas kapitāla tirgus konferencē, kā arī dažādos tiešsaistes vebināros un raidierakstos.

Vairāk par ALTUM organizētajiem un sadarbības partneru rīkotajiem pasākumiem var lasīt apakšsadaļā "**Sabiedrības atbalsts, ieguldījums vietējās kopienas attīstībā**".

Pieklūstamība

Digitālā pieklūstamība

ATUM strādā pie digitālās pieklūstamības veicināšanas, migrējot organizācijas mājaslapu uz platformu, kas nodrošina pieklūstamības prasības atbilstoši 2020. gada 14. jūlijā apstiprinātiem MK noteikumiem nr. 455 "Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā". Jaunā funkcionalitāte ļauj nodrošināt četrus pieklūstamības pamatprincipus, kas paredz, ka digitālajam saturam ir jābūt:

- uztveramam - attēlu, multimediju saturs un cita digitālā **saturs atspoguļošanas alternatīvu pieejamība**;
- darbināmam - **iespēja piekļūt digitālajam saturam un izmantot to brīvi** – ne vien ar datorpeli, bet arī ar tā dēvētajām palīgtechnoloģijām, piemēram, TAB taustiņu;
- saprotamam - digitālā **saturs atspoguļošana vienkāršā valodā**, lai tas būtu saprotams ikvienam lietotājam, arī cilvēkiem ar dažādiem uztveres ierobežojumiem, t.sk. lapas lietotājam nodrošinās iespēju mainīt teksta izmēru, kontrastu;
- robustam - **iespēja salāgot digitālo saturu ar dažāda veida iekārtām**, piemēram, ekrāna lasīšanas ierīcēm, viedtālrunu virtuālajiem balss asistentiem un u.tml.).

Projektu piemēri: "[Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes procesa 12 solu karte](#)" kā piemērs sarežģīta procesa skaidrošanai iedzīvotājam, kā arī [vienkāršas komunikācijas piemēri](#) Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes jomā vai [pasākums mājas pagalmā](#), tuvu iedzīvotājiem.

Telpu pieklūstamība

Lai veicinātu vides pieejamību un darbības ilgtspēju, 2023. gada laikā **trīs ALTUM reģionālie centri (Liepājā, Valmierā un Rīgā) sāka darbu jaunās telpās**. Telpu izvēles galvenie kritēriji bija vides pieejamība, telpu energoefektivitāte un individuāli regulējami un kontrolējami komunālo pakalpojumu rādītāji. Reģionālajos centros ir nodrošināta konsultāciju pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Gadījumos, ja biroja telpām ir apgrūtināta piekļuve, tiek slēgts līgums ar pašvaldību par telpu ar pieejamību izmantošanu.

2023.gadā gadā **Centra reģiona birojs Rīgā tika pārcelts uz ZEISS BIROJU kompleksu**, kam ir BREEAM "Excellent" sertifikāts, kas apliecina ēkas izbūvi atbilstoši augstākajiem ilgtspējas standartiem. Uz biroju ēku jumtiem darbojas lielākā saules paneļu elektrostacija Rīgā, kas nodrošina zaļu enerģiju centra nomniekiem, kā arī zemāku apkures cenu. Birojā ir individuāli regulējama zemgrīdas ventilācijas un dzesēšanas sistēma, uz CO₂ līmeni reaģējoša ventilācijas sistēma, skaņu slāpējošas pilnstikla starpsienas, kā arī ūdenskrāni ar mazu ūdens patēriņu minūtē. Savukārt ALTUM centrālajā darbinieku ēkā 2023. gadā tika ieviests atvērtā tipa birojs, notiek darbs pie specializēta pasažieru lifta projekta ieviešanas, savukārt ALTUM centrālajā birojā ēkā Doma laukumā pabeigti jumta un augšējā stāva kabinetu ārējo siltināšanas darbi, kas nodrošinās augstāku energoefektivitāti ilgtermiņā.

Pakalpojumu pieklūstamība

2023. gadā Finanšu nozares asociācija publicējusi izstrādātās [VADLĪNIJAS PAR FINANŠU PAKALPOJUMU PIEKLŪSTAMĪBU \(ATTĪSTĪBA, TEHNOLOGIJAS, ATBILSTĪBA\)](#). Pieklūstamības darba grupā un vadlīniju izstrādē darbojās arī ALTUM eksperti. Šīs vadlīnijas sniegs atbalstu finanšu nozares dalībniekiem nodrošināt klientu vajadzību ievērošanu, neatkarīgi no invaliditātes vai funkcionēšanas ierobežojumiem.

2019.gada 17.aprīlī tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 [par produktu un pakalpojumu pieklūstamības prasībām](#). Lai pārņemtu direktīvas prasības, Labklājības ministrija sadarbībā ar citām līdzatbildīgajām ministrijām izstrādājusi jaunu likumu "Preču un pakalpojumu pieklūstamības likums". Likumprojekts pieņemts Ministru kabineta 2022.gada 14.jūlija sēdē un par to vēl ir jālemj un jānobalso Saeimai. Likums stāsies spēkā no 2025.gada 28.jūnijā. Līdz ar to no minētā datuma Eiropas Savienības iekšējā tirgū, t.sk. Latvijā, noteiktās jomās varēs [izplatīt un sniegt tikai pieklūstamas preces un pakalpojumus](#) (t.i., lietojami vairāk kā ar vienu sensoro kanālu).

Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās

Valsts atbalsta programmu izstrādē un realizēšanā, kā arī finansējuma piesaistē, ALTUM sadarbojas ar valsts un nevalstiskajām institūcijām, finanšu iestādēm, dažāda veida starptautiskajām institūcijām un asociācijām.

Starptautiskās organizācijas un finanšu institūcijas

ALTUM ir investors Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā [Three Seas Initiative Investment Fund](#). Fonds izveidots ar mērķi Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā atbalstīt transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras projektus, veicinot reģiona ekonomisko attīstību un infrastruktūras atbilstību augstiem standartiem. Valdes priekšsēdētājs Reinis Bērziņš ieņem Uzraudzības padomes locekļa amatu.

ALTUM ir biedrs:

ELTI - Eiropas ilgtermiņa investoru asociācijā ([European Long term investors](#)), kas apvieno Centrāleiropas un Austrumeiropas attīstības finanšu institūcijas. ELTI mērķis ir kopējas nostājas veidošana, lai varētu piedalīties ES institūcijās un, sadarbojoties ar šīm institūcijām, būt vienotam sarunu biedram, galvenokārt uzņemoties sarunu vedēja lomu savu locekļu vārdā saskarsmē ar ES institūcijām un organizācijām.

NEFI - Eiropas MVU Finanšu institūciju tīklā ([Network of European Financial Institutions](#)). Tīkls apvieno Eiropas finanšu institūcijas, kurām ir kopīgs valsts dots uzdevums – atvieglot MVU piekļuvi finansējumam, piedāvājot finanšu pakalpojumus un zināšanas.

AECM - Eiropas Garantiju institūciju asociācijā ([European Association of Guarantee Institutions](#)). Asociācijas mērķis ir pārstāvēt savus biedrus ES institūcijās, veicināt zināšanu apmaiņu starp AECM biedriem un attīstīt garantiju instrumentu. ALTUM valdes loceklis Jēkabs Krieviņš ieņem AECM valdes locekļa amatu

Invest Europe - [Eiropas riska kapitāla asociācija](#), kas pārstāv Eiropas privātā kapitāla, riska kapitāla un infrastruktūras nozari

2021.gada septembrī, kā pirmais uzņēmums no Latvijas, ALTUM ar savu zaļo obligāciju emisiju pievienojās [Nasdaq Sustainable Bond Network](#) pasaulē.

ALTUM sadarbības partneri piesaistītā finansējuma un finanšu risku instrumentu jomā:

- EIB – Eiropas Investīciju Banka ([European Investment Bank](#))
- EIF - Eiropas Investīciju fonds ([European Investment Fund](#))

ALTUM uztur ciešu sadarbību ar finanšu institūcijām pasaulē

- Eiropas rekonstrukcijas un attīstības banka ([EBRD](#))
- NIB - Ziemeļu investīciju banka ([Nordic Investment Bank](#)).
- Polijas attīstības banka ([BGK](#))
- Igaunijas biznesa un inovāciju aģentūra ([KREDEX](#))
- Lietuvas valsts finanšu institūcija ([INVEGA](#))
- Francijas publiskā sektora investīciju banka ([BPI France](#))
- [RCIA Interreg Europe](#)
- Vācijas attīstības banka ([KfW](#))
- Fondu birža [NASDAQ](#)

Ekspertu organizācijas

- Kredītreitingu aģentūra [Moody's](#)
- [Shades of Green](#) (CICERO, Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs / Center for International Climate and Environmental Research Oslo, kopš 2022. gada daļa no kredītreitanga aģentūras S&P Global)

Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās (turpinājums)

Apvienības un nevalstiskās organizācijas

ALTUM ir [Finanšu nozares asociācijas](#) biedrs, kur sadarbībā ar valsts, nevalstiskā sektora un citu nozaru partneriem mērķtiecīgi strādā pie uzņēmējdarbības un finanšu pakalpojumu vides uzlabošanas Latvijā, kā arī Latvijas finanšu nozares starptautiskās reputācijas un konkurētspējas veicināšanas. Asociācijas mērķu sasniegšanu prioritārajos virzienos nodrošina komitejas, apakškomitejas un darba grupas, kurās darbojās arī ALTUM. Komiteju uzdevums ir veicināt jomas stratēģisko attīstību un īstenot konkrētus pasākumus.

- LTRK – [Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera](#)
- LVCA - [Latvijas Privātā un Riska kapitāla asociācija](#)
- LLKA – [Latvijas Lauksaimniecības Kooperatīvu Asociācija](#)
- [Zemnieku Saeima](#)
- [Latvijas Pašvaldību Savienība](#)

Būtiski ALTUM sadarbības partneri ir **dažādi publiskā sektora pārstāvji** (Finanšu ministrija, Ekonomikas ministrija, Zemkopības ministrija, Aizsardzības ministrija, Labklājības ministrija, Kultūras ministrija, Tieslietu ministrija, Latvijas Investīciju un Attīstības aģentūra, CFLA) un **finanšu sektora pārstāvji** (SEB, Swedbank, Citadele, Luminor, BluOr Bank, BigBank, Rietumu Banka, PayRay, SIGNET Bank, INDUSTRA Bank, Reģionālā Investīciju Banka, Latvijas Pasta Banka, OP Bank, ZGI Capital, FlyCap, BaltCap, Imprimatur Capital, Buildit, Overkill Ventures, Commercialization Reactor, Expansion Capital),

Sabiedrības atbalsts, ieguldījums vietējās kopienas attīstībā

ALTUM vadība un darbinieki visa gada garumā aktīvi iesaistās sabiedrības izglītošanas aktivitātēs, fokusējoties uz dažāda mēroga pasākumiem, kas vērsti uz uzņēmējdarbības attīstību, veicina ekonomikas izaugsmi ilgtermiņā. ALTUM vadība un darbinieki galvenokārt dalījušies savā ekspertīzē sekojošos virzienos: ilgtspējīgs finansējums, korporatīvā pārvaldība, kapitāla tirgus attīstība, jēgpilna finanšu instrumentu izmantošana, tai skaitā finansējums zaļo projektu īstenošanai un digitalizācijai, kā arī energoefektivitātes projektiem gan uzņēmumu, gan privātpersonu segmentos. ALTUM vadība un darbinieki kopumā 2023.gadā sabiedrības izglītošanas aktivitātēm veltījuši 738 stundas, uzstājoties vairāk nekā 170 dažādās konferencēs, ekspertu diskusijās un semināros gan profesionālām, gan vispārējām uzņēmēju un atsevišķos gadījumos arī privātpersonu auditorijām.

2023. gada zīmīgākie notikumi ar ALTUM pārstāvju dalību:

Inovācijas, infrastruktūra	Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds (3SIF)	Jaunas finansēšanas iniciatīvas veicināšana, ar mērķi Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā atbalstīt transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras projektus , veicinot reģiona ekonomisko attīstību un infrastruktūras atbilstību augstiem standartiem.
	Balva Gada investors	" <u>Gada investors 2023</u> " par aizvadītā gada nozīmīgākajām investīcijām Latvijā . Riska kapitāla investīciju un to pozitīvās ietekmes uz Latvijas tautsaimniecību popularizēšana, sekmīgāko privāto un uzņēmumu sektora investīciju darījumu aktualizēšana.
Biznesa vides attīstība	5. Paaudzes iespējkapitāla fonds	Ministru kabinets 2023.gada 15.augustā apstiprināja jaunu Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta programmu iespējkapitāla ieguldījumiem uzņēmējdarbībā ar kopējo pieejamo publisko finansējumu 93 miljoni EUR, lai sekmētu jaunu, inovatīvu, ar augstas izaugsmes un produktivitātes potenciālu uzņēmumu izveidi un attīstību Latvijā. Lai nodrošinātu veiksmīgu programmas ieviešanu un apguvi, ALTUM 2023.gadā izsludināja pirmssēklas un sēklas fondu pārvaldnieku atlases iepirkumu , lai izvēlētos 3 fondu pārvaldniekus ar kopējo tiem atvēlēto publisko finansējumu 55.8 miljoni EUR, un 2023.gada decembrī izsludināja sākuma izaugsmes fonda pārvaldnieka atlases iepirkumu , kur pieejamais publiskais finansējums ir 12.4 mEUR, un izaugsmes fonda pārvaldnieka atlases iepirkumu , kur pieejamais publiskais finansējums ir 24.8 milj EUR, ar mērķi katrā no tiem izvēlēties pa vienam fondu pārvaldniekam. Fondu pārvaldnieku atlasī plānots pabeigt līdz 2024.gada maijam. Lai informētu par fondu pārvaldnieku atlases nosacījumiem , ALTUM 2023. gadā rīkoja izglītojošu semināru, kur ALTUM pārstāvji stāstīja par noteikumiem, atlases kritērijiem un sniedza atbildes uz jautājumiem.
	Pasākumi digitalizācijas aizdevuma popularizēšanai	2023. gadā, saadarbojoties ar Ekonomikas ministriju un Eiropas Digitalizācijas un Inovāciju centru, ALTUM rīkoja ANM digitalizācijas programmas atklāšanas pasākumu. Organizēti vairāki vebināri par atvесеjošanās fonda programmām, atbalsta pieejamību uzņēmumu digitalizācijai un aizdevumu ar kapitāla atlaidi digitalizācijai . 2023. gadā izglītojoši pasākumi tika organizēti online, kā arī klātienē reģionos – Rēzeknē, Liepājā, sadarbības partneru pasākumos ALTUM pārstāvji dalījās ar digitalizācijas finansējuma pieejamību Smiltēnē,

		Ungurpilī un Saldū.
	<i>Pasākumi par lielo aizdevumi ar kapitāla atlaidi pieejamību</i>	ALTUM organizēts vebinārs par lielo investīciju aizdevumiem ar kapitāla atlaidi . Aizdevums paredzēts vidējiem un lieliem komersantiem, kuri plāno veikt vismaz 10 milj EUR investīcijas uzņēmuma izaugsmei.
	<i>Konkurss "Laukiem būt!"</i>	Uzņēmējdarbības aktivitātes veicināšana laukos , iesaistot jauniešus, veicinot viņu kompetenču attīstību un iesaisti uzņēmējdarbībā laukos sadarbībā ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru, vienlaikus veicinot vienmērīgāku reģionālo attīstību Latvijā
	<i>Gada balva "Biznesa Lepnums 2023"</i>	2023. gadā ALTUM atbalstīja balvu "Biznesa Lepnums 2023". Konkursā tika godināti veiksmīgākie un inovatīvākie uzņēmumi, kuri 2022.gadā spēja radīt inovatīvus produktus, kā arī atrada savu īsto biznesa ideju un nišu, ko veiksmīgi attīstīja gan vietējā, gan ārvalstu tirgos.
	<i>III Risku pārvaldības konference</i>	Dalība paneldiskusijā "Darbības nepārtrauktības risku vadība"
	<i>Kapitāla tirgus forums 2023</i>	Latvijas Bankas Kapitāla tirgus forums - ekspertu paneldiskusija "Kapitāla tirgus loma ilgtspējīgas ekonomikas finansēšanā".
Ietekme uz vidi, zaļā domāšana, ilgtspēja	<i>Semināri par energoefektivitātes aizdevumiem ar kapitāla atlaidi</i>	Sadarbībā ar ES māju rīkots pasākums "30 gadi Vienotajam tirgum – nākotnes iespējas uzņēmējiem Latvijā". Seminārs par Eiropas un valsts atbalsta programmām reģionu iedzīvotājiem un uzņēmējiem . Organizēts sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību izpildītāju asociācijas biedriem. Dalīšanās ar iespējam fondu apguvē, kas var veicināt izaugsmi katrā no pašvaldībām.
	<i>Atjaunošanas un noturības mehānisma programma</i>	ANM finansējuma programma : 2. kārtas atklāšanas pasākums vebināra formātā.
	<i>Informatīvi pasākumi par daudzdzīvokļu māju siltināšanu un energoefektivitātes uzlabošanu</i>	Seminārs "Kā veiksmīgi sagatavot projektu ANM daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmā" ALTUM dalība konferencē " Mājoklis 2023 " par tēmu "Kāds valsts atbalsts pieejams daudzdzīvokļu māju #energoefektivitātes uzlabošanai un remontdarbiem?" Dalība izstādē " Māja " par māju siltināšanu ar ES atbalstu. Dalība sadarbības partneru klātienē pasākumos un vebināros par dauzdzīvokļu māju atjaunošanu ar ES atbalstu , veicamajiem soļiem un finansējuma pieejamību. Dalība pasākumos par māju siltināšanu reģionos – Jūrmalā, Valmierā, Limbažos un Dobelē.

	<i>Ziemeļu Investīciju Bankas un ZIB Direktoru padomes iesaistīto pušu diskusija</i>	ALTUM pārstāvju dalība ekspertu paneldiskusijā "Nākotnes finansējums: atslēdzot zaļās iespējas Latvijā " (Financing the future: unlocking green opportunities in Latvia".
	<i>Latvija 2030 augsta līmeņu ekspertu konference "Ilgtspējīga pilsētībūvniecība"</i>	ALTUM pārstāvju dalība Latvija 2030 augsta līmeņu ekspertu konferencē " Ilgtspējīga pilsētībūvniecība: zaļo investīciju balsīta modernā un viedā dzīves telpa ". "Zaļo" investīciju piesaistīšana inovatīvas pilsētvides veidošanai (jaunu tehnoloģiju, ilgtspējīgu materiālu izmantošanai, digitālās transformācijas īstenošanai u.c.)
	<i>Trešā nacionālā apaļā galda diskusija</i>	ALTUM pārstāvju dalība apaļā galda diskusijā. Turpmākie soli privātā finansējuma piesaistes attīstībā energoefektivitātes finansēšanai, "MVU ilgtspējība un attīstība – ja finansējums energoefektivitātei ir pieejams, ko vēl mēs varam uzlabot?"
	<i>Forums Ilgbūtība</i>	Dalība forumā <u>Ilgbūtība</u> , kura mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu nākotni. Esot klimatu pārmaiņu periodā, kas būtiski ietekmē cilvēku labklājību, ekonomiku un drošību, kā arī rada lielu spiedienu uz uzņēmumu darbību, tiek meklēti risinājumi, kā ar ilgtspējīgu un viedu, sabiedrībai, cilvēkam draudzīgu darbību panākt ekonomisko labumu. 2023. gadā forumā ar prezentāciju " Kā soli pa solim pielāgoties jaunajām piegāžu ķēžu dekarbonizācijas prasībām? " uzstājās ALTUM valdes priekšsēdētājs Reinis Bērziņš.
	<i>Dalība ar energoefektivitāti saistītos vebināros</i>	ALTUM pārstāvju dalība Elektrum vebināros " Uzlādē savu biznesu ar saules enerģiju " un " Energoefektivitātes ceļvedis biznesam ", kā arī ELKO grupas organizētā " Solar Solutions Conference " par AER finansēšanu Dalība Eiropas Investīciju Bankas (EIB) organizēta sanāksmē " Elena contractors meeting 2023 "
	<i>Latvijas Bankas, Nasdaq un Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes rīkota ekspertu diskusija: #Ilgtspēja – mūsdienīga uzņēmuma pārvaldības un izaugsmes sastāvdaļa"</i>	ALTUM pārstāvju dalība paneldiskusijā " ESG skar visus kompānijas procesus , sākot no riska pārvaldības līdz jauniem produktiem un investoru attiecībām. Kā to integrēt uzņēmumā ar vertikālas pārvaldības procesiem?"
	<i>LTRK rīkots apmācību cikls par ALTUM programmām</i>	Apmācību cikls par programmām energoefektivitātei un ilgtspējai, t.sk., pieredzes apmaiņas vizītes divos uzņēmumos, kas saņēmuši ALTUM finansējumu
Izglītība	<i>Izglītības un zinātnes ministrijas pieredzes apmaiņas konference par augstskolu pārvaldību</i>	ALTUM pārstāvju dalība ekspertu paneldiskusijā par korporatīvo pārvaldību un augstskolu padomēm, piedalās
	<i>Latvijas SMU pasākumi #CitsBazārs</i>	Jaunas uzņēmēju paaudzes un nozares ekspertu izglītošana, mācību procesā sasaistot teorētiskās zināšanas ar praksi, iesaistoties Junior Achievement Latvia programmā " Skolēnu mācību uzņēmums " (SMU)

	<i>Lekcijas universitāšu studentiem</i>	<p>ALTUM pārstāvju lasītas lekcijas vides inženierijā Rīgas Tehniskās Universitātes studentiem. Lekcijas par biznesa plāna veidošanu RISEBA, Rīgas tehniskajā koledžā, augstskolā 'Turība' un Rīgas Stradiņa universitātē. Rīgas celtniecības koledžā lasītas lekcijas par aktualitātēm ēku siltināšanā.</p> <p>2023. gadā ALTUM darbinieki kā brīvprātīgie treneri piedalījās arī MOT programmā.</p>
Sabiedrības labklājība, demogrāfija	<i>Aprūpes un veselības centra "Rūre" atklāšana</i>	Ar ALTUM atbalstu Liepājā izveidots mūsdienīgs sociālās aprūpes un veselības centrs "Rūre" . Pasākumā tika atzīmēts projekta noslēgums , atklājot Kurzemes reģiona iedzīvotājiem nozīmīgu sociālās aprūpes, rehabilitācijas un paliatīvās aprūpes centru, kas ir pirmais šāds modelis Latvijā
	<i>Sociālās uzņēmējdarbības piču konkurss "Tam labam būs augt 2023"</i>	Konkurss radīts ar mērķi stiprināt sociālo uzņēmējdarbību Latvijā un godināt labākos sociālās uzņēmējdarbības piemērus. Organizē Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija kopā ar Luminor banku.
Nozares attīstība	<i>Finanšu nozares asociācija</i>	<u>Finanšu nozares ilgtspējīgas attīstības veicināšana</u> , sadarbības grupās ar komercbankām padziļināti fokusējoties uz kreditēšanas attīstību, personāla, komunikācijas, juridiskajiem un citiem jautājumiem un veicinot viedokļu apmaiņu un lēmumu pieņemšanu Latvijas sabiedrības interesēs.
Eksports	<i>Konkurss "Eksporta un inovācijas balva"</i>	Jaunu un eksportspējīgu produktu ražošanas veicināšana , popularizējot Latvijas komersantu sniegumu un paužot <u>atzinību</u> par tirgus nodrošināšanu ar augstas kvalitātes pašmāju ražojumiem, inovāciju ieviešanu un rūpnieciskā dizaina izstrādi. ALTUM specbalva kategorijā " <u>Drošs eksportētājs</u> "

Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2023.gadā ir publiski pieejams latviešu un angļu valodā ALTUM telpās Doma laukumā 4, Rīgā un elektroniskā veidā – interneta mājas lapā www.ALTUM.lv, sadaļas "PAR ALTUM"/ „ILGTSPĒJA UN PĀRVALDĪBA” apakšsadaļā "Korporatīvā pārvaldība".

Reinis Bērziņš
 Valdes priekšsēdētājs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU